

Projekt zpracování Integrované strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Dolní Morava na programové období 2014 - 2020

Bc. Kateřina Malá

Diplomová práce
2015

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kateřina Malá**
Osobní číslo: **M130292**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Projekt zpracování Integrované strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Dolní Morava na programové období 2014–2020**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Definujte základní teoretické pojmy spojené se strategickým plánováním.
- Vysvětlete a popište podstatu komunitně vedeného místního rozvoje.

II. Praktická část

- Zpracujte socioekonomickou analýzu MAS Dolní Morava.
- Provedte SWOT analýzu současného stavu MAS Dolní Morava.
- Navrhněte strategickou část ke klíčovým oblastem rozvoje území MAS Dolní Morava doplněnou o konkrétní návrh příkladu implementace v podobě projektu pro oblast životního prostředí.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

BINEK, Jan a Iva GALVASOVÁ. Rozvojový interaktivní audit. 1. vyd. Brno: GaREP, 2011, 148 s. ISBN 978-80-904308-9-1.

CIMBÁLNÍKOVÁ, Lenka. Strategické řízení: proč je želva rychlejší než zajíc. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012, 119 s. ISBN 978-80-244-2963-2.

COPUS, Andrew K. and Philomena DE LIMA. Territorial Cohesion in Rural Europe: The Relational Turn in Rural Development. 1st ed. New York: Routledge, 2014, 278 p. ISBN 978-0-415-85950-9.

STEINER, George A. Strategic Planning. 1st ed. New York: Simon and Schuster, 2010, 400 p. ISBN 978-1-451-60253-1.

ŠÍŠKOVÁ, Tatjana. Facilitativní mediace: řešení konfliktu prostřednictvím mediátora. 1. vyd. Praha: Portál, 2012, 207 s. ISBN 978-80-262-0091-8.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Lenka Smékalová
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: 16. února 2015
Termín odevzdání diplomové práce: 27. dubna 2015

Ve Zlíně dne 16. února 2015

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

doc. RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byla jsem seznámena s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracovala samostatně a použitou literaturu jsem citovala. V případě publikace výsledků budu uvedena jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 23.4 2015

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá strategickým plánováním pro programové období 2014 - 2020 a aplikaci komunitně vedeného místního rozvoje. Cílem práce je navrhnout strategický dokument, jehož koncepce bude reálně využita Místní akční skupinou Dolní Morava při předkládání ke schvalování strategie. Práce je rozdělena do tří částí, a to na teoretickou, praktickou a projektovou část. Teoretická část se zabývá strategickým plánováním v obecné rovině a hlouběji zpracováním strategických dokumentů. Dále popisuje metodu komunitně vedeného místního rozvoje. Praktická část zahrnuje popis území, socioekonomickou analýzu a SWOT analýzu území MAS Dolní Morava. Na základě získaných poznatků je navržena strategická část ke klíčovým oblastem rozvoje území, doplněna o konkrétní návrh příkladu implementace v podobě projektu v oblasti životního prostředí v projektové části práce.

Klíčová slova: místní akční skupina, strategické plánování, strategický dokument, programové období, komunitně vedený místní rozvoj

ABSTRACT

This thesis deals with the strategic planning for programming period 2014 - 2020 and an application of the community - led local development. The main task is to suggest an strategic dokument that the conception will be real used by Local Action Group Dolní Morava as a submission for approval of the strategy. The thesis is divided into two parts, the theoretical part and the practical part. The theoretical part deals with the strategic planning in general and the creation of strategic documents elaborated deeply. In addition, it further describes the method of community - led local development. The practical part includes territory description, socioeconomic analysis and SWOT analysis of MAS Dolní Morava. Based on these findings is proposed strategic part for the priority areas of the territory complemented by the specific proposal implementation example in the form of the project in the environmental field.

Keywords: Local Action Group, Strategic Planning, Strategic Document, Programming Period, Community - Led Local Development

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedení **Místní akční skupiny Dolní Morava**, pro kterou jsem měla možnost tento strategický dokument zpracovávat a všem spolupracujícím subjektům za poskytnutí potřebných podkladů a informací nezbytných k vytvoření této práce.

Dále bych chtěla velmi poděkovat paní **Ing. Bc. Anně Hubáčkové**, která mě metodicky vedla a spolupracovala se mnou v oblasti životního prostředí a **Ing. Monice Vítkové** za odbornou pomoc, rady, připomínky, čas a pozitivní přístup, který mi věnovala. Mé díky dále patří vedoucí diplomové práce **Ing. Lence Smékalové** za odbornou pomoc a metodické konzultace.

Motto

„K dosažení skutečného úspěchu musíte být vizionářem – musíte mít velmi novátorské pojetí světa a jasnou představu o směru, kterým se ubíráte. Pokud máte tohle, projde vám i něco, co by představovalo podnikatelský ekvivalent vraždy.“

H. Mintzberg, 1991

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
1 CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
1.1 CÍLE PRÁCE	11
1.2 POUŽITÉ METODY PRÁCE	11
TEORETICKÁ ČÁST	17
2 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ	18
3 INTEGROVANÉ NÁSTROJE NA PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2014 – 2020	21
4 KOMUNITNĚ VEDENÝ MÍSTNÍ ROZVOJ	25
4.1 KOMUNITNĚ VEDENÝ MÍSTNÍ ROZVOJ (CLLD).....	25
4.2 METODA LEADER	26
4.3 MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA (MAS).....	27
PRAKTICKÁ ČÁST	32
5 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA MAS DOLNÍ MORAVA	33
6 ANALYTICKÁ ČÁST	39
6.1 OBYVATELSTVO	39
6.2 OBČANSKÁ VYBAVENOST.....	44
6.3 BYDLENÍ A BYTOVÁ VÝSTAVBA	48
6.4 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA.....	49
6.5 ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ.....	51
6.6 DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA.....	53
6.7 VZDĚLÁVÁNÍ, ŠKOLSTVÍ.....	55
6.8 SOCIÁLNÍ OBLAST.....	58
6.9 LIDSKÉ ZDROJE, ZAMĚSTNANOST, PODNIKÁNÍ.....	58
6.10 CESTOVNÍ RUCH A KULTURA	61
6.11 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	64
6.12 ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND	72
6.13 ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNICTVÍ	74
7 SWOT ANALÝZA	79
8 STRATEGICKÁ ČÁST	81
8.1 PRIORITY OBLASTI ROZVOJE.....	82
9 POPIS TVORBY STRATEGIE	95
PROJEKTOVÁ ČÁST	99
ÚVOD K PROJEKTOVÉ ČÁSTI PRÁCE	100
10 KONCEPCE ENVIRONMENTÁLNÍ OSVĚTY PRO ÚZEMÍ MAS DOLNÍ MORAVA NA OBDOBÍ 2014 – 2020	101

10.1	ÚVOD	101
10.2	CÍL KONCEPCE.....	101
10.3	DOSAVADNÍ ČINNOST MAS DOLNÍ MORAVA.....	103
10.4	ZAINTERESOVANÉ STRANY REALIZACE KONCEPCE.....	103
10.5	CÍLOVÉ SKUPINY	105
10.6	ZDROJE FINANCOVÁNÍ.....	108
11	PROJEKT „NEZAVÍREJ OČI PŘED MÍSTEM, KDE ŽIJEŠ! “	110
	SHRNUTÍ PROJEKTOVÉ ČÁSTI	114
	ZÁVĚR	115
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	116
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	121
	SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	124
	SEZNAM PŘÍLOH.....	126

ÚVOD

Cílem diplomové práce na téma Projekt zpracování Integrované strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Dolní Morava na programové období 2014 - 2020 je zpracovat kvalitní strategii pro dané území, aby mohla být následně prakticky využita mým zaměstnavatelem MAS Dolní Morava z.s.

Výběr tématu diplomové práce vychází ze skutečnosti, že mi bylo MAS Dolní Morava nabídnuto reálně zpracovat dokument „**Integrovaná strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Dolní Morava na období 2014 - 2020**“ a následně vybrané kapitoly reálného dokumentu použít pro svou diplomovou práci. Také jsem byla subjektivně motivována pro zpracování kvalitního strategického dokumentu, neboť je zde reálná možnost, že v případě splnění procesu standardizace MAS Dolní Morava a akceptace reálného strategického dokumentu k realizaci, získá území finanční alokaci, která následně podpoří jeho rozvoj. Moje vnitřní motivace byla založena na skutečnosti, že čas a práce na tvorbě strategie a vytvoření samotného strategického dokumentu, bude pro danou organizaci základem stavebním prvkem pro programové období 2014 – 2020, a nejedná se pouze o teoretickou práci, ale tato práce má silný praktický a využitelný charakter, což pro mě má přidanou hodnotu věnovanou území, ve kterém žiji a na kterém mi záleží.

Úvodem jsou definovány cíle práce a je představena metodologie, jejímž prostřednictvím byla zpracována praktická část práce. V této části jsou popsány metody sběru dat, tvorba SWOT analýzy, která je jednou ze stěžejních částí práce a metoda facilitace, která byla použita v průběhu tvorby celého dokumentu.

Teoretická část práce je založena na vymezení a objasnění souvislostí týkajících se strategického plánování se specifikací na tvorbu a obsah strategických dokumentů s vazbou na regionální rozvoj. Na to navazuje část, která je věnována Integrovaným nástrojům na programové období 2014 - 2020 v souvislosti s Národním dokumentem k územní dimenzi. V této kapitole jsou popsány Integrované strategie území na programové období 2014 - 2020, což zahrnuje Integrované územní investice, Integrované plány rozvoje území a Strategii komunitně vedeného místního rozvoje. Další kapitola blíže specifikuje metodu komunitně vedeného místního rozvoje a objasňuje základní principy této metody v souvislosti s metodou LEADER a samotným nositelem metody, kterými jsou místní akční skupiny a jejich roli v programovém období 2014 - 2020.

Praktická část obsahuje základní charakteristiku MAS Dolní Morava, na kterou navazuje socioekonomická analýza, která je podkladem pro dílčí a následně celkovou SWOT analýzu, které slouží jako podklad pro návrhovou část práce obsahující návrh prioritních oblastí rozvoje území. Projektová část práce je výstupem teoretické a praktické části.

Projektová část představuje již konkrétní návrh projektu v oblasti životního prostředí, který vychází ze stanoveného specifického cíle „Podpora ekologické výchovy, osvěty a vzdělávání v odvětvích životního prostředí, zemědělství a lesnictví“, na který navazuje opatření „Vytvoření konceptu environmentálního vzdělávání v rámci regionu napříč generacemi a cílovými skupinami ve spolupráci s VŠ, neziskovými organizacemi a místními spolky“. Na návrh této koncepce dále navazuje návrh dílčího projektu s názvem „Nezavírej oči před místem, kde žiješ!“

1 CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

1.1 Cíle práce

Primárním cílem této práce je vytvořit kvalitní Integrovanou strategii komunitně vedeného místního rozvoje MAS Dolní Morava na období 2014 - 2020, která bude **reálně použita** mým zaměstnavatelem, pro kterého byla daná strategie vytvořena, pro předložení k posouzení ke schválení strategie a následnou **realizaci strategie** v daném území.

Jednotlivé kroky, které vedou k dosažení tohoto cíle je zpracování teoretických poznatků týkajících se strategického plánování, strategických dokumentů a metody komunitně vedeného místního rozvoje. Dále implementovat teoretické poznatky do samotné realizace tvorby strategie, která je v souladu s Manuálem tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014 – 2020, vydaným Ministerstvem pro místní rozvoj, dle kterého je doporučeno se při zpracování dokumentu řídit.

Cílem práce je zpracovat strategický dokument v souladu s principy komunitně vedeného místního rozvoje, který bude obsahovat popis území, analytickou část, jejíž součástí bude socioekonomická analýza území a SWOT analýza, dále strategická část, ve které budou stanoveny vize, strategické a specifické cíle a následně implementační část, konkretizována na praktickém příkladu návrhu projektu v oblasti životního prostředí.

1.2 Použité metody práce

K dosažení hlavního cíle, zpracování integrované strategie území založené na principu komunitně vedeného místního rozvoje, je nejprve nutno provést literární rešerši dostupných informací v oblasti strategického plánování zejména v oblasti regionálního rozvoje a komunitně vedeného místního rozvoje místními akčními skupinami.

Pro tvorbu analytické části práce bude použita metoda **sběru a vyhodnocení dostupných statistických dat**. V této části práce bude užito dvou tradičních metod sběru dat užívaných v regionální analýze a to metoda **dotazníkového šetření a řízeného rozhovoru**.

Návrh strategické části bude tvořit stěžejní část práce, ve které bude vytvořena **SWOT analýza**, která stejně jako návrh klíčových oblastí rozvoje bude vytvořena pomocí základních technik komunitního plánování, které se dělí na **informování veřejnosti** a **aktivní zapojení veřejnosti do plánovacího procesu** za užití metod **facilitace**. Všechny tyto techniky a metody se prolínají a probíhají paralelně.

Sběr a vyhodnocení statistických dat

Pro **sběr dat** se využívají veškeré dostupné zdroje dat z různých typů **databází**, jako např. Český statistický úřad aj. S těmito daty se následně pracuje a vyhodnocují se.

Dotazování je nejrozšířenější metoda sběru dat, jejímž cílem je získat potřebné informace. Dotazování může být uskutečněno pomocí **dotazníkového šetření** nebo **rozhovoru**.

V případě **dotazníkového šetření** se jedná o **kvantitativní sběr dat**.

Naopak **rozhovor** je **kvalitativním sběrem dat**. Rozhovor lze dělit na **osobní** rozhovor nebo **telefonické** dotazování. Způsob dotazování je přizpůsoben **míře závaznosti pokynů** a **počtu účastníků** rozhovoru. Rozhovor se dělí na:

- **Nestrukturovaný** – je založen na přirozené komunikaci tazatele a respondenta.
- **Polostrukturovaný** – tazatel využívá předem připravené otázky, na které zjišťuje odpovědi.
- **Strukturovaný (řízený)** – jsou dodržování přesně stanovené postupy, jako znění otázek a jejich pořadí. (Kozel, Mynářová a Svobodová, 2011, s. 186)

SWOT analýza

SWOT analýza je užívána jako komplexní metoda z hlediska kvalitativního vyhodnocování relevantních stránek fungování subjektu z pohledu **vnitřních** a **vnějších činitelů** a je jedním z velmi významných nástrojů pro tvorbu strategie. SWOT analýza je složena z kombinace dvou analýz a to **analýza příležitostí a rizik** a **analýza silných a slabých stránek**. Silné a slabé stránky tvoří vnitřní strany, naopak příležitosti a hrozby jsou vnějšími faktory. Samotný název je složen z počátečních písmen anglických slov **Strengths** (silné stránky), **Weaknesses** (slabé stránky), **Opportunities** (příležitosti) a **Threats** (hrozby). (Petrůj, 2013, s. 40) Cimbálníková (2012, s. 64) uvádí, že pro dosažení konkurenční výhody nad ostatními, je nutná eliminace slabých stránek a podpora těch silných, zároveň je podstatné znásobovat příležitosti a současně předvídat hrozby.

Mezi faktory ovlivňující **silné stránky** území lze zařadit: dobrá dopravní dostupnost území, kvalifikovaná pracovní síla, geografická poloha, nerostné suroviny aj.

Slabé stránky území mohou tvořit: poškozené životní prostředí, vysoká nezaměstnanost, demografická struktura aneb stárnoucí populace, periferní oblast, vylidňování území aj.

Za **příležitosti** lze pokládat: přeshraniční spolupráce, využití ploch k podnikání, dotační politika, rozvoj inovací a výrobních technologií, tvorba klastrových iniciativ aj.

Území může být **ohrožováno** následujícími faktory: odchod investorů z území, zvýšení legislativních bariér, pokles konkurenceschopnosti regionu, negativní změny klimatu na kvalitu životního prostředí. (Petrůj, 2013, s. 41 - 42)

- **Analýza příležitostí a rizik (O – T)**

Analýza bere v potaz pohled na území z hlediska atraktivních příležitostí, které mohou území přinést výhody, a zároveň zkoumá problémy, se kterými se bude region v budoucnu potýkat. Při posuzování **příležitostí** se bere ohled na **atraktivnost a pravděpodobnost** úspěchu, kdežto při posuzování **hrozeb** aneb rizik je vhodné brát ohled na **vážnost a pravděpodobnost** daného rizika. Pro vyhodnocení je užívána matice příležitostí a matice rizik, při kterých dochází k přiřazení bodové stupnice (1 - 5) dle závažnosti. (Petrůj, 2013, s. 42)

- **Analýza silných a slabých stránek (S – W)**

Při vyhodnocování analýzy jsou faktory hodnoceny dle **intenzity vlivu** neboli výkonu a podle **důležitosti**. Pro vyhodnocení bývá užívána matice vlivů a důležitosti. (Petrůj, 2013, s. 43)

Pro eliminaci subjektivních vlivů zpracovatelů je doporučováno zpracovávat SWOT analýzu v rámci pracovní skupiny expertního týmu. Při zpracování strategických dokumentů je vhodné užití SWOT analýzy, neboť poskytuje logický rámec pro hodnocení nynější a budoucí pozice území, z čehož je možné odvodit strategické směry, kterými by bylo vhodné směřovat dané území. (Petrůj, 2013, s. 44)

Při zpracování SWOT analýzy je důležité identifikovat a předpovědět faktory, které ovlivňují okolí. Jednotlivé body ke každé oblasti by neměly přesáhnout počet 7 - 8. Při zpracování by měl být také posouzen vztah jednotlivých silných a slabých stránek a zároveň vliv prostředí. (Šišková, 2012, s. 65)

Při zpracování SCLLD je vhodné zpracovat SWOT analýzu nejen „globální“ za veškerou problematiku, ale bylo by vhodné zpracovat SWOT analýzu za každou prioritní oblast rozvoje území. (TiMa Liberec, 2014, s. 93)

Informování veřejnosti

Informování veřejnosti je zcela nezbytné a je vhodné nastavit vhodný **komunikační plán**, kterému předchází vytvoření seznamu osob, institucí a organizací, které jsou aktivní a mají vliv na rozvoj území. Je nutné, aby byl nastaven komunikační audit, neboli kontrolní seznam, stanoveny hlavní cíle, kterých se chce dosáhnout, byly vyjasněny komunikační nástroje a prostředky (media, akce, spolupráce), lidé (pohlaví, kvalifikace, reference aj.) a vyjasněný způsob financování. Samotný komunikační plán nastavuje kdo s kým a o čem bude komunikovat, specifikuje ideální výsledky jednání jak krátkodobé, tak dlouhodobé a stanoví vhodné způsoby komunikace s veřejností. (TiMa Liberec, ©2015) Pro informování veřejnosti jsou běžně využívány **internetové aplikace** (webové stránky, facebook, twitter aj.) Dále jsou užívány tiskoviny, články v místních médiích, letáky. Pro šíření informací jsou vhodné informační kanály jako televize, kabelová televize či rozhlas. (Hušková et. al., 2012, s. 15 - 16)

Zapojení veřejnosti do plánovacího procesu, aneb facilitace

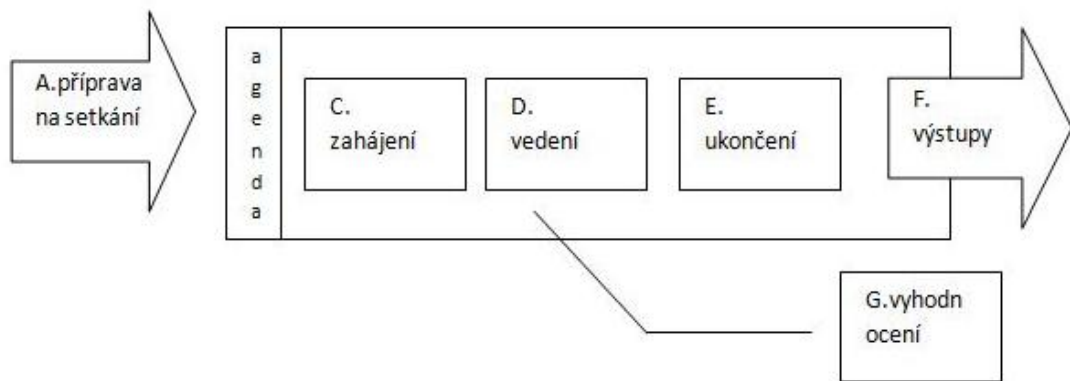
Dle Huškové et. al. (2012, s. 16) je nezbytné pro zapojení veřejnosti do plánovacího procesu využít **plánovacích setkání**, což je **strukturované facilitované setkání**, zaměřené na zmapování problémů, zainteresování občanů do dané problematiky a nalézání způsobů vhodných řešení.

Dle Bednaříka (2008, s. 8) je **facilitace** specifický styl vedení komunikace, pro nějž jsou typické facilitátorovy postoje a chování vůči facilitovaným. Jedná se o nedirektivní, participativní a strukturovaný proces vedení skupinových diskuzí, pracovních setkání lidí, za účelem získání efektivních výstupů. Šišková (2012, s. 17) blíže specifikuje, že se jedná o řešení konfliktů ve skupině, nebo efektivní vedení porad prostřednictvím facilitátora.

Ondrůšek a Miková (2009, s. 3) uvádí, že cílem facilitace je ulehčit komunikaci v komunitě, která poskytuje procesovou expertízu, na základě které je možno definování problémů, hledání řešení, rozhodování a plánování za účasti zainteresovaných stran. Facilitace je vhodná v případě, že je snaha aktéry aktivně vtáhnout do spolupráce a spolurozhodování při všech individuálních i skupinových setkáních za účelem, podpořit aktéry k aktivitě a převzetí zodpovědnosti (Bednařík, 2008, s. 15). Wilkinson (2011, s. 36) uvádí, že facilitované sezení je vhodné nejenom při sestavení řešení složitého procesu, zlepšení efektivity procesu, ale také při tvorbě strategického plánu.

Dle Bednaříka (2008, s. 32 - 34) je základní úlohou facilitátora řídit tok informací a následně je zpracovat. Před samotným setkáním je nezbytné mít představu o tom, jak bude s informacemi na setkání zacházeno, dle čeho se musí setkání připravit. Samotné setkání lze rozdělit na tři základní typy a to **informační, akční a kombinované setkání**. U informačního setkání jde o samotný sběr a šíření informací. Při akčním setkání je cílem plánování, řešení a rozhodování a smíšené setkání je kombinací předchozích dvou typů, přičemž se jedná o velmi složitější proces.

Facilitované jednání má zcela jasnou strukturu, která je graficky znázorněna v následujícím schématu. Jednotlivé kroky na sebe navazují směrem ke stanovenému cíli.

Obrázek 1 Základní kroky facilitovaného jednání (zdroj: Bednařík, 2008, s. 38)

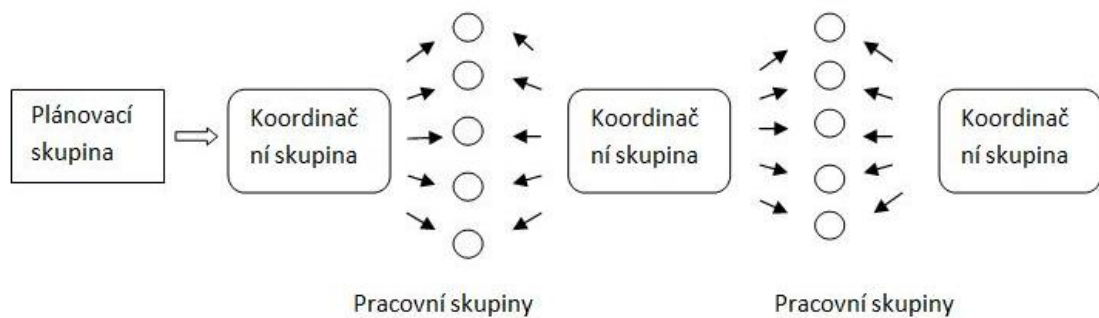
Během **přípravy setkání** je nezbytné mít jasno v tom jaký je samotný cíl setkání, stanovit si obsah jednání, mít připravenou strukturu setkání a procesní kroky, stanovený počet lidí ve skupině a jejich složení, připraveny metody skupinové práce, téma diskuze, metody skupinového rozhodování, formu výstupů ze setkání, časový rozsah setkání, organizační zabezpečení, stanovit role zodpovědnosti, určit preventivní opatření a pravidla a nezapomenout na specifické požadavky. (Bednařík, 2008, s. 39 - 45) Ondrůšek, Miková, (2009, s. 69) uvádí, že při přípravě setkání je velmi důležité vhodný výběr přizvaných stakeholderů, kteří vytvoří kombinaci různých zájmových skupin a odlišných úhlů pohledu. Vytvoření funkčního procesu, který efektivně a aktivně zapojí všechny stakeholdery je jedním z nej-složitějších prvotních kroků.

Role facilitace ve společném plánování

Proces facilitace hraje velmi důležitou roli ve společném plánování zejména ve strategickém plánování. Při vytváření strategického plánu by facilitované sezení mělo obsahovat posouzení aktuální situace, stanovení představy a cíle, rozvoj strategie a plánování činnos-

tí. (Wilkinson, 2011, s. 37) Bednařík (2008, s. 107) uvádí, že pokud je facilitátor přizván externě pro zpracování strategie, podílí se primárně na dvou krocích a to analýze prostředí a samotné tvorbě strategie. Pokud je facilitátorem osoba z vedení organizace, participuje se navíc ještě na samotném nastartování procesu, neboli přípravě, zpracování strategického plánu a realizaci strategického plánu. Ondrůšek, Miková, (2009, s. 69) specifikují, že vhodné téma pro společné plánování mohou být nejenom na úrovni obce, města mikroregionu, ale také strategie, koncepce regionální i národní úrovně. Může se jednat nejenom o rozvojová témata, ale i existující vyprofilované názorové skupiny, jež mají rozdílnou představu na řešení problematiky. Wilkinson (2011, s. 40) uvádí, že pokud se do tvorby strategie zapojí lidé, kterých se daná problematika týká, je možné dosažení efektivních výsledků. V případě, že zainteresované strany pochopí samotnou podstatu, podílí se na tvorbě, jsou ztotožněni s tím, strategii reálně přijmou.

Mezi základní modely společného plánování patří model koordinační skupiny, konferenční model a model vyjednávacích týmů. **Model koordinační skupiny** je založen na bázi plánovací skupiny, dále klíčové koordinační skupiny, složené z klíčových stakeholderů a jednotlivých zájmových, pracovních skupin. (Ondrůšek, Miková, 2009, s. 70 – 71) V následujícím obrázku je graficky znázorněno schéma daného modelu.

Obrázek 2 Model koordinační skupiny (zdroj: Ondrůšek, Miková, 2009, s. 71)

I. TEORETICKÁ ČÁST

2 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ

Strategické plánování je základním stavebním prvkem procesu strategického řízení a patří k jednomu z nejdůležitějších úkolů managementu. Jedná se o složitý proces, jehož výsledkem je strategický plán, který je základním dokumentem organizace. (Šišková, 2012, s. 23 - 24). Steiner, (2010, s. 13) uvádí, že každý proces strategického plánování je jedinečný a musí být na míru každé organizaci. Dle Binka a Galvasové (2011, s. 36) jde o promyšlený proces, díky kterému je snaha dlouhodobě usměřňovat činnosti v určité oblasti s aspektem budoucího hlediska.

Strategické plánování hrálo v průběhu historie důležitou roli a prošlo několika vývojovými etapami. Již v průběhu druhé světové války bylo strategické plánování velmi významně využíváno americkou armádou. K podstatné modifikaci došlo počátkem 70. let, kdy začalo být využíváno pro rozhodování o rozvoji soukromých firem. Koncem 70. let se objevovala první aplikace ve sféře územního plánování na lokální úrovni v souvislosti s globalizací, zrychlením technologických změn, růstu otevřenosti ekonomiky, zvýšení mobility kapitálu aj. (Petrůj, 2013, s. 8)

Zákon 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje v § 2 specifikuje Strategii regionálního rozvoje jako střednědobý dokument, kterým je formulován přístup státu k regionálnímu rozvoji. Cílem tohoto dokumentu je poskytnout potřebná východiska a stanovit rozvojové cíle pro vytvoření regionálních programů rozvoje. (Česko, 2000, s. 3549) V tomto zákoně nejsou uvedeny konkrétnější informace o strategických dokumentech jiných úrovní území ČR.

Tvorba strategického plánu

Hušková et. al. (2012, s. 18 - 19) uvádí, že před samotným zahájením procesu plánování je zcela nezbytné mít jasnou odpověď na otázku „**Proč vlastně plánujeme?**“ Dále je potřeba stanovit základní fáze cyklu plánování, kterými jsou: vlastní plánování (postupné promyšlení procesu), realizace plánu (postup, kterým se dosáhne daných cílů a naplní se specifické body) a evaluace plánu (celkové vyhodnocení plánu). Mezi citlivá místa plánování se řadí reálné možnosti, participace účastníků a týmová práce.

Dle Petrůje (2013, s. 8) se pojmem **strategický plán** rozumí dokument, který znázorňuje dohodu o využití území a současných zdrojů, dále nalezení společného programu, který

bude díky vzájemné spolupráci v území aplikován. Díky konkrétním krokům, které budou postupně aplikovány, dojde ke zlepšení sociálně - ekonomického prostředí daného území.

Strategické plánování umožňuje komplexní rozvoj území s efektivním způsobem řešení socioekonomických problémů. (Petrůj, 2013, s. 10)

Struktura strategického dokumentu

Strategické dokumenty mají z pravidla ustálenou strukturu, která se v závislosti konkrétních metodik lehce mění. Na úrovni **veřejného sektoru** je nezbytné, aby strategický plán obsahoval:

- definici cíle,
- způsob dosažení cíle,
- zajištění zdrojů (materiální, finanční, lidské)
- realizační infrastrukturu strategie – materiální a institucionální.

Dle Petrůje (2013, s. 9) se strategický dokument v obecné rovině dělí na čtyři základní části a to analytická, syntetická, strategická a implementační část.

• Analytická část

Petrůj (2013, s. 10) uvádí, že základní částí strategického dokumentu je analytická část, která podává obraz o daném území v podobě **socioekonomické analýzy** neboli situační analýzy. Dle Labounkové et. al. (2009, s. 18) je tato část dokumentu klíčových faktografickým podkladem pro všechny následující kroky zpracování strategického dokumentu, zejména podkladem pro vytvoření SWOT analýzy. Půček (2009, s. 6) uvádí, že je nezbytné zajistit sběr všech důležitých dat a zjistit veškeré limity a možnosti rozvoje území. V analytické části jsou řešeny základní témata jako například: obyvatelstvo, ekonomická aktivita, infrastruktura, životní prostředí aj. (Petrůj, 2013, s. 10).

• Syntetická část

V návaznosti na analytickou část se zpracovává syntetická část, která rozdělí analytické závěry do čtyř kategorií v podobě **SWOT analýzy**. Jedná se o přechod analytické části k návrhové části, díky které jsou identifikovány hlavní problémy a vymezeny rozvojové oblasti. (Petrůj, 2013, s. 10) Dle Labounkové et. al. (2009, s. 20) by měli být jednotlivé slabé, silné stránky, příležitosti a hrozby seřazeny sestupně od nejdůležitějších.

- **Návrhová část**

Specifikem návrhové části je definice rozvojové **vize** území. Jedná se o popis stavu, kterého by mělo být v budoucnu dosaženo díky realizaci strategie. V návaznosti na stanovení vize jsou nadefinovány **problémové oblasti**, které je nezbytné řešit, dále **dlouhodobé cíle**, jejich součástí jsou **specifické cíle** a **opatření**, konkrétní kroky k naplnění strategie. Neopomenutelnou část tvoří **finanční rámec**, ve kterém je zobrazen rovněž zdroj financování. Při kontrole plnění strategických cílů jsou využívány **indikátory**. (Petrůj, 2013, s. 10)

- **Realizační část/ implementační část**

Implementační část je specifická **akčním plánem** neboli konkrétním projektovým zásobníkem. (Petrůj, 2013, s. 10)

Strategické plánování v regionálním rozvoji

Půček (2009, s. 3) uvádí, že klíčové stavební jednotky pro správu a rozvoj území tvoří strategické plánování rozvoje území a územní plánování. Strategické plánování představuje složitý proces, při kterém je nutno zhodnotit současný stav území a potenciální vývojové trendy, stanovit cíle a indikátory, pro jejich dosažení je nezbytné vytvořit strategii a stanovit způsoby evaluace a opatření.

Dle Půčka (2009, s. 5) se strategické plány člení do několika základních úrovní a to na evropskou úroveň, národní úroveň, krajskou a obecní úroveň

Pro tvorbu strategie v regionálním rozvoji jsou využívány primárně dva přístupy a to expertní a komunitní. Nejvhodnější je kombinace obou přístupů. Expertní způsob se vyznačuje „**shora dolů**“ a komunitní způsob „**zdola nahoru**“ dle způsobu zpracování a zapojení aktérů. (Půček, 2009, s. 7)

3 INTEGROVANÉ NÁSTROJE NA PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2014 – 2020

Územní dimenze patří k novým nástrojům politiky Evropské Unie pro programové období 2014 - 2020. Je zacílena na koordinaci intervencí na národní a regionální úrovni za účelem zajistit vyváženou podporu regionů prostřednictvím operačních programů. (NS MAS České republiky, ©2015)

Národní dokument k územní dimenzi

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 - 2020 je základním pilířem pro vymezení územní dimenze v České republice a východiskem pro uplatnění priorit regionální politiky, navazující na Dohodu o Partnerství. Územní dimenze byla vymezena proto, aby bylo možno ve specifických typech území koncentrovat prostředky z programů ESIF. Cílem je podporovat **regionální konkurenceschopnost, územní soudržnost zaměřenou na snižování regionálních disparit, environmentální udržitelnost a veřejnou správu**. V Národním dokumentu k územní dimenzi jsou pro potřebu implementace v rámci programů ESI fondu území typologicky členěna na:

- Územní dimenze pro řešení sociálního začleňování,
- Územní dimenze pro řešení problémů v oblasti trhu práce a podnikání,
- Územní dimenze v oblasti sociální a vzdělávací sféry,
- Územní dimenze řešící dopravní dostupnost,
- Územní dimenze zaměřená na oblast životního prostředí,
- Územní dimenze pro rozvoj měst a jejich zázemí,
- **Územní dimenze pro rozvoj venkova,**
- Jinak vymezená územní dimenze. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014a, s. 194 - 195)

Pro uplatnění integrovaných přístupů je podkladem charakter regionální sídelní struktury České republiky, který je specifický vysokou roztržštěností sídelní struktury. Je kladen důraz na vyšší míru meziobecní a regionální spolupráce v rámci MAS a mikroregionů za účelem zlepšení životních podmínek a synergického využití lokálně omezeného potenciálu území. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014a, s. 195)

Územní dimenze může být realizována dvěma způsoby, na bázi **individuálních projektů a integrovaných nástrojů** (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014b, s. 7).

Integrované strategie rozvoje území

Kvalitní **integrováná strategie rozvoje území** na programové období 2014 – 2020 tvoří základní stavební prvek pro rozvoj území. Je založena na základních principech **věcné, časové a územní provázanosti integrovaných přístupů**. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014a, s. 196). Je nezbytné, aby tyto strategie vycházely z potřeb území a pomocí integrované formy využití ESI fondů byl zajištěn synergický efekt. Je kladen důraz na princip partnerství v území. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014b, s. 19)

Je žádoucí, aby docházelo ke koncentraci intervencí, zaměřené na konkrétní problém napříč programy. (NS MAS České republiky, ©2015)

Pro Českou republiku byly zvoleny základní tři nástroje pro uplatnění integrovaných přístupů ESI fondů, realizovaných prostřednictvím územní dimenze:

- **Integrované územní investice (ITI)**

Integrované územní investice jsou specifikovány pro metropolitní oblasti celostátního významu. Platí zde vymezení území s koncentrací nad 300 tis. obyvatel. Jedná se o města Praha, Ostrava, Brno, Plzeň, včetně jejich funkčního zázemí a dále oblasti Hradeckopardubickou, Olomouckou a Ústecko - chomutovskou aglomeraci. Udržitelný rozvoj bude realizován na základě integrované územní strategie založené na partnerském přístupu v území, kde budou řešena témata jako např. doprava, inovace a podnikání a oblast životního prostředí včetně technické infrastruktury, vzdělávání, trh práce a veřejné služby. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014a, s. 200)

- **Integrované plány rozvoje území (IPRÚ)**

Integrované plány rozvoje měst bude možno realizovat v Českých Budějovicích, Jihlavě, Karlových Varech, Liberci, Mladé Boleslavi a Zlíně včetně funkčního zázemí těchto měst, které jsou ve většině případů regionálně významné aglomerace, specifické regionálními póly růstu s přirozeným spádovým územím. Jedná se o území se sníženou konkurenceschopností v rámci České republiky. Integrované plány rozvoje měst konstantně navazují na Integrované plány rozvoje měst, realizované v programovém období 2007 - 2013, s rozšířením na potřeby širšího území a implementaci. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014a, s. 203)

- **Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD)**

Strategie komunitně vedeného rozvoje bude realizována **místními akčními skupinami** ve venkovském prostoru ne území, které nebude menší než 10 000 obyvatel a zároveň nepřekročí hranici 100 000 obyvatel. Další podmínkou je, že žádné správní území nepřekročí hranici 25 000 obyvatel. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014a, s. 198).

Strategie je založena na uplatňování přidané hodnoty, provázanosti, synergii projektů a řešení specifických problémů v daném území, které posilují principy spolupráce, důvěry a motivace na rozdíl od individuálních projektů (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014a, s. 197).

Tvorba **strategie komunitně vedeného místního rozvoje** je poměrně složitý proces, neboť se nejedná o vyplnění formuláře, ale je založena na vzájemné spolupráci subjektů a aktérů daného území, proto žádné dvě MAS nemohou být stejné. Při tvorbě strategie je nezbytné vycházet z následujících **principů**:

- Princip transparentnosti s aspektem znalosti místní situace,
- Princip zdola – nahoru,
- Princip partnerství,
- Kombinace komunitní i expertní metody,
- Integrace a inovace,
- Kvalitní zpracování strategie,
- Cílenost na specifické problémy území,
- Soulad s již existujícími relevantními strategiemi jak regionálními tak strategiemi vyšších územních celků. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014c, s. 13)

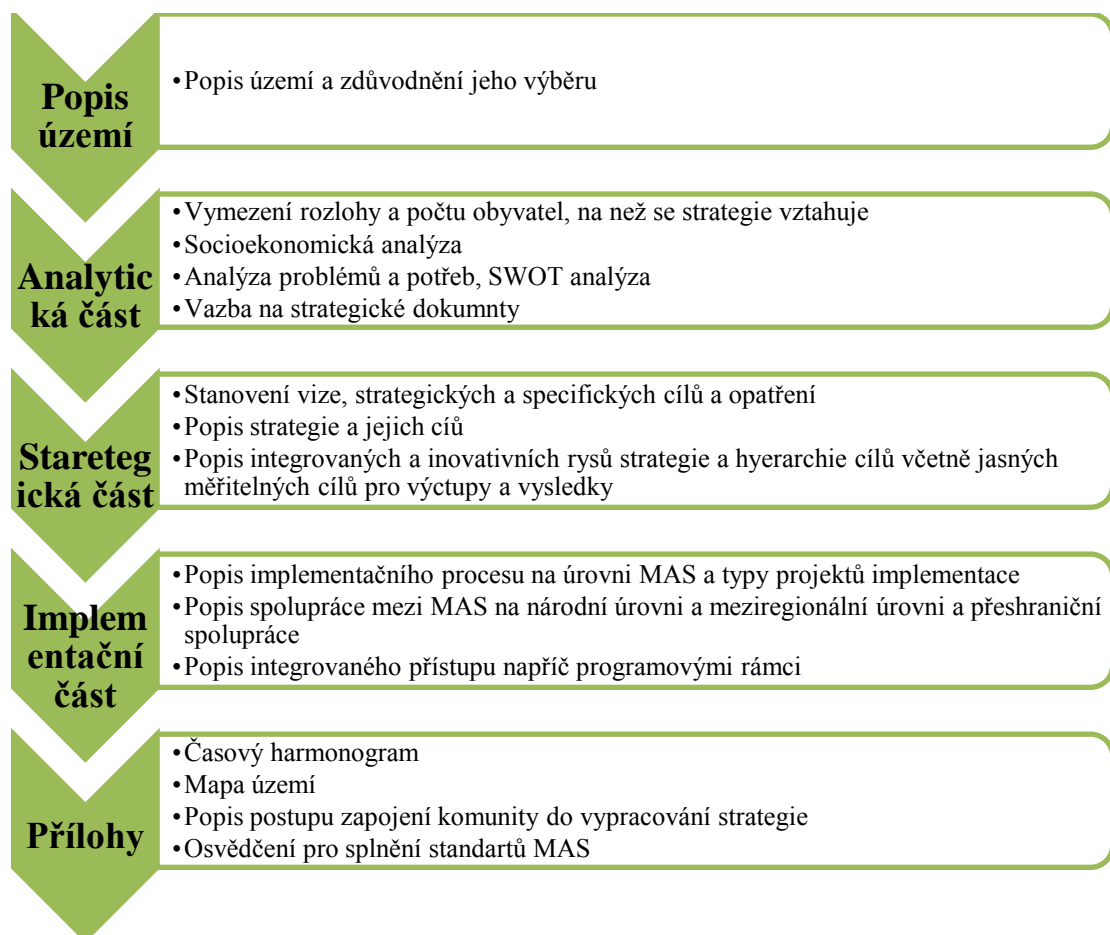
Strategie bude předkládána na základě výzvy MMR prostřednictvím monitorovacího systému **MS2014+** (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014b, s. 26). Tvorba strategie byla podpořena projektem CZ1.08/3.2.00/14.00308, realizovaným Národní sítí Místních akčních skupin ČR v rámci OPTP, který zahrnoval podpůrné aktivity pro nositele strategie.

Strategie je vytvářena na základě **komunikace v území** s obyvateli resp. s neziskovým, podnikatelským a veřejným sektorem. Je založena na základě poptávky komunity a základními **pilíři udržitelného rozvoje** (environmentálním, ekonomickým a sociálním pilířem). Jsou definovány potřeby na základě relevantních podkladů, kde je hodnocen vztah

mezi potřebou a reálným přínosem, proto je kladen důraz na vztah **vstup – výstup – výsledek**. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014c, s. 18 - 19)

Dle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013, článku 33, strategie komunitně vedeného místního rozvoje **obsahuje**: základní charakteristika území (počet obyvatel, rozloha území), analýzy (analýza potenciálu území, analýza rozvojových potřeb, SWOT analýza), popis strategie, stanovení cíle, integrační a inovativní prvky, indikátory a soulad s ESI fondy, popis tvorby strategie a zapojení komunity, akční plán, popis opatření pro řízení a sledování strategie a finanční plán (EVROPSKÁ UNIE, 2013, s. 347).

Závazné části strategie komunitně vedeného místního rozvoje jsou specifikovány v dokumentu Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014 - 2020, což je znárodněno v následujícím obrázku.

Obrázek 3 Závazné části SCLLD

(zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2014b, s. 24, vlastní zpracování)

4 KOMUNITNĚ VEDENÝ MÍSTNÍ ROZVOJ

Komunitní plánování je založeno na principu potřebě hodnotit, promýšlet, plánovat a měnit potřebu komunity na základě participace jejích členů. Tento způsob navazuje na koncept udržitelného rozvoje. Participace veřejnosti je nezbytná pro sběr informací, poskytnutí zpětné vazby k potřebám a možnostem rozvoje. Zapojením veřejnosti do plánování a rozhodování by mělo vtáhnout občany do budoucího dění, posílit vazbu občanů k danému území a vytvořit pocit zodpovědnosti za rozvoj území, tudíž zajistí podporu realizované politiky vytvořené koncepce. Neopomenutelným aspektem je učit myslet současnou generaci, aby nemyslela a nejednala sobecky, ale brala v potaz, že je nutno zachovat současné bohatství pro své děti či budoucí generace minimálně v současné podobě. (Hušková et. al., 2012, s. 15)

4.1 Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD)

Legislativně je komunitně vedený místní rozvoj vymezen v Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013, kde je uvedeno, že je podporován z EZFRV, označován jako **LEADER**. Komunitně vedený místní rozvoj je uskutečňován na základě víceodvětvových strategií místního rozvoje s integrovanými prvky, zaměřený na subregionální území, beroucí ohled na místní potřeby, potenciál a spolupráci v území. Je **uskutečňován místními akčními skupinami**, které představují kombinaci veřejného, soukromého a neziskového sektoru, kde v žádné z jednotlivých zájmových skupin nepřesáhnou více než 49 % hlasovacích práv. (EVROPSKÁ UNIE, 2013, s. 346) Primárním cílem je posílit územní soudržnost venkova a zaměřit se na zajištění udržitelného rozvoje území. Je kladen důraz na rozvoj spolupráce místních aktérů a specifické zacílení podpory na místní potřeby venkovského území. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014a, s. 197)

Mezi **hlavní úkoly** komunitně vedeného místního rozvoje patří:

- Řešení vysoké míry nezaměstnanosti, zajištění pracovních příležitostí a podpora podnikatelského sektoru na venkově,
- Využití rozvojového potenciálu na venkově,
- Podpora spolupráce mezi středními a základními školami,
- Zlepšení technické infrastruktury a kvality služeb venkova,
- Podpora lokální ekonomiky a spolupráce aktérů na venkově,

- Podpora realizace pozemkových úprav a péče o krajinu,
- Eliminace zdrojů znečištění, kladen důraz na recyklaci,
- Úspora energie,
- Zachování a zlepšení rázu krajiny a podpora retenční schopnosti krajiny. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014a, s. 198 - 199)

4.2 Metoda LEADER

Metoda LEADER byla v **Evropské unii** iniciována již v roce **1991** s cílem zlepšení rozvojového potenciálu venkovského prostoru díky místním iniciativám. Od začátku byla snaha zapojit lokální potenciál všech partnerů ze všech sektorů do rozvoje území. Pilotní charakter LEADER byl postaven na bázi komunitní iniciativy financované z ESI fondů v souvislosti s programovými periodami: LEADER I (1991 – 1993), LEADER II (1994 - 1999), LEADER + (2000 - 2006). Díky dosavadními pozitivními zkušenostmi s metodou LEADER, začalo být o tuto metodu rozvoje území větší zájem nejenom z pozice Evropské unie, ale také OECD za účelem rozvoje politiky venkova. Pozitivní hodnocení bylo podkladem pro programové období 2007 - 2013, kde bylo v rámci metody LEADER zaměřeno více na efektivní politiku implementace zaměřenou na divergentní potřeby regionu. Tyto vysoké požadavky mohly být jen těžce realizovány, neboť tomu bránil strnulý administrativní mechanismus. Do programového období 2014 – 2020 se jde s vizí koordinovaného multi fondového místního rozvoje programů v rámci CLLD. (Copus a De Lima, 2014, s. 44)

„Filosofie metody LEADER je založeno na myšlence, že jedině místní společenství dobře zná silné a slabé stránky daného regionu a je schopno samo řešit své vlastní problémy.“ (NS MAS České republiky, ©2015)

Metoda Leader je založena na principu partnerství veřejného a soukromého sektoru, spolupráci nejen mezi samotnými místními akčními skupinami, ale i na mezinárodní úrovni, síťování – především výměna zkušeností, inovativnosti – nalézání nových řešení problémů na venkově, integrované a vícesektorové aktivity, realizaci místní rozvojové strategie i přístupu **zdola nahoru**. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014b, s. 15) Náměty a projekty by měly vycházet z podmětů a myšlenek místních aktérů, občanů a subjektů působících v daném území a nemělo by se vycházet z řízení zhora krajskou, národní či evropskou úrovní. Pro princip transparentnosti je důležité zapojení širokého spektra místních aktérů. (NS MAS České republiky, ©2015)

Metoda LEADER je na národní úrovni podporována Národní sítí Místních akčních skupin České republiky, o.s. Dále Národní sítí pro venkov, která podporuje aktivity jako např. LeaderFEST a Země živitelka. Dalšími partnery jsou Spolek pro obnovu venkova ČR, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Agrární komora České republiky, Asociace krajů ČR, Asociace regionálních značek, Hospodářská komora ČR, MMR ČR, MZe ČR, Národní síť rozvoje vidieka SR, Národná Sieť Slovenských Miestnych Akčných Skupín, Národní síť zdravých měst ČR, Sdružení místních samospráv ČR, Sdružení živnostníků a podnikatelů ČR, Svaz českých a moravských spotřebních družstev, Česká zemědělská univerzita v Praze a Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. (NS MAS České republiky, ©2015)

V Evropské unii působí celkem 2 402 LAGs, neboli MAS, což pokrývá 77 % území. Za programové období 2007 – 2013 bylo zrealizováno celkem 90 tisíc projektů. (NS MAS České republiky, ©2015)

Metoda LEADER je podporována Evropskou asociací LEADER pro rozvoj venkova (ELARD), která reprezentuje celkem 1075 MAS z 23 evropských států. Zastupuje zájmy členů na mezinárodní, evropské a národní úrovni a prosazuje metodu LEADER na úrovni evropských institucí jako základní politiku rozvoje venkova. Pro období 2014 - 2015 je Česká republika předsednickou zemí s cíli prosazovat vícefondové financování, sjednocování, síťování, spolupráce, zapojení ELARD, rozšíření metody LEADER, mládež na venkově a podpora místní ekonomiky. (NS MAS České republiky, ©2015)

4.3 Místní akční skupina (MAS)

Jak již bylo výše zmíněno, SCLLD je uskutečňována prostřednictvím Místních akčních skupin. **Místní akční skupina** je nezávislým společenstvím občanů, které je nezávislé na politickém rozhodování (NS MAS České republiky, ©2015). Je založena na **principu partnerství mezi podnikatelským, neziskovým a veřejným sektorem**, působící na konkrétním subregionálním území, na kterém realizuje SCLLD. Partnerství může být založeno na bázi právní subjektivity nebo bez právní subjektivity na základě smluv mezi právnickou osobou a partnery. (Ministerstvo zemědělství ČR, 2014, s. 3) MAS spolupracuje na rozvoji venkovského prostředí a zemědělství. Snaží se aplikovat **metodu LEADER** s cílem získávání finanční podpory z Evropské unie a národních zdrojů za účelem zlepšování kvality života a životního prostředí a rozvoje území. (NS MAS České republiky, ©2015)

Mezi hlavní cíle místní akční skupiny patří zvyšování způsobilosti místních aktérů v provádění operací a projektového řízení, zajištění výběrového řízení a objektivní výběr operací na základě nediskriminace a transparentnosti a objektivnosti, provádět výběr operací v souladu se strategií komunitně vedeného místního rozvoje, příprava s podávání výzev k podávání návrhů, přijímání a posuzování žádostí o podporu, výběr operací a stanovení výše podpory a sledování průběhu provádění strategie. (EVROPSKÁ UNIE, 2013, s. 347)

Vývoj MAS v České republice

V České republice jsou metody CLLD kladně uplatňovány již od roku 2003. Před vstupním nástrojem, který pracoval s metodou CLLD byl nástroj SAPARD a národní program LEADER 2004 - 2008. Základní principy byly uplatněny v OP Zemědělství 2004 - 2006 a dále v Programu rozvoje venkova 2007 - 2013 v opatření prioritních os I. a III.. MAS na území ČR začaly vznikat od roku 2002, ovšem největší rozmach vzniku MAS byl v letech 2004 - 2007, ve kterém vzniklo celkem 139 MAS což tvoří 78 % celkového počtu MAS v ČR. Co se týká počtu MAS v kraji, tak jednoznačně převažuje Středočeský kraj s počtem 26 MAS. Pro realizaci Strategie v PRV opatřená IV. 1.1 v programovém období. 2007 – 2013 bylo podpořeno celkem 112 MAS, což pokrývalo celkem 66 % území a celkem měly k dispozici 5,1 mld. Kč, z čehož bylo do území přineseno 3,9 mld. Kč. (NS MAS České republiky, ©2015) Podpořené MAS byly nositeli a realizátory integrované strategie rozvoje území a měly zodpovědnost za její implementaci. Na základě dané strategie jednotlivé MAS vybíraly projekty konečných příjemců, které byly podpořeny finanční alokací a následně jejich nositeli realizovány v území, čímž se příjemci dotací stávali aktivními partnery MAS díky jejich přímé vazbě. MAS nejenom, že podporovaly dílčí projekty v území, ale také realizovaly vlastní projekty, které akcentovaly potřeby daného území. (NS MAS České republiky, 2012, s. 6) V novém programovém období 2014 - 2020 je to metody CLLD vkládána velká naděje a celkem 178 MAS tvoří strategii CLLD, což zahrnuje celkem 5 771 obcí v ČR. (NS MAS České republiky, ©2015)

Standardizace MAS

Pro realizaci SCLLD v programovém období 2014 - 2020 je zcela nezbytné, aby MAS prošla procesem standardizace, díky kterému prokáže svoji schopnost podílet se na implementaci programů financovatelných z ESI fondů. Standardizace MAS je zajišťována Ministerstvem zemědělství. (Ministerstvo zemědělství ČR, 2014, s. 5) Standardy kladou důraz na princip transparentnosti a nediskriminace. Jsou nastavovány na základě zkušeností

z programového období 2007 - 2013. (Ministerstvo zemědělství ČR, 2014, s. 9) Standardy jsou rozděleny do pěti tematických okruhů:

- **Územní působnost**

Jedná se o celistvé území. Výjimku může tvořit izolovaný územní celek v případě, kdy katastr území samostatné obce není ucelen, vojenský újezd, území je rozděleno územím obce nad 25 000 obyvatel, nebo území MAS bylo schváleno PRV v programovém období 2007 – 2013 a mezeru netvoří víc než dvě obce. Územní působnost je definována velikostí 10 000 – 100 000 obyvatel, nezahrnující města nad 25 000 obyvatel. Obce musí schválit územní působnost MAS a jednotlivá území MAS se nesmí překrývat.

- **Místní akční skupina**

MAS je založena na principu partnerství veřejného, soukromého a neziskového sektoru. Žádná ze zájmových skupin nesmí na rozhodovací úrovni překročit více než 49 % hlasovacích práv. Místní akční skupina je otevřena partnerství. Podmínky partnerství jsou vymezeny ve stanovách nebo zakládací listině, zveřejněny na webových stránkách MAS: Minimální počet partnerů je stanoven počtem 21 na území o velikosti nad 41 999 obyvatel. Na jednoho partnera připadá maximálně 2 000 obyvatel. Partner musí spadat do územní působnosti trvalým bydlištěm, provozovnou nebo aktivním působením.

- **Orgány MAS**

Místní akční skupina musí mít stanoveny orgány, které plní kontrolní, výběrovou a rozhodovací funkci. Důležité je brát v potaz, že jeden partner smí být kromě nejvyššího orgánu členem jen jednoho povinného orgánu. Mezi základní orgány patří: nejvyšší orgán, rozhodovací orgán, výběrový orgán a kontrolní orgán.

- **Kancelář MAS**

Místní akční skupina musí mít zřízeny webové stránky, které obsahují zřizovací dokumenty, výroční zprávu o hospodaření, mapu územní působnosti, aktuální seznam partnerů a zájmových skupin, adresu sídla a kanceláře, konzultační hodiny a kontaktní osobu a seznam členů povinných orgánů. Vedoucí zaměstnanec pro realizaci strategie SCLLD musí být v pracovně právním vztahu k místní akční skupině.

- **Institucionalizace MAS**

Místní akční skupina musí mít jednu z právních forem, spolek, obecně prospěšná společnost, ústav nebo zájmové sdružení právnických osob. Dále musí být vedeno účetnictví dle zákona 563/1991 Sb. Finanční zdraví a zhodnocení personální a majetkové propojenosti může být nejhůře hodnoceno B. Ve stanovách MAS jsou stanoveny veškeré kompetence a principy. (Ministerstvo zemědělství ČR, 2014, s. 9 - 12)

Role MAS v programovém období 2014 – 2020

Místní akční skupina má v programovém období 2014 – 2020 představovat roli koordinátora a **realizátora strategie** komunitně vedeného místního rozvoje. Tato skutečnost vyplývá z předchozích zkušeností vycházejících z LEADR ČR 2004 – 2008, což bylo uplatněno v OP Zemědělství (2004 - 2006) a v Programu rozvoje venkova (2007 – 2013). (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014a, s. 197) Strategie komunitně vedeného místního rozvoje bude **realizována** prostřednictvím **Společné zemědělské politiky** a operačních programů **EFRR** a **ESF** a to prostřednictvím Programu rozvoje venkova, Integrovaného regionálního operačního programu, OP Životní prostředí a OP Zaměstnanost. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014a, s. 197).

SHRNUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI PRÁCE

Úvodem jsou definovány cíle práce a je představena metodologie, jejich prostřednictvím byla zpracována praktická část práce. Jsou zde popsány metody sběru dat, tvorba SWOT analýzy, která je jednou ze stěžejních částí práce a metoda facilitace, která byla použita v průběhu tvorby celého dokumentu.

Teoretická část je rozdělena do tří hlavních kapitol. První kapitola teoretické části je věnována objasnění souvislostí týkajících se strategického plánování, se specifikací na tvorbu a obsah strategických dokumentů s vazbou na regionální rozvoj.

Další kapitola je věnována Integrovaným nástrojům na programové období 2014 – 2020, založeném na Národním dokumentu k územní dimenzi. V této kapitole jsou popsány Integrované strategie území na programové období 2014 – 2020, což zahrnuje Integrované územní investice, Integrované plány rozvoje území, a Strategii komunitně vedeného místního rozvoje.

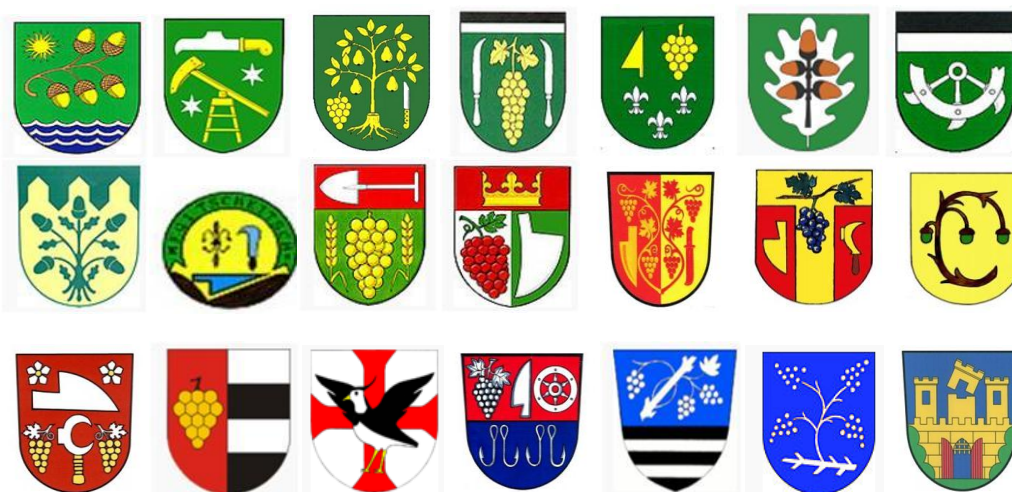
Poslední kapitola blíže specifikuje metodu komunitně vedeného místního rozvoje, která objasňuje základní principy této metody, souvislost s metodou LEADER, samotného nositele této metody, kterými jsou MAS a jejich roli v programovém období 2014 – 2020.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA MAS DOLNÍ MORAVA

Místní akční skupina Dolní Morava z.s. sdružuje 21 obcí. Byla založena dne 11. 6. 2004 za účelem ochrany, prosazování a koordinace společných zájmů členských obcí zejména v oblasti regionálního rozvoje, cestovního ruchu, přeshraniční spolupráce, kultury a životního prostředí. Původní právní forma bylo občanské sdružení a od roku 2014 je zapsaným spolkem. Odpovídá svým majetkem za plnění svých povinností. (MAS Dolní Morava, ©2013)

Obrázek 4 Znaky obcí MAS Dolní Morava

(zdroj: Webové stránky obcí, Město Hodonín, ©2014)

Vymezení území

Území MAS Dolní Morava leží v Jihomoravském kraji (NUTS II Jihovýchod) v okresech Břeclav a Hodonín. Na východě sousedí se Slovenskou republikou, na jihozápadě s Rakouskem. Rozkládá se v nadmořské výšce od 151 do 240 m n. m. Poloha MAS usnadňuje svými podmínkami příhraniční spolupráci s českými kraji, Rakouskem, Slovenskou republikou i vzdálenějšími zahraničními oblastmi. V současné době MAS Dolní Morava má územní působnost ve 21 obcích na Podluží a Hodonínsku. Jedná se o obce Čejč, Čejkovice, Dolní Bojanovice, Dubňany, Hrušky, Josefov, Kostice, Lanžhot, Ladaná, Lužice, Mikulčice, Moravská Nová Ves, Moravský Žižkov, Mutěnice, Nový Poddvorov, Prušánky, Rohatec, Starý Poddvorov, Terezín, Tvrdonice, Týnec. (MAS Dolní Morava, ©2013)

Území je dobře dopravně dostupné s napojením na hlavní tahy na Slovensko (E 65) a současně leží v zázemí okresních měst (Břeclav, Hodonín). MAS Dolní Morava disponuje významným potenciálem esteticky a přírodovědně vysoce hodnotné krajiny. Na území leží

lokality chráněné zvláštními ochrannými statuty a režimy, některé krajinné atributy dosahují evropského významu – např. biosferická rezervace lužního lesa na soutoku Moravy a Dyje v jihozápadní části území MAS. Území MAS se dlouhodobě potýká s velkou mírou nezaměstnanosti až 12 %. Převážná část ekonomicky aktivního obyvatelstva je zaměstnána mimo dané území, především v přilehlých městech Břeclav, Hodonín a krajském městě Brno. (MAS Dolní Morava, ©2013)

Předmět činnosti

Mezi hlavní předmět činnosti vymezený ve stanovách MAS Dolní Morava se řadí následující aktivity:

- *„Společný postup při předkládání požadavků vůči orgánům státní správy,*
- *Koordinace obecních územních plánů a územního plánování v regionálním měřítku,*
- *Koordinace investičních a neinvestičních akcí,*
- *Všeobecná ochrana životního prostředí a společný postup při dosahování ekologické stability území,*
- *Zajišťování informovanosti v oblasti dotační a projektové přípravy,*
- *Podpora kultury, společných akcí a uchování kulturního dědictví v regionu,*
- *Podpora vzdělanosti a sportu zejména u dětí a mládeže,*
- *Koordinace aktivit v oblasti rozvoje cestovního ruchu, zemědělství a vinařství a jejich podpora.“*

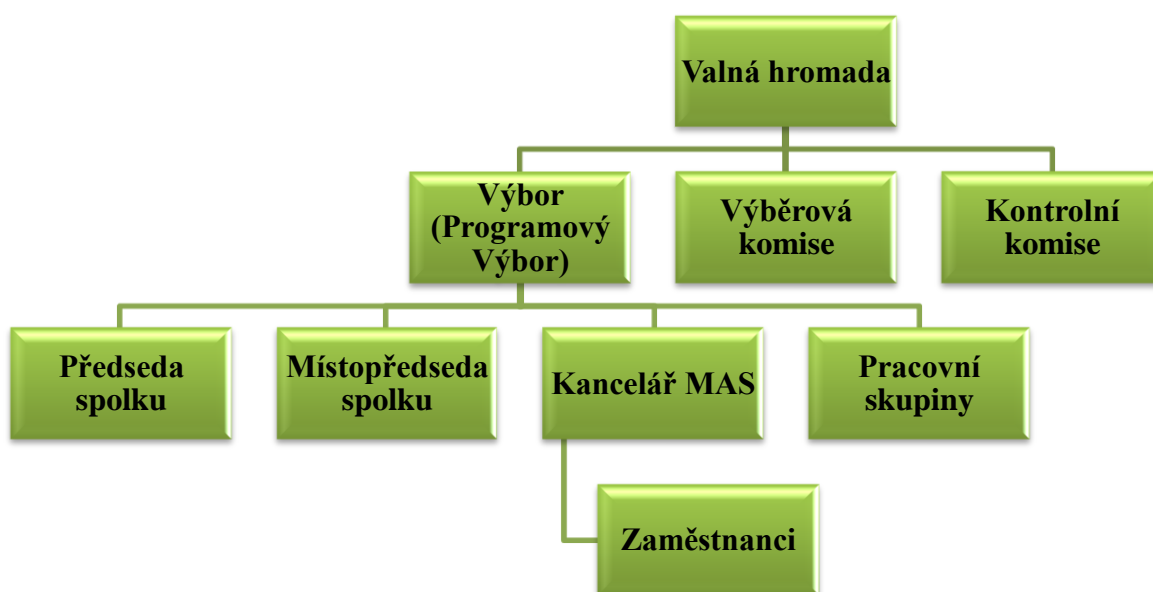
Mezi vedlejší doplňkovou činností se řadí:

- *„Velkoobchod a maloobchod,*
- *Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků,*
- *Zprostředkování obchodu a služeb,*
- *Reklamní činnost, marketing, mediální zastoupení,*
- *Fotografické služby,*
- *Služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahy,*
- *Provozování cestovní agentury a průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti,*

- *Provozování kulturních, kulturně – vzdělávacích a zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, veletrhů, přehlídek, prodejních a obdobních akcí.*“ (MAS Dolní Morava, 2014, s. 2 – 3)

Organizační struktura

Všechny orgány spolku rozhodují kolektivně. K přijetí návrhů a usnesení je třeba nadpoloviční většiny hlasů přítomných, pokud v dalších ustanovení těchto stanov není upraveno jinak. Usnesení orgánů spolku přijatá v rámci stanov jsou závazná. Výbor, výběrová a kontrolní komise jsou voleny valnou hromadou. Žádná z jednotlivých zájmových skupin nesmí v orgánech spolku představovat více než 49 % hlasovacích práv. Orgány spolku vykonávají svou působnost v rozsahu určeném stanovami. K tomu mohou v rámci stanovami vymezené působnosti vydávat příslušné vnitřní spolkové normy. Jednání orgánů spolku upravují jednací a volební řády.(MAS Dolní Morava, 2014, s. 4 – 8)

Obrázek 5 Diagram organizační struktury MAS Dolní Morava
(zdroj: MAS Dolní Morava, 2014, s. 4 – 8, vlastní zpracování)

Zájmové skupiny nepředstavují více než 49 % hlasovacích práv. Mezi zájmové skupiny se řadí:

- veřejná správa (představitelé obcí, zástupci škol a institucí)
- podnikatelský sektor (zemědělní podnikatelé, řemeslníci a drobní živnostníci, nezemědělní podnikatelé)

- neziskový sektor (zájmové spolky, církve, profesní svazy). (MAS Dolní Morava, 2014, s. 1)

Obrázek 6 Složení MAS (zdroj: Manuál tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014 – 2020, vlastní zpracování)

Místní partnerství

Místní akční skupina je založena na principu partnerství podnikatelského sektoru, veřejného sektoru a neziskového sektoru. K 31. 12. 2013 tvořila členská základna celkem 25 členů, z toho 14 za podnikatelský sektor, 6 subjektů za veřejnou správu a 5 zastupujících neziskový sektor. Předmětem tohoto partnerství je vytváření environmentálních, ekonomických a sociálních výzev při zachování principů udržitelného rozvoje. (MAS Dolní Morava, ©2013)

Obrázek 7 Diagram ekonomického, environmentálního a sociálního pilíře (zdroj: vlastní zpracování, 2014)

Spolupráce s vnějšími subjekty

MAS Dolní Morava při naplňování rozvojových strategií a aktivit spolupracuje s:

- **Instituce:** Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Ministerstvo zemědělství ČR, Státní zemědělský intervenční fond, Krajský úřad Jihomoravského kraje.
- **Zájmové organizace:** Národní síť Místních akčních skupin ČR, Krajské sdružení NS MAS ČR v Jihomoravském kraji, Svaz měst a obcí ČR, Agrární komora okres Hodonín a okres Břeclav.
- **Spolupracující MAS:** MAS Strážnicko, MAS Vinařská, Kyjovské Slovácko v pohybu, MAS Hustopečsko, MAS Živé pomezí Krumlovsko - Jevišovicko.

Mezi další partnery lze zařadit Region Podluží, Mikroregion Hodonínsko, OHK Hodonín, ÚP Hodonín. Významná je spolupráce s Mendelovou univerzitou v Brně, se kterou MAS v minulosti řešila několik projektů. Např. celorepublikový projekt „Možnosti řešení disparit mezi vybranými regiony“, jehož cílem je vypracovat návrh teoreticko - metodologických postupů komparace regionů, využitelných obecně v rámci celé České republiky. Další významná spolupráce je taktéž navázaná s Rakouským i Slovenským příhraničím. Jedná se zejména o rakouský mikroregion Weinviertel Dreiländereck a slovenský Region Záhorie. Velký význam pro růst potenciálu území a rozvoj zejména nových aktivit v oblasti vinařství a tradic, má i připravované partnerství s LAG Lëtzebuenger Musel, která působí na území obcí v Lucembursku a které navazuje na několikaleté partnerství členské obce Hrušky a Waldbredimus uvádí Smetana.¹

Historie MAS Dolní Morava

MAS Dolní Morava z. s. vznikla rozšířením Regionu Podluží o. s. o subjekty Mikroregion Hodonínsko, obce Čejkovice, Čejč, Mutěnice, Terezín a Okresní Hospodářskou komoru Hodonín.

Obrázek 8 Vznik MAS Dolní Morava (zdroj: vlastní zpracování, 2014)

Z toho důvodu byl vybrán výstižnější název pro nově rozšířené občanské sdružení, pracující již od roku 2004 na principech programu Leader, tedy MAS Dolní Morava. Partneři se

¹ Rozhovor s Ing. Josefem Smetanou, předseda MAS Dolní Morava

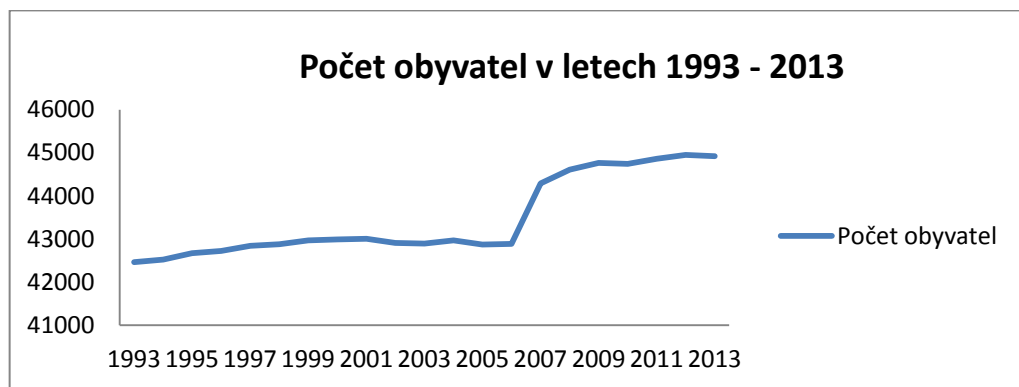
dohodli, že předloží projekt do programu Leader+ za účelem uvedení se do funkceschopnosti a vytvoření strategie MAS, která pomůže regionálnímu rozvoji a podpoří soukromý, neziskový a veřejný sektor. Mikroregion Hodonínsko s Regionem Podluží a dalšími obcemi se tedy spojili s cílem připravit a následně naplňovat strategii rozvoje dotčeného území a zastupují v Místní akční skupině Dolní Morava veřejný sektor, naopak OHK Hodonín je ideálním subjektem, který má sílu oslovit podnikatele všech resortů a napomoci společnému záměru MAS a tvorbě strategie ze strany soukromého sektoru. Všeestranná partnerství, zkušenosti MAS Regionu Podluží, spolupráce dvou svazků obcí a samostatně přístupujících obcí se jeví jako ideální startovní pozice pro naplňování cílů a vizí MAS Dolní Morava, které jsou agregovány ve Strategickém plánu Leader, který má MAS vypracovaný od roku 2007, který kvůli souběhu českého a evropského LEADRU, nebyl podpořen. Kroky všech partnerů jsou v souladu s jednotlivými rozvojovými strategiemi regionů, rozvojovými programy obcí a navazují na dlouhodobou koncepci strategie rozvoje venkovského prostředí. Zintenzivnění činnosti MAS a její následná práce na rozvoji venkova, má podpořit především sektor v oblasti zemědělství a podnikání, agroturistiky, vinařství, folklóru. MAS také podporuje ochranu životního prostředí a krajiny tvorbu. (MAS Dolní Morava, ©2013)

6 ANALYTICKÁ ČÁST

Struktura analytické části je zpracována v souladu s Manuálem tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014 – 2020. Vzhledem k obsáhlosti analytické části, tabulky a doplňující grafické materiály jsou součástí příloh. Data, která byla zpracovávána a následně vyhodnocena, byla získána nejen z dostupných veřejných zdrojů (databází, dokumentů), ale i vlastním šetřením u představitelů členských obcí.

6.1 Obyvatelstvo

Na území MAS Dolní Morava žilo k 31. 12. 2013 celkem **44 923 obyvatel**, z čehož bylo 22 226 mužů a 22 697 žen. Největší počet obyvatel žije ve městě **Dubňany** 6 391 a **Lanžhot** 3 758, dále obcích Mutěnice 3 633 a Rohatec 3 571. Nejmenší obcí na území je Nový Poddvorov, s 189 obyvateli, dále obec Terezín se 395 obyvateli a obec Josefov se 418 obyvateli. Ve sledovaném období **1993 – 2013** došlo k **pozvolnému nárůstu počtu obyvatel**. Dle Grafu 1 nastal výrazný nárůst počtu obyvatel v roce **2007**, neboť došlo k oddělení části Ladná od města Břeclav a následně samostatná obec **Ladná se stala součástí území MAS Dolní Morava** a počet obyvatel se v daném roce navýšil o 1213 obyvatel.

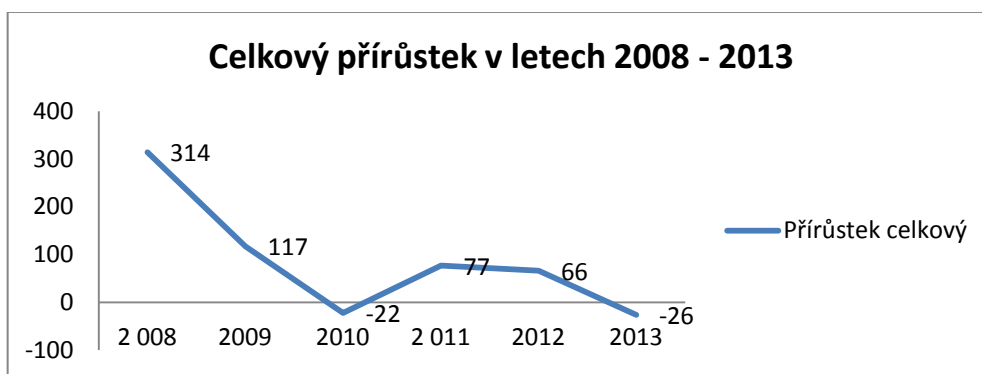

Graf 1 Počet obyvatel v letech 1993 – 2013

(zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování)

V časové řadě **2008 - 2013** došlo k **celkovému nárůstu počtu** obyvatel na území MAS Dolní Morava o 312 obyvatel, z čeho počet žen vzrostl o 66 a počet mužů o 246. V rostoucím trendu dochází k **mírnému výkyvu** pouze v roce **2010**.

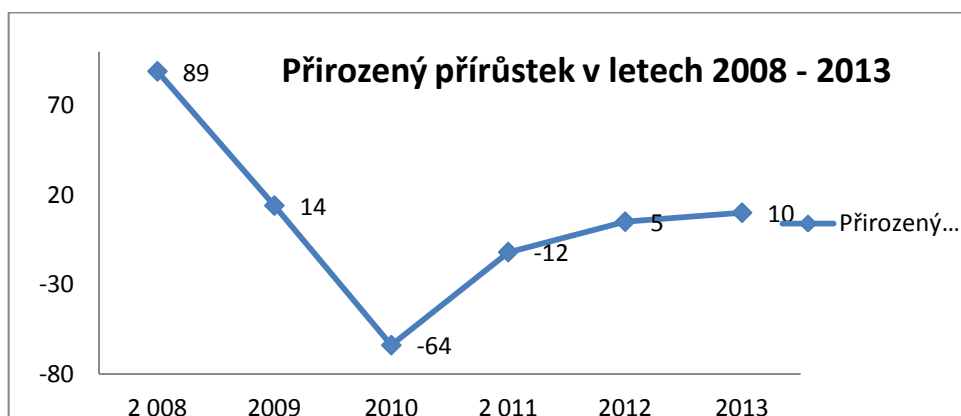
V letech 2008 - 2013 byl ve **většině obcí počet obyvatel** relativně **stabilní**. **K nárůstu počtu obyvatel** došlo pouze v obcích Hrušky, Prušánky, Nový Poddvorov, Dolní Bojanovice, Lužice a Rohatec. U obcí Rohatec, Dolní Bojanovice a Lužice byl růst obyvatel zřejmě způsoben **suburbanizací** a to díky výhodné **lokalizaci, dobré dopravní dostupnosti k jádrovému městu Hodonín**. Naopak k výraznějšímu poklesu došlo v obcích Terezín a Mikulčice. Vývoj počtu obyvatel je ovlivněn **celkovým přírůstkem**, který je tvořen přirozeným a migračním přírůstkem, přičemž migrační přírůstek má obdobný vývoj jako byl celkový přírůstek, na rozdíl od přirozeného přírůstku, který měl do roku 2010 výraznou klesající tendenci, kdy se dostal do záporných hodnot a poté dochází k nárůstu. Celkový přírůstek v letech 2008 - 2013 je znázorněn v Grafu 2.

Graf 2 Celkový přírůstek v letech 2008 – 2013

(zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování)

Celkový přírůstek byl ovlivněn **poklesem přirozeného přírůstku** a to zejména **vysokým počtem zemřelých osob** a **výrazně nižším počtem živě narozených osob** v roce 2010, což je znázorněno v Grafu 3.

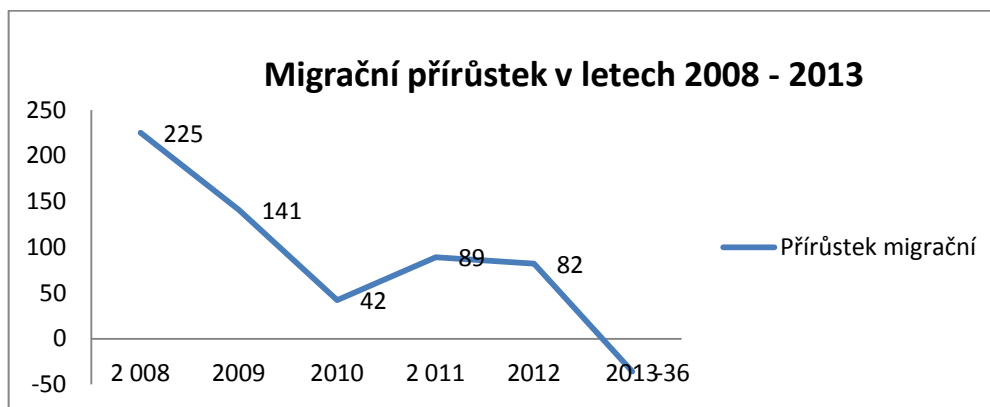

Graf 3 Přirozený přírůstek v letech 2008 – 2013

(zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování)

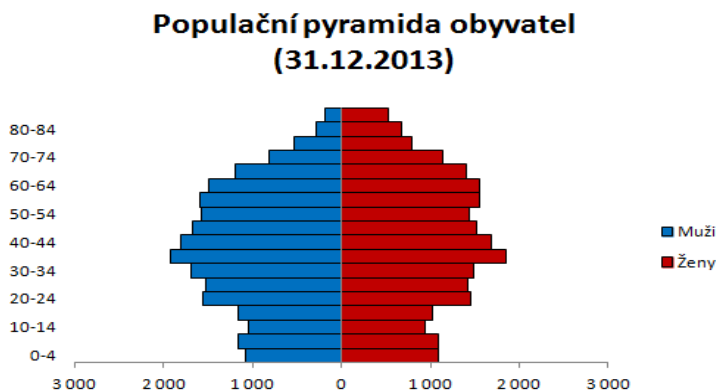
Vývoj migrace obyvatel v obcích MAS Dolní Morava v letech 2008 - 2013 je znázorněn Grafem 4. Ve sledovaných letech dochází k výraznému **klesajícímu trendu** do roku 2010, následně k pozvolnému růstu a v roce 2012 opět pokračovala klesající tendence, což bylo způsobeno výrazně větším počtem vystěhovalých obyvatel než v předcházejících letech.

Graf 4 Migrační přírůstek v letech 2008 – 2013

(zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování)

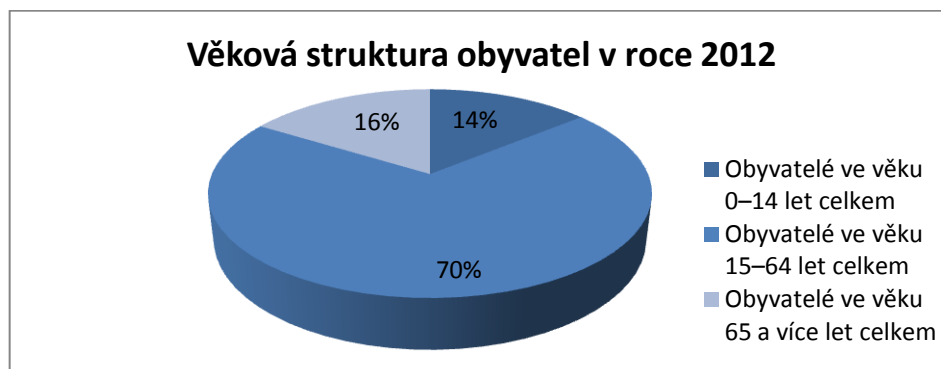
Věková struktura obyvatelstva je jednou ze základních charakteristik hodnotící demografický vývoj a naznačuje **možné budoucí sociální hrozby**. Všeobecným trendem nejenom území MAS Dolní Morava, celého Jihomoravského kraje, ale globálně celé České republiky je **stárnutí populace**, což je zapříčiněno úbytkem obyvatelstva v předproduktivním věku a rostoucím počtem poproduktivní složky populace. Stárnutí populace je důsledkem nižší porodnosti v osmdesátých a devadesátých letech. Tento jev bude mít do budoucna velmi silný a následně **negativní vliv** na demografický vývoj. Tuto skutečnost potvrzuje **rostoucí index stáří** (nárůst o 11,34 % v letech 2008 až 2012). Jevo stárnutí populace je graficky znázorněn **populační pyramidou obyvatel**.

Graf 5 Populační pyramida obyvatel k 31. 12. 2013

(zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování)

V Grafu 6 je znázorněna **věková struktura obyvatel** v roce 2012. Nejpočetnější skupina obyvatel je zastoupena ve věkovém rozmezí **15 – 64 let (70%)**, s celkovým počtem 31 287 obyvatel. Věková skupina v rozmezí 0 – 16 let s 14 % se od věkové skupiny 65 a více liší pouze o jedno procento.

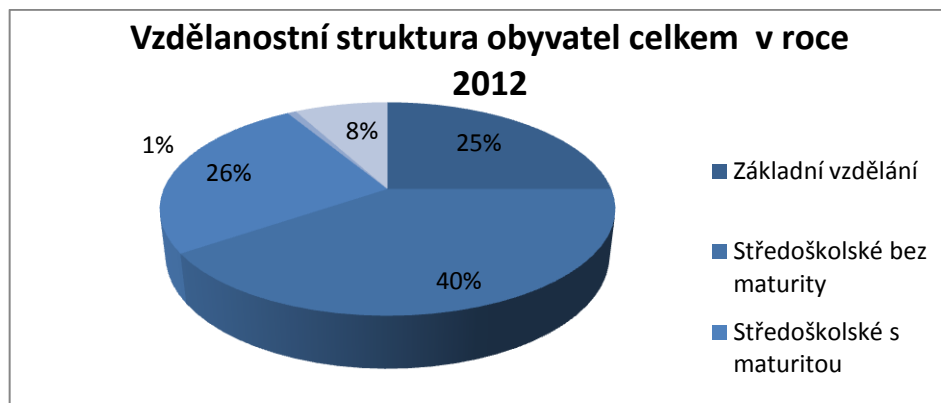

Graf 6 Věková struktura obyvatel v roce 2012

(zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování)

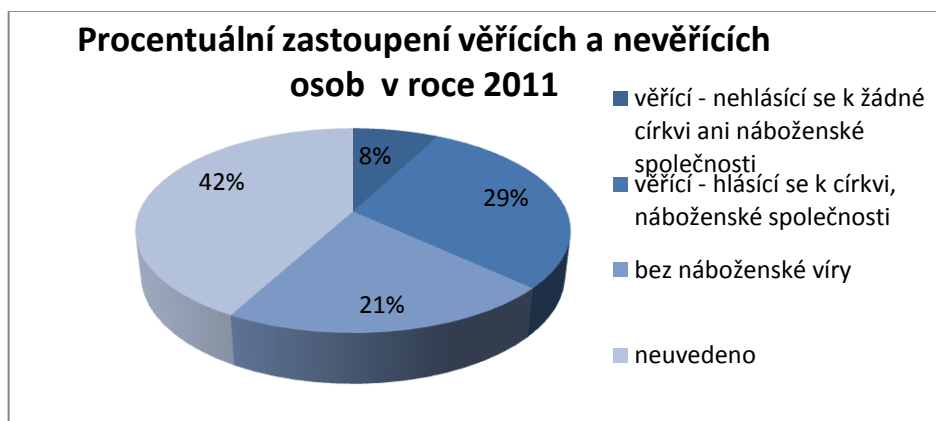
Věková struktura obyvatelstva se ve sledovaném období 2008 - 2012 **výrazně nezměnila**. Dochází pouze k 1% snížení kategorie obyvatel v předproduktivním věku (0 - 14 let) a 1% zvýšení kategorie v poproduktivním věku (65 a více).

Na Grafu 7 je zachycena celková **vzdělanostní struktura obyvatel v roce 2012**. Na území MAS Dolní Morava vysokoškolského vzdělání dosáhlo 8 % populace. Úplného středoškolského vzdělání dosáhlo 26 % obyvatel, středoškolského vzdělání bez maturity tvoří 40 % populace, z čehož převažuje více mužů. Dále 25 % obyvatel MAS Dolní Morava dosáhlo pouze základního vzdělání, přičemž procento žen pouze se základním vzděláním výrazně převyšuje procento mužů, což je způsobeno demografickou strukturou obyvatelstva. Aby došlo k vyvážení struktury vzdělanosti, je nutné, aby se zvýšil podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel a tím by se posílila kvalifikovaná pracovní síla na daném území. Tento jev v současné době negativně ovlivňuje **trend odlivu vzdělaných lidí z venkovského prostředí, zejména za prací do větších měst, např. Brno, Praha.**

Graf 7 Vzdělanostní struktura obyvatel v roce 2012
(zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování)

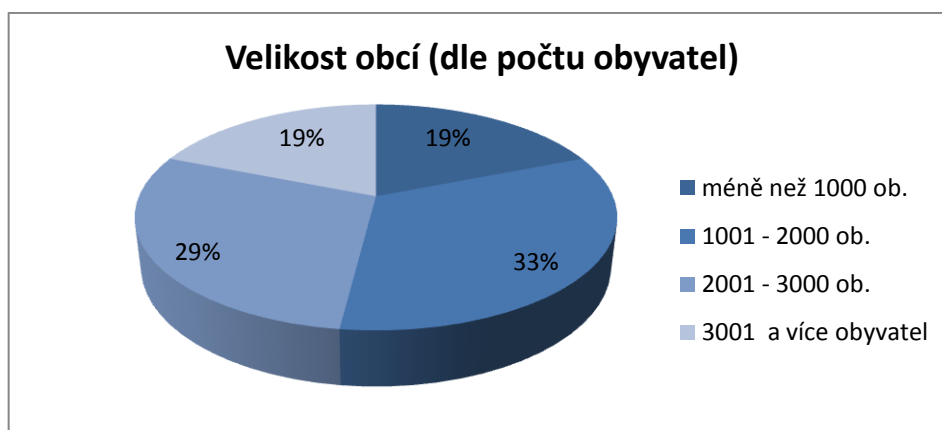
Na území MAS Dolní Morava je celkem 29 % věřících osob – hlásící se k církvi náboženského společenství, 8 % věřících – nehlásící se k žádné církvi ani náboženské společnosti, 21 % osob bez náboženské víry a **42 % nevedlo náboženské vyznání**. Některé obce jsou specifické relativně **vysokým procentem věřících obyvatel**, což není příliš typické pro Českou republiku. V obcích Čejkovice, Dolní Bojanovice, Josefov, Moravský Žižkov, Mutěnice, Nový Poddvorov, Starý Poddvorov a Prušánky se nachází 40 – 60% zastoupení obyvatel hlásící se k víře. Největší procentuální zastoupení věřících osob je v obci Dolní Bojanovice.

Graf 8 Procentuální zastoupení věřících a nevěřících osob v roce 2011
(zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování)

Celková **rozloha** území MAS Dolní Morava je **30 752 ha**, průměrná rozloha obcí se pohybuje kolem 1 464 ha. Kromě obce Mikulčice, která se skládá ze 2 částí obce, mají všechny obce pouze **jednu část**.

Pro území MAS Dolní Morava je specifíkem **velikost obcí** (dle počtu obyvatel), kde do kategorie 1001 – 3000 obyvatel spadá 62 % obcí daného území.

Graf 9 Velikost obcí podle počtu obyvatel

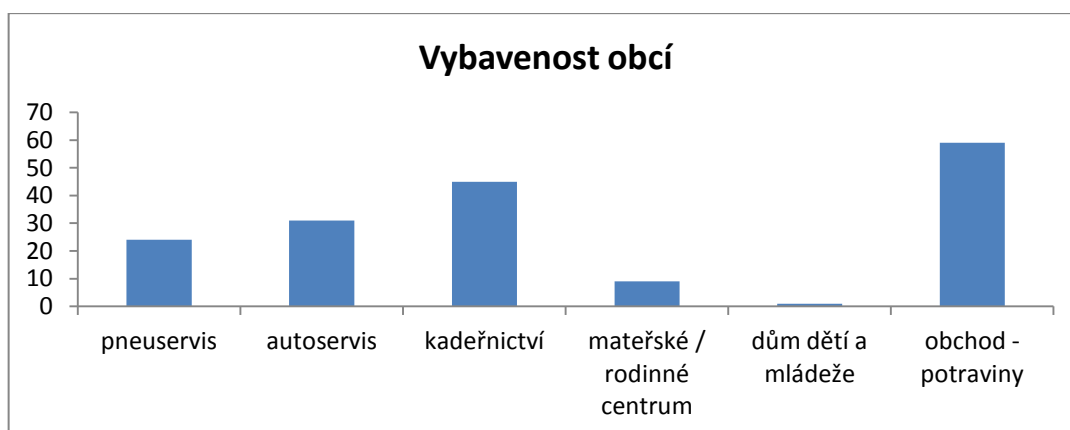
(zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování)

Hustota zalidnění je **136,2 obyvatel/km²**, což je srovnatelné s celorepublikovým průměrem (133 obyvatel/km²), na rozdíl od průměru Jihomoravského kraje (160 obyvatel/km²). Největší **hustotu zalidnění** mají obce Lužice (381,4 ob/km²), Rohatec (204,6 ob/km²) a město Dubňany (283 ob/km²). Všechny tři katastrálně sousedí s městem Hodonín. Průměrných hodnot srovnatelných s průměrem České republiky dosahují obce Mikulčice (127,5 ob/km²), Ladná (123,9 ob/km²). Obce Kostice (147,7 ob/km²), Dolní Bojanovice (149,3 ob/km²), Prušánky (155,7 ob/km²) se svou hustotou přibližují Jihomoravskému průměru. Nejnižší hodnotu hustoty zalidnění mají obce Josefov (58,2 ob/km²), Nový Poddvorov (63,6 ob/km²) a město Lanžhot (68,5 ob/km²), dále velmi nízké hodnoty kolem 100 ob/km² dosahují obce Týnec, Tvrdonice, Terezín, Moravský Žižkov, Hrušky, Čejkovice a Čejč. (Český statistický úřad, ©2011)

6.2 Občanská vybavenost

Občanská vybavenost obcí MAS Dolní Morava je na **relativně dobré úrovni, ale stále jsou zde značné rezervy, které je možno zlepšovat**. Tato skutečnost ovlivňuje atraktivitu území nejen z hlediska kvalitního života občanů, ale i oblasti podnikání a cestovního ruchu.

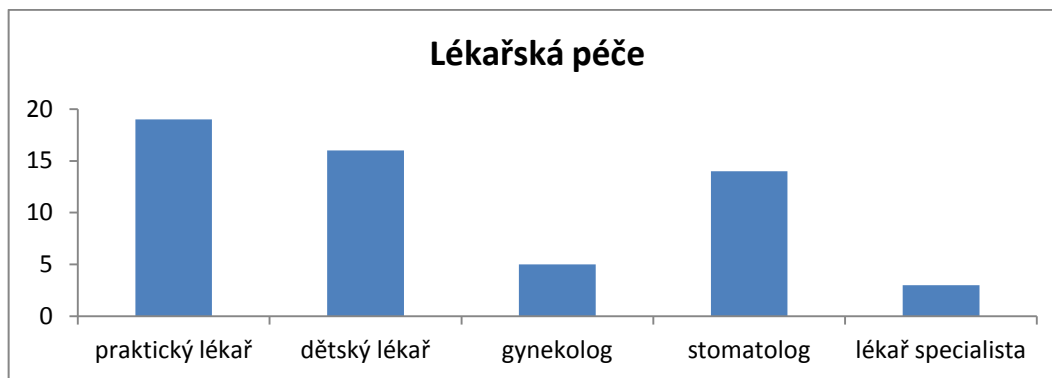
Nejpotřebnější služby pro kvalitní život občanů jsou v území zajištěny. V případě absence některé ze základních služeb, dochází ke spolupráci se sousední (větší) obcí. Tato skutečnost ovšem v některých případech tvoří komplikaci pro seniory se sníženou mobilitou. V obcích Josefov, Nový Poddvorov a Terezín je absence pošty. Až na obec Nový Poddvorov je ve všech obcích minimálně jeden obchod. V obci Nový Poddvorov je tato situace řešena pravidelným zajištěním pojízdného prodejce zboží základních surovin, zejména pro **starší občany se sníženou mobilitou**, kteří dle demografických ukazatelů v obci převažují. Obyvatelé často využívají pro nákup potravin obchodních center situovaných ve městě Hodonín a Břeclav. Služby jsou na území zajištěny převážně drobnými řemeslníky a podnikateli. Pro podporu místní ekonomiky je nezbytné **podporovat rozvoj lokálních řemeslníků a drobných živnostníků zabezpečujících služby v území.**

Graf 10 Základní vybavenost obcí

(zdroj: vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014)

Území MAS Dolní Morava je **dostatečně pokryto lékařskou péčí**. Na území se nachází celkem 57 lékařů, z čehož je 19 praktických lékařů, 16 dětských lékařů, 5 gynekologů, 14 stomatologů a 3 specialisti. Území se potýká s nízkým počtem stomatologů. Mimo lékařskou péči v obcích mohou občané využívat lékařských služeb, které jsou koncentrovány v okresních městech (Břeclav a Hodonín), kde se nachází **Nemocnice Břeclav, příspěvková organizace a Nemocnice TGM Hodonín, příspěvková organizace**. Na území je funkční **Integrovaný záchranný systém**.

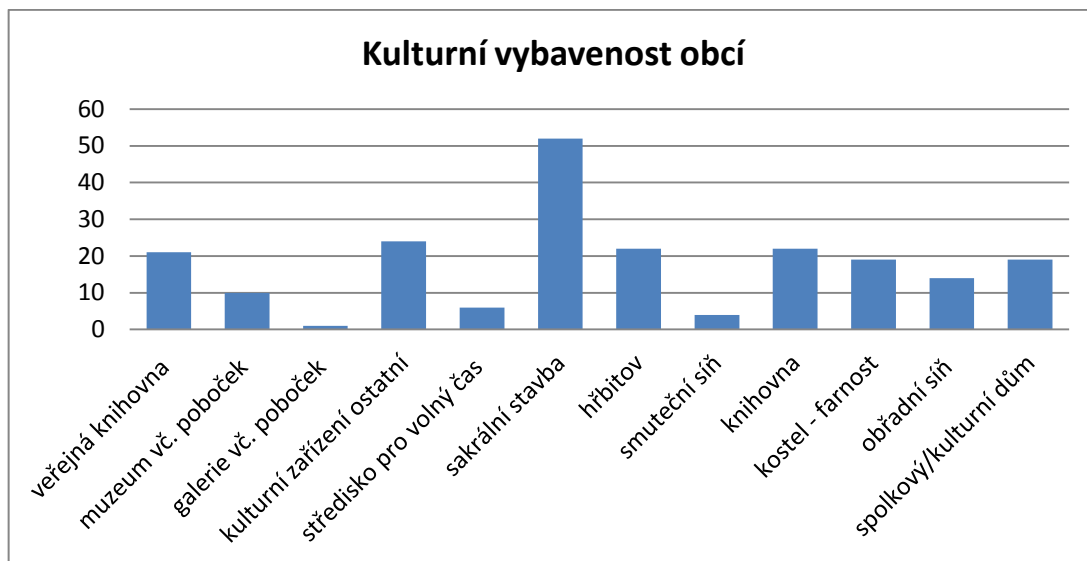

Graf 11 Lékařské péče v obcích

(zdroj: vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014)

V Grafu 12 je znázorněna **kulturní vybavenost** obcí. V každé obci se nachází jedna **veřejná knihovna**. Občané mohou využít také Městské knihovny v Hodoníně a Břeclavi. V žádné obci se nenachází kino, multikino a ani divadlo. Občané mohou navševovat nejbližší **kino** ve městě Hodonín a Břeclav. Návštěva **divadla** je možná v krajském městě Brně nebo ve městě Uherské Hradiště. V obci Čejkovic, Dolní Bojanovice, Hrušky, Lanžhot, Lužice, Mikulčice, Rohatec a Terezín se nachází **muzea** včetně poboček a samostatných památníků. Jedná se o drobná muzea venkovského typu, s výjimkou Slovanského hradiště v Mikulčicích, které je pobočkou Masarykova muzea v Hodoníně a reprezentuje významné archeologické naleziště daného území. V obci Mutěnice je situována **Galerie na chodbě**. Na území je celkem 24 ostatních kulturních zařízení.

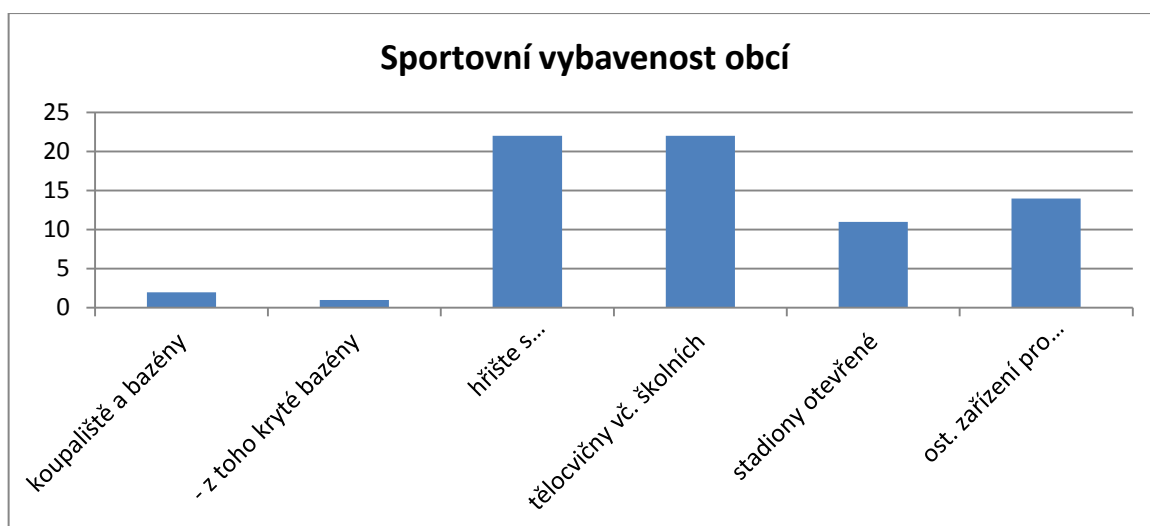
Ve všech obcích jsou **sakrální stavby a hřbitovy**, které je nutno udržovat. Sakrální stavby jsou v podobě božích muk, drobných kapliček a křížů situovaných jak v intravilánech obcí, tak v extravilánech. Tyto stavby značně obohacují místní venkovský ráz krajiny. Ve městě Dubňany, obci Kostice, Moravská Nová Ves a Moravský Žižkov je **smuteční síň**. V obci Kostice a Nový Poddvorov se nenachází kostel. **Obřadní síň** je ve všech obcích kromě obce Ladná, Lužice, Mutěnice, Nový Poddvorov, Starý Poddvorov, Terezín a Týnec. **Kulturní dům** nemá obec Lužice a Terezín. Lužice využívají pro kulturní aktivity budovu místní TJ Sokol a obec Terezín doplňuje absenci kulturního domu místním pohostinským zařízením, což v obou případech není zcela ideální.

Graf 12 Kulturní vybavenost obcí

(zdroj: vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014)

V Grafu 13 je znázorněna **sportovní vybavenost** obcí. Občané mají **široké spektrum možností sportovních aktivit**. Na území je situováno koupaliště ve městě Dubňany a jeden krytý bazén v obci Čejkovice, přidružen k ZŠ Čejkovice. Občané využívají nově zrekonstruované venkovní koupaliště a krytý bazén situovaný ve městě Hodonín. V letních měsících je pro koupání oblíbená přírodní nádrž Lužák v obci Lužice. V obcích je celkem 22 hřišť s provozovatelem nebo správcem. Na území je 22 tělocvičen, které jsou využívány nejenom žáky, ale také širokou veřejností za zvýhodněných podmínek.

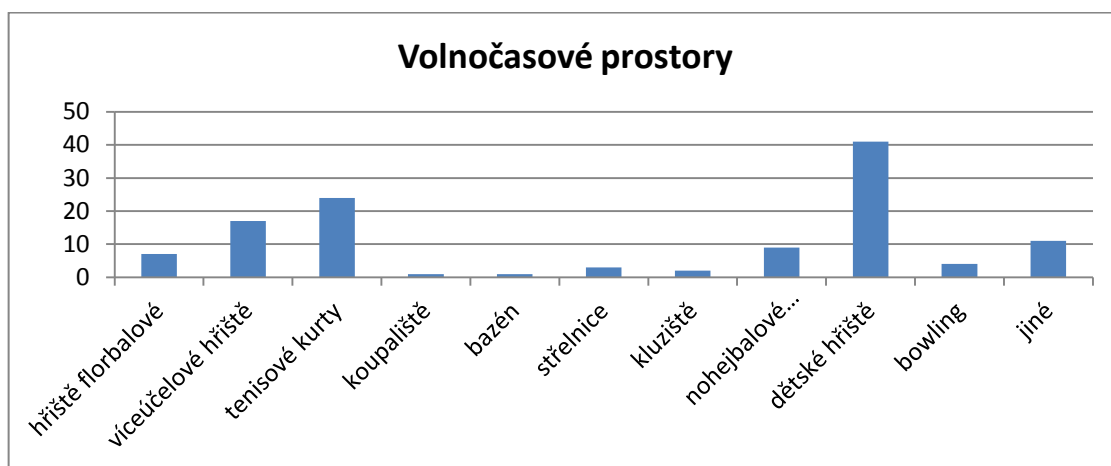

Graf 13 Sportovní vybavenost obcí

(zdroj: vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014)

V Grafu 14 jsou znázorněny **sportovní volnočasové prostory**. Na území se nachází 7 **florbalových hřišť**, které jsou situovány ve městě Dubňany, obcích Dolní Bojanovice,

Kostice, Lužice a Mikulčice. V obcích Hrušky, Ladná, Nový Poddvorov, Terezín a Týnec nejsou **víceúčelová hřiště**. Tenisových kurtů je na území celkem 24 (nejvíce tenisových kurtů je v obci Dolní Bojanovice - 3 tenisová hřiště). V obcích Mikulčice a Mutěnice se nachází **střelnice pro myslivecké účely**. Obce Josefov a Kostice mají k dispozici **kluziště**. **Nohejbalové hřiště** má město Dubňany, obce Dolní Bojanovice, Lužice, Mikulčice, Moravský Žižkov, Mutěnice, Rohatec a Terezín. **Dětské hřiště** jsou ve všech obcích kromě obce Týnec. Ve městě Dubňany, obci Čejkovice, Dolní Bojanovice a Tvrdonice se nachází **bowling**.

Graf 14 Volnočasové prostory v obcích

(zdroj: vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014)

Co se týče **volnočasových aktivit** v obcích, největší zastoupení mají volnočasové aktivity: kopaná, SOKOL/OREL, myslivecké sdružení, dechovka, sbor dobrovolných hasičů, stolní tenis a jiné. Největší počet **volnočasových aktivit** je v obcích Rohatec, Dolní Bojanovice, Kostice a Lužice.

6.3 Bydlení a bytová výstavba

Další významnou složkou v rozvoji území je **bydlení**, které se odvíjí od populačního vývoje a rozvoje sídel. **Urbanizovaná výstavba rodinných domů utváří vesnický ráz krajiny, což je nedílnou součástí identity daného území.** Na území MAS Dolní Morava se nachází celkem **14 307 domů**, z čehož je 90 % obydlených. Nejvíce obydlených domů se nachází ve městech Dubňany a Lanžhot, obcích Mutěnice a Rohatec. V obci Terezín, Nový

Poddvorov, Ladná, Starý Poddvorov se nachází nejméně obydlých domů. V období 2001 - 2012 bylo v rámci území dokončeno celkem 880 domů a 716 bytů v rodinných domech. Při srovnání se SLDB 2001² a 2011 došlo k 12% nárůstu počtu rodinných domů. **V současné době není dostatek vhodných míst pro výstavbu rodinných domů. Bytové domy se v průběhu sledovaného období na území nestavěly vůbec.** Největší podíl bytů v rodinných domech je v obcích Mutěnice, Čejkovice, Terezín, Nový Poddvorov, Josefov, Prušánky, Mikulčice, Ladná, Týnec a Tvrdonice. Tento podíl se pohybuje v rozmezí 95,01 – 100,00 %. Naopak nejmenší podíl bytů v rodinných domech v rozmezí 50,01 – 75,00 % je ve městě Dubňany.

Celkový počet **bytů** je na daném území **16 682**, z čehož 13 % je neobydlených. Největší podíl neobydlených bytů na bytovém fondu v rozmezí 24,91 – 29,9 % je v obci Nový Poddvorov a naopak nejmenší podíl neobydlených bytů na bytovém fondu (do 10%) je v obci Čejkovice. Nejvyšší průměrný počet dokončených bytů na 1000 obyvatel středního stavu v rozmezí 1,93 – 2,65 bytů byl ve městě Dubňany, obci Rohatec, Dolní Bojanovice, Lužice, Moravský Žižkov. Celkový počet všech dokončených bytů byl 880. Dokončených bytů v rodinných domech bylo 716. Nejvíce těchto bytů je ve městě Dubňany, obci Lužice, Rohatec, Mutěnice, Dolní Bojanovice. Při srovnání se SLDB 2001 a 2011 došlo k 16% nárůstu bytů. Celkový počet hospodařících domácností byl 15 596. Domácnosti jednotlivců činily 3 287, z čehož největší počet byl ve městě Dubňany a Lanžhot, dále v obci Lužice, Moravská Nová Ves, Rohatec, Mutěnice a Dolní Bojanovice. Vícečlenných nerodinných domácností v roce 2011 bylo 423. Při srovnání se SLDB 2001 a 2011 došlo k 7% nárůstu hospodařících domácností.

6.4 Technická infrastruktura

Zásobování elektrickou energií

Na území MAS Dolní Moravy působí výhradní **provozovatel přenosové energie** (elektrické vedení 400 kV a 220 kV) akciová společnost ČEPS. Nachází se zde dvě jednoduchá vedení VVN 400 kV (linka č. 424 a č. 497). Územím prochází taktéž vedení VVN 220 kV

---

² Při srovnání výsledků SLDB 2001 a 2011 nebyla zahrnuta do výpočtu obec Ladná, neboť v roce 2001 byla součástí města Břeclav.

jednoduchého vedení (linka č. 280) z rozvodny 400/220/110 kV Sokolnice na Slovensko. **Rozvodná soustava** je provozována společností E. ON Distribuce, a.s. Napěťová hladina je 110/22 kV, transformovna je situována v Hodoníně a instalovaný výkon trafostanice je T101 (40 MVA), T102 (40 MVA). Za nejvýznamnější paralelní zdroj elektrizační soustavy je pokládán ČEZ, a.s., Elektrárna Hodonín, s instalovaným výkonem 105 MW, která má úzkou souvislost s daným územím. (Jihomoravský kraj, ©2013) V rámci území MAS Dolní Morava se nenachází **žádná vodní ani větrná elektrárna**. Na území obcí se nacházejí **solární panely** na rozloze cca 17,7 ha, které jsou intenzivně využívány v posledních letech.

Zásobování zemním plynem

Přestože jsou obce téměř **100% plynofikovány**, tak se díky růstu cen zemního plynu občané začínají v současné době vracet k tuhým palivům, která negativně ovlivňují stav kvality ovzduší. (Územně analytické podklady správního obvodu obce s rozšířenou působností Hodonín, 2012) Zemní plyn je k odběratelům dodáván **plynovodní distribuční sítí** provozovanou společností Jihomoravská plynárenská, a.s. a do distribuční sítě dodáván společnostmi RWE Transgas Net, s.r.o. a Moravské naftové doly, a.s. Na území působí společnost MND, a.s., která je největší **těžařskou společností ropy a zemního plynu** na území České republiky a od roku 2006 dodává plyn ke koncovým zákazníkům. (Jihomoravský kraj, ©2013) Správcem a provozovatelem **produktovodu** je společnost ČEPRO a.s. Přes území MAS Dolní Morava prochází produktovod (Bratislava) Hodonín – Zálesná Zhoř (odbočka Střelice) – (Kralupy nad Vltavou). Pro **skladování strategických zásob** je využíván sklad Střelice. Společně s produktovodem je veden rovněž ropovod Družba, jehož správcem je společnost MERO – ČR, a.s. (Jihomoravský kraj, ©2013)

Vodní hospodářství

Zásobování obyvatel pitnou vodou na území MAS Dolní Morava je zajištěno přes **hlavní skupinové vodovody**: Hodonín, Koryčany – Kyjov - Klobouky, Veselí - Strážnice, Podluží a Bzenec – Kyjov - Hodonín, které jsou vzájemně propojeny. Jsou dotovány ze tří hlavních zdrojů podzemních vod: Bzenec – komplex, Moravská Nová Ves a vodárenská nádrž Koryčany. Jímané vody jsou před dodávkou do zásobovací sítě upravovány na úpravárnách vod Bzenec, Moravská Nová Ves a Koryčany, které provozuje společnost Vodovody a kanalizace Hodonín. (Jihomoravský kraj, 2013) Území MAS Dolní Morava patří

k nejteplejším oblastem ČR a potýká se s problémy sucha, proto je nutné se zabývat problematikou **zásobování obyvatel pitnou vodou**.

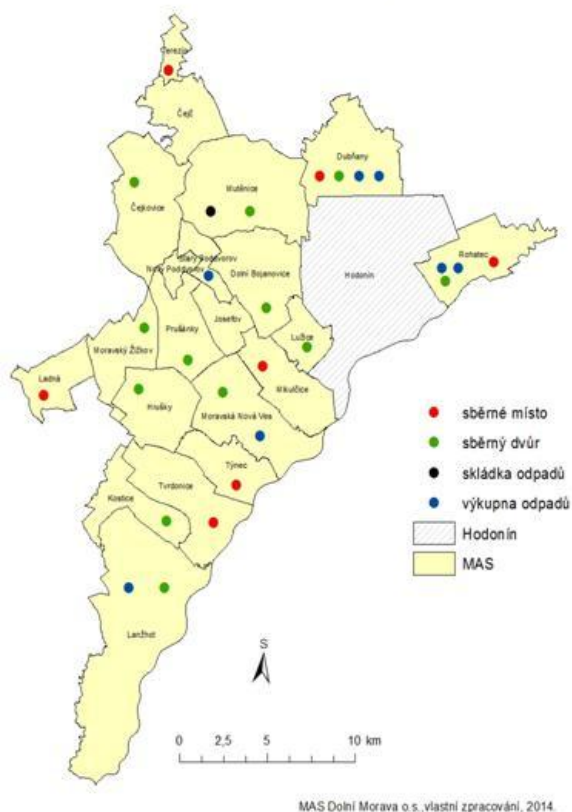
NA území MAS Dolní Morava jsou primárními **provozovateli vodovodů a kanalizací** VAK Hodonín a VAK Břeclav. V mnoha obcích jsou kanalizace provozovány samostatnými obcemi. Jedinou obcí, která provozuje jak vodovodní, tak kanalizační síť je obec Mikulčice. Na území Mas Dolní Morava má 16 obcí vlastní ČOV. Obec Hrušky je napojena na ČOV v Týnci stejně jako obec Nový Poddvorov je napojena na ČOV ve Starém Poddvorově. Dále v obcích Lužice, Josefov, Terezín a Ladaná nemají ČOV. Stav ČOV dostává potřebám aktuálních obcí a jejich stav je relativně dobrý, ale je potřeba modernizace. Pouze ČOV v Tvrdonicích má plně využitou kapacitu a je nutná její intenzifikace.

K základním ukazatelům životní úrovně obyvatelstva patří odvádění a likvidace odpadních vod. Nedílnou součástí pro dosažení dobrého stavu vod a ekosystému v krajině je odstranění průmyslového i komunálního znečištění.

6.5 Odpadové hospodářství

V oblasti odpadového hospodářství je území MAS Dolní Moravy relativně **stabilizované**. Lze zmínit, že dochází k mírnému nárůstu produkce komunálního odpadu, naopak produkce průmyslového odpadu vykazuje klesající trend. Ve všech obcích se nachází **kontejnery na třídění odpadů** (plasty, papír, sklo aj.). V poslední době mnoho obcí začalo poskytovat svým občanům **nádoby na bioodpad**, čímž dochází k separaci biologicky rozložitelného odpadu a dalšímu snížení celkového objemu odpadu ukládaného na skládky. I přes dokonalejší technologie na druhotné zpracovávání surovin a přítomnosti třídících nádob je objem odpadů stále vysoký. Problémem v této oblasti zůstává zakládání **černých skládek**. Na území MAS Dolní Morava působí čtyři **svozové společnosti** a to ve městech Kyjov, Hodonín a Břeclav. Ve městě Kyjov působí svozová společnost **EKOR, s.r.o.**, ve městě Hodonín působí MEGAWASTE spol. s r.o. a Tespra Hodonín, s.r.o. a ve městě Břeclav se nachází společnost **Tempos Břeclav, a.s.**

SBĚRNÉ DVORY, SBĚRNÁ MÍSTA A VÝKUPNY ODPADŮ
na území MAS Dolní Morava

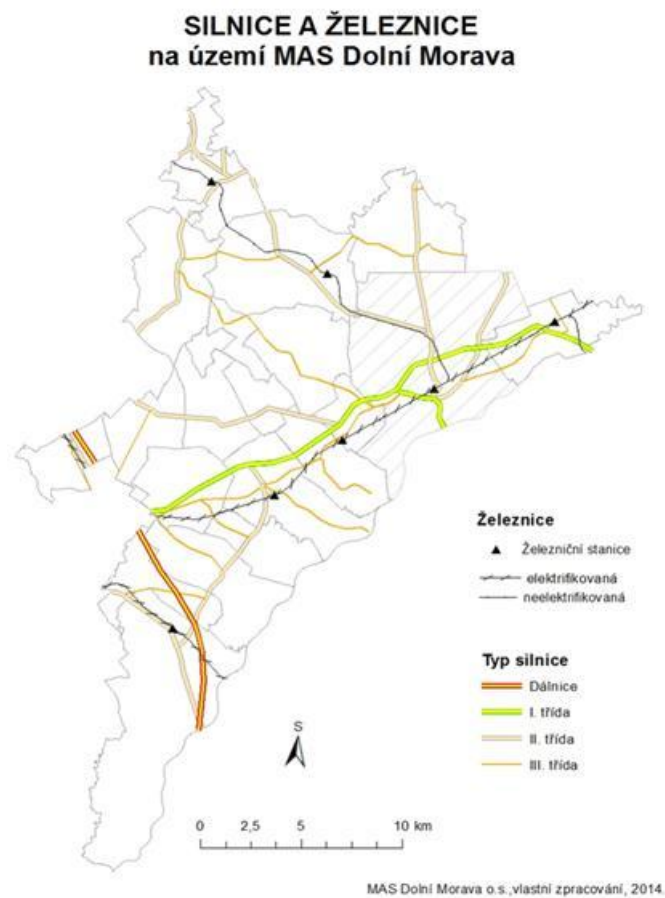
Obrázek 9 Sběrné dvory, sběrná místa a výkupny odpadů
(zdroj: vlastní zpracování, 2014)

Území MAS Dolní Morava má dostatek **sběrných dvorů**, které jsou optimálně rozmístěny. Ve většině případů jsou obce jejich samotnými provozovateli. V případě absence sběrných dvorů se v obcích nachází **sběrná místa**, kterými se obce snaží **předcházet tvorbě černých skládek**. Sběrná místa se nachází v obcích Mikulčice, Terezín, Dubňany, Rohatec, Tvrdonice, Týnec a Lanžhot. Ve většině obcí sběrné místo vlastní a provozuje obec, s výjimkou obce Rohatec, kde sběrné místo provozuje firma Megawaste - communal service, s.r.o. Na území MAS Dolní Morava je sedm **výkupu odpadů**: v obci Rohatec (2), Dubňany (2), Starý Poddvorov, Moravská Nová Ves a Lanžhot. Provozovatelem i vlastníkem jednotlivých výkupu odpadů jsou soukromé osoby. Nachází se zde 3 **kompostárny**: v obci Mutěnice, Starý Poddvorov a Moravská Nová Ves. Obce se snaží vybavovat své občany popelnicemi a sběrnými nádobami na biologicky rozložitelný komunální odpad. Vyprodukovaný kompost je využíván nejen obcemi, ale i občany. Žádná z obcí kompost nevyužívá pro komerční účely. Na území se nacházejí 3 **bioplynové stanice**: v obci Mikulčice, Mutěnice a Čejč, které jsou zařazeny do skupiny "zemědělské". Bioplynová stanice

v Mutěnicích má kapacitu do 500 kW a bioplynové stanice v obci Mikulče a Čejč mají větší kapacitu a to nad 500 kW Na území je situováno 6 **koncových zařízení** pro nakládání s biologicky rozložitelným odpadem a to v obci Mutěnice, Starý Poddvorov, Mikulčice, Čejč a Moravská Nová Ves. U kompostáren jsou provozovateli i vlastníky obce a u bioplynových stanic je majitelem a vlastníkem soukromá osoba. Koncových zařízení (třídících linek pro separovaný odpad), využívaných obcemi území MAS, je celkem 8 a to v obci Hrušky, Dubňany, Temelín, Bánská Bystrica, Modřice, Hustopeče, Kyjov a Břeclav. Provozovatelem i vlastníkem jsou ve všech obcích soukromé osoby. **Třídící linky** pro separovaný odpad jsou využívány pro recyklaci plastů, papíru, skla. Na území MAS Dolní Morava se nenachází žádná **spalovna odpadů**. Spádově nejdostupnější spalovnou pro území MAS Dolní Morava je spalovna SAKO Brno, a.s. V případě uzákonění zákazu skládkování bude kladen větší důraz na skládku Hraničky v obci Mutěnice. Jedná se o jedinou skládku na daném území. Skládku je členěna do tří středisek (Skládka Hraničky, Čistírna odpadních vod, Technické služby). Od roku 2009 byla v areálu skládky uvedena do provozu kompostárna a sběrný dvůr.

6.6 Dopravní infrastruktura

MAS Dolní Morava patří k územím s poměrně **vysokou intenzitou dopravy**. Mobilitu obyvatel zajišťují především komunikace regionálního významu. Členské obce jsou navzájem propojeny silnicemi II. a III. třídy. Mezi nejvýznamnější lze zařadit silnici II / 380 vedoucí z města Hodonína do krajského města Brno, silnici II / 425 propojující obec Lanžhot se Slovenskou republikou a silnici II / 431 (dále I / 51) spojující město Hodonín a slovenské město Holíč. **Stav silnic na celém území MAS není příliš v dobrém stavu.** Správci vyvíjejí snahu o jejich zlepšení, avšak rekonstrukce je časově i finančně nákladná.

Obrázek 10 Silnice a železnice

(zdroj: Ředitelství silnic a dálnic ČR, ©2012, vlastní zpracování)

Dálnice a silnice I. třídy jsou ve vlastnictví státu, správu nad nimi vykonává Ředitelství silnic a dálnic. Vlastníkem silnic nižších tříd jsou příslušné kraje, správu pak vykonává Správa a údržba silnic daného kraje se svými oblastními pracovišti. Z hlediska napojení na hlavní silniční síť České republiky je důležitá dálnice D2 procházející katastrálním územím města Lanžhot. Neméně důležitá je silnice I. třídy I / 55, propojující Jihomoravský, Zlínský a Olomoucký kraj, která je řazena mezi páteřní silniční tahy u nás. Silnice rovněž zajišťuje propojení s Rakouskou republikou. (Ředitelství silnic a dálnic ČR, © 2012) **V souvislosti s nedořešeným projektem rozšíření silnice R55 a sjezdů k obcím, by mohlo dojít ke zhoršení dopravní dostupnosti a zintenzivnění dopravy v některých obcích, což by mělo negativní dopad nejenom na kvalitu života obyvatel v obcích, ale i na zhoršení stavu životního prostředí.**

Z hlediska **železniční dopravy** je významný koridor Břeclav - Přerov (linka R5 a S91 v rámci IDS JMK), jenž na území MAS prochází obcemi Hrušky, Moravská Nová Ves,

Mikulčice, Lužice a Rohatec. Dále je zde lokalizována trať linky S52 Hodonín – Mutěnice - Čejč - Zaječí, linky S53 Břeclav - Lanžhot - Kúty (Slovenská republika) a linky S91 Hodonín – Rohatec – Veselí n. Moravou – Vrbovce (Slovenská republika). (Integrovaný dopravní systém JMK, ©2014)

V blízkosti obce Ladná se nachází malé veřejné vnitrostátní **letiště** provozované Aeroklubem Břeclav.

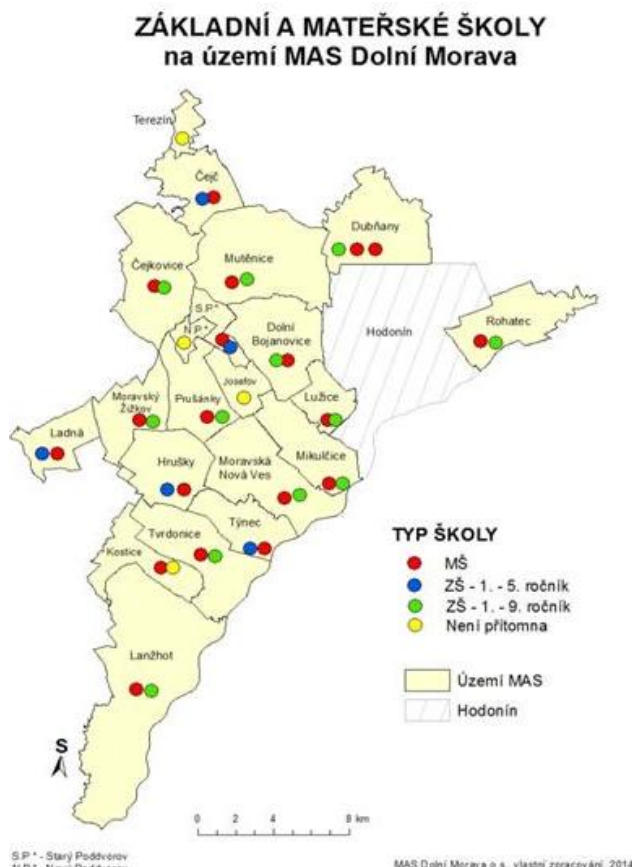
Od 1. 1. 2010 funguje v rámci Jihomoravského **kraje Integrovaný systém dopravní obslužnosti** (IDS JMK), jehož principem je propojenost, návaznost a komplexnost dopravní obslužnosti regionu se zapojením různých druhů dopravy. Dopravní obslužnost obcí v rámci IDS JMK zajišťuje společnost KORDIS a.s. Samotnou autobusovou přepravu zajišťují společnosti BORS Břeclav a.s., ČSAD Hodonín a.s. a VYDOS Vyškov a.s., železniční přepravu pak České dráhy a.s. (Integrovaný dopravní systém JMK, ©2014)

Na území se nachází **rekreační cyklotrasy**, které jsou členěny do 4 tříd (I. – IV.) a jsou navázány na mezinárodní, republikovou a regionální síť (Územně analytické podklady správního obvodu obcí s rozšířenou působností Hodonín, 2012). Pro praktické každodenní využití cyklostezek, jako alternativy k automobilové dopravě či MHD při pravidelných cestách, je třeba **vybudovat/dobudovat kvalitní stezky zejména ve vnitřních částech měst pro zajištění bezpečné cesty občanů např. při dojíždění za prací, do škol aj.**

Na území MAS Dolní Morava se nachází **Batův kanál** (Otrokovice – Rohatec), který je součástí toku řeky Moravy a je řazen mezi dopravně významnou využitelnou **vodní cestu**. V současné době je hojně využíván a vyhledáván turisty.

6.7 Vzdělávání, školství

Na území MAS Dolní Morava se nachází **stabilizovaná síť škol a školských zařízení**, která zahrnuje celkem **17 základních škol a 19 mateřských škol**, které jsou zřízené obcemi. **Jesle** jsou situovány pouze v obci Lužice a jedná se o soukromé zařízení. Na území MAS se nenachází žádné střední školy (gymnázia), obory středních odborných a praktických škol, obory středních odborných učilišť a odborných učilišť a jazykové školy, neboť tyto typy škol jsou situovány ve městě **Hodonín a Břeclav**. Rovněž se na území nenachází konzervatoře, vyšší odborná škola ani vysoká škola.

Obrázek 11 Základní a mateřské školy

(zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, ©2014, vlastní zpracování)

Celková kapacita všech **mateřských škol** je 1 558 dětí. Ve školním roce 2012/2013 byl celkový počet dětí v 62 běžných třídách 1 402 dětí a počet volných míst 156. Z celkového počtu 17 **základních škol**, je 12 škol úplných a 5 škol neúplných. Neúplné školy se nachází v obcích Čejč, Hrušky, Ladaná, Starý Poddvorov a Týnec.

Ve školním roce 2012/2013 byl **celkový počet žáků** základních škol 3 012, z čehož je průměrný počet žáků na školu 177 a průměrný počet žáků na třídu 19. Celkový počet tříd základních škol byl 157, z čehož 20 tříd tvořilo třídy z 1. - 5. ročníku a 137 tříd 1. - 9. ročníku.

Graf 15 Počet žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013

(zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, ©2014, vlastní zpracování)

Základní školy nabízí svým žákům široké spektrum **mimoškolních aktivit** prostřednictvím zájmových kroužků. Součástí škol jsou **tělocvičny a sportovní areály** (viz kapitola občanská vybavenost), které jsou k dispozici nejenom dětem a žákům, ale i občanům obcí. Tyto objekty jsou podstatné pro podporu a motivaci dětí a žáků v oblasti sportovních aktivit. Školy jsou velmi důležitým prvkem obcí a každá obec, jako zřizovatel si o svou školu náležitě pečuje. Školská zařízení na území MAS Dolní Morava jsou **nadprůměrně vybaveny**, ale mezi jednotlivými školami je **ve vybavenosti značná nevyváženost**, což souvisí s možnostmi jednotlivých zřizovatelů. Na území jsou situovány dvě základní **umělecké školy**, z čehož 1 je zřízena krajem a 1 obcí. Základní umělecká škola v Dolních Bojanovicích má 3 odloučená pracoviště v obcích Lužice, Starý Poddvorov a Mutěnice. Základní umělecká škola ve městě Dubňany má taktéž 3 odloučená pracoviště a to v obcích Ratíškovice, Svatobořice - Místřín a Rohatec. Občané mají k dispozici celkem 21 **veřejných knihoven**, které jsou využívány taktéž k celoživotnímu vzdělávání občanů, nejenom díky dostupné literatuře, ale i prostřednictvím pořádaných akcí a uskutečňovaných aktivit. Občané mohou využít také Městskou knihovnu v Hodoníně a ve městě Břeclav.

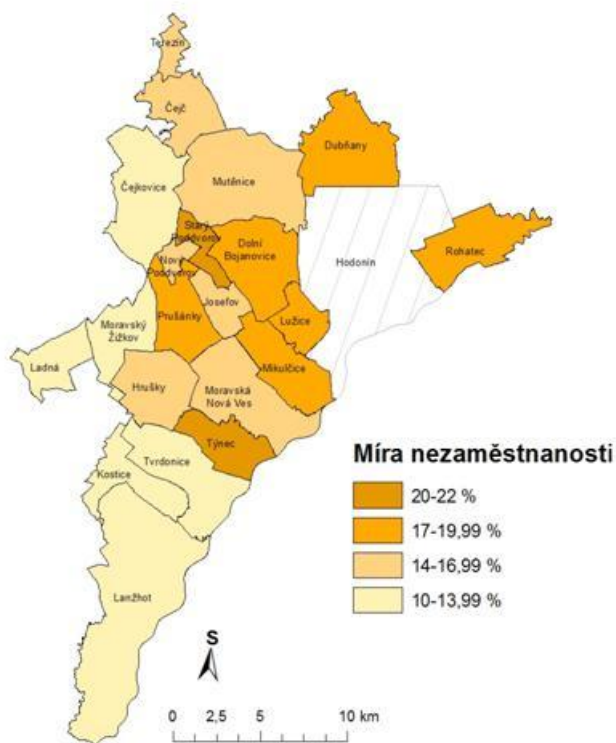
6.8 Sociální oblast

Na území MAS Dolní Morava je situován pouze **jeden poskytovatel registrované sociální služby** a to v Moravské Nové Vsi (zařízení DPS). Ostatní poskytovatelé registrovaných sociálních služeb sídlí především ve městě **Hodonín** a **Břeclav**, kam občané za těmito službami **dojíždí**, nebo specifické druhy služeb jsou občanům poskytovány v místě bydliště. **Pečovatelské služby** jsou na území MAS Dolní Morava zajišťovány: Pečovatelská služba Homediss, o.p.s., REMEDIA PLUS o.p.s., Diecézní charita Brno (Charitní pečovatelská služba Mutěnice, Charitní pečovatelská služba Šardice, Charitní pečovatelská služba Strážnice, Charitní pečovatelská služba Břeclav). **Domovy s pečovatelskou službou** jsou na území situovány v obcích: Moravská Nová Ves, Dolní Bojanovice, Prušánky a Mutěnice. Na území MAS Dolní Morava se nachází **Dům s chráněnými byty** ve městě Lanžhot a **Bytový dům pro seniory** v Kosticích. (Ministerstvo práce a sociálních věcí, ©2014) Dle demografických prognóz dojde do budoucna ke **stárnutí populace** a ke zvýšení počtu osob v poproduktivním věku. Je potřeba se zabývat zvyšováním kapacit služeb pro seniory a jejich dostupnosti seniorům. Na území MAS Dolní Morava je oblast sociálních služeb řešena v rámci **komunitního plánování města Hodonín a Břeclav**.

6.9 Lidské zdroje, zaměstnanost, podnikání

Území MAS Dolní Morava je postiženo **vyšokou mírou nezaměstnanosti**. Situace na trhu práce není v obcích příliš příznivá, o čemž vypovídá skutečnost, že průměrná hodnota se pohybuje kolem **16 %**. Od roku 2008 se celková míra nezaměstnanosti **rapidně zvýšila**. V roce 2008 byla míra nezaměstnanosti nejnižší (9,7%). V následujících letech se začaly projevovat následky celosvětové ekonomické krize, která byla příčinou **úpadku mnoha podniků**. Prudký nárůst nezaměstnanosti se projevil v roce 2010, kdy míra nezaměstnanosti dosahovala nejvyšší hodnoty a to 18,2 %. V roce 2011 se daná situace mírně zlepšila (meziroční pokles o cca 2 %), avšak její míra je stále vysoce nadprůměrná. Podíl nezaměstnaných k 30. 9. 2014 celkově činil 8,5 %. Největší podíl nezaměstnanosti je ve městě Dubňany, obci Starý Poddvorov, Mutěnice a Dolní Bojanovice. (Český statistický úřad, ©2011)

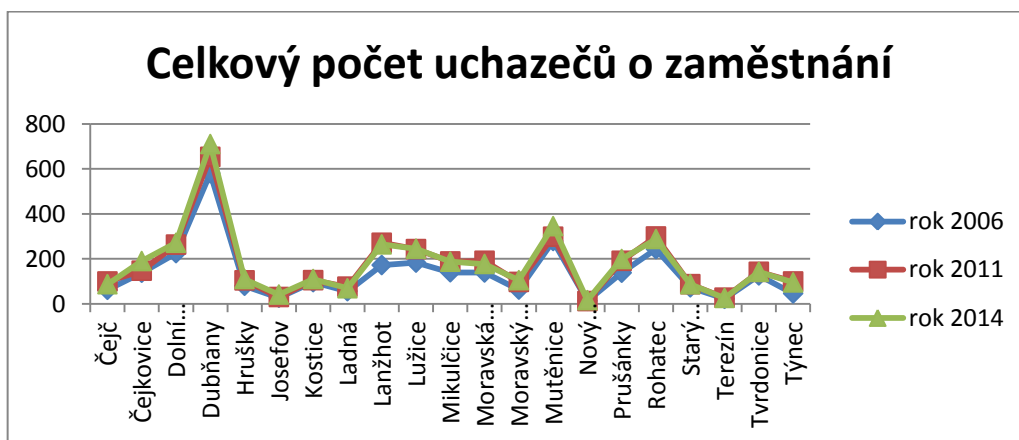
**MÍRA NEZAMĚŠTNANOSTI V OBCÍCH
na území MAS Dolní Morava v roce 2011**

Obrázek 12 Míra nezaměstnanosti v roce 2011

(zdroj: Jihomoravský kraj, ©2013, vlastní zpracování)

Celkový počet uchazečů o zaměstnání od roku 2008 stoupá. V roce 2009 a 2010 dochází k **prudkému nárůstu** počtu uchazečů. Situace byla způsobena propouštěním zaměstnanců v podnicích všech velikostí z důvodu snižování výroby či jejich zániku.

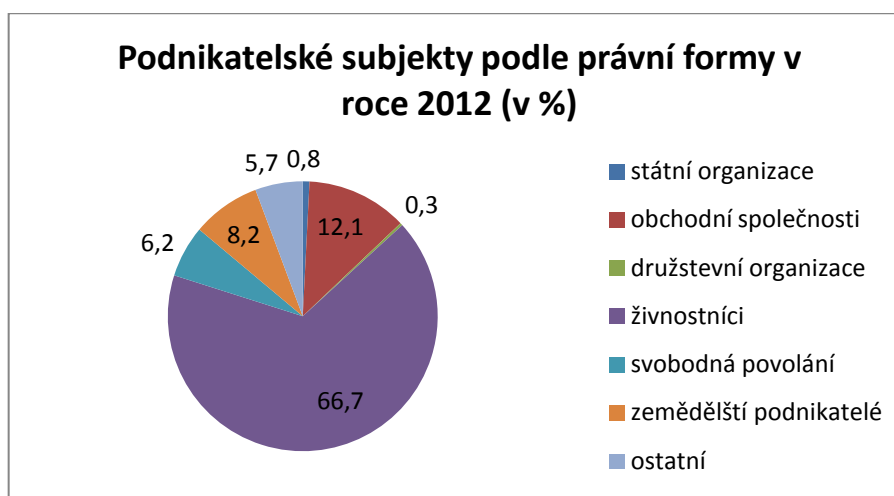
Graf 16 Celkový počet uchazečů o zaměstnání v obcích v roce 2006, 2011 a 2014

(zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování)

Na území je klíčovým problémem **nedostatek pracovních míst způsobených absencí velkých či větších podniků**. To zapříčiňuje poměrně **vysokou dojízd'ku do zaměstnání**, neboť lidé zejména z menších vesnic musí dojíždět v lepším případě do města Hodonín a Břeclav nebo do vzdálenějšího krajského města Brno. **V mnohých případech se v obcích nachází vhodné lokality pro podnikání, ale je zde absence lidí ochotných podnikat, podnikatelů a investorů, což ovlivňuje negativním směrem budoucí rozvoj daného území.**

Mezi největší zaměstnavatele se řadí společnost Groz-Beckert Czech s.r.o., který se zabývá výrobou průmyslových pletacích jehel, šicích jehel a jednoúčelových strojů pro produkci jehel, se sídlem v obci Lužice. (EDB – Evropská databanka, ©2014) Dále k **významným zaměstnavatelům** lze řadit například společnost The candy Plus Sweet Factory a.s. sídlící v obci Rohatec. Na území MAS Dolní Morava se v současné době nachází jeden **sociální podnik ŠEDOVÁ clean service o.p.s.**, který byl založen v roce 2012, se sídlem v Rohatci. Společnost se zabývá jednorázovými či pravidelnými úklidovými pracemi pro firmy a domácnosti. (České sociální podnikání, ©2014)

V Grafu 17 jsou uvedeny **podnikatelské subjekty** dle právní formy v roce 2012. Nejpočetnější skupinu tvoří **živnostníci**, kteří zaujímají cca 66 %. Nejvíce živnostníků je ve městě Dubňany, obcích Rohatec, Mutěnice a Dolní Bojanovice. Druhou největší skupinu tvoří obchodní společnosti (cca 12 %). Nejvíce obchodních společností je v obcích Rohatec, Lužice a městě Dubňany. Nejméně podnikatelských subjektů podle právní formy je v družstevních organizacích a státních organizacích.

Graf 17 Podnikatelské subjekty podle právní formy v roce 2012

(zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování)

Dle Národní databáze brownfields (©1994 - 2008) a Regionální rozvojové agentury jižní Morava (©2011) se na území MAS Dolní Morava nenacházejí žádné evidované **brownfields**. Na základě informací zjištěných od jednotlivých představitelů obcí se na území brownfields nacházejí.

Dle vlastního šetření se na území MAS Dolní Morava nachází celkem 15 klíčových **průmyslových zón**. Jsou situovány v obcích: Čejč, Čejkovice, Dolní Bojanovice, Dubňany, Lužice, Mikulčice, Mutěnice, Prušánky, Rohatec, Lanžhot, Tvrdonice, Týnec, Kostice, Hrušky a Moravská Nová Ves, z čehož vyplývá, že území je zastoupeno z hlediska průmyslových zón 71,4 %.

Taktéž ve 14 obcích jsou **dostatečné plochy pro podnikání** v rámci územního plánování. V obci Josefov, Mikulčice, Nový Poddvorov, Ladná, Tvrdonice, Týnec, Kostice se nenacházejí již dostatečné plochy pro podnikání.

6.10 Cestovní ruch a kultura

Území MAS Dolní Morava nabízí návštěvníkům spoustu kulturních a přírodních atraktivit, ale hlavně je tato oblast známá udržováním **lidových tradic, folklorem** a neodmyslitelnou součástí území MAS Dolní Moravy je **vinařství**. Území má hustou síť **cyklistických stezek**, které vedou všemi obcemi daného území, ale je třeba je dobudovat a napojit na nadregionální cyklotrasy. Nachází se zde památkové **rezervace a zóny** (např. Soutok lužní lesy, Doubrava), **významné archeologické lokality** (např. Slovanské hradiště v Mikulčicích), **církevní stavby a technické památky** (např. křížky, boží muka, sakrální stavby, větrné mlýny).

Mezi **přírodní předpoklady** se řadí: Přírodní památka Nivky za Větrákem – Mutěnice, Přírodní rezervace Stibůrkovská jezera – Tvrdonice, Národní přírodní rezervace Ranšpurk – Lanžhot, Čejkovické Špidlázky – Čejkovice, Skařiny – Mikulčice, Štěrkovna Moravská Nová Ves, Přírodní koupaliště Lužák – Lužice.

Do **kategorie kulturně – historické předpoklady** patří: Čejkovický zámek - Čejkovice, Domek T. G. Masaryka – Čejkovice, Stálá expozice o historii hornictví a sklářství – Dubňany, Starý kvartýr v Lužicích, Slovanské hradiště v Mikulčicích, Větrný mlýn - Starý Poddvorov, Místní muzeum v Lanžhotě, Bylinkový ráj SONNENTOR – Čejkovice.

Mezi nejvýznamnější turistické cíle patří **Slovanské hradiště v Mikulčicích**. Dalším významným turistickým cílem je **Zámek Čejkovice**, který se nachází na malém návrší nad

kostelem v Čejkovicích. Turisticky zajímavé a pro region typické jsou **sklepní uličky** např. v Dolních Bojanovicích, Prušánkách – Nechory. Dalším turistickým cílem je **rozhledna** na Podluží v Novém Poddvorově a **větrný mlýn** ve Starém Poddvorově. (Strategický dokument Mikroregionu Hodonínsko, 2008)

K atraktivním aktivitám cestovního ruchu lze řadit **hipoturistiku**, kterou je možno absolvovat na území MAS Dolní Moravy. Nachází se zde 6 jezdeckých okruhů. Stezky jsou trasovány tak, že jsou využívány místní komunikace nebo veřejně přístupné účelové komunikace a není-li takových komunikací, pak pozemky, které nejsou pozemními komunikacemi. (Mikroregion Hodonínsko, ©2010)

Územím MAS Dolní Morava prochází řada **lokálních, regionálních, mezinárodních cyklotras a cyklostezek**. Mezi nejznámější se řadí regionální Moravské vinařské stezky, především trasy Podluží, Moravská vinná a Mutěnická. Jejich délka má více než 100 km a tyto trasy jsou určeny zdatnějším cyklistům. Území je protkáno řadou Národních tras a to trasou č. 43, 44, 45 a 47, které jsou převážně vedeny po polních, lesních cestách nebo po méně frekventovaných komunikacích. (Strategický dokument Mikroregionu Hodonínsko, 2008)

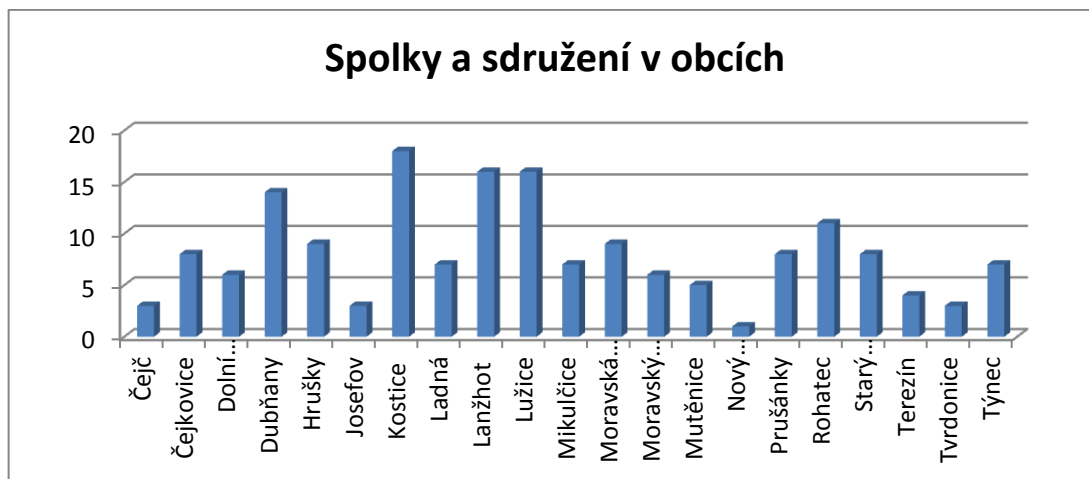
Mezi nejvýznamnější atraktivitu **vodní turistiky** na území MAS Dolní Morava se řadí řeka Morava a Bařův kanál. Jedná se o umělou vodní cestu – kanál mezi Otrokovicemi a Rohatcem o délce přibližně 60 km. (Strategický rozvojový dokument pro území Obcí pro Bařův kanál JMK, 2009)

Území MAS Dolní Morava je proslulé **vinařskou turistikou**. Mezi moderní formy vinařské turistiky na území patří vinařská turistika na kole. Moravské vinné stezky, které v současné době sahají, až za hranice naší republiky tvoří významnou atraktivitu území. V období od dubna do konce měsíce října jsou na těchto cyklotrasách pořádány nejrůznější akce spojené právě s vínem. Fenoménem posledních let ve vinařské turistice se staly **dny otevřených sklepů a otevřené sklepní uličky**. Znamé jsou například Letní otevřené sklepy Dolní Bojanovice, Na skok k Mikulčickému vinaři či Otestujte víno z Mutěnic. Z vinařské turistiky na území MAS Dolní Morava je asi nejznámější tradiční akce Putování slováckým vinohradem lidově nazvaná **Burčákový pochod**. Tento pochod probíhá vždy v měsíci říjen a každoročně se jej účastní na 10 000 milovníků vína a burčáku. (Strategický dokument Mikroregionu Hodonínsko, 2008)

Pro území MAS Dolní Morava je typická **sezónnost cestovního ruchu**. Atraktivita a tedy i aktivity návštěvníků cestovního ruchu jsou soustředěny převážně v teplých měsících (např. pěší turistika, cykloturistika, vodní turistika). Vzhledem ke skutečnosti, že jde o **venkovský region s rozvinutou zemědělskou tradicí**, je otevřen prostor i pro **venkovskou turistiku** (např. agroturistika, ekoagroturistika, ekoturistika apod.), která představuje pro území skrytý potenciál, protože venkovská turistika zatím ve struktuře nabídky zaujímá v rámci celé ČR jen nepatrný podíl. (Strategický dokument Mikroregionu Hodonínsko, 2008)

Stále více turistů přijíždí na území za folklorem. Návštěvníci se chtějí účastnit tradičních krojovaných hodů s dechovou hudbou, folklorních slavností a festivalů a ukázek lidových tradic a řemesel. Folklorní turistiky se hojně účastní jak rodiny s dětmi, mladé páry, ale i senioři. V měsíci březen například lákají Dolní Bojanovice na Jarní hudební festival, v květnu na den lidových řemesel v Moravské Nové Vsi, v červenci je možné navštívit tradiční krojované hody s ručním stavěním máje v Josefově, v listopadu se konají tradiční krojované Kateřinské hody v Mutěnicích a mnoho a mnoho dalších velmi zajímavých folklorních akcí. (Centrála cestovního ruchu – Jižní Morava, z.s.p.o. ©2014)

Území MAS Dolní Morava je spjata s **kulturními akcemi**, které mají dlouholetou tradici. V průběhu roku jsou uspořádány slavnosti, festivaly a jiné kulturní akce, mezi nejvýznamnější se řadí fašaňk, hody, velikonoční obchůzky a vinařské dny. Celkový počet plesů pořádaných na území MAS Dolní Morava je 66. Nejvíce plesů je v obci Dolní Bojanovice, Prušánky, Rohatec a Lužice. Obce Regionu Podluží pořádají společný ples každoročně v některé ze členských obcí. Zábav na území MAS Dolní Morava je každoročně pořádáno okolo 73, diskoték 20, 24 poutí a 29 náboženských akcí. **Kulturnímu životu napomáhá aktivní občanský život založený na aktivitách místních spolků, které mají v obcích dlouholetou tradici.** Nejvíce spolků je v obci Kostice, Lanžhot a Lužice. V obci Nový Poddvorov, Josefov a Čejč je sdružení a spolků nejméně.

Graf 18 Spolky a sdružení v obcích

(zdroj: Webové stránky obcí, vlastní zpracování 2014)

Na území MAS Dolní Morava se nachází celkem tři **hotely** a to v obci Čejkovice, Prušánky a ve městě Lanžhot. Další kategorie ubytování je zajišťována prostřednictvím **penzionů**, např. ve městě Dubňany, obci Prušánky, Čejkovice, Dolní Bojanovice a Mutěnice. Vedle hotelů a penzionů jsou na území situovány **ubytovny**, ubytování v soukromí a kemp ve městě Dubňany. Řada subjektů podílejících se na cestovním ruchu se snaží postupně budovat další ubytovací kapacity. (Strategický dokument Mikroregionu Hodonínsko, 2008) Celkový počet těchto zařízení na daném území je 84.

6.11 Životní prostředí

Stav životního prostředí na území MAS Dolní Morava lze považovat za **relativně stabilizovaný a jeho udržení je cílem i do budoucna**. Životního prostředí má nemalý vliv na zdravotní stav obyvatel a výrazně ovlivňuje kvalitu života. Pro území MAS Dolní Morava se životní prostředí stává problematikou, která značně nabývá na významu. Životním prostředím je **potřeba se zabývat v širším územním kontextu**, protože problémy nejdou řešit jen na území samotných obcí. Z toho důvodu by bylo vhodné do této problematiky zatáhnout nejenom veřejný sektor, ale i širší veřejnost a věnovat se jí velmi podrobně.

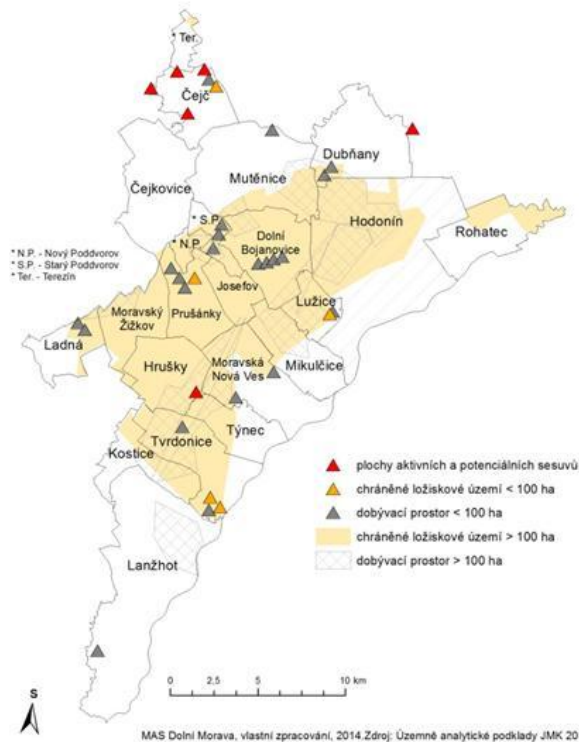
Horninové prostředí a geologie

Západní Karpaty a Panonská provincie představující Dolnomoravský úval tvoří dvě **orografické provincie** území MAS Dolní Morava. Jedná se o **rovinný a pahorkatinný po-**

vrch na kvartérních a neogenních usazeninách s pískovcovými přesypy. (Havlíček, Chrušina a Svoboda, 2012, s. 75)

**DOBÝVACÍ PROSTORY A CHRÁNĚNÁ LOŽISKOVÁ ÚZEMÍ
v území MAS Dolní Morava**

Obrázek 13 Dobývací prostory a chráněná ložisková území
(zdroj: Jihomoravský kraj, ©2013, vlastní zpracování)

Podloží je tvořeno terasovitými štěrkopísky řeky Moravy, na kterých jsou váte písiky (nazývané „Moravská Sahara“). **Reliéf** lze charakterizovat jako plochou pahorkatinu s členitostí 30 – 55 m. Na území jsou neogenní sedimenty s plochým návrším. U řeky Moravy u obce Mikulčice se nachází bod s kótou 157 m. n. m s. Typická výška je v rozmezí 175 – 220 m. Co se týče hydrogeologických poměrů MAS Dolní Morava v rámci **hydrologické rajonizace** České republiky, se nachází: 2250 - Dolnomoravský úval - severní část, 1652 - Kvartér soutokové oblasti Moravy a Dyje, 1651 - Kvartér Dolnomoravského úvalu, 3230 - Středomoravské Karpaty - severní část. Českou geologickou službou – Geofondem je zaznamenáno několik oblastí, které jsou postiženy **sesuvy půdy** zejména v obcích Čejč, Hrušky, Týnec, Dubňany. **Svahové deformace** jsou omezujícím faktorem při dalším rozvoji území oblasti nové výstavby. Sesuvné pohyby většího rozsahu mohou negativně ovlivňovat lesní i zemědělskou produkci. (Jihomoravský kraj, ©2013)

Na území MAS Dolní Morava se nachází **chráněná ložisková území**, ložiska nerostných surovin a dobývací prostory, ve kterých se těží zejména lignit, ropa, zemní plyn a cihlářské suroviny, což značně zvyšuje strategický význam celého území, čímž se území zařazuje do **problémové oblasti**. (Územně analytické podklady správního obvodu obce s rozšířenou působností Hodonín, 2012) **Chráněná ložisková území lignitu** na katastrálních územích obcí Mutěnice, Starý Poddvorov, Nový Poddvorov, Dolní Bojanovice, Josefov, Prušánky, Hrušky, Lužice, Mikulčice, Týnec, Tvrdonice, Ladná a Moravský Žižkov. Menší chráněná ložisková území zasahují i do katastru obcí Terezín, Rohatec, Čejč, Čejkovice, Moravská Nová Ves a města Dubňany. (Jihomoravský kraj, ©2013)

Na území katastrů obcí Dolní Bojanovice, Josefov, Mutěnice, Moravská Nová Ves, Ladná, Moravský Žižkov, Hrušky, Kostice, Týnec a Tvrdonice jsou lokalizována **chráněná ložisková území pro ropu a plyn**. Dále v menší míře v obcích Mikulčice, Lužice, Prušánky a Nový Poddvorov a městě Lanžhot. (Jihomoravský kraj, ©2013)

V obcích Mikulčice, Lužice, Dolní Bojanovice, Mutěnice a městě Lanžhot se nachází **dobývací prostory lignitu**. Těžba lignitu je v současné době **zastavena**, obnova se nepředpokládá, neboť společnost Lignit Hodonín s.r.o. Mikulčice ukončila činnost. (Jihomoravský kraj, ©2013)

Ropa a zemní plyn jsou dalšími klíčovými nerostnými surovinami těženými v současné době. V obcích Dubňany, Mutěnice, Starý Poddvorov, Nový Poddvorov, Dolní Bojanovice, Prušánky, Josefov, Lužice, Mikulčice, Moravský Žižkov, Hrušky, Týnec, Kostice se nachází dobývací prostory. Ropa a zemní plyn se na většině ložisek vyskytují současně. V obci Dolní Bojanovice, Josefov, Lužice a Hrušky se nachází podzemní zásobník plynu. Tyto lokality se řadí mezi **chráněná území pro zvláštní zásahy do zemské kůry**. (Jihomoravský kraj, ©2013)

V obcích Čejč, Lužice, Mikulčice, Moravská Nová Ves, ve městě Dubňany jsou situována **poddolovaná území** o velikosti více než 100 ha. Rozsáhlá poddolovaná území jsou ovlivněna následkem těžby lignitu v okolí města Dubňany. Dále v obcích Mutěnice, Lužice, Rohatec, Josefov, Mikulčice, Moravská Nová Ves, Týnec se nachází poddolované území s výměrou méně než 100 ha. V souvislosti s těmito územími dochází v mnoha **obcích při plánování zastavitelných ploch a navrhovaných silnic ke střetu**. Tato problematika je zohledňována se zásadami územního rozvoje a územních plánů jednotlivých měst a obcí

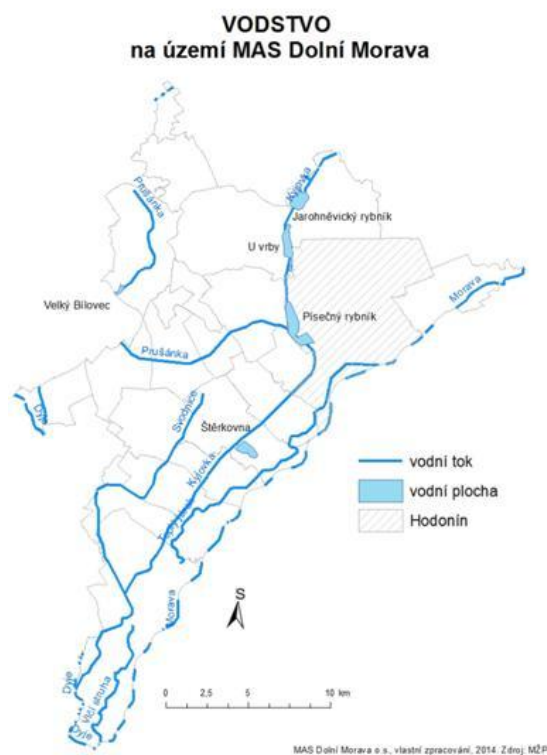
území MAS Dolní Moravy. (Územně analytické podklady správního obvodu obce s rozšířenou působností Hodonín, 2012)

Území MAS Dolní Morava lze zařadit mezi **průzkumná území hořlavého zemního plynu a ropy**, vyjma části obce Rohatec. Na území MAS Dolní Morava se nacházejí **výhradní ložiska a schválené prognózní zdroje vyhrazených nerostů**.

Na území se nachází celkem 43 **starých ekologických zátěží**. Pouze v obcích Starý Poddvorov, Nový Poddvorov, Terezín, Dolní Bojanovice a Ladná se žádná ekologická zátěž nenachází. Je nezbytné věnovat pozornost odstranění těchto starých ekologických zátěží. (Jihomoravský kraj, ©2013)

Vodní režim

území MAS Dolní Morava **dochází dlouhodobě k poklesu extenzivnímu využívání vodních zdrojů, odběrů vody i vypouštěného znečištění**. Z toho důvodu je velmi zdůrazňována nenahraditelná funkce vody v krajině, ekosystémech a zvyšují se nároky na jakost vody. Na území MAS Dolní Morava se nachází celkem 14 **vodních útvarů**, z čehož 10 v kategorii tekoucích vod (řeky) a 4 v kategorii vod stojatých (jezera).

Obrázek 14 Vodstvo (zdroj: Jihomoravský kraj, ©2013, vlastní zpracování)

V současné době jsou vodní útvary pozemních vod vymezeny podle nové hydrologické rajonizace. V České republice se nachází celkem 173 útvarů pozemních vod, v Jihomoravském kraji se vyskytuje 25 hydrogeologických rajonů, a na území Mas Dolní Morava jsou 4 **hydrologické rajony**. Území spadá do povodí řeky **Moravy a povodí řeky Dyje**. Řeka Morava přijímá na státní hranici pravostranný přítok řeky Dyje. Na daném území je celkem deset vodních toků, jejichž celková délka je 192 836,5 m. Mezi nejvýznamnější toky řadíme řeku Moravu, Kyjovku, Prušánku a Dyji. Celková rozloha čtyř vodních ploch je 18 846,9 m². (Jihomoravský kraj, ©2013)

Dle Generelu území chráněných pro akumulaci povrchových vod se na území MAS Dolní Morava nachází jedna **lokality pro akumulaci povrchových vod (LAPV 65)** a to v obci Terezín s vodním tokem Trkmanka. Tato lokalita umožňuje akumulovat vody v povodí, čímž je zcela nenahraditelná v krajině.

Došlo ke **zlepšení povrchové vody** v posledních letech na daném území. Při porovnání jakosti vody v tocích v letech 1991 - 1992 s jakostí vody v letech 2007 - 2008 dochází jak u řeky Moravy, tak Kyjovky ke zlepšení, vyjádřené posunem o jednu třídu níž.

Na území MAS Dolní Moravy zasahuje **chráněná oblast přirozené akumulace vod (CHOPAV 219)**, kvartér řeky Moravy, vyhlášený nařízením vlády č. 85/1981 Sb. Tato část území je tvořena sedimenty Dolnomoravského úvalu, zasahují zde Vypálenky (PP) s rozlohou 65,4 ha. Území má charakter mokřadního biotopu západního okraje údolní nivy řeky Moravy, kde se vyskytuje velké množství obojživelníků (např. čolek dunajský, kuňka obecná). Cílem ochrany území je vytvářet a udržovat **optimální podmínky pro výskyt mokřadních biotopů** umožňujících existenci stabilních populací na ně vázaných vzácných druhů rostlin a živočichů. (Jihomoravský kraj, ©2013)

Na území se nachází **přírodní léčivý zdroj**, jodobromové vody (hydrouhličitanchlorido-sodná), který se nazývá „solanka“, s obsahem 40 ~ 60 mg/l jodových solí, je čerpaná ze dvou vrtů, kterými jsou:

- Josefov BVJ ~ 2 Prušánka,
- Josefov BVJ ~ 1 Podluží,
- vrt Josefov BVJ ~ 3 Josefka – pouze kontrolní vrt.

Tyto léčivé vody jsou v propustných písčitéch vložkách v rozsáhlejších geologicky významném horizontu tzv. labském písku, pískovců z hloubky 1960 až 2040 metrů pod zem-

ským povrchem z hlubokých vrtů. Teplota léčivé vody dosahuje 69,7° C v hloubce 1887 m. (Lázně Hodonín, ©2009 – 2014)

V roce 2012 došlo k **rozšíření území zranitelných oblastí** na území MAS Dolní Morava o obce: Lužice, Mikulčice a Rohatec. Území nyní spadá celé do zranitelné oblasti. Na území MAS Dolní Morava jsou vyhlášena **ochranná pásma** pro dnes nevyužívané prameniště Hodonín Gebhart - Zásada a zasahuje sem i ochranné pásmo vodního zdroje Podluží, a to na katastru obce Moravská Nová Ves. (Jihomoravský kraj, ©2013)

Narušený koloběh vody je na daném území problémem a to z důvodu negativních dopadů nešetrných vodohospodářských úprav, které byly prováděny v minulosti. Podstatné je se zaměřit nyní na revitalizaci hydrologických sítí, které povedou ke zvýšení samočisticí schopnosti vodních toků, zlepšení stavu ekosystémů lužních lesů a říčních niv a povedou k obnovení přirozeného oběhu vody v krajině. Území v povodňových lokalitách je nutné přizpůsobit potřebám ochrany před povodněmi. Je nutno se zaměřit na sídla u menších vodních toků, neboť doposud provedená protipovodňová opatření ochraňují převážně větší sídla na velkých tocích. (Jihomoravský kraj, ©2013)

Povodně na území MAS Dolní Morava se řadí k závažným a častým jevům v posledních letech. Z hlediska povodňové ochrany se na území nenachází žádná nádrž, povodňová ochrana je zajišťována prostřednictvím hrází. Při povodních často dochází ke značným rozlivům. Pro větší toky jsou stanovena záplavová území, včetně aktivních záplavových zón, která jsou detailně **řešena protipovodňovými opatřeními**. (Územně analytické podklady správního obvodu obce s rozšířenou působností Hodonín, 2012)

Tento rozsah záplavového území je dán **rozlivem stoleté vody** (Q100). V letech 2006 a 2010 bylo území zasaženo **rozsáhlými povodněmi**.

Podstatnou roli v území hrají **vodohospodářské objekty** (nekapacitní profily, poldry, jezy, ledové jevy a nádrže) Na území MAS Dolní Morava se nevyskytují žádné hlásné profily.

Na území katastru obcí Mutěnice, Lanžhot, Tvrdonice, a Moravská Nová Ves se vyskytují **jezy**. Jedná se zejména o pohyblivé a pevné jezy. Mezi obcí Rohatec a městem Hodonín se nachází **ledový jev**, který je vedený lužními lesy s četnými slepými rameny na řece Moravě.

Hygiena životního prostředí

Na území MAS Dolní Morava **nejsou vymezeny úseky pro časově omezená povolení k provozování nadlimitního zdroje hluku pro silnice**. (Jihomoravský kraj, 2013) Byla zde hygienickou stanicí vydána povolení pro překročení hladiny hluku pro některá zařízení ZP Mikulčice a.s. – technologické zařízení na zpracování ovoce a zeleniny (Územně analytické podklady správního obvodu obce s rozšířenou působností Hodonín, 2012) Dále v městě Hodonín, které jednoznačně ovlivňuje sousedící obce, jsou vydána povolení pro:

- Cihelna Hodonín
- JMA – Slévárna železných kovů
- ČEZ EHO – Fluidní kotel FK1 a FK2
- Ovzduší na území ORP Hodonín není výrazně negativně ovlivňováno průmyslovými zdroji znečištění.

U ukazatelů **PM₁₀** a **PM_{2,5}** dochází značně k **překračování stanovených limitů**, což je způsobeno především malými zdroji znečištění (vytápění domácností) a dopravou. **Kvalita ovzduší se neustále zhoršuje**, přestože téměř všechny obce jsou 100 % plynofikovány. Tato skutečnost je značně ovlivněna vytápěním tuhými palivy. Obce nacházející se v blízkosti města Hodonín a Břeclav mohou více trpět na znečištění ovzduší, neboť jsou zde situovány energeticky náročné provozy. (elektrárna, průmyslové závody aj.). Dalším faktorem ovlivňujícím znečištění ovzduší je **frekvence dopravy**, která **negativně působí na obce**, v blízkosti hlavních silničních tahů. (Jihomoravský kraj, ©2012). Mezi nejvýznamnější **znečišťovatele ovzduší** na území lze zařadit Groz-Beckert Czech s.r.o. - závod Lužice, The Candy Plus Sweet Factory, s.r.o v obci Rohatec. Dále znečištění ovzduší je velkou mírou ovlivněno podniky v Městě Hodonín: Cihelna Hodonín, s.r.o., COLOR SPECTRUM a.s., ČEZ, a. s. - Teplárny Hodonín, Poříčí, Tisová - lokalita Hodonín, Jihomoravská armaturka spol.s r.o., Nemocnice TGM Hodonín, příspěvková organizace, Tomáš Němec - ČISTÍRNA - Hodonín a podniky v městě Břeclav:

Obrázek 15 Imisní znečištění ŽP (zdroj: Jihomoravský kraj 2013, vlastní zpracování)

Ochrana přírody

CHKO Soutok Podluží se nachází na území MAS Dolní Morava a tvoří **velkoplošné chráněné území**. Do ptačích oblastí se řadí Hovoransko – Čejkovicko, Bzenecká Doubrava - Strážnické Pomoraví a Soutok – Tvrdonicko. Dle členění **NATURA 2000**, do Evropsky významných lokalit na území MAS Dolní Morava patří Hodonínská doubrava, Niva Dyje, Bílý kopec u Čejče, Vrbický hájek, Váté písky, Kapánsko, Očov, Čejkovické Špidláky, Strážnická Morava, Soutok – Podluží.

Biosferická rezervace UNESCO - Dolní Morava, chráněné území přirozené akumulace vod (dále jen CHOPAV 219) je z hlediska životního prostředí pokládána za důležitou a hodnotnou k udržení stability a dobrého stavu přírody.

Přírodní parky Mikulčický luh, Strážnické Pomoraví a Niva Dyje spadají do územního systému ekologické stability (ÚSES) v rámci obecné ochrany přírody a krajiny.

Na území MAS Dolní Morava se jich vyskytuje několik **maloplošných chráněných území**, kterými jsou Skařiny, Nivky za Větrákem, Výchoz, Váté písky, Ranšpurk, Cahnov – Soutok, Špidláky a Stibůrkovská jezera.

Mezi **biocentra** se řadí: Zásada - Gebhart, Pánov, Niva Dyje, Soutok, Hájek Ochozy, Kapánsko, Nad Jarohněvickým rybníkem. (Ministerstvo životního prostředí ČR, 2014)

Koeficient ekologické stability je dalším významným indikátorem z hlediska životního prostředí. Průměrná hodnota na území České republiky je 1,26, průměrná hodnota v rámci Jihomoravského kraje je 0,78. Na území MAS Dolní Morava se v jednotlivých obcích pohybují v hodnotách průměru Jihomoravského kraje, což je znázorněno v následujícím Obrázku. Rozdíl, který je zřejmý v jednotlivých obcích, je způsoben v procentu zornění zemědělské půdy a v lesnatosti. (Jihomoravský kraj, 2013)

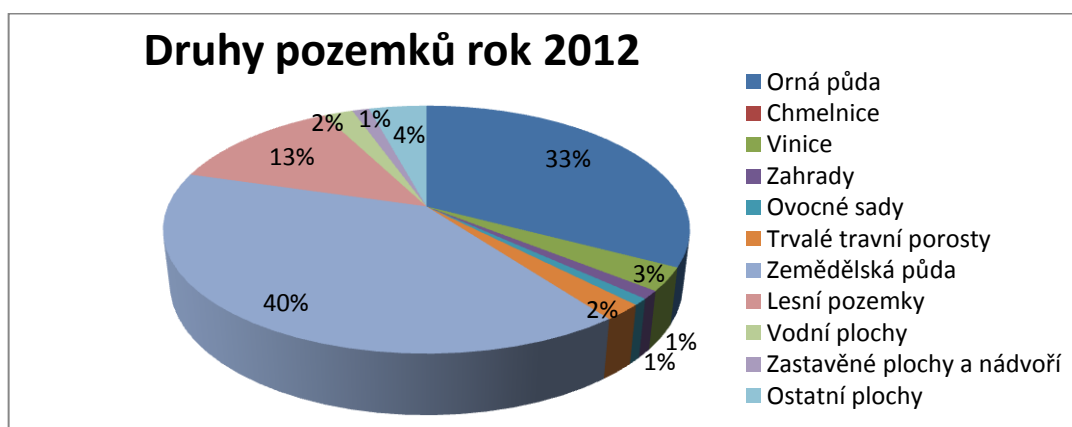
Celé území MAS Dolní Morava spadá do kategorie **teplé oblasti** dle členění hranic klimatických regionů, zejména do kategorie W2 a W4. Podnebí je výrazně teplé, středně suché až mírně vlhké a spadá to kategorie T4.

Zemědělský ráz krajiny je typickým rysem pro dané území. Z hlediska klasifikace krajiny se území z velké části řadí do kategorie pravěké sídelní krajiny pannonica, zejména CZ 17.2.1. – polní krajina, CZ 17. 2. 8. - krajina vátých písků, CZ 17.2.9. - krajina říčních niv, CZ 17. 2. 10. - urbanizovaná krajina. Území MAS Dolní Moravy je jednou z nejúrodnějších oblastí České republiky. (Jihomoravský kraj, ©2005 – 2014)

Krajinné útvary a krajiny s historickým a památkovým významem jsou významnou součástí kulturních hodnot a znaků krajinného rázu. Vyskytují se zde panorama s církevními objekty, jako jsou kostely, kapličky a sakrální stavby. Neopomenutelným prvkem je nepočtené množství naučných stezek, které prochází daným územím.

6.12 Zemědělský půdní fond

V roce 2012 činila celková **výměra pozemků** 34 993 ha, kterou tvoří orná půda, vinice, zahrady, louky, ovocné sady, vodní plochy a plochy pro zástavbu.

Graf 19 Druhy pozemků na území v roce 2012
(zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování)

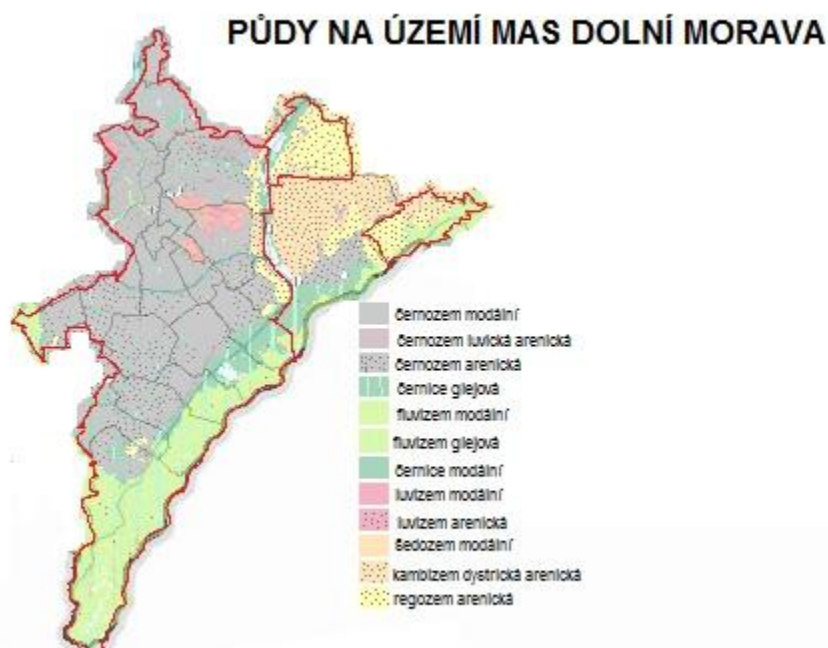

Převážná část zemědělské produkce se uskutečňuje na orné **zemědělské půdě**, která činí 33 %. Zemědělská půda zaujímá 23 171 ha z celkové výměry pozemků, z čehož orná půda (19 057 ha). Další významnou kategorií tvoří 11 817 ha nezemědělské půdy a 7 478 ha lesních pozemků. Celková výměra vinic je 1 733 ha. Z celkové výměry podíl zemědělské půdy činí 66 %. Tato hodnota převyšuje celorepublikový (54 %) a krajský (59,5 %) průměrný podíl zemědělské půdy. Největší podíl zemědělské půdy je v obcích Nový Poddvorov, Josefov a Moravský Žižkov (v rozmezí 90,01 – 94,2 %), nejmenší podíl zemědělské půdy je ve městě Lanžhot a obci Týnec (0,7 – 50 %). Je zřejmé, že největší podíl zemědělské půdy (rozmezí 90,01 - 94,20 %) je v obcích Ladná a Kostice, dále v obcích Terezín, Dolní Bojanovice, Nový Poddvorov a Moravský Žižkov (88,4 – 93,7%) a nejmenší podíl je ve městě Lanžhot (rozmezí 0,2 – 70,6 %).

Nejmenší podíl **speciálních kultur ze zemědělské půdy** jsou ve městech Lanžhot, Dubňany a obci Ladná, největší podíl speciálních kultur je v obcích Čejkovice a Lužice. Celková výměra speciálních zemědělských kultur (zde vinice, sady a zahrady) tvoří 8,9 % z celkové výměry pozemků z celkové plochy 2 553 ha.

Na území MAS Dolní Morava je na západní části území relativně malý podíl **trvalých travních porostů**. Pouze ve městě Lanžhot přesahuje hodnota 15 %. Dále vyššího procentuálního podílu dosahují obce Rohatec, Mikulčice, Moravská Nová Ves, Tvrdonice a město Dubňany, naopak v obcích Terezín, Dolní Bojanovice, Josefov, Starý Poddvorov, Nový Poddvorov, Prušánky, Moravský Žižkov, Hrušky a Kostice je podíl trvalých travních porostů menší než 1 %.

Půdy na území MAS Dolní Morava jsou **písčité**, na kterých převládají lehké nenasycené arenické kambizemě až kyselé rankery, v některých místech s větší příměsí jílovitě hlíny a hlinité frakce přecházející do arenických černozemí. V nivě řeky Kyjovky mají černice vysoký obsah vátých písků. V nivě řeky Moravy jsou hojněji zastoupeny i glejové černice. (Jihomoravský kraj, 2013)

MAS Dolní Morava, 2014. Zdroj: Česká geologická služba, 2014.

Obrázek 16 Půdy na území MAS Dolní Morava

(zdroj: Česká geologická služba – Geofond, ©2014)

Podíl nejkvalitnějších zemědělských půd (ZPF) se nachází v obcích Starý Poddvorov, Nový Poddvorov, Josefov a Prušánky a nejmenší podíl nejkvalitnějších půd je v obcích Mutěnice, Dolní Bojanovice a Lužice.

MAS Dolní Morava spadá do oblasti vysoké intenzity zemědělského **využívání venkovské krajiny**. Zemědělsky obhospodařované půdy bez trvalého vegetačního krytu jsou v různé míře vystaveny erozi **půdy**, především větrné a vodní. **Větná eroze má negativní vliv nejenom na půdu, ale i na kvalitu ovzduší.** Území MAS Dolní Morava se řadí k **velmi ohroženým oblastem větrnou, půdní a vodní erozí** a je nezbytně nutné tuto problematiku v území řešit.

Co se týče podílu zastavěných a ostatních ploch na výměře obcí, je zřetelné, že nejvyššího podílu je dosaženo v obcích Rohatec a Lužice, což je způsobeno skutečností, že obě obce jsou spádově dobře dostupné k městu Hodonín a projevil se zde také značně suburbanizační proces a nemalý vliv je lokalizací klíčových podniků v těchto obcích.

6.13 Zemědělství, lesnictví

Území MAS Dolní Morava lze řadit k **zemědělským oblastem**, tvořící stabilizující prvky venkovského prostoru a důležitou roli hraje provázanost se zpracovatelským průmyslem a

distribučními aktivitami. V poslední době na daném území **klesá význam zemědělství**, taktéž **navazujícího zpracovatelského průmyslu**, což má značný vliv na pokles zaměstnanosti. Vysoká zátěž zemědělské výroby v souvislosti s životním prostředím si vyžaduje postupný přechod na ekologické zemědělství, jehož cílem je šetrné hospodaření s půdou s minimem používaných umělých hnojiv a jiných chemických látek.

Na území se nachází celkem 728 zemědělských podnikatelů a 483 podnikatelů, jejichž převažující podnikatelskou činností je zemědělství, lesnictví a rybářství. (Český statistický úřad, ©2011)

Primární sektor zaměstnává všeobecně nejmenší podíl osob. Na území MAS Dolní Morava je v tomto sektoru zaměstnáno 995, z toho je 65 % mužů. Nejvíce zaměstnaných osob v tomto odvětví je v obcích Mutěnice a Čejkovice, ve kterých se nachází nejvíce zemědělských podniků na daném území.

MAS Dolní Morava má **předpoklady pro rozvoj intenzivní zemědělské výroby**, díky dlouhodobým tradicím v oblasti vinařství a ovocnářství. V obcích Mikulčice Prušánky, Kostice a Moravský Žižkov se nacházejí rozsáhlé **sady**, které jsou v současné době v **útlumu**. Podstatnou roli v území hrají přívetivé klimatické a půdní podmínky. Výrazný prvek v krajinném rázu tvoří **vinice**, které jsou jedinou oblastí, ve které dochází k výraznějšímu rozvoji.

Klíčovými podniky z hlediska **chovu drůbeže** jsou AGROPODNIK Hodonín a.s. – chovu drůbeže: středisko 210 Rohatec, Vodňanské kuře, s.r.o. - Závod 01 Rohatec, XAVERgen, a.s. - Farma Mutěnice - farma pro odchov nosnic násadových vajec masných plemen a Farma Moravská Nová Ves (Sušárna Pohořelice s.r.o.), která se zabývá **chovem ovcí**. **Chov prasat** je pouze na katastru obce Hrušky – SELVEM s.r.o. **Chov skotu** se na území MAS Dolní Morava v současné době nevyskytuje.

Oblast včelařství a rybářství hraje také velmi podstatnou roli v oblasti zemědělství. Co se týče rybářství, významné rybníční plochy se nacházejí v okolí města Dubňany a obce Mutěnice a Moravský Žižkov.

V současné době **ekologické zemědělství** sehrává důležitou roli a to především v moderním obhospodařování půdy, bez použití chemických látek, které by negativně ovlivňovaly životní prostředí. Firma Sonnentor, s.r.o v Čejkovicích je jedinou certifikovanou **ekofarmou** a specializuje se na zpracování, produkci a prodej bioproduktů (bio čaje,

bio kávu, bio koření, bio cukrovinky). Tato společnost poskytuje klientům také zážitkovou exkurzi týkající se zpracování koření a čajů a pro edukativní účely má ukázkovou bylinkovou zahradu.

V posledních letech jsou velmi populární **bioprodukty**, vyrobené ze surovin živočišného nebo rostlinného původu, které pocházejí z ekologického zemědělství. Tento typ produktů je podporován Ministerstvem zemědělství. (PROZDRAVI - Přírodní produkty pro skutečné zdraví, ©2014) Na území MAS Dolní Morava se nachází celkem 13 **výrobců biopotravin** v obcích Čejkovice, Starý Poddvorov, Lanžhot, Hrušky a Tvrdonice. Až na podniky Sonnentor, s.r.o., který se zabývá zpracováním čaje, kávy a koření, pana Bartoše v Lanžhotě a společnosti FRUJO, a.s. v Tvrdonicích.

Území MAS Dolní Morava spadá do **přírodních lesních oblastí**: Středomoravské Karpaty, Bílé Karpaty, Jihomoravské úvaly a Vizovická vrchovina. Tyto lesní oblasti se řídí oblastními plány rozvoje lesů. Lesní pozemky na území MAS Dolní Morava tvoří 21 % celkové plochy území a zaujímají 7 465 ha. Převážná část lesních ploch je ve vlastnictví státu - **Lesy České republiky, s. p.** Plošné zastoupení jehličnatých dřevin a listnatých dřevin je v současné době vyrovnané. Duby a borovice jsou typickými dřevinami pro území MAS Dolní Morava. **Větrolamy** jsou specifické lesní porosty a v nejbližší době bude nezbytně nutné řešit jejich obnovu. Nenachází se zde žádná lesní plocha se zvýšeným rekreačním potenciálem. (Jihomoravský kraj, ©2009)

Největší **podíl lesů** na celkové výměře obcí je ve městě Lanžhot a obci Týnec, v rozmezí hodnot 40,1 - 60 %. Dále pak v obcích Dolní Bojanovice, Starý Poddvorov, a Tvrdonice v rozmezí 25,1 - 40 %. Velmi nízký podíl lesů je v obcích Kostice, Hrušky, Ladrná, Moravský Žižkov, Prušánky, Josefov, Nový Poddvorov, Čejč a Terezín.

Obrázek 17 Lesní plocha (zdroj: Jihomoravský kraj, ©2013, vlastní zpracování)

Na lužních stanovištích kolem řeky Moravy se vyskytují **ekologicky stabilní lesní plochy**. Dub a borovice jsou nejvíce zastoupeny v oblasti váťých písků a štěrkopísků. Počet jehličnanů se zvyšuje se stoupající nadmořskou výškou.

Stupeň přirozenosti lesních porostů je v obci Terezín nevhodný, v obcích Lužice a Kostice velmi nízký, v obcích Čejč a Rohatec je také nízký. Naopak v obcích Čejkovice, Starý Poddvorov a městě Lanžhot je stupeň přirozenosti lesních porostů velmi vysoký a vysoký je také v obcích Dolní Bojanovice, Mikulčice, Moravská Nová Ves, Týnec, Tvrdonice a Ladná. V obcích Hrušky, Moravský Žižkov, Josefov, Mutěnice a městě Dubňany je stupeň přirozenosti průměrný.

Na území MAS Dolní Morava se **lesy ve zvláště chráněných územích** nacházejí v oblasti CHKO Dyje a v maloplošných zvláště chráněných územích. Státní pozemky v ZCHÚ jsou na jedné straně spravovány státními podniky hospodářského charakteru (LČR, s. p., VLS, s. p.) a na straně druhé příspěvkovou či organizační složkou státu financovanou ze státního rozpočtu.

Pro stabilitu lesa s ohledem na přírodní podmínky a klimatické změny hraje důležitou roli **biodiverzifikace, ochrana ekosystémů, přírodních biotopů a udržení živočišných dru-**

hů v jejich přirozeném prostředí. Zásah do lesních ekosystémů měl negativní vliv na biodiverzifikaci, to způsobilo změnu druhové, prostorové a věkové skladby lesa. Na území MAS Dolní Morava se vyskytuje velký počet vysoké zvěře.

Během 18. Století došlo k první **fragmentaci lesů** v důsledku lidské kolonizace. V té době krajina na našem území získala podobu označovanou - typický krajinný ráz. Fragmentace a dobudování silniční dopravní sítě, elektrovody a ropovody a liniové stavby působí negativně na lesní ekosystémy. V současné době jsou lesy negativně ovlivňovány škodlivými látkami, imisemi, globálními klimatickými změnami a nešetrnými zásahy člověka.

Klimatický jev **sucha** taktéž **negativně působí na stav lesního ekosystému**. Sucho způsobuje poškozování mladých kultur, které je nezbytné pak znovu zalesňovat. Kalamitní **výskyt Chrousta mad'alového** negativně ovlivňuje ekosystém a velmi obtížně se s touto problematikou bojuje. (Program rozvoje lesního hospodářství JMK, ©2009)

7 SWOT ANALÝZA

SWOT analýzy byly zpracovány na základě metod facilitace v souladu s principy komunitně vedeného místního rozvoje. První návrh jednotlivých SWOT analýz³ byl vytvořen v rámci setkání jednotlivých pracovních skupin, které byly tvořeny odborníky stanovených oblastí a klíčovými aktéry rozvoje území. Účastníci pracovních skupin obezřeli pracovní verzi zpracované analytické části dokumentu. Na jednáních pracovních skupin se účastníci zamýšleli a následně prodiskutovali vnitřní a vnější faktory daného tématu na území MAS Dolní Morava. Jednotlivé body SWOT analýz byly vyhodnoceny na základě přiřazení bodové stupnice (1 – 5), dle závažnosti. První verze SWOT analýzy byla veřejně vyvěšena na webových stránkách MAS Dolní Moravy a pomocí webového formuláře byla možnost veřejného připomínkování. Při druhém kole setkání pracovních skupin byly připomínky veřejně prodiskutovány a následně doplněny. Celková SWOT analýza byla zpracována na základě znalosti území a výsledků dílčích SWOT analýz. Finální verze SWOT analýz byly následně projednány v rámci koordinační skupiny MAS Dolní Morava. Níže je uvedena pouze celková SWOT analýza. Dílčí SWOT analýzy ke všem klíčovým oblastem rozvoje jsou v Příloze XIII.

---

³ Proběhlo celkem 5 jednání pracovních skupin, dle zvolených prioritních oblastí rozvoje. SWOT analýza pro oblast Vzdělání, školství a sociální oblast byla vytvořena na dané pracovní skupině. Pro lepší orientaci a přehlednost je tato SWOT analýza v práci rozdělena do dvou tabulek a to SWOT analýza pro Vzdělání, školství a SWOT analýza pro Sociální oblast.

Tabulka 1 Celková SWOT analýza

Silné stránky:	Slabé stránky:
<p>Výhodná geografická poloha, Hustá dopravní síť napojená na mezinárodní trasy a fungující Integrovaný systém JMK, Fungující odpadové hospodářství, ČOV, vysoká plynofikace obcí Zemědělský úrodná oblast, vysoká bonita půdy, Relativně dobrá kvalita životního prostředí, Stabilizovaná síť školských zařízení, Existence dlouhodobého komunitního plánování odborem sociálních služeb města Hodonín Velikost a vzhled obcí, Tradice, folklor, vinařství.</p>	<p>Vysoká míra nezaměstnanosti, malá podnikatelská aktivita, Úpadek zemědělství, živočišné výroby a navazujícího zpracovatelského průmyslu Špatné obhospodařování zemědělské půdy Nedořešené komplexní pozemkové úpravy, Špatný stav komunikací II. a III. třídy, Migrace obyvatelstva Nízká informovanost o sociálních službách Sezónnost cestovního ruchu Slabá propagace regionu</p>
Příležitosti:	Hrozby:
<p>Dořešení komplexních pozemkových úprav, Protipovodňová a protierozní opatření, Změna způsobu obhospodařování zemědělské půdy, Využití vlastních zdrojů pitné vody, Podpora a rozvoj podnikání, Spolupráce podniků a středních škol, Podpora vzdělávacích a osvětových aktivit dětí a žáků se zaměřením na environmentální a polytechnickou výchovu, jazykové dovednosti a budování vztahu k sounáležitosti území, Zvyšování informovanosti o možnostech nabídky sociálních služeb, Vznik destinačního managementu,</p>	<p>Změna klimatických podmínek – sucho, větrná, vodní eroze půdy, Přetrvávající trend velkoplošného zemědělského hospodaření, Špatná ekonomická situace obyvatel obcí, Narušení sociální struktury obce vzhledem k vysoké nezaměstnanosti, Snižování podnikatelské aktivity, Nepříznivý demografický vývoj Nedostatek finančních prostředků v oblasti sociálních služeb, Ztráta vztahu, zájmu k folkloru a tradicím, Nedostatek finančních prostředků na provoz, údržbu kulturních památek a místního bohatství,</p>

Zdroj: vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014

8 STRATEGICKÁ ČÁST

Strategická část rozvojového dokumentu MAS Dolní Morava je zpracován na základě závěrů z analytické části, studia rozvojových dokumentů území, poznatků a závěrů získaných z uskutečněných tematických pracovních skupin a zpracovaných SWOT analýz. Dále je zohledněn rozvojový potenciál území a jeho absorpční kapacita. Neopomenutelným prvkem je znalost území s kombinací expertních konzultací s odborníky ke klíčovým oblastem rozvoje.

Strategická část dokumentu zahrnuje misi, slogan, vize, prioritní oblasti rozvoje, které jsou dále členěny na podoblasti, specifické cíle a opatření.

Mise

Působení Místní akční skupiny Dolní Morava, z. s. přispívá ke zvyšování kvality života místních obyvatel a rozvoji území všech 21 obcí v její územní působnosti. Rozvojový potenciál území bude zaměřen na podporu podnikání ve všech oblastech, zejména v zemědělství, dále zvýšení zaměstnanosti a zkvalitňování lidských zdrojů. Pozornost bude soustředěna na růst vzdělanostní struktury občanů, místní kulturní dědictví a možnosti cestovního ruchu. Pro zlepšení kvality života občanů bude kladen důraz na dobudování technické infrastruktury, občanské vybavenosti a na spolkovou činnost v obcích. Dále bude podporován udržitelný rozvoj území s důrazem na zachování a zvýšení kvality životního prostředí v souladu s ekonomickým, environmentálním a sociálním pilířem rozvoje.

Slogan

„MAS Dolní Morava – kraj vína, slunce a tradic“

Logo reprezentuje a identifikuje území MAS Dolní Morava.

Obrázek 18 Logo MAS Dolní Morava

8.1 Prioritní oblasti rozvoje

Prioritní oblasti rozvoje tvoří klíčová témata rozvoje MAS Dolní Morava, díky kterým by mělo dojít k naplnění strategie. Na základě analytických závěrů, studia strategických dokumentů daného území, dotazníkového šetření a poznatků z uskutečněných kulatých stolů v obcích MAS Dolní Morava, bylo koordináční pracovní skupinou schváleno 5 prioritních oblastí rozvoje území. Pro lepší orientaci jsou dále členěna na **podoblasti**.

Obrázek 19 Prioritní oblasti rozvoje MAS Dolní Morava

(zdroj: vlastní zpracování, 2014)

Specifické cíle mají úzkou vazbu na vizi v dané oblasti a upřesňují, čeho má být v dané oblasti dosaženo.

Opatření specifikují, jakými aktivitami bude daného specifického cíle dosaženo a jsou nastaveny v úzké vazbě na konkrétní potřeby daného území.

Vzhledem k obsáhlosti daného tématu a skutečnosti, že projektová část práce se dotýká prioritní oblasti rozvoje **Životního prostředí, zemědělství a lesnictví**, jsou jednotlivé specifické cíle dále členěny na možné návrhy opatření pouze v této prioritní oblasti rozvoje.

Prioritní oblast: Občanská vybavenost a technická infrastruktura

Vize

Místní akční skupina Dolní Morava bude výrazně podporovat rozvoj technické infrastruktury a občanské vybavenosti pro zlepšení kvality života občanů, čehož dosáhne zaměřením se na řešení problematiky spojené především s místními komunikacemi a zajištěním dobré dopravní obslužnosti, zlepšení systému odpadového hospodářství, využívání vlastních

zdrojů pitné vody a dořešení komplexních pozemkových úprav. Podpora občanské vybavenosti prostřednictvím obnovy kulturních památek, budování zázemí pro občany a celková vybavenost a úprava obcí podpoří kvalitu života místních obyvatel.

- **Podoblast: Technická infrastruktura**
  - Specifický cíl: Zajištění kvalitních komunikací a vyhovující dopravní dostupnost
  - Specifický cíl: Podpora a rozvoj systému odpadového hospodářství
  - Specifický cíl: Využití vlastních zdrojů pitné vody
  - Specifický cíl: Komplexní pozemkové úpravy
- **Podoblast: Občanská vybavenost**
  - Specifický cíl: Obnova občanské vybavenosti

Prioritní oblast: Vzdělanost, školství a sociální oblast

Vize

Dojde k podpoře zvýšení vzdělanostní struktury občanů na území MAS Dolní Morava nejenom v oblasti základního školství, ale i celoživotního vzdělávání. Bude podpořena modernizace, rekonstrukce budov škol a školských zařízení, především vybavení specifických učeben vhodnými pomůckami. Budou podporovány aktivity týkající se posílení vazeb žáků k regionu a jeho historickým a kulturním vazbám, dále cizojazyčné aktivity a aktivity spojené s ochranou životního prostředí a spolupráce škol. V sociální oblasti bude věnována pozornost podpoře stávajících sociálních zařízení, zvýšení informovanosti občanů a rozvoji dobrovolnictví.

- **Podoblast: Vzdělanost a školství**
  - Specifický cíl: Podpora vzdělávacích a osvětových aktivit dětí a žáků
  - Specifický cíl: Zachování základního školství a modernizace, rekonstrukce školských zařízení
  - Specifický cíl: Trvalé zvyšování vzdělanostní úrovně občanů celoživotním vzděláváním
- **Podoblast: Sociální oblast**
  - Specifický cíl: Podpora dobrovolnictví
  - Specifický cíl: Podpora komunitního plánování a informovanosti
  - Specifický cíl: Podpora stávajících sociálních zařízení

Prioritní oblast: Podnikání, zaměstnanost a lidské zdroje**Vize**

Na území budou vytvářeny optimální podmínky pro podporu stávajících podnikatelských subjektů a pro vznik a nastartování činností nových. Bude podporována osvětová činnost obcí a veškerých subjektů zabývajících se podporou podnikání k motivování občanů ke zvýšení a rozvoji podnikatelské aktivity, pro zavádění moderních technologií a nových konkurence-schopných produktů. Dále bude podporována drobná výroba, řemesla a společná propagace nabídky místních řemeslných výrobků. Cílem je maximálně využít dopravní dostupnost obcí, dobudovat a rozšířit podnikatelské zóny, přilákat a nastavit vhodné podmínky pro příchod nových investorů. Podpora stávajících a vznik nových pracovních míst povede ke snižování míry nezaměstnanosti na území. Udržení stávajícího lidského potenciálu a přilákání nového, povede k podpoře sounáležitosti občanů a vytváření jednotné občanské komunity.

• Podoblast: Podnikání

- Specifický cíl: Podpora vzájemné spolupráce a informovanosti podnikatelů v regionu
- Specifický cíl: Podpora podnikatelů v oblasti služeb a alternativních ekonomických činností
- Specifický cíl: Příprava a následné využití pozemků určených územním plánem k podnikání

• Podoblast: Zaměstnanost a lidské zdroje

- Specifický cíl: Snižování míry nezaměstnanosti a vytvoření nových pracovních příležitostí
- Specifický cíl: Udržení stávajícího lidského potenciálu a zvýšení jeho kvality

Prioritní oblast: Cestovní ruch a kultura**Vize**

MAS bude maximálně podporovat komplexní rozvoj cestovního ruchu, přičemž bude uplatňován destinační management a jednotná propagace cestovního ruchu a kulturních akcí. Bude zefektivněna prezentace, posílena ochrana a rozvoj kulturního a přírodního dědictví. Na území bude podporována cykloturistika, agroturistika, hipoturistika, vodní turis-

tika a dobudována potřebná infrastruktura. Velká pozornost bude věnována podpoře vinařství, zážitkové turistice, místním spolkům a aktivitám spojených se zachováním a obnovou místních tradic.

- **Podoblast: Kultura**
  - Specifický cíl: Podpora a zachování obnovy tradic a spolkového života
- **Podoblast: Cestovní ruch**
  - Specifický cíl: Komplexní rozvoj místního cestovního ruchu

Prioritní oblast: Životní prostředí, zemědělství, lesnictví

Vize

Bude podporován udržitelný rozvoj území, péče o krajinu a lesy, zadržování vody v krajině, protipovodňová ochrana, čistota povrchových i podzemních vod, péče o zeleň a spolupráce na postupné změně hospodaření se zemědělskou půdou za účelem zlepšení životního prostředí a zdraví obyvatel. Rozvoj a podpora těchto činností a realizace projektů bude mít příznivý dopad na zvýšení zaměstnanosti místních obyvatel a především povede ke zvýšení ekologické stability území, k lepší ochraně obyvatel a majetku před nepříznivými vlivy intenzivních lokálních srážek, ke zlepšení kvality ovzduší a vodního režimu v krajině. Bude podporována osvětová a vzdělávací činnost tak, aby na celém území došlo k pozitivní změně chování obyvatel a jejich vztahu ke svému životnímu prostředí a půdě. Zároveň bude podporováno zemědělství, lesnictví a vinařství, což tvoří nedílnou součást území.

Podoblast: Životní prostředí

Stav životního prostředí na území MAS Dolní Morava lze celkově považovat za relativně stabilizovaný a cílem je jej udržet i do budoucna. Existují zde ovšem dílčí problémy závažného charakteru, které je nevyhnutelné na území řešit. Území je postiženo negativními dopady klimatických jevů, lidskou činností je narušena retenční schopnost krajiny. Z minulosti je území postiženo těžební činností. V analytické části jsou tato téma detailně rozpracována, ze kterých vzešly čtyři oblasti, kterým je potřeba se na území intenzivně věnovat. Jedná se o optimalizaci vodního režimu v krajině, posílení a ochranu funkce krajiny, zlepšení kvality ovzduší, s čímž vším úzce souvisí podpora osvětové činnosti. Vzhledem ke skutečnosti, že tento specifický cíl je velmi rozsáhlý, je dále členěn na dílčí specifické cíle.

Obrázek 20 Specifické cíle v oblasti ŽP (zdroj: vlastní zpracování, 2014)

Specifický cíl: Optimalizace vodního režimu v krajině

Voda je nezbytnou složkou potřebnou k lidskému životu, ale zároveň může pro občany tvořit značné nebezpečí. Na jedné straně je nezbytné zajistit kvalitní zdroj pitné vody a na druhé straně je nutno eliminovat potenciální ohrožení, vzhledem ke značným klimatickým změnám, jejichž důsledkem jsou stále častější výkyvy počasí, což sebou přináší nejenom sucho, ale také povodně. Není v lidských silách těmto jevům zabránit, ale je možno se na tyto situace aspoň částečně připravit a tím eliminovat budoucí škody. Je potřeba celkově optimalizovat vodní režim v krajině.

- **Dílčí specifický cíl: Zlepšení kvality povrchových a podzemních vod snížením vnosu znečišťujících látek**

Zlepšením kvality povrchových a podzemních vod snížením vnosu znečišťujících látek napomůže k celkovému zlepšení vodního režimu, díky modernizaci stávající vodohospodářské infrastruktury související s modernizací ČOV v obcích a zlepšení systému odkanalizování obcí. Tyto aktivity jsou pro obce velmi finančně náročné, což představuje zatížení obecního rozpočtu.

- Opatření: Modernizace ČOV v obcích
- Opatření: Zlepšení systému odkanalizování obcí

- **Dílčí specifický cíl: Ochrana kvality zdrojů pitných vod a podpora zásobování obyvatel kvalitní pitnou vodou**

Kvalitní pitná voda je nezbytná pro život občanů. Je nutné dbát na její ochranu a zabezpečení zásobování obyvatel a současně již nyní myslet na zajištění zdrojů pitné vody pro budoucí generace. Tohoto cíle se dosáhne pomocí odstranění závadného stavu v pásmech hygienické ochrany a CHOPAV. Dále je nezbytné se zaměřit na modernizaci úpraven vod, čímž dojde k posílení zdrojů pitné vody.

- Opatření: Odstranění závadného stavu v pásmech hygienické ochrany
- Opatření: Odstranění závadného stavu v CHOPAV
- Opatření: Výstavba a modernizace úpraven vod

- **Dílčí specifický cíl: Optimalizace vodního režimu v krajině pomocí zadržení vody v krajině**

Území se potýká s důsledky klimatických jevů, což způsobuje úbytek půdní vláhy, pokles hladiny podzemních vod a častý výskyt extrémních srážek. Je podstatné optimalizovat vodní režim v krajině, s čímž souvisí revitalizace vodních toků, budování a obnova retenčních prostor a historických rybníků, mokřadů, poldrů, odbahnění rybníků, budování rybích přechodů. Dalším opatřením, které povede k optimalizaci vod, je budování a znovuoobnovení závlahových systémů.

- Opatření: Revitalizace vodních toků
- Opatření: Podpora přirozených rozlivů vod
- Opatření: Budování a obnova retenčních prostor a historických rybníků, mokřadů, poldrů, odbahnění rybníků, budování rybích přechodů
- Opatření: Budování a znovuoobnovování závlahových systémů

- **Dílčí specifický cíl: Podpora výstavby protipovodňových opatření k ochraně sídel**

V souvislosti s dlouhodobými srážkami dochází k povodním a krátkodobé srážky způsobují záplavy a půdní erozi, což má negativní dopad nejen na kvalitu života místních obyvatel, ale také na půdu, která je obhospodařována zemědělci, což v obou případech může způsobit značné škody nejen na majetku, ale i na zdraví občanů. Cílem je dořešit protipovodňová opatření, která by eliminovala možné škody způsobené povodněmi do budoucna, čehož bude dosaženo pomocí budování poldrů, hrází a nádrží. Je důležité se zaměřit na přírodě blízká opatření jako např. zatravněné průlehy, mokřady, a biopásy. Cílem je, aby docházelo k přirozenému rozlivu vod a zvýšil se retenční potenciál a zprůtočnění koryt vodních toků.

- Opatření: Vybudování poldrů, hrází a nádrží
- Opatření: Přírodě blízká opatření (biopásy, mokřady, zatravněné průlehy)
- Opatření: Vybudování a rekonstrukce vodních děl
- Opatření: Podpora přirozených rozlivů vod
- Opatření: Zvýšení retenčního potenciálu a zprůtočnění koryt vodních toků

Specifický cíl: Posílení a ochrana funkce krajiny

Krajina, zejména půda tvořila velké bohatství jak již v minulosti pro naše předky, tak nyní je bohatstvím pro nás, ale je důležité ji zachovat minimálně ve stávajícím stavu pro budou-

cí generace. Je nezbytné si uvědomit, jaké bohatství nám příroda poskytuje, a my jsme nuceni na sebe přenést zodpovědnost minimálně tím, že se o ni budeme starat. Cílem je celkově posílit a chránit funkci krajiny, neboť má pozitivní vliv na kvalitu života. Je nutné se zaměřit nejenom na posílení přirozené funkce krajiny, na podporu regenerace urbanizované krajiny a krajinných struktur, odstranění starých ekologických zátěží a revitalizaci poddolovaného území, ale především na podporu opatření proti vodní, větrné a půdní erozi, čímž je území negativně poškozeno.

- **Dílčí specifický cíl: Posílení přirozené funkce krajiny**

Pro zachování přirozené funkce krajiny je nezbytné se starat o přírodně cenné lokality a obnovovat stávající krajinné struktury, podporovat obnovu stávajících parků, lesoparků, vysazovat nová stromořadí a zároveň podporovat posílení biodiverzity území. Je velmi podstatné zachovávat stávající strukturu krajiny, podporovat výsadbu původních druhů stromů a keřů, které tvoří nedílnou součást krajinného rázu daného území.

- Opatření: Obnova parků, lesoparků, stromořadí a krajinných struktur
- Opatření: Péče o přírodně cenné lokality

- **Dílčí specifický cíl: Opatření proti vodní, větrné a půdní erozi**

Klimatické změny sebou přinášejí nejen negativní jev povodní, ale zároveň sucho, kterým je území značně postiženo, neboť území leží v jedné z nejteplejších oblastí České republiky. Kombinace negativních klimatických změn a působení lidského faktoru nešetrným obděláváním půdy místními zemědělci, dochází k půdní, větrné a vodní erozi, kterou je území značně postiženo. Dochází nejen k poškození půd erozí, smyvu půd ale i znečišťování, zanášení vodních toků, nádrží a rybníků bahnem, což v důsledku zapříčiňuje ztrátu úživnosti půdy. Daná problematika musí být na území aktivně řešena v rámci vhodných opatření, kterými jsou např. výsadba větrolamů, zatravnění území rozlivů, zatravnění míst soustředěného odtoku, remízky a biopásy.

- Opatření: Výsadba větrolamů, zatravnění území rozlivů, zatravnění míst soustředěného odtoku, remízky, biopásy

- **Dílčí specifický cíl: Odstranění starých ekologických zátěží**

Na území se nachází několik starých ekologických zátěží, viz analytická část, a území je značně poškozeno těžbou. Jsou zde evidována poddolovaná území, na kterých se nachází

důlní vrty. Pro posílení funkce krajiny je důležité zaměřit aktivity na revitalizaci území, samotnou pasportizaci důlních vrtů a likvidaci starých ekologických zátěží.

- Opatření: Likvidace starých ekologických zátěží
- Opatření: Pasportizace důlních vrtů
- **Dílčí specifický cíl: Podpora regenerace urbanizované krajiny a krajinných struktur**

Nejenom krajina v extravilánech ovlivňuje kvalitu života občanů, ale i urbanizovaná krajina má pozitivní vliv na kvalitu jejich životů. Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o prostředí malých obcí s charakterem venkovského prostoru a silnou tradicí daného území, je cílem tento ráz zachovat i do budoucna, proto je nezbytné podporovat revitalizaci zeleně na hřištích, v blízkosti škol, hřbitovů a samotných sídel. Je nezbytné udržovat aleje, parky a veškerou zeleň ve všech obcích.

- Opatření: Revitalizace zeleně na hřištích, školách, hřbitovech, sídlech
- Opatření: Regenerace alejí, ošetření stromů

Specifický cíl: Zlepšení kvality ovzduší

Na území značně dochází k překračování stanovených limitů u ukazatelů PM₁₀ a PM_{2,5}, což je především způsobeno malými zdroji znečištění (vytápění domácností) a dopravou. Kvalita ovzduší se zhoršuje, přestože téměř všechny obce jsou 100 % plynofikovány. Tato skutečnost je značně ovlivněna vytápěním tuhými palivy a frekvencí dopravy. Z tohoto důvodu zlepšení kvality ovzduší je jedním z cílů, kterému je nutno se intenzivně věnovat.

Pro zlepšení kvality ovzduší je nezbytné snižovat energetickou náročnost budov a zároveň snižovat emise z lokálních topenišť, což způsobují domácnosti vytápěním tuhými palivy. Tyto negativní aspekty je nutno eliminovat. Snížením energetické náročnosti budov se dosáhne pomocí zlepšení tepelně technických vlastností obvodových konstrukcí budov, užíváním tepelných čerpadel za účelem snižování spotřeby energie a zároveň podporou výstavby lokálních solárních systémů.

- **Dílčí specifický cíl: Snížení energetické náročnosti budov a snížení emisí z lokálního vytápění, zlepšení kvality ovzduší**
  - Opatření: Podpora zlepšení tepelně technických vlastností obvodových konstrukcí budov, užívání tepelných čerpadel za účelem snižování spotřeby energie

Specifický cíl: Podpora ekologické výchovy, osvěty a vzdělávání v odvětvích životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Osvětová a vzdělávací činnost je jedním ze specifických cílů, který by mohl částečně napomoci, jak na problematiku spojenou s oblastí životního prostředí, zemědělství, lesnictví upozornit, neboť je brána na lehkou váhu a není jí věnována dostatečná pozornost. Opatření týkající se osvěty a vzdělávání se tuto problematiku snaží zdůraznit a zároveň ji řešit z širšího hlediska, neboť je cílena na podporu informovanosti a povědomí veřejného, podnikatelského a neziskového sektoru. Osvětová činnost je primární aktivitou, která je průřezově nápomocná k dosažení všech stanovených cílů v prioritní oblasti podpory životního prostředí, zemědělství a lesnictví. V rámci tohoto cíle budou pořádány odborné semináře, přednášky, workshopy a konzultace s odborníky. Taktéž bude věnována pozornost široké veřejnosti prostřednictvím přednášek, seminářů a workshopů. Dále bude probíhat osvětová činnost zaměřená na děti a mládež v mateřských a základních školách, neboť na tuto cílovou skupinu je nutné se zaměřit již v prvopočátcích jejich výchovy. Je nezbytné se věnovat osvětě zaměřené na témata: krajinaotvorba, šetrné obhospodařování zemědělské půdy, zemědělské postupy příznivé klimatickým změnám a životnímu prostředí, význam vlastnictví zemědělské půdy v majetku obcí v souvislosti s lokální ekonomikou, místní bohatství, environmentální výchova, odpadové hospodářství aj.

- **Opatření: Vytvoření konceptu environmentálního vzdělávání v rámci regionu napříč generacemi a cílovými skupinami ve spolupráci v VŠ, neziskovými organizacemi a místními spolky**
- Opatření: Rozvoj inovativní spolupráce s okolními MAS v oblasti environmentálního vzdělávání a osvěty zaměřené na hospodaření v krajině
- Opatření: Rozvoj vzdělávání a osvětové činnosti v oblasti šetrného hospodaření s půdou v oblasti zemědělství a lesnictví zaměřené na zemědělce v území
- Opatření: Podpora odborného vzdělávání a získávání dovedností zemědělců
- Opatření: Rozvoj vzdělávací a osvětové činnosti zaměřené na základní a mateřské školy
- Opatření: Odborné poradenství v oblasti životního prostředí

Návaznost na strategické dokumenty:

Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Jihomoravského kraje na období 2011–2020

Programem rozvoje Jihomoravského kraje 2014 – 2017 - 2 d – Rozvoje zemědělství, vinařství a na ně vázaných oborů:

- 2.d.2. Omezování negativních dopadů zemědělství na kvalitu vody a půdy, podpora udržitelného hospodaření
- 2.d.10 Podpora generační výměny v zemědělství – osvěta, informovanost o dostupných dotačních titulech na podporu generační výměny a rozvoje mladých začínajících zemědělců

Návaznost na operační programy:

- PRV: Předávání znalostí a informační akce (kod 1)
- PRV: Poradenské, řídicí a pomocné služby pro zemědělství (kod 2)

Indikátory:

- Počet projektů v oblasti environmentálního vzdělávání
- Počet účastníků na vzdělávacích akcích
- Počet poradenských aktivit

Podoblast: Zemědělství, lesnictví a vinařství

Oblast zemědělství, lesnictví a vinařství je nedílnou součástí území a hraje velmi důležitou roli. Z celkové výměry pozemků podíl zemědělské půdy činí 66 %, což je značně nad průměrem JMK i ČR. V posledních letech došlo k velkému úpadku zemědělské produkce i návazného zpracovatelského průmyslu a s tím související klesající zájem o zemědělské profese, který je způsoben částečně i nízkými mzdami v této oblasti a taktéž tím, že zemědělství je částečně závislé na dotační politice. Na rozdíl od zemědělství, dochází v oblasti vinařství ke značnému rozvoji a má velký potenciál do budoucna. Vzhledem k úzkému vztahu a sounáležitosti je potřeba nejenom tuto oblast podporovat, ale také rozvíjet a inovovat.

Obrázek 21 Specifické cíle v oblasti zemědělství, lesnictví a vinařství

(zdroj: vlastní zpracování, 2014)

Specifický cíl: Podpora zemědělství

V oblasti zemědělské produkce došlo ke značnému úpadku, přičemž tato oblast má velký potenciál s dlouholetou zemědělskou tradicí. Převládá zde velkoplošný způsob obhospodařování zemědělské půdy a je nezbytné podporovat i drobné a začínající zemědělce a jejich doplňkové aktivity. Účelem tohoto specifického cíle je zaměřit se na zemědělství, především na stávající zemědělské podniky, začínající zemědělce a na ekozemědělství. Nedílnou součástí je také podpora a znovuoživení živočišné výroby a navazujícího zpracovatelského průmyslu. Účelem specifického cíle je udržet zemědělskou produkci místních produktů na daném území, přičemž je důležité se zaměřit na lokální trh produktů a podpory krátkého potravinového řetězce, dále podpořit konkurenceschopnost zemědělců a zároveň zvýšit zaměstnanost v dané oblasti. Vzhledem ke skutečnosti, že tento specifický cíl je velmi rozsáhlý, je dále členěn na dílčí specifické cíle.

- **Dílčí specifický cíl: Podpora stávajících a začínajících zemědělců a ekozemědělců**

Je důležité, aby si občané uvědomili aspekty lokální ekonomiky a začali více vnímat bohatství daného území nejen v přírodních a kulturních krásách, ale také v tom, že dané území umožňuje díky poloze a úrodné půdě pěstovat tradiční plodiny v oblasti zelinářství, ovocnářství a dále tyto produkty využívat k lokální konzumaci. Z tohoto důvodu je nezbytné podporovat místní zemědělce, začínající zemědělce, ekozemědělce a prodejce lokálních produktů. Podporovat regionální produkty nejenom co se týče výroby, ale i marketingu, regionální značky a odbytu místních produktů v regionu. Je nutné se zaměřit na podporu krátkého potravinového řetězce, propagaci lokálních zemědělců a jejich produktů a pořádání např. farmářských trhů v regionu. Značným problémem je nejenom úbytek zemědělské produkce, ale především stárnoucí generace stávajících zemědělců a nízká atraktivita pro mladou generaci. Bude zacíleno na podporu mladých a začínajících zemědělců, aby došlo ke generační obměně v této oblasti a potenciál zemědělské produkce byl zachován

do budoucna. Budou podporovány činnosti zemědělců v souladu s šetrným hospodařením, ochranou a zlepšením životního prostředí.

- Opatření: Podpora zpracovatelů zemědělských produktů a drobných prodejců – modernizace technického vybavení
- Opatření: Podpora začínajících zemědělců
- Opatření: Podpora pěstování tradičních plodin, zelinářství, ovocnářství – obnovení sadařské tradice
- Opatření: Podpora pořádání farmářských trhů
- Opatření: Podpora krátkého potravinového řetězce
- Opatření: Podpora ekozemědělců a zakládání ekofarem
- Opatření: Podpora šetrného zemědělského hospodaření v souladu s ochranou a zlepšením životního prostředí

- **Dílčí specifický cíl: Podpora zpracovatelské produkce a živočišné výroby**

Na území dochází ke značnému úpadku zpracovatelského průmyslu a rovněž živočišné výroby. Toto odvětví zde mělo dlouholetou tradici a bylo by škoda, aby do budoucna zaniklo úplně, neboť v návaznosti na samotnou zemědělskou produkci má také značný potenciál. Tento dílčí specifický cíl je zaměřen na podporu zpracovatelského průmyslu a živočišné výroby. Stejně jako u předchozího dílčího specifického cíle by mohla tato opatření napomoci rozvoji lokální ekonomiky a podpory místních produktů.

- Opatření: Podpora zpracovatelského průmyslu
- Opatření: Podpora a obnovení živočišné výroby

Specifický cíl: Podpora lesnictví

Lesy a lesní pozemky na území MAS Dolní Morava tvoří 21 % celkové plochy území a v celkovém ekosystému území hrají důležitou roli. V rámci toho specifického cíle budou podpořeny aktivity související se zalesňováním zemědělské půdy a tím pádem dojde ke zlepšení ekologické rovnováhy lesů. Dále budou podporovány investice do lesní infrastruktury a pořízování a modernizace technologií a aktivity spojené s údržbou lesů. S lesnictvím je také úzce spojena funkce retence krajiny.

- Opatření: Zalesňování zemědělské půdy a zlepšení ekologické rovnováhy lesů
- Opatření: Čištění potoků a lesů

- Opatření: Investice do lesní infrastruktury

Specifický cíl: Podpora vinařství

Oblast vinařství je specifickým prvkem daného území a hraje významnou roli nejen v cestovním ruchu, ale i v oblasti podnikání, neboť se na území vyskytuje nespočetné množství drobných vinařů (živnostníků). Území má silnou vazbu k vinařství díky vhodným klimatickým podmínkám a poloze. Je spojeno nejenom se samotnou produkcí vína, ale i s kulturním životem území. V souvislosti s vinařskou tematikou je pořádáno velké množství akcí jako např. dny otevřených sklepů, burčákové pochody, místní košty vín. Taktéž místní spolky (zahrádkáři, vinaři) zde hrají důležitou roli. Je nezbytné tuto oblast podporovat a dále rozvíjet.

- Opatření: Podpora lokálních vinařů, zejména výroba, modernizace jejich technologií
- Opatření: Podpora výroby bio-vín
- Opatření: Podpora kulturních akcí spojených s vinařskou tematikou
- Opatření: Podpora aktivit vinařských a zahrádkářských spolků

9 POPIS TVORBY STRATEGIE

Samotnému zpracování strategického dokumentu předcházela **přípravná fáze**, během které kancelář MAS Dolní Morava zajistila koupení dat pro zpracování analytické části dokumentu od Českého statistického úřadu. Dále byly během roku **2013** uskutečněny „**kulaté stoly s občany**“ na území MAS Dolní Morava, na kterých měli občané možnost se seznámit s informacemi týkající se realizace CLLD. Bylo uspořádáno celkem **20 setkání** v území, na kterých probíhaly diskuze se zájemci o rozvoj území v obcích. V rámci uspořádaných kulatých stolů byl jako dobrý příklad uváděn MAS Strážnicko o.s., kdy manažer MAS představil občanům fungování místní akční skupiny a uvedl příklady zrealizovaných projektů na daném území. Hlavním cílem bylo **motivovat a aktivizovat občany** pro zapojení se do zpracování tvorby strategie. Další spolupracující místní akční skupinou je MAS Kyjovské Slovácko v pohybu o.s., kdy manažerka na tematickém setkání o životním prostředí v Dolních Bojanovicích, taktéž představila aktivity MAS Kyjovského Slovácka v pohybu o.s.

V rámci setkání proběhlo také dotazníkové šetření, sběr informací, podnětů a dalších poznatků nutných pro tvorbu analytické části strategie.

Obrázek 22 Dotazníkové šetření Dolní Bojanovice
(zdroj: vlastní foto, 2013)

V průběhu roku **2014** byla zpracována **analytická část dokumentu**. Následně se sešla koordinační pracovní skupina, která projednala výstupy a navrhla složení pracovních skupin. **Pracovní skupiny jsou vymezeny dle navržených tematických oblastí:**

- **Životní prostředí, zemědělství a lesnictví**
- **Vzdělávání, školství a sociální oblast**
- **Lidské zdroje, zaměstnanost, podnikání**
- **Cestovní ruch a kultura**
- **Občanská vybavenost a infrastruktura**

V **pracovních skupinách** jsou zapojeni lidé, kteří se podílejí na přípravě, tvorbě a realizaci strategie. V těchto pracovních skupinách byli zaangažováni jak odborníci na specifické tematické okruhy, tak zainteresovaná veřejnost, představitelé obcí, spolků a místní podnikatelé. Jednotlivé pracovní skupiny měly **8 – 12** členů. Pracovní skupiny diskutovaly nad obsahem zpracované analytické části strategie a vyjadřovaly se k jejímu obsahu. Za každou pracovní skupinu byl zvolen „**předseda pracovní skupiny**“, který dohlížel na zpracování jednotlivých specifických tematických částí strategického dokumentu.

Na základě výsledků analytické části byly v rámci pracovních skupin a metod **facilitace** vytvořeny nástiny **SWOT analýz**, se kterými se dále pracovalo.

Obrázek 23 Pracovní skupina v roce 2014 – Občanská vybavenost a infrastruktura, Lidské zdroje, zaměstnanost a podnikání (zdroj: MAS Dolní Morava, ©2013)

Ze SWOT analýz vzešla **strategická část dokumentu** jako je mise, vize, prioritní oblasti rozvoje, specifické cíle a opatření. Prioritní oblasti rozvoje byly zpracovány a následně opět projednány v **pracovních skupinách**. Byla jsem pověřena zpracováním této části tvorby dokumentu, proto je **součástí této diplomové práce**.

Obrázek 24 Pracovní skupina v roce 2015 – Technická infra. a občanská vybavenost, Cestovní ruch a kultura (zdroj: MAS Dolní Morava, ©2013)

Při tvorbě tohoto dokumentu byly kombinovány jak **participační**, tak **expertní metody** práce. Do tvorby byla zapojena široká veřejnost i vyprofilovaná skupina veřejnosti v rámci pracovních skupin k daným oblastem, což bylo vedeno expertními odborníky.

Popis expertní spolupráce na přípravě zpracování SCLLD MAS Dolní Morava

Expertní spolupráce spočívala v konzultacích jednotlivých tematických oblastí jak analytické, strategické či implementační části:

- Životní prostředí, zemědělství a lesnictví: VUT Brno – prof. Dumbrovský, VUM, expert životní prostředí - Ing. Bc. Anna Hubáčková,
- Vzdělávání, školství a sociální oblast: Odbor školství Hodonín – PaedDr. Rostislav Smejkal, Odbor sociálních služeb Hodonín - Bc. Marcela Prchalová,
- Lidské zdroje, zaměstnanost a podnikání: OHK Hodonín – Bc. Michal Švagerka, ÚP Hodonín – Ing. Radek Hořák,
- Cestovní ruch a kultura: starosta obce Čejkovice - Ing. Pavel Novotný, Bc. Patřicia Juráňová,
- Občanská vybavenost a infrastruktura: starostka obce Starý Poddvorov - Drahoslava Veselská.

V průběhu celého procesu byli několikrát osloveni představitelé obcí a široká veřejnost a byli vyzváni k **zaslání projektového záměru**, což bylo možno jak poštou, emailem tak i prostřednictvím elektronického formuláře.

MAS Dolní Morava - náměty projektů
 Vážený paní, Vážený pane,
 Místní akční skupina Dolní Morava o.s. zpracovává pro následující programovací období 2014 - 2020 Integrovanou strategii rozvoje území. Tento jednoduší formulář slouží ke sběru námětů projektů, které budou následně zpracovány do strategie a vítíme, že společnými silami na ně dokážeme získat dostatečné množství finanční alokace z operačních programů. Získané informace a data budou využity pouze pro zpracování strategického dokumentu a nebudou zveřejňovány a poskytovány třetím stranám. Uzávěrka do 31.8.2014.

Děkujeme za Vaši spolupráci
 Ing. Josef Smetana
 předseda sdružení
 MAS Dolní Morava

Obec:
 Instituce - organizace, FO, PO
 Telefonní číslo

Výstupy projektu

- Vznik nových pracovních míst
- Vznik ubytovacích kapacit
- Nové postavené / zrekonstruované objekty
- Nové pořízené vybavení
- Jiné:

Předpokládaný rozpočet

Rašpracovnost projektu

- Představa o projektu
- Písemně formulovaný záměr
- Projektová dokumentace
- Územní rozhodnutí
- Stavební povolení
- Jiné:

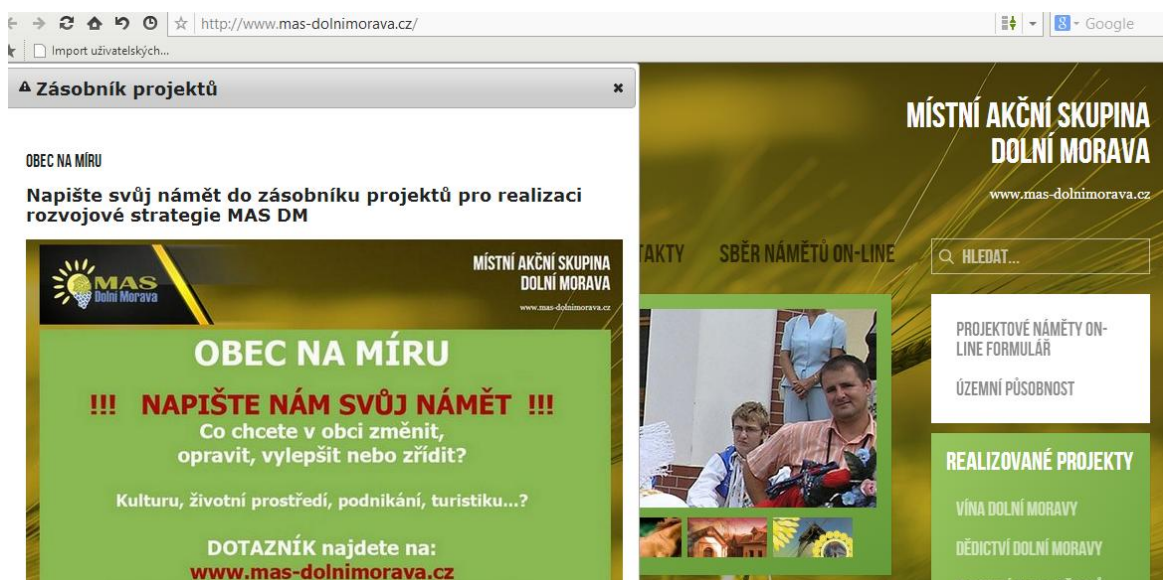
OPERÁČNÍ PROGRAM TECHNICKÁ ROZVOJ
 EVROPSKÁ UNIE
 EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
 INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI
 MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí.
 PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Odeslat
 Nikdy přes Formuláře Google neposílejte hesla.

Obrázek 25 Ukázka elektronické formuláře k zásobníkům projektů (zdroj: vlastní zpracování, 2014)

V období přípravy ISÚ je neustálá snaha informovat všechny cílové skupiny o možnostech a způsobu zapojení se do spolupráce při tvorbě strategického dokumentu. Jedná se především o využití možností obecních tiskovin, regionálního zpravodaje Zvony Podluží, kabelové TV, internetu a webových stránek MAS, regionů i obcí, vývěsky obcí, osobním telefonickým oslovením, poštou, či emailem.

Obrázek 26 Ukázka sběru námětů na webových stránkách MAS Dolní Morava (zdroj: MAS Dolní Morava, ©2013)

III. PROJEKTOVÁ ČÁST

ÚVOD K PROJEKTOVÉ ČÁSTI PRÁCE

V návaznosti na strategickou část dokumentu, zejména klíčovou oblast životní prostředí, je v následující kapitole věnována pozornost návrhu konceptu zaměřeného na podporu environmentálního vzdělávání a osvětu na území MAS Dolní Morava a návrhu dílčího projektu s názvem „**Nezavírej oči před místem, kde žiješ!**“

Vzhledem ke skutečnosti, že implementační část reálného dokumentu obsahuje klíčové projekty samotné MAS, bylo koordinační skupinou schváleno, že je potřeba dané problematice věnovat zvýšenou pozornost v rámci budoucích aktivit MAS Dolní Morava v následujícím programovém období 2014 – 2020.

Návrh tohoto konceptu nebyl doposud realizován, jedná se pouze o ideový návrh. Samotný návrh projektu se skládá z konceptu podpory vzdělávání a osvěty v oblasti životního prostředí na území MAS Dolní Morava a následně návrhu dílčího projektu. První část je věnována zpracování koncepce environmentální osvěty s důrazem na místní bohatství a péči a šetrné hospodaření v krajině. Následně v návrhu samotného dílčího projektu, který povede k naplnění jednoho z cílů koncepce. Dílčí projekt obsahuje stručné informace jako lokalizace, předkladatel, cíle, popis, dopady, udržitelnost, rozpočet, harmonogram a rovné příležitosti projektu.

10 KONCEPCE ENVIRONMENTÁLNÍ OSVĚTY PRO ÚZEMÍ MAS DOLNÍ MORAVA NA OBDOBÍ 2014 – 2020

10.1 Úvod

Z analytických podkladů a následně ze strategické části dokumentu je zřejmé, že oblast životního prostředí je jednou z prioritních oblastí rozvoje a samotné území se potýká s mnohými problémy, které je nutno aktuálně řešit.

Osvětová a vzdělávací činnost je jedním ze specifických cílů, který by mohl částečně napomoci, jak na danou problematiku upozornit. Opatření vytvoření koncepce environmentální osvěty a vzdělávání se na danou problematiku snaží upozornit a zároveň ji řešit z širšího hlediska. Koncept je navržen v souladu s platnými právními normami, vládními usneseními a v souladu s dokumenty:

- Strategie území správního obvodu ORP Hodonín - v oblasti životního prostředí na období 2014 – 2020,
- Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Jihomoravského kraje na období 2011 – 2020,
- Státní program EVVO v ČR s novým Akčním plánem SP EVVO v ČR na léta 2010 – 2012 s výhledem do roku 2015,
- Strategie pro udržitelný rozvoj na období 2008 – 2015, aplikující základní principy udržitelného rozvoje do vzdělávání do všech typů úrovní.

10.2 Cíl koncepce

Primárním cílem koncepce je, aby se MAS Dolní Morava, díky dílčím aktivitám projektů, stala klíčovým **animátorem území**, týkající se problematiky životního prostředí. Animování území bude založeno na **metodě komunitní práce s občany** daného území.

Sekundárním cílem je obecně **zvýšit povědomí** o problematikách souvisejících s životním prostředím v území nejen u představitelů obcí, neziskových organizací, podnikatelů, ale především široké veřejnosti, prostřednictvím workshopů, seminářů, vzdělávacích osvětových aktivit a konzultací s odborníky. To znamená vytvoření celistvého **konceptu osvětových a vzdělávacích aktivit** v oblasti životního prostředí s účelem **propojit cílové skupiny a motivovat je k vzájemné spolupráci a zamýšlet se nad hodnotou území a aspekty udržitelného rozvoje**.

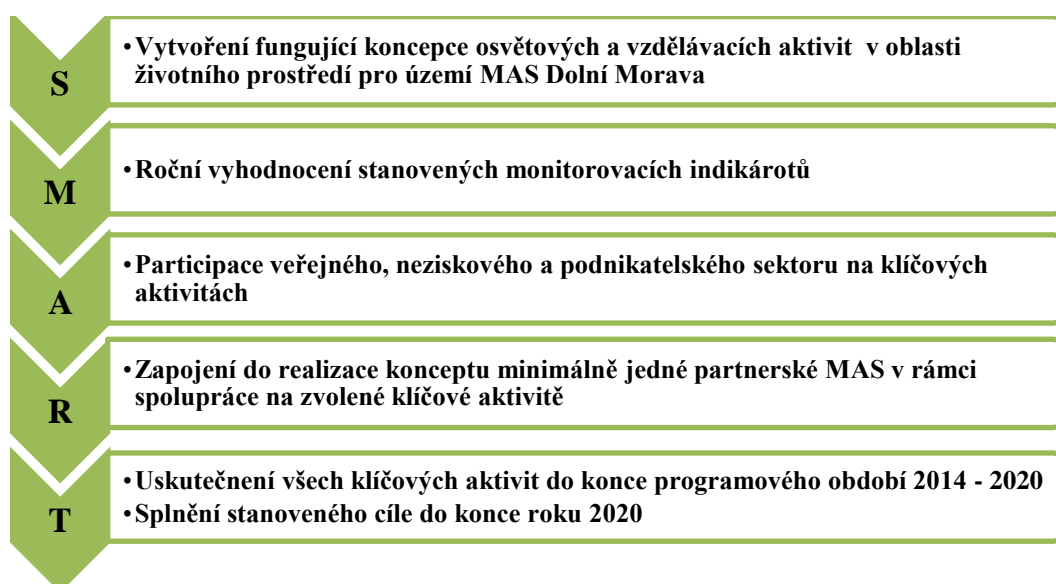
Vzhledem ke skutečnosti, že daná problematika netrápí jen území MAS Dolní Morava, je dílčím cílem projektu vybrané klíčové aktivity uskutečňovat ve spolupráci se sousedními Místními akčními skupinami (MAS Vinařská, MAS Strážnicko a MAS Kyjovské Slovácko v pohybu), čímž je cíleno na aktivní prohloubení **spolupráce v širším územním kontextu**. V návaznosti na to bude snaha o **ukázky dobré praxe**, v rámci čehož bude vyvíjena aktivita na nalezení zahraničních partnerů, na jejichž území budou demonstrativně předvedeny příklady dobré praxe.

Inovace spočívá v tom, že se napříč problematikou propojí čtyři klíčové skupiny a tím se vytvoří **synergický efekt**, díky kterému se dostane do povědomí podnikatelské sféry, neziskového sektoru a veřejné sféry řešená problematika v oblasti životního prostředí a díky **síťování klíčových skupin a širším vazbám** dojde k **multiplikaci** efektu.

Úspěšnost naplňování koncepce bude vyhodnocena pomocí **monitorovacích indikátorů**, které budou sledovány v průběhu programového období 2014 – 2020 pomocí vnitřní evidence kanceláře MAS. Jedná se zejména o počty zrealizovaných projektů, počty účastníků klíčových aktivit a počty poradenských aktivit.

Cíle dle metody SMART

Cíle koncepce jsou stanoveny metodou **SMART**, při které se klade důraz na to, aby byl cíl **S** - specifický, **M** - měřitelný, **A** - dosažitelný, **R** - realistický a **T** - měřitelný v čase.

Obrázek 27 Stanovení cílů metodou SMART, (vlastní zpracování, 2015)

10.3 Dosavadní činnost MAS Dolní Morava

MAS Dolní Morava doposud vyvíjela činnosti a realizovala projekty, které se zaměřovaly na aktivity s různými cílovými skupinami, ve velké míře šlo o děti a žáky škol v území. Témata realizovaných projektů úzce souvisela s místním bohatstvím, kulturou, přírodou a podporou sounáležitosti a vytvoření vazeb k území, v čemž má nadále v plánu pokračovat. Přehled realizovaných projektů:

- Obnova přírodních a kulturních zdrojů - Leader ČR, 2008
- Život na Dolním toku Moravy - Přeshraniční spolupráce ČR – SR /Brodské/, 2008 – 2009
- Země – Voda – Vzduch - Fond malých projektů ČR – RAK. /WDE/, 2009 – 2010
- Vína Dolní Moravy - Fond malých projektů, ČR – RAK. /Veltlinerland/, 2009 – 2010
- Život na Dolním toku Moravy - Fond malých projektů ČR – SR /Brodské/, 2010 – 2011
- Společné putování za dědictvím regionů - PRV ČR, Osa 4.2 Spolupráce / MAS DM, MAS Strážnicko, MAS Společná cesta /, 2010 – 2011
- Po stopách prapředků - PRV ČR, Osa IV. 2.1 Spolupráce partner projektu: MAS Živé pomezí Krumlovsko - Jevišovicko, 2012 – 2013. (Smetana, 2014)

Činnost obcí na území MAS Dolní Morava

Obce jsou všeobecně nakloněny environmentální tématice. Doposud byla věnována pozornost především osvětě v odpadovém hospodářství a souvisejícím tématům. Obce se soustředily na realizaci projektu souvisejícím s životním prostředím. V programovém období 2007 – 2013 byly čerpány finanční alokace z OPŽP především na zateplování budov a výměnu oken, úsporu energie, výměnu zdrojů vytápění, snížení prašnosti. Dále byly řešeny projekty týkající se budování protipovodňové ochrany, budování sběrných dvorů a projekty související s odpadovým hospodářstvím, aj.

10.4 Zainteresované strany realizace koncepce

Zainteresovanými stranami konceptu jsou aktivní aktéři podporující a účastníci se rozvoje území.

- **Regionální aktéři**

Mezi stávající partnery se řadí Mikroregion Hodonínsko a Region Podluží. Bude navázána spolupráce s organizacemi: Odbor životního prostředí města Hodonín a Břeclav, Odbor školství Hodonín, Ekoinforentum Hodonín, Středisko volného času Hodonín, Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, o.p.s., Český svaz ochránců přírody Břeclav, Hnutí Brontosaurus na Podluží a Okresní hospodářská komora v Hodoníně a Břeclavi. Budou zapojeny nejenom knihovny v obcích, ale i Městská knihovna Hodonín a Městská knihovna Břeclav. Knihovny jsou důležitým partnerem, neboť díky nim může docházet k intenzivnímu předávání informací.

- **Expertní spolupráce**

Mezi stávající partnery MAS se řadí Mendlova Univerzita Brno. Bude snaha navázat spolupráci s Masarykovou univerzitou, katedrou Environmentálních studií a Univerzitou Palackého v Olomouci Přírodovědeckou fakultou. Spolupráce s vybranými univerzitami bude za účelem využití vědeckých poznatků a participaci studentů na vybraných klíčových aktivitách v rámci univerzitních praxí a studií.

Dále bude navázána spolupráce s tematickými experty věnující se problematice environmentální výchovy, šetrnému hospodaření v krajině a související problematice a spolupráce s Lipkou, která je příspěvkovou organizací Jihomoravského kraje a jedná se o zařízení pro environmentální vzdělávání, dále s Nadací Veronika, Nadací Partnerství, Hnutím Duha, Českým svazem ochránců přírody, Ekologickým právním servisem, Spolkem poradců v oblasti ekologického zemědělství ČR, Evropským centrem pro ekoagroturistiku, Společností pro Fair trade a rozvojové vzdělávání, STEP – Sítí ekologických poraden, VIZ – Vzdělávacím a informačním střediskem Bílé Karpaty, o.p.s aj.

- **Partnerství**

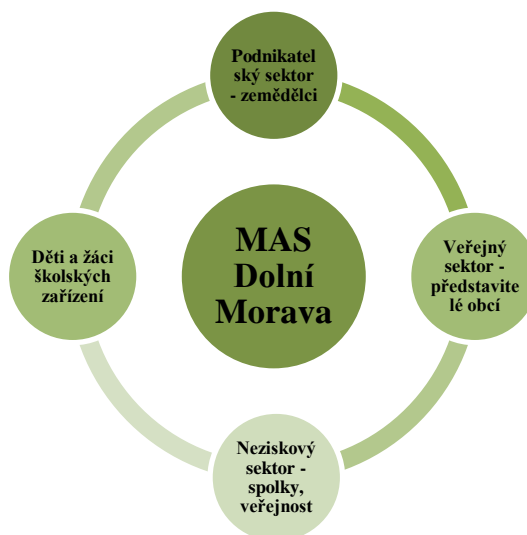
Jak již bylo zmíněno, měla by být navázána spolupráce se sousedními Místními akčními skupinami (MAS Vinařská, MAS Strážnicko a MAS Kyjovské Slovácko v pohybu). Bude snaha také zapojit stávající přeshraniční partnery a díky spolupráci s ELARD hledat nové přeshraniční partnery v rámci MAS v EU a podporovat dobrovolnické aktivity.

Lokální partnerství

Je potřeba zapojit všechny tři skupiny místních aktérů rozvoje území a to **podnikatelský, neziskový a soukromý sektor**, z čehož byly definovány následující **cílové skupiny (veřejný sektor – představitelé obcí, podnikatelský sektor v oblasti zemědělství, lesnictví, neziskový sektor – místní spolky, široká veřejnost a děti, žáci škol a školských zařízení)**. Na jednu stranu je nutné se každé cílové skupině věnovat zvlášť, neboť každá má trochu jiné zacílení a na druhé straně je nutné jistého druhu **sítování** a práci s komunitou jako celkem.

10.5 Cílové skupiny

Obrázek 28 Cílové skupiny (vlastní zpracování, 2014)

Veřejný sektor – představitelé obcí

Na základě řízených rozhovorů s **představiteli obcí**, vyplynula skutečnost, že tematika životního prostředí je brána na lehkou váhu a problémy s ní spojené jsou řešeny, až v momentě, kdy negativně poškodí dané území. Z analytických podkladů byly identifikovány závažné problémy jako nevhodné hospodaření v krajině v souvislosti vodní, větrnou a půdní erozí, nedořešenými protipovodňovými opatřeními a špatnou kvalitou ovzduší. Z tohoto důvodu je nezbytně nutné vyvíjet neustálou osvětovou aktivitu zaměřenou na představitele obcí a jejich zastupitele. Dojde k navázání spolupráce s Ekologickým institutem Veronica a vzdělávacími institucemi v oblasti ekologického vzdělávání. Aktivity, na které je nutno se zaměřit jsou:

- Vzdělávací semináře pro představitele a úředníky obcí,
- Šíření příkladů dobré praxe (exkurze v ČR a zahraničí),
- Metodický materiál, jak mají obce hospodařit s půdou,
- Zajištění předávání informací v oblasti EVVO,
- Poradenství v oblasti dotačního managementu v oblasti životního prostředí,
- Zahrady obecních úřadů a zeleň intravilánů v obcích,
- Iniciace podpory školských zařízení, aktivit místních spolků, navázání komunikace se zemědělci v dané oblasti.

Podnikatelský sektor v oblasti zemědělství, lesnictví

Vzhledem ke skutečnosti, že se území potýká s nevhodným způsobem obhospodařování půdy v krajině ze strany **zemědělských subjektů**, prohlubuje se zde problematika související s vodní, větrnou a půdní erozí, která má negativní vliv na celkový ráz krajiny. V případě neřešení daného problému se může území v budoucnu potýkat s důsledky problémů vodní, větrné a půdní eroze, což by mohlo negativně ovlivnit kvalitu života v daném území. Osvětová činnost a intenzivní práce s místními zemědělci je prvotním krokem, jak tento problém eliminovat. V rámci aktivity pro tuto cílovou skupinu bude přizvána ke spolupráci Okresní hospodářská komora Hodonín, popř. Břeclav, Nadace Partnerství a Regionální rozvojová agentura JMK. Bude využita spolupráce s odborníky z vysokoškolského sektoru. Bude kladen důraz na aktivity:

- Vzdělávací semináře, workshopy a debaty o nových technologiích v souvislosti šetrného hospodaření v krajině,
- Poradenství v oblasti dotačního managementu,
- Podpora spolupráce místních zemědělců – lokální produkty,
- Iniciace spolupráce zemědělců se školskými zařízeními, umožnění exkurze pro děti a žáky.

Neziskový sektor – místní spolky a široká veřejnost

Na území se nachází nespočetné množství **místních spolků**, z čehož velkou část tvoří spolky zahrádkářů (9), vinařů (8), myslivců (7), včelařů (5), chovatelů (5), rybářů (4) a sdružení, spolky jako např. Skaut, Brontosaurus a Junák. Všechny tyto subjekty mají k problematice životního prostředí velmi blízko svými aktivitami. Propojení osvětových

aktivit s místními spolky povede k lepší informovanosti široké veřejnosti, a navíc se tematicky propojí spolky daného území, čímž se posílí synergický efekt. Mezi podporované aktivity se řadí:

- Vzdělávací semináře, workshopy v rámci osvěty,
- Aktivity v souvislosti s environmentální tematikou,
- Síťování a informování spolků,
- Spolupráce spolků a školských zařízení.

Děti a žáci školských zařízení

Na základě **řízeného rozhovoru se zástupci školských** zařízení na území MAS Dolní Morava a konceptu EVVO JMK je environmentální výchova a aktivity s ní spojené žádoucí aktivitou. Existuje široké spektrum aktivit a programů a organizací na podporu environmentálního vzdělávání. V Jihomoravském kraji se jedná například o školské zařízení pro environmentální vzdělávání Lipka, která zajišťuje ekologické výukové programy. Do programu Ekoškola, mezinárodní vzdělávací program, kde se žáci učí o environmentálních tématech a usiluje se o šetrnější provoz školy a zlepšení okolí, realizovaným sdružením Tereza jsou zapojena dvě školská zařízení a to základní škola v Prušánkách a Dubňanech. **Děti a žáci** tvoří neopomenutelnou cílovou skupinu, se kterou je nutno pracovat. Pokud nebudou od dětství vedeni k tomu, aby vnímali, vážili si a chránili území, na kterém žijí, nevytvoří si pozitivní vztah a nepocítí sounáležitost a dané území jím bude lhostejné, což nebude mít negativní vliv jen z hlediska životního prostředí, ale především území jako celku. Bude cíleno na aktivity:

- Poskytování informací a poradenství školám v oblasti dotační politiky zaměřené na životní prostředí,
- Motivace k budování přírodních zahrad a učeben,
- Motivace zapojení škol a školských zařízení do environmentálních projektů,
- Podpora vzdělávacích kurzů, programů, exkurzí, terénní výuky v souvislosti s hospodařením v krajině a podpory lokálních produktů,
- Tvorba výukových materiálů zaměřených na témata voda, ovzduší a krajina v souvislosti s územím,
- Podpora spolupráce škol a školských zařízení a lokálních podnikatelů (exkurze dětí a žáků, regionální produkty do škol aj.),

- Spolupráce s vysokými školami v oblasti osvěty životního prostředí.

Zapojení a motivace cílové skupiny

Představitelé obcí jsou v rámci aktivit Mikroregionu Hodonínska a Regionu Podluží obeznámeni s danou problematikou v území. V rámci těchto subjektů a ve spolupráci s MAS Dolní Morava proběhlo v území již několik osvětových aktivit pro danou cílovou skupinu, proto se v rámci projektu na danou činnost naváže a zintenzivní. Jedním z hlavních motivačních prvků dané skupiny bude možnost odborného poradenství a konzultací v dané problematice.

Co se týče cílové skupiny děti a žáků škol a školských zařízení, tak pro ně bude vytvořen balík vzdělávacích aktivit, který bude konzultován se zástupci školských zařízení, aby byly vzaty v potaz potřeby jednotlivých zařízení v území, a následně bude aplikován v rámci vzdělávacích aktivit.

Budou osloveny místní spolky, kterým bude představen koncept vzdělávacích aktivit pro tuto cílovou skupinu, a následně se dle kritérií vyberou nejvhodnější subjekty pro spolupráci.

Zemědělci tvoří nejdůležitější klíčovou skupinu celého konceptu, neboť oni sami v řešení dané problematiky v oblasti životního prostředí hrají velmi důležitou roli. Budou osloveny zemědělské subjekty daného území a bude jim nabídnuta série vzdělávacích seminářů a odborného poradenství.

Přínos pro cílové skupiny

Přínosem pro všechny klíčové skupiny bude skutečnost, že budou mít možnost k jednoduchému přístupu informací, díky uskutečněným aktivitám v rámci projektů, které můžou následně multiplikovat ve vztahu k území, kde žijí a životnímu prostředí.

10.6 Zdroje financování

Pro samotnou realizaci této koncepce je nezbytné v průběhu programového období 2014 – 2020 najít různé **možnosti financování** dílčích aktivit a projektů nejenom v návaznosti na evropské a národní dotační programy, ale také využít možností různých grantů, darů či dobrovolnických aktivit.

Vzhledem ke skutečnosti, že předpokládané schválení operačních programů pro Českou republiku na programové období 2014 – 2020 Evropskou komisí se neustále odkládá a jsou k dispozici pouze návrhy jednotlivých operačních programů, je vycházeno z dokumentů Dohoda o partnerství pro programové období 2014 – 2020 Česká republika, Národní dokument k územní dimenzi a za předpokladu, že dané aktivity budou financovatelné z **evropských dotačních programů**. Bude cíleno na získání finanční alokace z Programového rámce Program rozvoje venkova 2014 – 2020 (EZFRV) – Ministerstvo zemědělství, konkrétně Podpora místního rozvoje LEADER (kód 19), Předávání znalostí a informační akce (kód 1), Podpora demonstrační činnosti a informačních akcí (kód 2). Dále bude kladen důraz na projekty Spolupráce v rámci PRV.

V současné době nejsou známy konečné finanční alokace jednotlivých aktivit operačních programů. Z tohoto důvodu nelze přesně stanovit procentuální vyjádření vlastního dofinancování aktivit z finančních prostředků MAS Dolní Morava a jiných zdrojů.

Popis realizace plánovaných aktivit po ukončení programového období 2014 - 2020

Během realizace konceptu se stane MAS Dolní Morava aktivním animátorem území v oblasti životního prostředí. Bude navázána intenzivní spolupráce se čtyřmi klíčovými skupinami. Do budoucna se předpokládá, že spolupráce setrvá v zajišťování informací v oblasti dotační politiky ČR pro oblast životního prostředí a dále bude probíhat možnost aktivního poradenství daným subjektům.

11 PROJEKT, „NEZAVÍREJ OČI PŘED MÍSTEM, KDE ŽIJEŠ!“

Tato část projektového návrhu se věnuje ideovému návrhu samotného dílčího projektu, který vychází z návrhu koncepce EVVO na území MAS Dolní Morava, které je věnována pozornost v přecházející kapitole.

Název projektu

Název projektu „**Nezavírej oči před místem, kde žiješ!**“ vychází, ze skutečnosti, že z analytické a strategické části dokumentu a následně z návrhu konceptu EVVO vychází, že je nezbytné se zaměřit na vzdělávací osvětové aktivity související s vodou, ovzduším a půdou neboli zachováním přírodního bohatství daného území a podpoření tvorby občanské zodpovědnosti a sounáležitosti ke vztahu k území.

Lokalizace projektu

Obce sdružené v MAS Dolní Morava: Čejč, Čejkovice, Dolní Bojanovice, Dubňany, Hrušky, Josefov, Kostice, Ladná, Lanžhot, Lužice, Mikulčice, Moravská Nová Ves, Moravský Žižkov, Mutěnice, Nový Poddvorov, Prušánky, Rohatec, Starý Poddvorov, Terezín, Tvrdonice, Týnec

Správní obvod: ORP Hodonín, ORP Břeclav

Kraj: Jihomoravský

Region: NUTS II - Jihovýchod

Předkladatel projektu

Název: Místní akční skupina Dolní Morava z. s.

Sídlo: Náměstí 177, 691 51, Lanžhot

Zástupce: Ing. Josef Smetana, předseda spolku

Cíle projektu

Cílem projektu je osvěta v oblasti životního prostředí a související problémy v daném území zaměřené na místní zemědělce a představitele a zástupce obcí, za účelem zvýšit povědomí této klíčové skupiny o vlastnictví, nakládání a šetrném hospodaření s půdou, která byla bohatstvím nejen pro naše předky, nyní pro nás, ale abychom ji byli schopni předat dalším generacím v nejlepší možné kvalitě, aby ji mohli využívat minimálně stejně jako my, ne-li lépe.

Popis projektu

○ Výchozí situace a zdůvodnění projektu

Dle analytických podkladů, je zřejmé, že se území potýká se značnými problémy, co se týče vodní, větrné a půdní eroze a nevhodným způsobem obhospodařování půdy v krajině ze strany **zemědělských subjektů**. Prohlubuje se problematika související s vodní, větrnou a půdní erozí, která má negativní vliv na celkový ráz krajiny. Celkově je problematika životního prostředí brána na lehkou váhu a problémy s ní spojené jsou řešeny, až v momentě, kdy negativně poškodí dané území. Na území MAS Dolní Morava je tato situace závažná a je potřeba učinit celou řadu opatření, jak daný problém řešit a důsledky eliminovat. Primárním krokem, který napomůže k řešení tohoto problému, je cílená osvěta zaměřená na představitele, zástupce obcí a lokální zemědělce. Je nezbytné, aby představitelé obcí pochopili závažnost daného problému a začali podnikat potřebné kroky k zahájení prací na protierozních opatřeních plošně na celém území a zároveň si uvědomili, jak je pro ně půda hodnotná z pohledu rozvoje obce do budoucna. Nejenom, že může negativně poškodit kvalitu života občanů, ale také může napomoci při řešení podpory lokální ekonomiky. Na zemědělce je potřeba apelovat, aby začali šetrně hospodařit s půdou. Je nezbytné, aby si uvědomili, jaký vliv mají svým hospodařením na území. V rámci aktivit Mikroregionu Hodonínsko a Regionu Podluží byla zahájena spolupráce s panem prof. Ing Dumbrovským, CSc. a představitelé obcí byli obeznámeni s touto problematikou. Bohužel si neuvědomují její závažnost, proto je nutno podpořit osvětu. Z tohoto důvodu vznikla myšlenka zrealizovat cyklus vzdělávacích a osvětových aktivit. Cílem je, aby tato problematika nabyla značného důrazu a osvětová akce byla podnětem k aktivnímu řešení problému.

Do budoucna se plánuje rozšířit osvětové aktivity na další cílové skupiny navazující na koncepci EVVO MAS Dolní Morava.

○ Obsah projektu

Bude uspořádána třídílná série cyklu vzdělávacích seminářů pro cílové skupiny místních zemědělců, zástupců a představitelů obcí. Díky této vzdělávací aktivitě budou zemědělci seznámeni s problematikou nešetrného hospodaření v krajině, bude kladen důraz na demonstrativní předvedení důsledků neřešení dané problematiky a negativních důsledků do budoucna pro území. Co se týče představitelů a zástupců obcí, budou seznámeni s řešenou problematikou a bude kladen důraz na to, aby si uvědomili, jak mají obce hospodařit s půdou, řešit dané problémy a proč je pro obce důležité vlastnit půdu v souvislosti

s aspekty na lokální ekonomiku. Bude navázána spolupráce s prof. Ing Dumbrovským, CSc., který se dané problematice aktivně věnuje a vede vědecký výzkum, jehož součástí je také značně degradované a poškozené území MAS Dolní Morava. Náplní vzdělávacích seminářů bude konkrétně retence a akumulace vodního režimu, protierozní a protipovodňová opatření, dráhy soustředěného odtoku, poldry, šetrné způsoby hospodaření s půdou, význam půdy pro lokální ekonomiku aj.

V rámci tohoto projektu vznikne publikace **„Proč vlastnit a jak hospodařit s půdou, aneb podpora zachování bohatství území“**. Tato publikace bude především metodickým materiálem pro samotné obce, ale bude také dostupným vzdělávacím materiálem pro zemědělce a širokou veřejnost. Bude zde kladen důraz na zachování místního bohatství a podporu a rozvoj lokální ekonomiky z pozice obcí. V této publikaci budou uváděny nejenom demonstrativní katastrofické důsledky neřešení problému, ale také možnosti a příklady dobré praxe, jak lze problém efektivně řešit a také příklady dobré praxe hospodaření obcí s půdou a využití do budoucna.

Dopady projektu

Podpora osvěty v oblasti environmentální výchovy a vzdělávání bude mít dopad nejen na představitele a zástupce obcí (veřejného sektoru), ale zejména na podnikatelské subjekty (zemědělce) působící na území MAS Dolní Morava.

Udržitelnost projektu

Projekt je dílčí aktivitou koncepce EVVO MAS Dolní Morava a rovněž Integrované strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Dolní Morava na programové období 2014 – 2020, tudíž má velmi dobré předpoklady pro jeho udržitelnost. Vzhledem k výše vytvořené EVVO koncepci, kterou se chce MAS Dolní Morava v programovém období 2014 – 2020 řídit, lze přepokládat realizaci navazujících dílčích projektů.

Rozpočet

Samotná realizace bude závislá na finančních prostředcích MAS a možnostech získání finanční alokace z ESI fondů, národních zdrojů, popř. zdrojů z JMK. Vzhledem ke skutečnosti, že doposud neproběhl proces standardizace MAS a nedošlo k finálnímu schválení operačních programů, nelze přesně stanovit časový harmonogram a zdroje financování viz předchozí kapitola.

Tabulka 2 Předpokládaný rozpočet

Předpokládaný rozpočet			
Položka rozpočtu	ks/počet	Kč/jednotku	Celkem
Zpracování obsahu brožury	1	30 000,- Kč	30 000,- Kč
Grafický návrh brožury	1	9 680,- Kč	9 680,- Kč
Elektronická verze brožury	1	2 420,-Kč	2 420,-Kč
Vazba a tisk brožury	100	96,-Kč	9600,-Kč
Odborné vzdělávání – externí pracovníci	3	5 000,- Kč	15 000,- Kč
Školící místnost (technické zázemí pro prezentace, flip chart, data projektor, plátno)	3	1 450,- Kč	4 350,- Kč
Občerstvení	120	90,-Kč	10 800,-
Celkové náklady (vč. DPH)			81 850,-Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

Harmonogram projektu

Realizace projektu se předpokládá na 9 měsíců. Vzdělávací semináře budou probíhat v časovém intervalu po třech měsících. (Vzdělávací cyklus zahrnuje přípravu a organizaci seminářů, zajištění lektorů, pozvánek, prostor, občerstvení a samotného průběhu realizace.) Během 6 měsíců budou sesbírány dostatečné podklady pro tvorbu a vydání edukativního vzdělávacího materiálu ve spolupráci s externím odborníkem a na posledním vzdělávacím semináři bude vzniklý materiál účastníkům distribuován a dále bude dodán k dispozici na obce pro jejich představitele, zastupitele a občany.

Závěrečné vyhodnocení (závěrečné vyúčtování a vyhodnocení, závěrečná zpráva aj.) bude dokončeno jeden měsíc po ukončení realizační fáze.

Rovné příležitosti

Přímá účast na projektu - MAS Dolní Morava bude realizovat projekt vlastními zaměstnanci a externisty.

SHRNUTÍ PROJEKTOVÉ ČÁSTI

Cílem projektové části bylo v návaznosti na výsledky analytické a strategické části dokumentu navrhnout projekt týkající se životního prostředí. Vzhledem ke skutečnosti, že jak z analytických podkladů, tak při tvorbě SWOT analýzy pomocí tematických pracovních skupin dle metod facilitace, vzešly zcela závažné problémy, tížící dané území v oblasti životního prostředí, zejména co se týká nešetrného hospodaření místních zemědělců s půdou, problémy týkající se vodní, větrné a půdní eroze, retence a akumulace vodního režimu. Je nezbytné, aby se touto problematikou začalo území intenzivně zabývat a hledat řešení. Jedním z prvních kroků je cílená osvěta a vzdělávací činnost v oblasti životního prostředí, což bylo stanoveno i jako specifický cíl v prioritní oblasti rozvoje životního prostředí, zemědělství a lesnictví. Z opatření vznikla potřeba vytvořit vhodný koncept EVVO pro území MAS Dolní Morava na období 2014 – 2020, což bylo obsahem kapitoly projektové části. Zde byla popsána koncepce, jak by bylo vhodné, aby MAS Dolní Morava v této problematice postupovala a jaké aktivity a spolupráce vyvíjet. V dílčím projektu „**Nezavírej oči před místem, kde žiješ!**“ bylo specifikováno, jak dílčími kroky naplňovat koncepci. V tomto projektu byla pozornost věnována cílové skupině místních zemědělců, představitelů a zástupců obcí. V rámci řešené problematiky byl navržen **vzdělávací cyklus odborných, naučných seminářů** a vydání metodicky – vzdělávacího materiálu „**Proč vlastnit a jak hospodařit s půdou, aneb podpora zachování bohatství území**“

ZÁVĚR

Diplomová práce na téma „Projekt zpracování Integrované strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Dolní Morava na programové období 2014 – 2020“ je rozdělena do tří částí: části teoretické, praktické a návrhové. Úvodem jsou definovány cíle práce a je představena metodologie, jejímž prostřednictvím byla zpracována praktická část práce. Teoretická část práce se věnuje definování a objasnění souvislostí týkajících se strategického plánování, se specifikací na tvorbu a obsah strategických dokumentů s vazbou na regionální rozvoj. Dále se teoretická část práce věnuje Integrovaným nástrojům na programové období 2014 – 2020, v souvislosti s Národním dokumentem k územní dimenzi. V této kapitole jsou popsány Integrované strategie území na programové období 2014 – 2020, což zahrnuje Integrované územní investice, Integrované plány rozvoje území a Strategii komunitně vedeného místního rozvoje. A poslední část teoretické části je věnována metodě komunitně vedeného místního rozvoje, která objasňuje základní principy této metody, souvislost s metodou LEADER a místní akční skupiny, nositele této metody, a jejich roli v programovém období 2014 – 2020.

Praktická část je rozdělena na strategickou část a projektovou část dokumentu. Strategická část popisuje a charakterizuje samotné území MAS Dolní Morava, na což navazuje zpracovaná rozsáhlá socioekonomická analýza, která byla zpracována na základě Manuálu tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014 - 2020. Na základě výstupů analýzy byly zpracovány dílčí a následně celková SWOT analýza v rámci uspořádaných tematických pracovních skupin dle metod facilitace. Z výstupu SWOT analýz byla navrhována strategická část dokumentu. Výstupem této kapitoly byl návrh prioritních oblastí rozvoje území MAS Dolní Morava, obsahující jednotlivé specifické cíle. Vzhledem ke značnému rozsahu byla následná část zúžena pro rozpracování jen na oblast životního prostředí, zemědělství a lesnictví.

Projektová část navazuje na tuto kapitolu a je navržen koncept EVVO pro území MAS Dolní Morava na období 2014 – 2020. Součástí projektové části dokumentu byl navržen dílčí projekt „Nezavírej oči před místem, kde žiješ!“, který bude sloužit pro naplnění dílčího cíle navržené koncepce a jehož součástí je vzdělávací cyklus odborných, naučných seminářů a vydání metodicky – vzdělávacího materiálu „Proč vlastnit a jak hospodařit s půdou, aneb podpora zachování bohatství území“.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Knižní zdroje

BEDNAŘÍK, Aleš, 2008. *Facilitace: jak vést skupinová setkání?*. 1. vyd. Kladno: Aisis. ISBN 978-80-904071-0-7.

BINEK, Jan a Iva GALVASOVÁ, 2011. *Rozvojový interaktivní audit*. 1. vyd. Brno: GAREP. ISBN 978-80-904308-9-1.

CIMBÁLNÍKOVÁ, Lenka, 2012. *Strategické řízení: proč je želva rychlejší než zajíc*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-2963-2.

COPUS, Andrew a Philomena DE LIMA, 2014. *Territorial Cohesion in Rural Europe: The Relational Turn in Rural Development*. 1st ed. New York: Routledge. ISBN 978-0-415-85950-9.

KOZEL, Roman, Lenka MYNÁŘOVÁ a Hana SVOBODOVÁ, 2011. *Moderní metody a techniky marketingového výzkumu*. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3527-6.

ONDRŮŠEK, Dušan a Karolína MIKOVÁ, 2009. *Facilitacia. Ako viesť stretnutia, rozhodovať v skupině a spoločne plánovať*. 1. vyd. Bratislava: PDCS, o.z., Partners for Democratic Change Slovakia.

LABOUNKOVÁ, Vladimíra et. al., 2009. *Metodická příručka pro zpracování strategických rozvojových dokumentů mikroregionů*. 1. vyd. Brno: Ústav územního rozvoje. ISBN 978-80-87318-02-7.

PETRŮJ, Michal, 2013. *Programy a strategie v regionálním rozvoji*. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně. ISBN 978-80-7375-749-6.

STEINER, George, 2010. *Strategic Planning*. 1st ed. New York: Simon and Schuster, ISBN 978-1-451-60253-1.

ŠIŠKOVÁ, Tatjana, 2012. *Facilitativní mediace: řešení konfliktu prostřednictvím mediátora*. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0091-8.

WILKINSON, Michael, 2011. *Tajemství facilitace: dosáhněte výjimečných výsledků v týmové práci pomocí SMART metody*. 1. vyd. Brno: Computer Pres. ISBN 978-80-251-2607-3.

Dokumenty

Strategický dokument Mikroregionu Hodonínsko, 2008. Hodonín.

Strategický rozvojový dokument pro území Obcí pro Batův kanál JMK, 2009. Lanžhot.

Územně analytické podklady správního obvodu obce s rozšířenou působností Hodonín, 2012. 2. úplná aktualizace.

MAS Dolní Morava, 2014. *Stanovy spolku Místní akční skupina Dolní Morava*.

Elektronické zdroje

Cenia, ©2012. *Česká informační agentura životního prostředí*. [online] 8. října 2014 [cit. 2014-10-8]. Dostupné z:<http://www1.cenia.cz/www/publikace-cenia>

Centrála cestovního ruchu – Jižní Morava, z.s.p.o. ©2014, *Folklorní turistika. Čechy lákají hody* [online] 10. prosince 2014 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z:<http://www.ccrjm.cz/cz/promedia/pr-clanky/folklorni-turistika-cechy-lakaji-hody/>

Česká geologická služba – Geofond, ©2014. *Přehled výhradních ložisek a prognózních zdrojů nerostných surovin na území Jihomoravského kraje 2006* [online]. 17. října 2014 [cit. 2014-10-17]. Dostupné z:

http://www.geofond.cz/mapsphere/MapWin.aspx?M_WizID=24&M_Site=geofond&M_Lang=cs

České sociální podnikání, ©2014. *Adresář sociálních podniků* [online]. 10. listopadu 2014 [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: <http://www.ceske-socialni-podnikani.cz/cz/adresar-socialnich-podniku/586-sedova-clean-service-o-p-s3>

ČESKO. Zákon ze dne 29. června 2000 o podpoře regionálního rozvoje. In: Sbírká zákonů České republiky. 2000, částka 73. ISSN 1211-1244. Dostupné z:

http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=248/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Český statistický úřad, ©2011. *Vše o území* [online]. 9. září 2014 [cit. 2014-9-9]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>

EDB – Evropská databanka, ©2014. *Groz – beckert Czech s.r.o.* [online]. 10. listopadu [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: <http://www.edb.cz/firma-159135-groz-beckert-czech-luzice>

EVROPSKÁ UNIE. Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a

- Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006. In Úřední věstník Evropské Unie, 2013, částka 347. ISSN 1977-0626 Dostupné také z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2013:347:FULL&from=CS>
- HAVLÍČEK Marek, Zdeněk CHRUDINA a Josef SVOBODA, 2012. *Vývoj využití krajiny v geomorfologických celcích okresu Hodonín*, [online]. 15. říjen 2014 [cit. 2014-10-15]. Dostupné z: http://www.zmeny-krajiny.cz/Acta_100_H_CH_S.pdf
- HUŠKOVÁ, Blažena et. al., 2012. *Škola pro udržitelný život: Od myšlenky po realizaci projektu* [online]. 22. března 2015 [cit. 2015-03-22]. Dostupné z: <http://www.lipka.cz/soubory/skripta-od-myslenky-k-realizaci-projektu--f2323.pdf>
- Integrovaný dopravní systém JMK, ©2014[online]. 6. října 2014 [cit. 2014-10-06]. Dostupné z: <http://www.idsjmk.cz/default.aspx>
- Jihomoravský kraj, ©2005 – 2014. *Koncepce ochrany přírody Jihomoravského kraje* [online]. 14. října 2014 [cit. 2014-10-14]. Dostupné z: <http://www.fontes.cz/koncepce1/page.php?ke-stazeni>
- Jihomoravský kraj, ©2009. *Program rozvoje lesního hospodářství Jihomoravského kraje*, [online]. 15. říjen 2014 [cit. 15. července 2014]. Dostupné z: www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?PubID=108912&TypeID=7
- Jihomoravský kraj, ©2012. *Aktualizace Integrovaného programu ke zlepšení kvality ovzduší Jihomoravského kraje* [online]. 12. října 2014 [cit. 2014-10-12]. Dostupné z: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?PubID=171917&TypeID=2>
- Jihomoravský kraj, ©2013. *Územně analytické podklady Jihomoravského kraje 2013* [online]. 8. listopadu 2014 [cit. 2014-11-08]. Dostupné z: http://www.kr-jihomoravsky.cz/archiv/oupsr/uap_jmk/TEXTOVA_CAST/01_uap_jmk_2013_text_cast_A.pdf
- Lázně Hodonín, ©2009 - 2014. *Přírodní léčivý zdroj lázní* [online]. 28. října 2014 [cit. 2014-10-28]. Dostupné z: <http://www.laznehodonin.cz/text/prirodni-lecivy-zdroj-lazni-hodonin>
- MAS Dolní Morava, ©2013. *Místní akční skupina Dolní Morava* [online]. 22. března 2015 [cit. 2015-03-22]. Dostupné z: <http://www.mas-dolnimorava.cz/>
- Město Hodonín, ©2014. *Územní plánování*. [online]. 8. února 2015 [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: <http://www.hodonin.eu/uzemni-planovani/ds-48287/archiv=0&p1=53387>

Mikroregion Hodonínsko, ©2010. *Průvodce koňských stanic a jezdeckých stezek Hodonínska, Podluží a Weinviertlu, Mikroregion Hodonínsko* [online]. 4. prosince 2014 [cit. 2014-12-04]. Dostupné z: <http://www.hodoninsko.eu/turistika-na-koni/>

Ministerstvo práce a sociálních věcí, ©2014. *Registr poskytovatelů sociálních služeb*. [online]. 22. září 2014 [cit. 2014-09-22]. Dostupné z:

http://iregistr.mpsv.cz/socreg/hledani_sluzby.do?SUBSESSION_ID=1427879771312_3

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014a. *Dohoda o partnerství pro programové období 2014 – 2020 Česká Republika*. [online]. 7. března 2015 [cit. 2015-03-07]. Dostupné z:

http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/6231de90-b818-4bf7-9d07-232e41da9567/Dohoda-o-partnerstvi_schvalena-EK-26-8-2014.pdf?ext=.pdf

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014b. *Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014 -2020*. [online]. 7. března 2015 [cit. 2015-03-07]. Dostupné z:

http://nsmascr.cz/content/uploads/2014/05/N%C3%81VRH-MPIN_-150520141.pdf

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014c. *Manuál tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014 -2020*. [online]. 7. března 2015 [cit. 2015-03-07]. Dostupné z:

http://nsmascr.cz/content/uploads/2014/11/SCLLD-10112014_mmr.pdf

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, ©2014. *Rejstřík škol a školských zařízení*. [online]. 22. září 2014 [cit. 2014-09-22]. Dostupné z: <http://rejskol.msmt.cz/>

Ministerstvo zemědělství ČR, 2014. *Metodika pro standardizaci místních akčních skupin v programovém období 2014 – 2020* [online]. 7. března 2015 [cit. 2015-03-07]. Dostupné z:

http://eagri.cz/public/web/file/320777/METODIKA_PRO_STANDARDIZACI_MISTNICH_AKCNICH_SKUPIN.pdf

Ministerstvo zemědělství, ©2009-2013. *Seznam ekologických zemědělců* [online]. 15. říjen 2014 [cit. 2014-10-15]. Dostupné z:

<http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/seznamy-podnikatelu/seznam-ekologicky-zemedelcu/>

Ministerstvo životního prostředí, 2014. GIS Data. Hubáčková

Národní databáze brownfieldů, ©1994-2008. *Seznam brownfieldů* [online]. 15. listopadu 2014 [cit. 2014-11-15]. Dostupné z:<http://www.brownfieldy.cz/seznam-brownfieldu/>

Národní databáze brownfieldů, ©2011. *Seznam brownfieldů - nevyužívané objekty a areály Jihomo-ravského kraje* [online]. 15. listopadu 2014 [cit. 2014-11-15]. Dostupné z:

<http://www.brownfieldy.cz/seznam-brownfieldu/>

NS MAS České republiky, 2012. *Komunitně vedený místní rozvoj v praxi České republiky*. [online]. 24. března 2015 [cit. 2015-03-24]. Dostupné z:

<http://nsmas.cz/content/uploads/2012/07/Komunitn%C4%9B-veden%C3%BD-m%C3%ADstn%C3%AD-rozvoj-v-praxi-%C4%8Cesk%C3%A9-republiky-verze-%C3%BA-nor-2012.pdf>

NS MAS České republiky, ©2015. *Místní akční skupiny* [online]. 22. března 2015 [cit. 2015-03-22]. Dostupné z: <http://nsmas.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/>

Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Jihomoravského kraje, 2013. [online]. 5. listopadu 2014 [cit. 5. listopadu 2014]. Dostupné z: http://www.kr-jihomoravsky.cz/archiv/ozp/PRVK_JMK/

PŮČEK, Milan, 2009. *Strategické versus územní plánování. Urbanismus a územní rozvoj*. roč. 7, č. 1 – 2 [online]. 6. března 2015 [cit. 2015-03-06]. Dostupné

z: http://www.uur.cz/images/publikace/uur/2009/2009-01-02/02_strategicke.pdf

PROZRAVI - Přírodní produkty pro skutečné zdraví, ©2014. [online]. 15. říjen 2014 [cit. 2014-10-15]. Dostupné z: <http://www.prozdravi.cz/prirodni-bio-produkty/>

Ředitelství silnic a dálnic ČR, ©2012 [online]. 5. říjen 2014 [cit. 2014-10-05]. Dostupné z: <http://www.rsd.cz/>

Svobodová Ilona, 2013. *Regionálně geografická analýza vývoje zemědělství v okrese Hodonín v podmínkách Společné zemědělské politiky Evropské unie*. [online]. 30. říjen 2014 [cit. 2014-10-30]. Dostupné z: is.muni.cz/th/14894/prif_d/?id=225549>

TiMa Liberec. ©2015. *MAS e-learning* [online]. 22. března 2015 [cit. 2015-03-22]. Dostupné z: <http://www.mas-elearning.cz/>

TiMa Liberec. 2014. *Je třeba nasadit MASky!* [online]. 22. března 2015 [cit. 2015-03-22]. Dostupné z: http://www.tima-liberec.cz/images/dokumenty/Je_t%C5%99eba_nasadit_MASky_web_final.pdf

Rozhovor

Josef Smetana, předseda MAS Dolní Morava, 2014, Hodonín

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

%	procento
§	paragraf
aj.	a jiné
a.s.	akciová společnost
°C	stupeň Celsia
CLLD	komunitně vedený místní rozvoj
č.	číslo
ČOV	čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPS	dům s pečovatelskou službou
ELARD	Evropská asociace LEADER pro rozvoj venkova
ESI	Evropský investiční sociální fond
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
EU	Evropská unie
EVVO	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
ha	hektar
CHKO	Chráněná krajinná oblast
CHOPAV	Chráněné oblasti přirozené akumulace vod
IDS JMK	Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje
IPRÚ	Integrované plány rozvoje území
ITI	Integrované územní investice
JMK	Jihomoravský kraj
Kč	koruna česká

LAGs	Local action groups
LAPV	Lokalita pro akumulaci povrchových vod
LEADER	Propojení rozvojových aktivit a venkovské ekonomiky
m	metr
MAS	místní akční skupina
MHD	městská hromadná doprava
mld.	miliarda
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MND	Moravské naftové doly
m n.m.	metr nad mořem
MS2014+	Monitorovací systém 2014+
MW	megawatt
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NS MAS	Národní síť místních akčních skupin
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OHK	Okresní hospodářská komora
OP	operační program
OPTP	Operační program Technická pomoc
ORP	obec s rozšířenou působností
PM	pevná prachová částice
PRV	Program rozvoje venkova
s.	strana
SAPARD	Speciální před vstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova
Sb.	sbírka
SCLLD	strategie komunitně vedeného místního rozvoje

SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SPL	Strategický plán LEADER
SR	Slovenská republika
s.r.o.	společnost s ručením omezením
SWOT	silné stránky, slabé stránky, příležitosti, hrozby
UNESCO	United national educational, scientific and cultural organization
ÚSES	Územní systém ekologické stability
ZCHÚ	zvláště chráněná území
ZPF	zemědělský půdní fond
z.s.	zapsaný spolek

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ**Seznam obrázků**

Obrázek 1 Základní kroky facilitovaného jednání.....	15
Obrázek 2 Model koordinační skupiny.....	16
Obrázek 3 Závazné části SCLLD	24
Obrázek 4 Znak obcí MAS Dolní Morava.....	33
Obrázek 5 Diagram organizační struktury MAS Dolní Morava.....	35
Obrázek 6 Složení MAS	36
Obrázek 7 Diagram ekonomického, environmentálního a sociálního pilíře	36
Obrázek 8 Vznik MAS Dolní Morava	37
Obrázek 9 Sběrné dvory, sběrná místa a výkupny odpadů.....	52
Obrázek 10 Silnice a železnice	54
Obrázek 11 Základní a mateřské	56
Obrázek 12 Míra nezaměstnanosti v roce 2011	59
Obrázek 13 Dobývací prostory a chráněná ložisková území.....	65
Obrázek 14 Vodstvo	67
Obrázek 15 Imisní znečištění ŽP	71
Obrázek 16 Půdy na území MAS Dolní Morava.....	74
Obrázek 17 Lesní plocha	77
Obrázek 18 Logo MAS Dolní Morava	81
Obrázek 19 Prioritní oblasti rozvoje MAS Dolní Morava.....	82
Obrázek 20 Specifické cíle v oblasti ŽP	86
Obrázek 21 Specifické cíle v oblasti zemědělství, lesnictví a vinařství	92
Obrázek 22 Dotazníkové šetření Dolní Bojanovice	95
Obrázek 23 Pracovní skupina v roce 2014	96
Obrázek 24 Pracovní skupina v roce 2015	97
Obrázek 25 Ukázka elektronické formuláře k zásobníkům projektů	98
Obrázek 26 Ukázka sběru námětů na webových stránkách MAS Dolní Morava	98
Obrázek 27 Stanovení cílů metodou SMART	102
Obrázek 28 Cílové skupiny.....	105

Seznam tabulek

Tabulka 1 Celková SWOT analýza	80
Tabulka 2 Předpokládaný rozpočet.....	113

Seznam grafů

Graf 1 Počet obyvatel v letech 1993 – 2013	39
Graf 2 Celkový přírůstek v letech 2008 – 2013	40
Graf 3 Přírozený přírůstek v letech 2008 – 2013	40
Graf 4 Migrační přírůstek v letech 2008 – 2013	41
Graf 5 Populační pyramida obyvatel k 31. 12. 2013	41
Graf 6 Věková struktura obyvatel v roce 2012	42
Graf 7 Vzdělanostní struktura obyvatel v roce 2012	43
Graf 8 Procentuální zastoupení věřících a nevěřících osob v roce 2011	43
Graf 9 Velikost obcí podle počtu obyvatel	44
Graf 10 Základní vybavenost obcí	45
Graf 11 Lékařské péče v obcích	46
Graf 12 Kulturní vybavenost obcí	47
Graf 13 Sportovní vybavenost obcí	47
Graf 14 Volnočasové prostory v obcích	48
Graf 15 Počet žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013	57
Graf 16 Celkový počet uchazečů o zaměstnání v obcích v roce 2006, 2011 a 2014.....	59
Graf 17 Podnikatelské subjekty podle právní formy v roce 2012	60
Graf 18 Spolky a sdružení v obcích.....	64
Graf 19 Druhy pozemků na území v roce 2012.....	72

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I: KAPITOLA OBYVATELSTVO

PŘÍLOHA P II: KAPITOLA OBČANKÁ VYBAVENOST

PŘÍLOHA P III: BYDLENÍ A BYTOVÁ VÝSTAVBA

PŘÍLOHA P IV: KAPITOLA TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

PŘÍLOHA P V: KAPITOLA ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

PŘÍLOHA P VI: KAPITOLA VZDĚLÁVÁNÍ, ŠKOLSTVÍ

PŘÍLOHA P VII: KAPITOLA SOCIÁLNÍ OBLAST

PŘÍLOHA P IIX: KAPITOLA LIDSKÉ ZDROJE, ZAMĚSTNANOST, PODNIKÁNÍ

PŘÍLOHA P IX: KAPITOLA CESTOVNÍ RUCH A KULTURA

PŘÍLOHA P X: KAPITOLA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

PŘÍLOHA P XI: KAPITOLA ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND

PŘÍLOHA P XII: KAPITOLA ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNICTVÍ

PŘÍLOHA P XIII: KAPITOLA DÍLČÍ SWOT ANALÝZY

PŘÍLOHA P I: KAPITOLA OBYVATELSTVO

Vývoj počtu obyvatel k 31. 12 v letech 2008 - 2013

Obec	2008			2009			2010			2011			2012			2013			Změna počtu obyvatel 2013/2008 (%)
	Celk.	M	Ž	Celk.	M	Ž	Celk.	M	Ž	Celk.	M	Ž	Celk.	M	Ž	Celk.	M	Ž	
Čejč	1 267	628	639	1 266	634	632	1 278	643	635	1 268	645	623	1 265	645	620	1 265	641	624	99,8%
Čejkovice	2 500	1 222	1 278	2 496	1 215	1 281	2 511	1 219	1 292	2 500	1 213	1 287	2 501	1 214	1 287	2 485	1 205	1 280	99,4%
Dolní Bojanovice	2 897	1 466	1 431	2 925	1 477	1 448	2 961	1 500	1 461	2 971	1 502	1 469	2 979	1 503	1 476	2 972	1 494	1 478	102,6%
Dubňany	6 514	3 266	3 248	6 509	3 260	3 249	6 474	3 244	3 230	6 388	3 175	3 213	6 381	3 168	3 213	6 391	3 170	3 221	98,1%
Hrušky	1 483	723	760	1 501	737	764	1 519	752	767	1 563	776	787	1 554	769	785	1 578	780	798	106,4%
Josefov	414	226	188	415	225	190	416	222	194	416	221	195	414	219	195	418	223	195	101,0%
Kostice	1 842	897	945	1 844	893	951	1 829	882	947	1 830	878	952	1 831	888	943	1 837	894	943	99,7%
Ladná	1 243	608	635	1 254	612	642	1 250	606	644	1 239	601	638	1 245	596	649	1 246	602	644	100,2%
Lanžhot	3 764	1 806	1 958	3 746	1 802	1 944	3 725	1 806	1 919	3 757	1 825	1 932	3 766	1 828	1 938	3 758	1 833	1 925	99,8%
Lužice	2 765	1 363	1 402	2 784	1 358	1 426	2 773	1 358	1 415	2 874	1 425	1 449	2 897	1 439	1 458	2 906	1 448	1 458	105,1%
Mikulčice	1 999	967	1 032	2 004	976	1 028	2 000	969	1 031	1 929	947	982	1 927	940	987	1 951	950	1 001	97,6%

Moravská Nová Ves	2 545	1 214	1 331	2 560	1 221	1 339	2 576	1225	1 351	2 602	1258	1 344	2 613	1257	1 356	2 588	1 250	1 338	101,7%
Moravský Žižkov	1 438	712	726	1 438	714	724	1 426	713	713	1 412	713	699	1 414	712	702	1 435	717	718	99,8%
Mutěnice	3 635	1 822	1 813	3 631	1 829	1 802	3 630	1822	1 808	3 655	1834	1 821	3 663	1840	1 823	3 633	1 826	1 807	99,9%
Nový Poddvůrov	173	83	90	182	87	95	183	87	96	187	91	96	195	95	100	189	94	95	109,2%
Prušánky	2 142	1 061	1 081	2 133	1 060	1 073	2 154	1070	1 084	2 166	1079	1 087	2 201	1097	1 104	2 201	1 089	1 112	102,8%
Rohatec	3 466	1 713	1 753	3 496	1 731	1 765	3 472	1724	1 748	3 534	1765	1 769	3 557	1774	1 783	3 571	1 786	1 785	103,0%
Starý Podd.	972	464	508	969	465	504	968	467	501	980	481	499	978	481	497	979	483	496	100,7%
Terezín	413	190	223	427	198	229	413	188	225	400	186	214	408	189	219	395	185	210	95,6%
Tvrdonice	2 090	1 028	1 062	2 129	1 048	1 081	2 130	1045	1 085	2 113	1045	1 068	2 089	1037	1 052	2 057	1 019	1 038	98,4%
Týnec	1 049	521	528	1 057	522	535	1 056	519	537	1 078	543	535	1 071	539	532	1 068	537	531	101,8%
Celkem	44 611	21 980	22 631	44 766	22 064	22 702	44 744	22 061	22 683	44 862	22 203	22 659	44 949	22 230	22 719	44 923	22 226	22 697	x

Zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování

*M – muži, Ž – ženy, Celk - celkem

Celkový přírůstek v letech 2008 – 2013

Přírůstek celkový						
Název obce	2 008	2009	2010	2 011	2012	2013
Čejč	13	-1	12	-11	-3	X
Čejkovice	5	-4	15	10	1	-16
Dolní Bojanovice	8	28	36	4	8	-7
Dubňany	-19	-5	-35	-42	-7	10
Hrušky	23	18	18	27	-9	24
Josefov	15	1	1	4	-2	4
Kostice	2	2	-15	3	1	6
Ladná	30	11	-4	9	6	1
Lanžhot	14	-18	-21	2	9	-8
Lužice	27	-19	-11	35	2	9
Mikulčice	11	5	-4	-12	-2	24
Moravská Nová Ves	17	15	16	7	11	-25
Moravský Žižkov	6	X	-12	X	2	21
Mutěnice	16	-4	-1	-1	8	-30
Nový Poddvorov	1	9	1	2	8	-6
Prušánky	16	-9	21	33	35	X
Rohatec	83	30	-24	12	23	14
Starý Poddvorov	9	-3	-1	5	-2	1
Terezín	4	14	-14	-5	8	-13
Tvrdonice	41	39	1	-11	-24	-32
Týnec	-8	8	-1	6	-7	-3
Celkem	314	117	-22	77	66	-26

Zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování

Přirozený přírůstek v letech 2008 – 2013

Přirozený přírůstek						
Název obce	2 008	2009	2010	2 011	2012	2013
Čejč	1	3	3	-7	-4	-3
Čejkovice	-1	-4	10	12	-9	1
Dolní Bojanovice	7	22	23	7	10	-4
Dubňany	7	1	-34	-9	7	-7
Hrušky	6	4	7	3	-2	11
Josefov	1	-1	1	1	X	1
Kostice	-8	1	-9	X	-4	2
Ladná	-3	-8	-10	2	-2	7
Lanžhot	2	-11	-8	-4	-15	-7
Lužice	X	-10	-4	5	-9	10
Mikulčice	3	9	-1	3	X	6
Moravská Nová Ves	6	-3	-3	-8	12	-3
Moravský Žižkov	12	-5	-9	-5	9	1

Mutěnice	31	5	3	9	10	3
Nový Poddvorov	X	X	X	-1	3	-1
Prušánky	7	-2	-4	-3	7	5
Rohatec	8	-1	-17	-8	-3	-1
Starý Poddvorov	8	-3	-6	2	4	-1
Terezín	X	6	-2	-5	2	-7
Tvrdonice	1	11	-4	-8	-7	-6
Týnec	1	X	X	2	-4	3
Celkem	89	14	-64	-12	5	10

Zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování

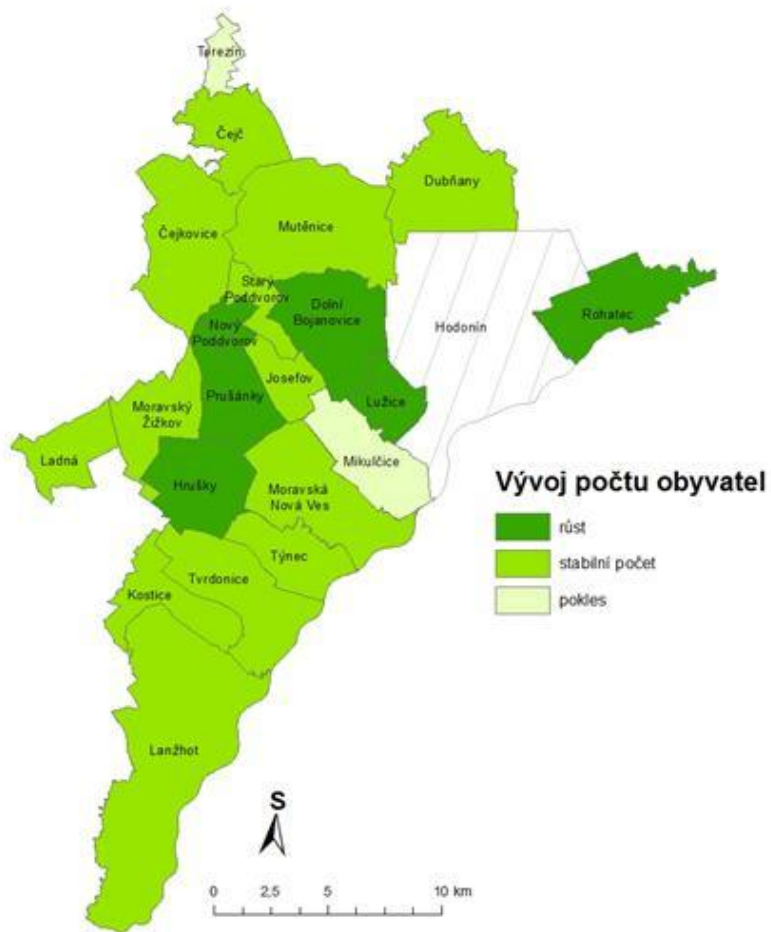
Přírůstek migrační v letech 2008 – 2013

Přírůstek migrační						
Název obce	2 008	2009	2010	2 011	2012	2013
Čejč	12	-4	9	-4	1	3
Čejkovice	6	X	5	-2	10	-17
Dolní Bojanovice	1	6	13	-3	-2	-3
Dubňany	-26	-6	-1	-33	-14	17
Hrušky	17	14	11	24	-7	13
Josefov	14	2	X	3	-2	3
Kostice	10	1	-6	3	5	4
Ladná	33	19	6	7	8	-6
Lanžhot	12	-7	-13	6	24	-1
Lužice	27	29	-7	30	32	-1
Mikulčice	8	-4	-3	-15	-2	18
Moravská Nová Ves	11	18	19	15	-1	-22
Moravský Žižkov	-6	5	-3	5	-7	20
Mutěnice	-15	-9	-4	-10	-2	-33
Nový Poddvorov	1	9	1	3	5	-5
Prušánky	9	-7	25	36	28	-5
Rohatec	75	31	-7	20	26	15
Starý Poddvorov	1	X	5	3	-6	2
Terezín	4	8	-12	X	6	-6
Tvrdonice	40	28	5	-3	-17	-26
Týnec	-9	8	-1	4	-3	-6
Celkem	225	141	42	89	82	-36

Zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování

Vývoj počtu obyvatel v letech 2008 - 2013

VÝVOJ POČTU OBYVATEL na území MAS Dolní Morava v letech 2008 a 2013

Zdroj: Jihomoravský kraj, ©2013, vlastní zpracování

Věková struktura obyvatel – porovnání v letech 2008 – 2012

Obec	Obyvatelé ve věku 0–14 let celkem				Obyvatelé ve věku 15–64 let celkem				Ob. ve věku 65 a více let celkem				Index stáří	
	2 008		2 012		2 008		2 012		2 008		2 012		2 008	2 012
	abs.	rel. (%)	abs.	rel. (%)	abs.	rel. (%)	abs.	rel. (%)	abs.	rel. (%)	abs.	rel. (%)		
Čejč	189	14,92	176	13,91	901	71	899	71,07	177	14	190	15,02	93,70	108,00
Čejkovice	352	14,08	359	14,35	1 782	71	1 734	69,33	366	15	408	16,31	104,00	113,70
Dolní Bojanovice	429	14,81	511	17,15	2 081	72	2 042	68,55	387	13	426	14,30	97,20	83,40
Dubňany	878	13,48	849	13,31	4 629	71	4 475	70,13	1 007	15	1 057	16,56	114,70	124,50
Hrušky	210	14,16	255	16,41	1 038	70	1 047	67,37	235	16	252	16,22	119,50	98,80
Josefov	66	15,94	49	11,84	295	71	302	72,95	53	13	63	15,22	80,30	128,60
Kostice	240	13,03	247	13,49	1 319	72	1 233	67,34	283	15	351	19,17	117,90	142,10
Ladná	152	12,23	152	12,21	890	72	859	69,00	201	16	234	18,80	132,20	154,00
Lanžhot	557	14,80	519	13,78	2 651	70	2 601	69,07	556	15	646	17,15	99,80	124,50
Lužice	370	13,38	394	13,60	1 963	71	2 017	69,62	432	16	486	16,78	116,80	123,40
Mikulčice	278	13,91	283	14,69	1 457	73	1 362	70,68	264	13	282	14,63	95,00	99,60
Moravská Nová Ves	372	14,62	376	14,39	1 777	70	1 805	69,08	396	16	432	16,53	106,50	114,90
Moravský Žižkov	213	14,81	197	13,93	1 037	72	1 012	71,57	188	13	205	14,50	88,20	104,10
Mutěnice	532	14,64	536	14,63	2 628	72	2 612	71,31	475	13	515	14,06	89,30	96,10
Nový Poddvorov	17	9,83	24	12,31	123	71	134	68,72	33	19	37	18,97	194,10	154,20
Prušánky	295	13,77	323	14,68	1 538	72	1 522	69,15	309	14	356	16,17	104,70	110,20
Rohatec	464	13,39	466	13,10	2 454	71	2 468	69,38	548	16	623	17,51	118,10	134,30
Starý Poddvorov	172	17,70	160	16,36	657	68	660	67,48	143	15	158	16,16	83,10	98,80
Terezín	69	16,71	49	12,01	266	64	283	69,36	78	19	76	18,63	113,00	155,10
Tvrdonice	285	13,64	275	13,16	1 493	71	1 479	70,80	312	15	335	16,04	109,50	121,80
Týnec	156	14,87	145	13,54	734	70	741	69,19	159	15	185	17,27	102,00	127,60
Celkem	6 296	14,22	6 345	13,95	31 713	71	31 287	69,58	6 602	15	7 317	16,48	108,55	119,89

Zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování

Vzdělanostní struktura obyvatel v obcích

Obec název	Základní vzdělání			Středoškolské bez maturity			Středoškolské s maturitou			Vyšší odborné			Vysokoškolské		
	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy
Čejč	194	63	131	422	253	169	286	123	163	7	2	5	85	50	35
Čejkovice	500	152	348	866	526	340	476	221	255	16	6	10	130	69	61
Dolní Boj.	615	173	442	910	611	299	575	261	314	23	10	13	137	78	59
Dubňany	1304	402	902	2225	1349	876	1152	522	630	39	20	19	351	183	168
Hrušky	295	96	199	467	287	180	321	143	178	14	3	11	101	52	49
Josefov	90	36	54	118	84	34	92	42	50	0	0	0	20	10	10
Kostice	396	127	269	603	386	217	370	169	201	7	2	5	88	42	46
Ladná	301	98	203	394	247	147	239	105	134	7	1	6	66	37	29
Lanžhot	787	237	550	1112	698	414	827	352	475	15	6	9	207	117	90
Lužice	496	172	324	836	518	318	631	269	362	12	6	6	279	156	123
Mikulčice	285	82	203	624	390	234	432	177	255	12	5	7	154	76	78
Mor. N. Ves	466	149	317	727	435	292	601	271	330	14	2	12	222	118	104
Mor. Žižkov	318	106	212	458	287	171	263	126	137	4	1	3	76	46	30
Mutěnice	741	225	516	1275	795	480	652	311	341	26	10	16	209	122	87
Nový Podd.	52	17	35	64	42	22	29	10	19	1	1	0	4	2	2
Prušánky	383	110	273	699	440	259	455	219	236	13	6	7	155	73	82
Rohatec	690	238	452	1070	676	394	807	338	469	16	6	10	277	158	119
Starý Podd.	196	46	150	358	220	138	143	71	72	8	3	5	37	17	20
Terezín	109	30	79	135	86	49	77	27	50	5	1	4	9	5	4
Tvrdonice	393	126	267	646	422	224	474	206	268	17	4	13	125	64	61
Týnec	209	75	134	300	177	123	212	109	103	7	5	2	69	35	34
Celkem	8820	2760	6060	14309	8929	5380	9114	4072	5042	263	100	163	2801	1510	1291

Zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování

Věřící a nevěřící osoby v obcích

Obec	Věřící - nehlásící se k žádné církvi ani nábož. společnosti			Věřící - hlásící se k církvi, náboženské společnosti			Bez náboženské víry			Neuvedeno		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Čejč	57	48	105	147	188	335	159	134	293	263	243	506
Čejkovice	62	45	107	517	612	1129	128	104	232	466	478	944
Dolní Bojanovice	90	64	154	785	864	1649	92	67	159	479	425	904
Dubňany	242	287	529	462	624	1086	947	796	1743	1420	1430	2850
Hrušky	49	60	109	180	221	401	245	220	465	263	261	524
Josefov	19	11	30	85	90	175	21	17	38	89	61	150
Kostice	71	83	154	149	216	365	255	206	461	387	421	808
Ladná	58	46	104	109	145	254	132	127	259	293	308	601
Lanžhot	173	161	334	461	598	1059	327	272	599	806	855	1661
Lužice	140	127	267	215	288	503	426	375	801	604	606	1210
Mikulčice	74	69	143	154	195	349	302	318	620	384	384	768
Moravská N. Ves	59	80	139	278	343	621	327	308	635	545	574	1119
Moravský Žižkov	68	58	126	240	270	510	136	97	233	259	252	511
Mutěnice	128	122	250	736	774	1510	243	191	434	703	685	1388
Nový Poddvorov	10	11	21	35	39	74	12	7	19	34	36	70
Prušánky	81	94	175	342	392	734	234	178	412	392	377	769
Rohatec	142	147	289	336	440	776	475	373	848	784	778	1562
Starý Poddvorov	33	24	57	158	202	360	64	39	103	205	218	423
Terezín	13	10	23	53	78	131	44	37	81	72	92	164
Tvrdonice	77	84	161	212	240	452	266	201	467	461	509	970
Týnec	30	24	54	118	145	263	139	124	263	212	209	421
Celkem	1676	1655	3331	5772	6964	12736	4974	4191	9165	9121	9202	18323

Zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování

Rozloha a hustota zalidnění v obcích

Obec název	Rozloha v ha	Hustota (počet obyvatel/km ²)	Statut obce
Čejkovice	2503	99,3	Obec
Dolní Bojanovice	1991	149,3	Obec
Dubňany	2258	283	Město
Hrušky	1591	99,2	Obec
Josefov	708	58,2	Obec
Kostice	1244	147,7	Obec
Ladná	1006	123,9	Obec
Lanžhot	1244	68,5	Město
Lužice	762	381,4	Obec
Mikulčice	1530	127,5	Obec
Moravská Nová Ves	2341	110,6	Městys
Moravský Žižkov	1354	106	Obec
Mutěnice	3238	112,2	Obec
Nový Poddvorov	297	63,6	Obec
Prušánky	1414	155,7	Obec
Rohatec	1745	204,6	Obec
Starý Poddvorov	546	179,3	Obec
Terezín	374	105,6	obec
Tvrdonice	2117	97,2	Obec
Týnec	1160	92,1	Obec
Průměr	1464	136,1952	
Celkem	30 752		

Zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování

PŘÍLOHA P II: KAPITOLA OBČANKÁ VYBAVENOST

*Pozn. - Ve všech tabulkách v této kapitole jsou uvedeny počty (ks).

Služby na území

Obec	Pneu-servis	Auto-servis	Kadeřnictví	Rodinné centrum	Dům dětí a mládeže	Pošta	Obchod - potraviny
Čejč	1	1	2	0	0	1	3
Čejkovice	2	2	3	0	0	1	4
Dolní Bojanovice	2	2	3	2	0	1	3
Dubňany	4	4	1	1	0	1	9
Hrušky	1	1	1	1	0	1	2
Josefov	0	1	0	0	0	0	1
Kostice	1	1	4	0	0	1	4
Ladná	0	0	3	0	0	1	1
Lanžhot	3	3	2	0	0	1	5
Lužice	1	2	2	0	1	1	4
Mikulčice	1	1	1	1	0	1	4
Mor. Nová Ves	2	1	4	0	0	1	1
Moravský Žižkov	0	1	2	1	0	1	2
Mutěnice	3	3	4	1	0	1	5
Nový Poddvorov	0	0	1	0	0	0	0
Prušánky	1	3	3	0	0	1	3
Rohatec	1	3	4	0	0	1	3
Starý Poddvorov	0	0	2	1	0	1	1
Terežín	0	1	1	0	0	0	1
Tvrdonice	0	1	2	1	0	1	2
Týnec	1	0	0	0	0	1	1
Celkem	24	31	45	9	1	17	59

Zdroj: Vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014

Lékařská péče

Obec	Praktický lékař	Dětský lékař	Gynekolog	Stomatolog	Lékař specialista
Čejč	1	1	1	1	1
Čejkovice	1	1	0	1	0
Dolní Bojanovice	1	1	0	1	0
Dubňany	2	1	1	2	1
Hrušky	1	0	0	0	0

Josefov	0	0	0	0	0
Kostice	1	1	0	0	0
Ladná	0	0	0	0	0
Lanžhot	1	2	1	1	1
Lužice	2	1	1	3	0
Mikulčice	1	0	0	0	0
Moravská Nová Ves	1	1	0	1	0
Moravský Žižkov	1	1	0	0	0
Mutěnice	1	1	0	1	0
Nový Poddvorov	0	0	0	0	0
Prušánky	1	2	0	1	0
Rohatec	2	1	1	1	0
Starý Poddvorov	1	1	0	0	0
Terezín	0	0	0	0	0
Tvrdonice	1	1		1	0
Týnec	0	0	0	0	0
Celkem	19	16	5	14	3

Zdroj: Vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014

Kulturní vybavenost obcí 1

Obec	Veřejná knihovna vč. poboček	Stálá knihovna	Multikino	Divadlo	Muzeum vč. poboček a samostatných památníků	Galerie vč. poboček a výstavních sálů	Kulturní zařízení ostatní	Středisko pro volný čas a děti a mládež
Čejč	1	0	0	0	0	0	1	0
Čejkovice	1	0	0	0	1	0	2	0
Dolní Bojanovice	1	0	0	0	1	0	3	0
Dubňany	1	0	0	0	1	0	0	0
Hrušky	1	0	0	0	0	0	1	1
Josefov	1	0	0	0	0	0	3	0
Kostice	1	0	0	0	0	0	1	0
Ladná	1	0	0	0	0	0	0	0
Lanžhot	1	0	0	0	1	0	0	0
Lužice	1	0	0	0	1	0	1	1
Mikulčice	1	0	0	0	3	0	0	1
Mor. Nová Ves	1	0	0	0	0	0	1	0
Moravský Žižkov	1	0	0	0	0	0	0	0
Mutěnice	1	0	0	0	0	1	2	1
Nový Poddvorov	1	0	0	0	0	0	1	0

Prušánky	1	0	0	0	0	0	1	2
Rohatec	1	0	0	0	1	0	2	0
Starý Poddvov	1	0	0	0	0	0	1	0
Terezín	1	0	0	0	1	0	1	0
Tvrdonice	1	0	0	0	0	0	2	0
Týnec	1	0	0	0	0	0	1	0
Celkem	21	0	0	0	10	1	24	6

Zdroj: Vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014

Kulturní vybavenost obcí 2

Obec	Zoologická zahrada	Sakrální stavba	Hřbitov	Krematorium	Smuteční síň	Knihovna	Kostelní farnost	Obřadní síň	Spolkový/kulturní dům
Čejč	0	1	1	0	0	1	1	ano	ano
Čejkovice	0	1	1	0	0	1	1	ano	ano
Dolní Bojanovice	0	1	1	0	0	2	1	ano	ano
Dubňany	0	2	1	0	1	1	1	ano	ano
Hrušky	0	1	1	0	0	1	1	ano	ano
Josefov	0	12	1	0	0	1	1	ano	ano
Kostice	0	3	1	0	1	1	0	ano	ano
Ladná	0	5	1	0	0	1	1	ne	ano
Lanžhot	0	1	1	0	0	1	1	ano	ano
Lužice	0	2	1	0	0	1	1	ne	ne
Mikulčice	0	2	1	0	0	1	1	ano	ano
Mor. Nová Ves	0	1	1	0	1	1	1	ano	ano
Moravský Žižkov	0	0	1	0	1	1	1	ano	ano
Mutěnice	0	1	2	0	0	1	1	ne	ano
Nový Poddvov	0	3	1	0	0	1	0	ne	ano
Prušánky	0	4	1	0	0	1	1	ano	ano
Rohatec	0	1	1	0	0	1	1	ano	ano
Starý Poddvov	0	2	1	0	0	1	1	ne	ano
Terezín	0	1	1	0	0	1	1	ne	ne
Tvrdonice	0	1	1	0	0	1	1	ano	ano
Týnec	0	7	1	0	0	1	1	ne	ano
Celkem	0	52	22	0	4	22	19		19

Zdroj: Vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014

Sportovní vybavenost obcí

Obec	Koupa- liště a bazény	Z toho kryté bazény	Hřiště s provozovatelem nebo správcem	Tělocvičny vč. školních	Stadiony otevřené	Stadiony kryté	Zimní stadiony kryté i otevřené	Ostatní zařízení pro tělovýchovu s provoz./správcem
Čejč	0	0	1	1	0	0	0	0
Čejkovice	1	1	2	3	1	0	0	0
Dolní Bojanovice	0	0	2	1	0	0	0	2
Dubňany	1	0	1	3	1	0	0	1
Hrušky	0	0	1	1	0	0	0	0
Josefov	0	0	1	0	1	0	0	1
Kostice	0	0	1	0	1	0	0	2
Ladná	0	0	1	1	0	0	0	0
Lanžhot	0	0	2	1	0	0	0	1
Lužice	0	0	1	2	0	0	0	1
Mikulčice	0	0	1	1	1	0	0	1
Mor. Nová Ves	0	0	1	1	1	0	0	1
Moravský Žižkov	0	0	1	1	0	0	0	0
Mutěnice	0	0	1	1	1	0	0	0
Nový Poddvorov	0	0	0	0	0	0	0	0
Prušánky	0	0	0	1	2	0	0	0
Rohatec	0	0	1	2	1	0	0	2
Starý Poddvorov	0	0	1	1	0	0	0	1
Terezín	0	0	1	0	0	0	0	0
Tvrdonice	0	0	1	1	0	0	0	1
Týnec	0	0	1	0	1	0	0	0
Celkem	2	1	22	22	11	0	0	14

Zdroj: Vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014

Volnočasové prostory v obcích

Volnočasové prostory	Hřiště florbalové	Víceúčelové hřiště	Tenisové kurty	Koupaliště	Bazén	Střelnice	Kluziště	Nohejbalové hřiště	Dětské hřiště	Bowling	Jiné	Golf a jiné hřiště/areály
Čejč	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0 ha
Čejkovice	0	1	2	0	1	0	0	0	4	1	1	0 ha
Dolní Bojanovice	1	1	3	0	0	0	0	2	3	1	3	2 ha
Dubňany	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0 ha
Hrušky	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0 ha
Josefov	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0 ha
Kostice	2	1	1	0	0	0	1	0	3	0	1	3 ha
Ladná	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0 ha
Lanžhot	0	1	1	0	0	0	0	0	2	0	1	0 ha
Lužice	1	1	2	0	0	0	0	1	3	0	0	0 ha
Mikulčice	2	1	1	0	0	2	0	1	2	0	1	0 ha
Moravská Nová Ves	0	1	2	0	0	0	0	0	3	0	0	0 ha
Moravský Žižkov	0	2	1	0	0	0	0	1	2	0	1	2 ha
Mutěnice	0	1	2	0	0	1	0	1	3	0	0	0 ha
Nový Poddvorov	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0 ha
Prušánky	0	1	2	0	0	0	0	0	2	0	1	0 ha
Rohatec	0	1	2	0	0	0	0	1	3	0	2	0 ha
Starý Poddvorov	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0 ha
Terezín	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0 ha
Tvrdonice	0	1	2	0	0	0	0	0	2	1	0	0 ha
Týnec	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0 ha
Celkem	7	17	24	1	1	3	2	9	41	4	11	7 ha

Zdroj: Vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014

Volnočasové a sportovní organizace v obcích

Volnočasové a sportovní organizace	SOK OL/O REL	S H D	Stolní tenis	Vo-lejbal	Ko-paná	Divadelní spolek	Stolní hokej	HC hokej	Te nis	No-vejbal	Šip ky	De- chov-ka	Lu- kostřel ci	Há- zená	Gym- nastika	Flor bal	Mysli- vecké sdru- žení	Ji né
Čejč	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
Čejkovice	1	1	0	1	1	1	0	0	1	1	0	3	0	0	0	0	1	1
Dolní Bojanovice	1	1	1	0	1	1	0	0	1	0	0	10	0	1	0	1	1	0
Dubňany	1	1	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hrušky	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Josefov	0	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	3
Kostice	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	11
Ladná	1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Lanžhot	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	0	2	0	0	0	1	1	1
Lužice	1	0	1	2	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	8
Mikulčice	0	1	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	4
Mor.Nová Ves	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	2	5
Moravský Žiž- kov	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0
Mutěnice	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	1	0
Nový Poddvorov	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Prušánky	0	1	0	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Rohatec	0	1	1	1	8	1	0	0	2	1	1	0	0	0	2	3	1	2
Starý Poddvorov	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Terezín	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Tvrdonice	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Týnec	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	14	13	11	8	29	6	2	0	14	8	1	16	0	1	4	10	15	41

Zdroj: Vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014

PŘÍLOHA P III: BYDLENÍ A BYTOVÁ VÝSTAVBA

Obydlené a neobydlené domy v roce 2011

Obec	Domy celkem	Neobydlené domy	Obydlené domy
Čejč	409	51	358
Čejkovice	758	14	744
Dolní Bojanovice	898	94	804
Dubňany	1553	128	1425
Hrušky	575	97	478
Josefov	132	14	118
Kostice	664	82	582
Ladná	444	41	403
Lanžhot	1237	25	1212
Lužice	920	87	833
Mikulčice	655	63	592
Moravská Nová Ves	962	178	784
Moravský Žižkov	457	48	409
Mutěnice	1120	114	1006
Nový Poddvorov	84	21	63
Prušánky	740	87	653
Rohatec	1140	87	1053
Starý Poddvorov	318	38	280
Terezín	151	20	131
Tvrdonice	714	81	633
Týnec	376	57	319
Celkem	14307	1427	12880

Zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování

Obydlení a neobydlené byty v roce 2011

Obec	Byty celkem	Neobydlené byty	Obydlené byty
Čejč	476	59	417
Čejkovice	815	36	779
Dolní Bojanovice	1000	121	879
Dubňany	2422	243	2179
Hrušky	636	126	510
Josefov	138	17	121
Kostice	736	107	629
Ladná	477	50	427
Lanžhot	1428	224	1204
Lužice	1082	134	948
Mikulčice	700	81	619
Moravská Nová Ves	1115	213	902
Moravský Žižkov	508	60	448
Mutěnice	1229	153	1076

Nový Poddvorov	86	23	63
Prušánky	816	121	695
Rohatec	1296	130	1166
Starý Poddvorov	362	45	317
Terezín	153	22	131
Tvrdonice	791	106	685
Týnec	416	69	347
Celkem	16682	2140	14542

Zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování

Dokončené byty v rodinných a bytových domech v letech 2001 - 2012

Obec	Dokončené byty celkem 2001-2012 (vč. nástaveb a příst., domů pro seniory aj.)	Dokončené byty v rodinných domech 2001-2012	Dokončené byty v bytových domech 2001-2012
Čejč	9	9	0
Čejkovice	23	23	0
Dolní Bojanovice	81	64	0
Dubňany	175	106	0
Hrušky	21	21	0
Josefov	5	5	0
Kostice	10	10	0
Ladná	22	22	0
Lanžhot	54	27	0
Lužice	81	79	0
Mikulčice	41	36	0
Moravská Nová Ves	47	31	0
Moravský Žižkov	46	34	0
Mutěnice	75	68	0
Nový Poddvorov	2	2	0
Prušánky	40	40	0
Rohatec	84	77	0
Starý Poddvorov	15	14	0
Terezín	2	2	0
Tvrdonice	40	39	0
Týnec	7	7	0
Celkem	880	716	0

Zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování

Hospodařící domácnosti v obcích v roce 2011

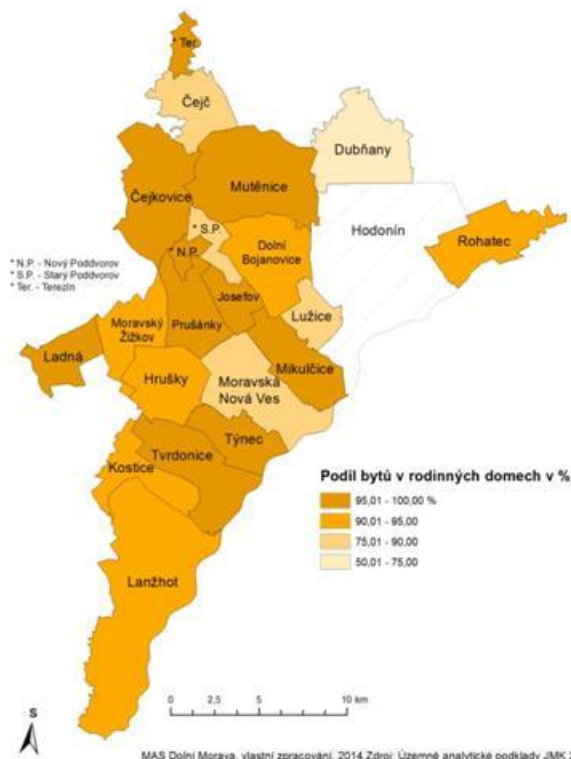
Obec	Hospodařící domácnosti	Domácnosti jednotlivců	Vícečlenné nerodinné domácnosti	Rodinné domácnosti
Čejč	436	93	10	333
Čejkovice	820	11	20	619
Dolní Bojanovice	953	175	20	758
Dubňany	2316	539	67	1710
Hrušky	547	121	16	410
Josefov	130	27	2	101
Kostice	685	174	19	492
Ladná	453	105	12	336
Lanžhot	1307	308	43	956
Lužice	1037	243	38	756
Mikulčice	666	140	14	512
Moravská Nová Ves	951	237	26	688
Moravský Žižkov	483	111	17	355
Mutěnice	1166	203	28	935
Nový Poddvorov	65	20	1	44
Prušánky	734	157	18	559
Rohatec	1272	270	37	965
Starý Poddvorov	332	74	5	253
Terezín	140	33	4	103
Tvrdonice	738	160	15	563
Týnec	365	86	11	268
Celkem	15596	3287	423	11716

Zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování

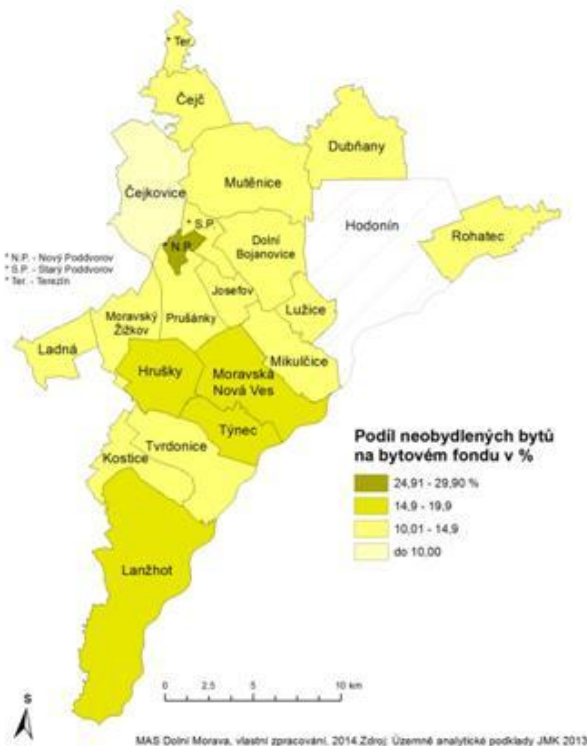

Podíl bytů v rodinných domech; Podíl neobydlených bytů v obcích; Výstavba bytů v obcích na území MAS Dolní Morava v roce 2011

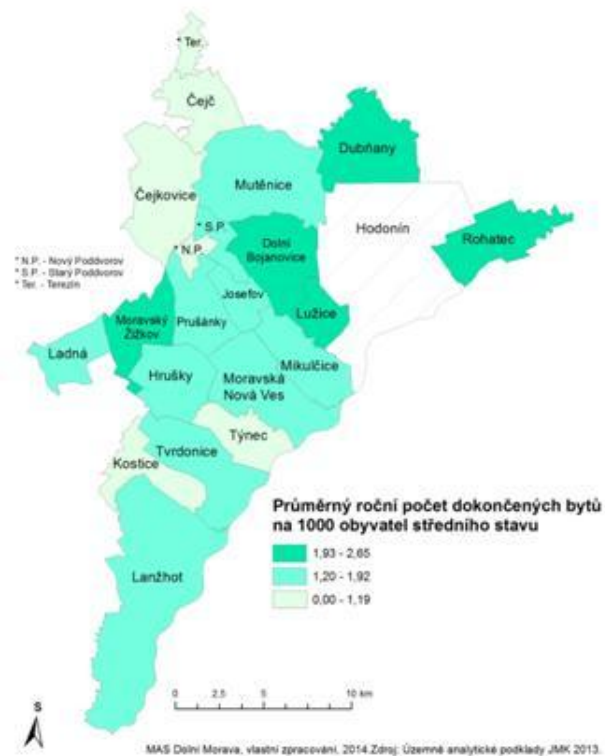
**PODÍL BYTŮ V RODINNÝCH DOMECH V OBCÍCH
na území MAS Dolní Morava v roce 2011**

**PODÍL NEOBYDLENÝCH BYTŮ V OBCÍCH
na území MAS Dolní Morava v roce 2011**

**VÝSTAVBA BYTŮ V OBCÍCH
na území MAS Dolní Morava v letech 2002-2011**

Zdroj: Jihomoravský kraj, ©2013, vlastní zpracování

PŘÍLOHA P IV: KAPITOLA TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Zasíťovanost obcí

Zasíťovanost obcí	Kanalizace - provozovatel VAK Hodonín/ Břeclav	Vodovod - provozovatel VAK Hodonín/ Břeclav	Pitná voda ANO,NE/zásobování pitnou vodou
Čejč	VAK Hodonín	VAK Hodonín	ano, SV Podluží
Čejkovice	provozovatel obec	VAK Hodonín	ano, SV Podluží
Dolní Bojanovice	VAK Hodonín	VAK Hodonín	ano, SV Podluží
Dubňany	VAK Hodonín	VAK Hodonín	ano, SV Bzenec-Kyjov-Hodonín
Hrušky	provozovatel obec	VAK Hodonín	ano, SV Podluží
Josefov	provozovatel obec	VAK Hodonín	ano, SV Podluží
Kostice	VAK Břeclav	VAK Břeclav	ano, SV Podluží
Ladná	provozovatel obec	VAK Břeclav	ano, SV Břeclav
Lanžhot	VAK Břeclav	VAK Břeclav	ano, SV Podluží
Lužice	provozovatel obec	VAK Hodonín	ano, SV Podluží
Mikulčice	provozovatel obec	provozovatel obec	ano, obec Mikulčice
Moravská Nová Ves	provozovatel obec	VAK Hodonín	ano, SV Podluží
Moravský Žižkov	provozovatel obec	Provozovatel V – Aquarius – B	ano, SV Podluží
Mutěnice	provozovatel obec	VAK Hodonín	ano, SV Bzenec-Kyjov-Hodonín
Nový Poddvorov	provozovatel obec	VAK Hodonín	ano, SV Podluží
Prušánky	provozovatel obec	VAK Hodonín	ano, SV Podluží
Rohatec	VAK Hodonín	VAK Hodonín	ano, SV Bzenec-Kyjov-Hodonín
Starý Poddvorov	provozovatel obec	VAK Hodonín	ano, SV Podluží
Terezín	VAK Hodonín	VAK Hodonín	ano, SV Podluží
Tvrdonice	provozovatel obec	VAK Břeclav	ano, SV Podluží
Týnec	provozovatel obec	VAK Břeclav	ano, SV Podluží

Zdroj: Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Jihomoravského kraje, 2013, vlastní zpracování

PŘÍLOHA P V: KAPITOLA ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

*Pozn. x – data nebyla poskytnuta

Sběrné dvory

Provozovatel	Obec	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Roční maximální kapacita [t]
EKOR, s.r.o.	Dubňany	x	x
Čejkovice	Čejkovice	237 t	868 t
Dolní Bojanovice	Dolní Bojanovice	x	740 t
Prušánky	Prušánky	885 t	x
Rohatec	Rohatec	498 t	950 t
Skládka Hraničky, spol. s r.o.	Mutěnice	250 t	250 t
Lužice	Lužice	x	x
Lanžhot	Lanžhot	458 t	458 t
Moravská Nová Ves	Mor. Nová Ves	300 t	300,00
Hrušky	Hrušky	x	x
Kostice	Kostice	50 t	50 t
Moravský Žižkov	Moravský Žižkov	160 t	160 t

Zdroj: Vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014

Sběrná místa

Provozovatel	Obec	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Roční maximální kapacita [t]
Obec Mikulčice	Mikulčice	80 t	80 t
Obec Terezín	Terezín	x	x
Megawaste, spol. s r.o.	Dubňany	3000 t	3000 t
Megawaste - communal service, s.r.o.	Rohatec	273 t	600 t
Obec Tvrdonice	Tvrdonice	x	x
Obec Týnec	Týnec	x	104 t
Obec Ladná	Ladná	x	x

Zdroj: Vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014

Výkupny odpadů

Provozovatel	Obec	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Roční maximální kapacita [t]
Jiří Trecha	Rohatec	600 t	3 000 t
SD Ferotech Rohatec, s.r.o.	Rohatec	x	518 321 558
Kovošrot Vytopil	Dubňany	x	606 493 790
Ing. Tomáš Roubík	Dubňany	x	x
Kovošrot Vytopil	Starý Poddvorov	x	x
DD PNEU s.r.o.	Mor. Nová Ves	x	20 t
Miloslav Kurec	Lanžhot	x	x

Zdroj: Vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014

Zařízení pro nakládání s biologicky rozložitelným odpadem

Provozovatel	Obec	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Roční maximální kapacita [t]
Skládka Hraničky - Mutěnice	Mutěnice	1 000 t	1 000 t
Komunitní kompostárna Starý Poddvorov	Starý Poddvorov	149 t	149 t
Bioplynová stanice Mikulčice	Mikulčice	x	x
Bioplynová stanice Mutěnice	Mutěnice	x	x
Bioplynová stanice Čejč	Čejč	x	x
Městys Moravská Nová Ves	Moravská Nová Ves	149 t	149 t

Zdroj: Vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014

Koncová zařízení pro nakládání s biologicky rozložitelným odpadem

Provozovatel	Obec	Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení
Skládka Hraničky - Mutěnice	Mutěnice	Obce využívající Tesprou
Komunitní kompostárna Starý Poddvorov	Starý Poddvorov	Starý Poddvorov
Bioplynová stanice Mikulčice	Mikulčice	ORP Hodonín
Bioplynová stanice Mutěnice	Mutěnice	ORP Hodonín
Bioplynová stanice Čejč	Čejč	ORP Hodonín
Moravská Nová Ves	M. Nová Ves	x

Zdroj: Vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014

Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad využívané obcemi MAS DM)

Provozovatel	Obec
NH Recycling	Hrušky
RE-ZONE, s.r.o.	Dubňany
Austrian recylink, s.r.o.	Temelín
Ekolumi, s.r.o.	Bánská Bystica
Petka CZ, a.s.	Modřice
Stavosur s.r.o.	Hustopeče
Vetropack Moravia glass, a.s. Kyjov	Kyjov
ZEOPOL	Břeclav

Zdroj: Vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014

Koncová zařízení (sklárky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí MAS)

Provozovatel	Obec
Skládka Hraničky, spol. s r.o. Mutěnice	Mutěnice
Skládka Těmice	Těmice
SAKO Brno, a.s.	Brno
EKOR, s.r.o.	Těmice
Hantály	Velké Pavlovice
Fosfa akciová společnost	Břeclav

Zdroj: Vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014

PŘÍLOHA P VI: KAPITOLA VZDĚLÁVÁNÍ, ŠKOLSTVÍ

Mateřské školy zřizované obcemi

Mateřská škola	Počet dětí	Kapacita
Mateřská škola Čejč č. 402	67	72
Mateřská škola Čejkovice, Wurmova 725	56	75
Mateřská škola Dolní Bojanovice, Školní č. 195	103	102
Mateřská škola I Dubňany, Hornická 1098	100	100
Mateřská škola II Dubňany, Ke Koupališti 1500	78	100
Mateřská škola Hrušky, Hlavní 52	56	84
Mateřská škola Kostice, Hlavní 2	54	54
Mateřská škola Ladná, Sportovní 13	48	50
Mateřská škola Lanžhot, Komenského 2	111	121
Mateřská škola Lužice, Dlážděná 9	67	75
Mateřská škola Mikulčice č. 556	68	75
Mateřská škola Moravská Nová Ves, U sokolovny 973	96	112
Mateřská škola Moravský Žižkov, U školky 340	50	50
Mateřská škola Mutěnice, Brněnská 777	115	115
Mateřská škola Prušánky č. 45	84	100
Mateřská škola Rohatec, U Školky 6	100	100
Mateřská škola Starý Poddvorov č. 297	39	50
Mateřská škola Tvrdonice	73	75
Mateřská škola Týnec, Školní 221	37	48

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, ©2014

Počet dětí v MŠ ve školních letech 2009/2010 – 2012/2013

Ukazatel	Školní rok			
	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Počet běžných tříd	53	57	59	62
Počet dětí v běžných třídách	1251	1317	1370	1402

Zdroj: Odbor školství Hodonín a vlastní šetření, 2014

Vývoj počtu přepočtených zaměstnanců v MŠ zřizovaných obcemi

Ukazatel	Školní rok			
	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Pedagogičtí zaměstnanci	85,9	95	94,9	99,2
Nepedagogičtí zaměstnanci	6,6	10,2	9	17

Zdroj: Odbor školství Hodonín a vlastní šetření, 2014

Mateřské školy zřizované obcemi

Mateřská škola	Počet dětí	Kapacita
Mateřská škola Čejč č. 402	67	72
Mateřská škola Čejkovice, Wurmova 725	56	75
Mateřská škola Dolní Bojanovice, Školní č. 195	103	102
Mateřská škola I Dubňany, Hornická 1098	100	100
Mateřská škola II Dubňany, Ke Koupališti 1500	78	100
Mateřská škola Hrušky, Hlavní 52	56	84
Mateřská škola Kostice, Hlavní 2	54	54
Mateřská škola Ladná, Sportovní 13	48	50
Mateřská škola Lanžhot, Komenského 2	111	121
Mateřská škola Lužice, Dlážděná 9	67	75
Mateřská škola Mikulčice č. 556	68	75
Mateřská škola Moravská Nová Ves, U sokolovny 973	96	112
Mateřská škola Moravský Žižkov, U školky 340	50	50
Mateřská škola Mutěnice, Brněnská 777	115	115
Mateřská škola Prušánky č. 45	84	100
Mateřská škola Rohatec, U Školky 6	100	100
Mateřská škola Starý Poddvorov č. 297	39	50
Mateřská škola Tvrdonice	73	75
Mateřská škola Týnec, Školní 221	37	48

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, ©2014

Počet dětí v MŠ ve školních letech 2009/2010 – 2012/2013

Ukazatel	Školní rok			
	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Počet běžných tříd	53	57	59	62
Počet dětí v běžných třídách	1251	1317	1370	1402

Zdroj: Odbor školství Hodonín a vlastní šetření, 2014

Vývoj počtu přepočtených zaměstnanců v MŠ zřizovaných obcemi

Ukazatel	Školní rok			
	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Pedagogičtí zaměstnanci	85,9	95	94,9	99,2
Nepedagogičtí zaměstnanci	6,6	10,2	9	17

Zdroj: Odbor školství Hodonín a vlastní šetření, 2014

Základní školy zřizované obcemi

Základní škola	Počet žáků	Kapacita
Základní škola Čejč č. 201	61	120
Základní škola Čejkovice, Školní 800	220	540
Základní škola Dolní Bojanovice, Školní č. 195	266	540
Základní škola Dubňany, Hodonínská 925	439	1000
Základní škola Hrušky, Hlavní 94	81	270
Základní škola Ladná, Masarykova 119	30	85
Masarykova základní škola Lanžhot, Masarykova 730/22	289	400
Základní škola Lužice, Velkomoravská 220	182	280
Základní škola Mikulčice č. 555	148	270
Základní škola Moravská Nová Ves, Školní 396	215	397
Základní škola Moravský Žižkov, Bílovska 78	95	170
Základní škola Mutěnice, Brněnská 777	255	600
Základní škola Prušánky č. 289	172	420
Základní škola Rohatec, Školní 50	202	450
Základní škola Starý Poddvorov č. 173	60	120
Základní škola Tvrdonice, Kostická 98	257	410
Základní škola Týnec, Školní 221	40	90

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, ©2014

Počet tříd v ZŠ v letech 2009/2010 – 2012/2013

Ukazatel	Školní rok			
	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Počet běžných tříd	151	150	147	150
Počet žáků v běžných třídách	3005	2914	2912	2931
Počet speciálních tříd	2	2	2	2
Počet žáků ve speciálních třídách	22	21	14	19

Zdroj: Odbor školství Hodonín a vlastní šetření, 2014

Vývoj počtu přepočtených zaměstnanců v ZŠ

Ukazatel	Školní rok			
	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Pedagogičtí zaměstnanci	213,4	214,1	215,3	215,7
Nepedagogičtí zaměstnanci	21,8	14,4	16,3	11,6

Zdroj: Odbor školství Hodonín a vlastní šetření, 2014

PŘÍLOHA P VII: KAPITOLA SOCIÁLNÍ OBLAST

Přehled poskytovatelů sociálních služeb na území ORP Hodonín a Břeclav

ORP Hodonín	ORP Břeclav
Centrum pro rodinu a sociální péči Hodonín	Diecézní charita Brno
Centrum pro sluchově postižené Hodonínsko, o.p.s.	Domov seniorů Břeclav, příspěvková organizace
Diecézní charita Brno, Oblastní charita Hodonín	IQ Roma servis, o.s.
Domov na Jarošce, příspěvková organizace	Město Valtice
Domov pro seniory Bažantnice, příspěvková organizace	Město Velké Bílovice
Nemocnice T.G.M. Hodonín	Městys Moravská Nová Ves
Pečovatelská služba Homediss, o.p.s.	Nemocnice Valtice s.r.o.
Psychocentrum Hodonín o.p.s	REMEDIA PLUS o.p.s
S - centrum Hodonín, příspěvková organizace	Spolek neslyšících Břeclav, o.s.
Zelený dům pohody, příspěvková organizace	Svaz tělesně postižených v ČR, o.s., okresní organizace Břeclav
Liga vozíčkářů	TyfloCentrum Brno, pracoviště Břeclav
Společenství Romů na Moravě, Romano jekhetaniben pre Morava	
Středisko rané péče Brno	
Slezská diakonie	
Fénix	
Oblastní odbočka sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých	
Dále působí: Sociální poradna SONS – Kyjov, Středisko rané péče SPRP Brno, Sociální poradna SONS - Kyjov	

Ministerstvo práce a sociálních věcí, ©2014.

PŘÍLOHA P IIX: KAPITOLA LIDSKÉ ZDROJE, ZAMĚSTNANOST, PODNIKÁNÍ

Míra nezaměstnanosti v obcích v letech 2008 - 2014

Obec	Míra nezam. (z EA SLDB2001) - Dosažitelní uchaz. celkem				Podíl nezaměstnaných k 30.9.	Míra nezam. (z EA SLDB2001) - Dosažitelní uchaz. muži				Podíl nezaměstnaných mužů k 30.9.	Míra nezam. (z EA SLDB2001) - Dosažitelní uchaz. ženy				Podíl nezaměstnaných žen k 30.9.
	2 008	2 009	2 010	2 011		2014	2 008	2 009	2 010		2 011	2014	2 008	2 009	
Čejč	8,9	15,5	14,0	15,2	7,1	8,7	15,6	13,1	16,8	7,3	9,2	15,3	15,0	13,3	7
Čejkovice	7,6	13,8	15,8	11,8	7,6	6,7	12,8	15,5	11,5	6,6	8,9	15,1	16,2	12,1	8,6
Dolní Bojanovice	12,7	18,4	20,9	18,2	10,2	10,7	16,7	21,0	17,4	10,2	15,3	20,7	20,8	19,2	10,3
Dubňany	14,3	21,6	23,6	20,0	13,7	13,4	22,4	25,8	21,0	14,3	15,4	20,7	20,8	18,7	13,1
Hrušky	7,4	14,5	15,1	15,2	7,4	6,8	15,1	15,3	16,4	5,5	8,2	13,7	14,7	13,7	9,2
Josefov	13,8	20,2	23,4	15,4	7,2	12,0	19,4	20,4	13,9	8,5	16,3	21,3	27,5	17,5	5,4
Kostice	6,3	13,4	14,0	11,1	5,5	7,2	14,6	16,5	10,6	4,9	5,0	11,7	10,7	11,7	6
Ladná	6,1	10,7	14,8	12,4	4,3	4,1	8,8	15,8	10,3	4	8,7	13,2	13,5	15,0	4,6
Lanžhot	8,2	14,9	15,9	13,9	7,5	8,0	14,8	16,3	13,9	8,9	8,6	15,0	15,4	13,8	6
Lužice	12,4	19,6	17,6	18,1	9,8	11,6	18,1	17,1	18,2	9	13,6	21,7	18,4	17,8	10,7
Mikulčice	11,0	20,8	21,5	19,7	9,6	9,6	19,7	19,5	16,5	7,4	12,8	22,3	24,0	23,8	11,8
Mor. Nová Ves	7,7	14,7	15,1	14,9	6,4	7,0	14,7	14,7	13,4	5,3	8,6	14,7	15,5	16,7	7,5
Moravský Žižkov	8,8	11,1	16,7	13,6	8,9	8,7	10,3	15,6	11,0	7,2	8,9	12,3	18,2	17,1	10,8
Mutěnice	12,1	17,8	20,9	16,4	10,7	10,7	16,8	19,6	15,5	11,2	14,0	19,3	22,5	17,6	10,1
Nový Poddvorov	5,4	14,9	16,2	14,9	11	4,8	16,7	19,1	11,9	9,7	6,3	12,5	12,5	18,8	12,7
Prušánky	11,5	18,8	19,6	18,2	9,3	10,5	18,4	19,6	16,4	10,9	12,6	19,3	19,7	20,3	7,6
Rohatec	12,2	16,1	18,0	17,3	9,7	11,0	15,3	17,3	16,8	11,1	13,7	17,0	18,8	17,9	8,3
Starý Poddvorov	13,4	19,4	21,7	22,0	11,7	8,2	12,7	20,5	20,0	10,5	19,9	27,8	23,3	24,4	13
Terezín	7,9	13,7	23,7	14,2	7	6,9	7,9	23,8	9,9	6	9,0	20,2	23,6	19,1	7,8
Tvrdonice	8,0	14,8	15,1	13,7	5,4	7,6	17,5	17,5	15,9	5,8	8,4	11,6	12,2	10,9	5,1
Týnec	7,6	17,6	19,7	20,3	8,5	8,3	18,6	18,2	16,3	7,5	6,7	16,5	21,4	25,0	9,6
Celkem	9,7	16,3	18,2	16	8,5	8,7	15,6	18,2	14,9	8,2	10,9	17,2	18,3	17,4	8,8

Zdroj: Český statistický úřad, ©2011

Počet uchazečů o zaměstnání v obcích v letech 2008 – 2014

Obec	Počet uchazečů - celkem					Počet uchazečů - OZP - celkem					Počet mladistvých uchazečů (do 18 let věku) - celkem				
	2 008	2 009	2 010	2 011	2014	2 008	2 009	2 010	2 011	2014	2 008	2 009	2 010	2 011	2014
Čejč	60	102	94	99	91	21	15	14	17	9	0	0	0	1	0
Čejkovice	101	168	192	147	194	25	31	32	22	33	0	0	2	0	0
Dolní Bojanovice	184	265	301	263	284	39	36	42	35	42	1	0	1	1	1
Dubňany	474	701	768	653	740	79	84	105	89	87	2	3	5	0	4
Hrušky	51	99	102	104	116	8	14	13	10	13	0	1	2	1	1
Josefov	26	38	44	30	43	5	7	7	5	10	0	0	0	0	1
Kostice	59	124	131	105	115	8	9	10	10	6	0	0	0	0	0
Ladná	38	65	93	76	71	6	12	12	11	4	1	1	1	0	2
Lanžhot	163	282	299	271	274	25	26	38	33	26	1	1	1	3	3
Lužice	167	263	236	243	258	26	30	39	34	38	1	2	0	0	0
Mikulčice	106	196	202	188	197	24	28	32	23	23	0	1	0	0	2
Moravská Nová Ves	104	186	193	191	182	20	26	18	29	20	3	2	2	1	0
Moravský Žižkov	64	77	115	97	108	15	12	12	10	10	0	0	0	0	2
Mutěnice	225	322	379	298	366	44	42	45	39	39	2	2	1	0	1
Nový Poddvorov	4	11	12	12	16	1	1	1	1	4	0	0	0	1	0
Prušánky	123	195	206	191	208	18	30	28	21	19	0	1	2	0	1
Rohatec	210	280	310	299	301	53	41	51	47	39	1	0	0	1	0
Starý Poddvorov	56	77	86	87	97	11	14	14	11	12	0	0	1	2	2
Terezín	15	26	45	27	26	3	6	8	4	3	2	0	0	1	0
Tvrdonice	85	155	157	142	147	12	18	15	12	12	1	0	1	1	2
Týnec	43	86	97	99	98	7	6	6	6	5	0	1	2	3	0
Celkem	2358	3718	4062	3622	3932	450	488	542	469	454	15	15	21	16	22

Zdroj: Český statistický úřad, ©2011

Počet uchazečů v evidenci nad 24 měsíců a podíl nez. osob v letech 2008 – 2011

Obec	Počet uchazečů - evidence nad 24 měsíců - celkem				
	2 008	2 009	2 010	2 011	2014
Čejč	17	16	15	19	9
Čejkovice	25	20	28	37	17
Dolní Bojanovice	42	35	45	49	23
Dubňany	99	94	134	178	85
Hrušky	4	6	10	13	20
Josefov	9	6	7	8	2
Kostice	4	6	9	12	18
Ladná	5	5	7	8	10
Lanžhot	19	16	31	50	46
Lužice	30	30	41	56	39
Mikulčice	27	26	33	45	35
Moravská Nová Ves	14	12	18	33	31
Moravský Žižkov	5	5	12	18	31
Mutěnice	51	49	58	62	48
Nový Poddvorov	1	0	2	3	1
Prušánky	23	20	37	50	23
Rohatec	53	44	54	69	38
Starý Poddvorov	14	11	20	21	8
Terezín	3	4	5	8	3
Tvrdonice	10	7	9	15	23
Týnec	4	4	5	14	23
Celkem	459	416	580	768	533

Zdroj: Český statistický úřad, ©2011

Struktura uchazečů o zaměstnání dle dosaženého vzdělání

Obec	Struktura uchazečů o zaměstnání dle dosaženého vzdělání - 2006				Struktura uchazečů o zaměstnání dle dosaženého vzdělání - rok 2011				Struktura uchazečů o zaměstnání dle dosaženého vzdělání – rok 2014				Počet uchazečů celkem		
	Z Š	Vy-uč.	Ma-tur.	V Š	Z Š	Vy-uč.	Ma-tur.	V Š	Z Š	Vy-uč.	Ma-tur.	V Š	2006	2011	2014
Čejč	15	35	8	4	14	63	16	6	12	54	20	1	62	99	87
Čejkovice	29	75	30	4	22	81	35	9	24	105	57	4	138	147	190
Dolní Bojanovice	62	115	39	9	50	143	53	17	47	153	64	7	225	263	271
Dubňany	164	285	106	25	164	321	126	42	168	381	143	18	580	653	710
Hrušky	24	39	13	4	26	42	27	9	26	55	28	1	80	104	110
Josefov	9	12	3	3	9	11	9	1	11	16	13	1	27	30	41

Kostice	18	45	24	9	21	55	26	3	21	64	24	1	96	105	110
Ladná	13	28	14	1	18	27	25	6	26	29	12	2	56	76	69
Lanžhot	54	70	43	5	76	113	66	16	85	118	58	3	172	271	264
Lužice	53	73	43	14	66	94	60	23	74	106	52	1 3	183	243	245
Mikulčice	35	65	35	5	37	88	48	15	33	89	59	6	140	188	187
Moravská Nová Ves	40	54	39	6	51	89	35	16	26	97	48	6	139	191	177
Moravský Žižkov	18	36	9	0	20	54	19	4	18	62	22	3	63	97	105
Mutěnice	59	142	61	17	59	155	56	28	72	203	63	7	279	298	345
Nový Poddvorov	1	11	1	0	2	7	1	2	2	11	3	0	13	12	16
Prušánky	34	64	30	10	42	96	46	7	44	110	43	2	138	191	199
Rohatec	62	111	56	14	63	135	77	24	75	130	79	4	243	299	288
Starý Poddvorov	18	43	10	2	20	44	20	3	18	57	12	0	73	87	87
Terezín	7	12	2	1	8	13	4	2	7	16	3	0	22	27	26
Tvrdonice	32	59	29	6	25	66	40	11	29	71	37	5	126	142	142
Týnec	12	23	10	1	32	44	19	4	33	41	17	4	46	99	95
Celkem	75 9	139 7	60 5	14 0	82 5	174 1	80 8	24 8	85 1	196 8	85 7	8 8	2 901	362 2	376 4

Zdroj: Český statistický úřad, ©2011

Počet uchazečů se ZPS v obcích k 1.1 v letech 2006, 2011 a 2014

Obec	Počet uchazečů se ZPS		
	2 006	2 011	2014
Čejč	12	17	9
Čejkovice	32	22	32
Dolní Bojanovice	34	35	42
Dubňany	103	89	87
Hrušky	16	10	13
Josefov	7	5	10
Kostice	9	10	6
Ladná	12	11	4
Lanžhot	23	33	26
Lužice	24	34	38
Mikulčice	25	23	23
Moravská Nová Ves	32	29	20
Moravský Žižkov	15	10	10
Mutěnice	28	39	39
Nový Poddvorov	2	1	4
Prušánky	23	21	19
Rohatec	53	47	39
Starý Poddvorov	13	11	12
Terezín	7	4	3
Tvrdonice	17	12	12

Týnec	9	6	5
Celkem	496	469	454

Zdroj: Český statistický úřad, ©2011

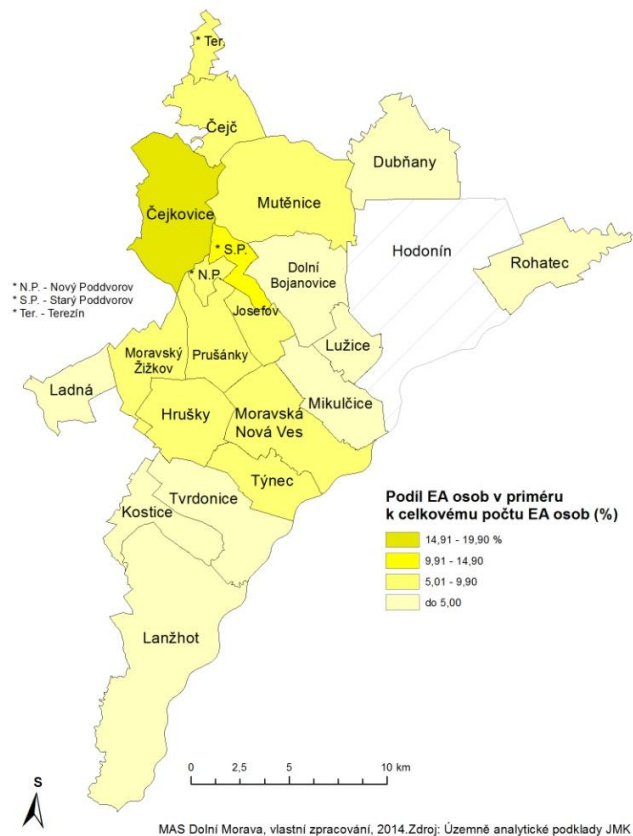
Počet uchazečů KZAM9 v obcích

Obec	Počet uchazečů KZAM 9 celkem	Počet uchazečů KZAM 9 - ženy	Podíl uchazečů KZAM 9 v %	
			2 006	2 011
Čejč	19	9	36	19
Čejkovice	36	23	33	25
Dolní Bojanovice	52	31	28	20
Dubňany	196	93	31	30
Hrušky	30	13	43	29
Josefov	8	5	41	27
Kostice	31	16	33	30
Ladná	25	15	38	33
Lanžhot	105	45	42	39
Lužice	62	29	28	26
Mikulčice	44	25	27	23
Moravská Nová Ves	62	32	41	32
Moravský Žižkov	32	19	43	33
Mutěnice	62	38	25	21
Nový Poddvorov	3	1	38	25
Prušánky	51	26	30	27
Rohatec	91	47	30	30
Starý Poddvorov	24	13	32	28
Terezín	8	6	32	30
Tvrdonice	46	19	33	32
Týnec	39	25	37	39
Celkem	1026	530	720	598

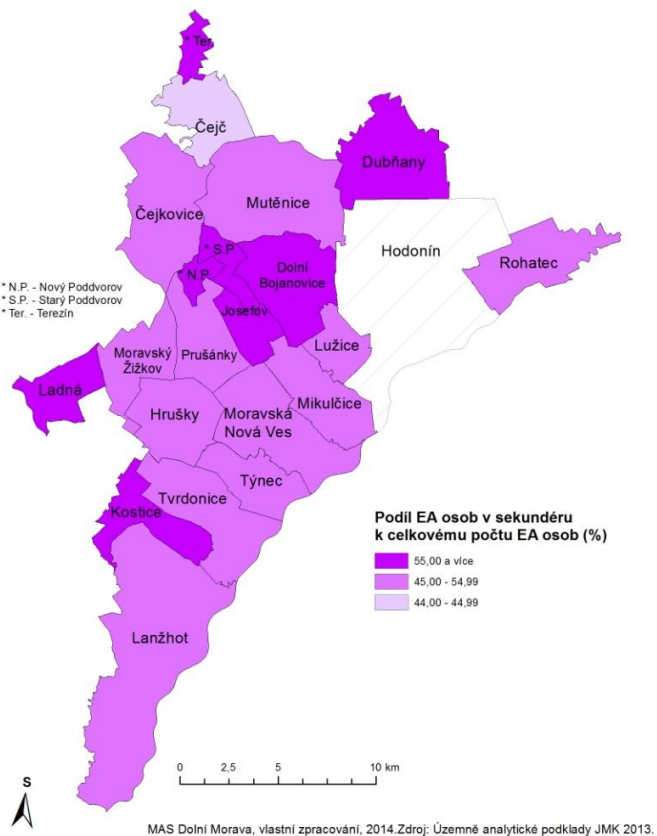
Zdroj: Český statistický úřad, ©2011

Ekonomická aktivita v priméru; sekundou; terciéru v roce 2011

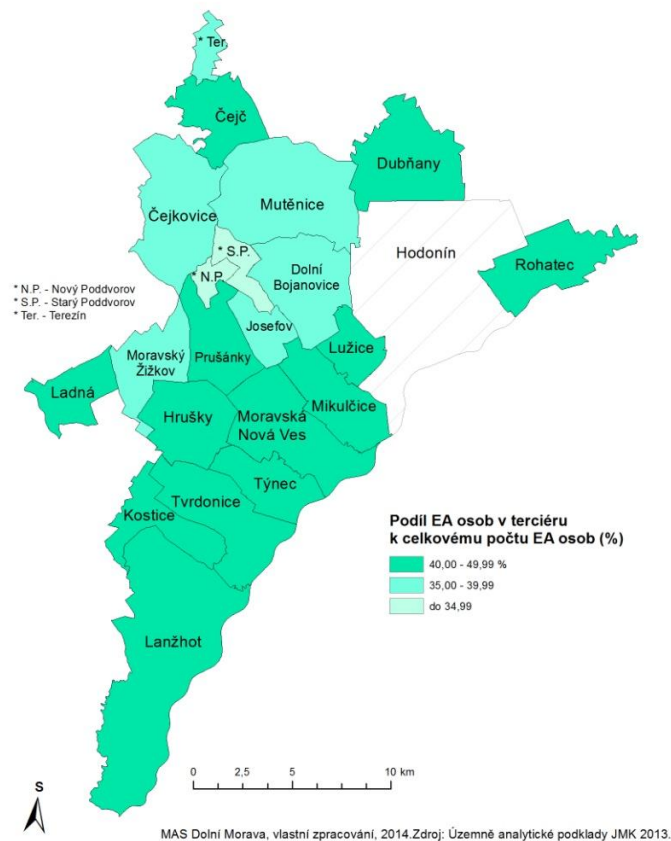
EKONOMICKÁ AKTIVITA V PRIMÉRU DLE OBCÍ
na území MAS Dolní Morava v roce 2011

EKONOMICKÁ AKTIVITA V SEKUNDÉRU DLE OBCÍ
na území MAS Dolní Morava v roce 2011

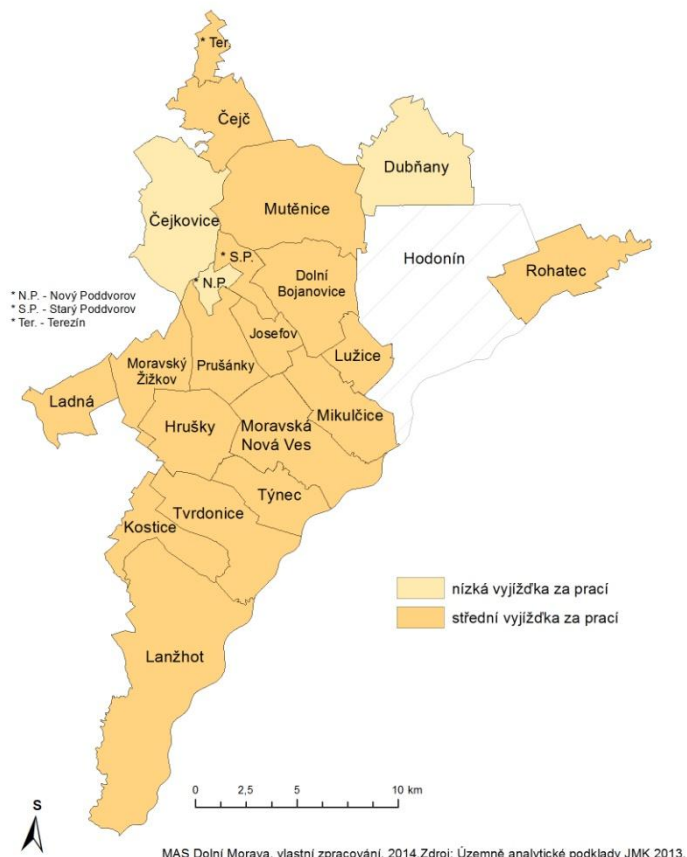
EKONOMICKÁ AKTIVITA V TERCIÉRU DLE OBCÍ
na území MAS Dolní Morava v roce 2011

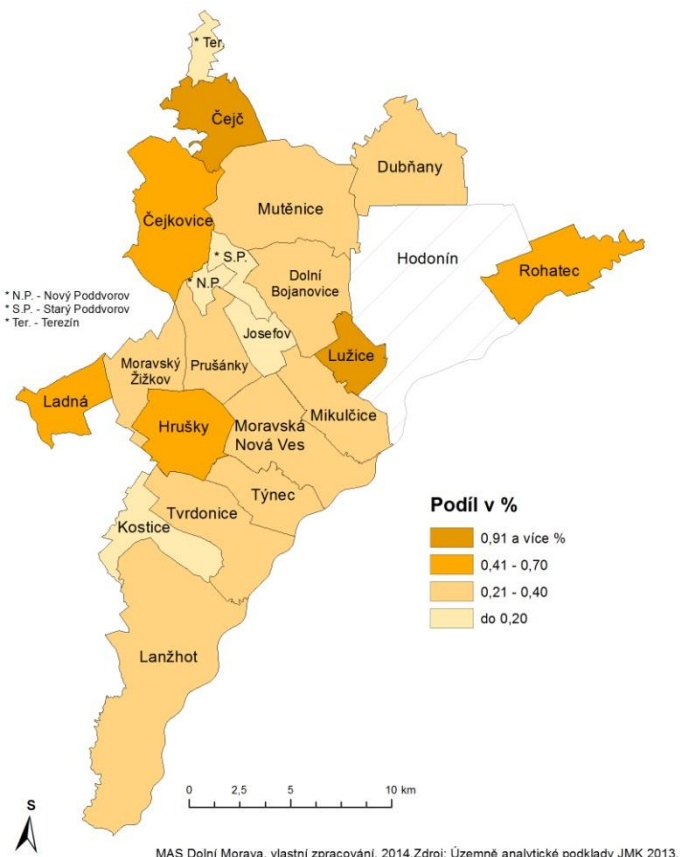
Zdroj: Jihomoravský kraj, ©2013, vlastní zpracování

Pracovní otevřenost obcí v roce 2011; Podíl počtu obsazených míst na celkovém počtu v EA v roce 2011

**PRACOVNÍ OTEVŘENOST OBCÍ
na území MAS Dolní Morava v roce 2012**

**PODÍL POČTU OBSAZENÝCH PRACOVNÍCH MÍST
NA CELKOVÉM POČTU EA v roce 2011**

Zdroj: Jihomoravský kraj, ©2013, vlastní zpracování

Přehled největších podniků (dle počtu zaměstnanců) v roce dle RES, 2010

Název společnosti	Činnost	Obec	Počet zaměstnanců
The Candy Plus Sweet Factory, s.r.o.	Výroba kakaa, čokolády, cukrovinek	Rohatec	500 - 999
MND Drilling & Services a.s.	Podpůrné činnosti při těžbě ropy a zemního plynu	Lužice	500 - 999
Okna Macek s.r.o.	Specializované stavební činnosti	Dubňany	250 - 499
ALBA - METAL, spol. s r.o.	Výroba kovových konstrukcí a jejich dílů	Ladná	100 – 199
FRUJO, a. s.	Zpracování ovoce a zeleniny	Tvrdonice	100 – 199
Kornfeil spol. s r.o.	Výroba strojů na výrobu potravin, nápojů a zpracování tabáku	Čejč	100 – 199
LISI AUTOMOTIVE FORM a.s.	Kování, lisování, ražení, válcování a protlačování kovů; prášková metalurgie	Čejč	100 – 199
Zemědělská a.s. Čejkovice	Smišené hospodářství	Čejkovice	100 – 199
MONT GROUP s.r.o.	Koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej, zámečnictví, výroba žaluzií, výroba vlákniny, papíru a lepenky a zboží z těchto materiálů	Kostice	50 – 99
Vinařství Mutěnice, s.r.o.	Výroba vína z vinných hroznů	Mutěnice	50 - 99
ZEMAS, a.s.	Smišené hospodářství	Čejč	50 - 99
ZP Mikulčice a.s.	Smišené hospodářství	Mikulčice	50 – 99
Základní škola Dubňany, příspěvková organizace	Základní vzdělávání na druhém stupni základních škol	Dubňany	50 – 99
D.A.V. a.s.	Balící činnosti	Rohatec	50 – 99
Karel Kaňák, s.r.o.	Výroba strojů a přístrojů na výrobu papíru a lepenky	Rohatec	50 – 99
Ed. Haas CZ s.r.o.	Velkoobchod s cukrem, čokoládou a cukrovinkami	Čejč	50 – 99
Templářské sklepy Čejkovice, vinařské družstvo	Výroba vína z vinných hroznů	Čejkovice	50 – 99
FG, spol. s r.o.	Výroba spojovacích materiálů a spojovacích výrobků se závity	Čejkovice	50 – 99
Sonnentor s.r.o.	Zpracování čaje a kávy	Čejkovice	50 – 99
HB KRAKO s.r.o.	Odvhlčování a klimatizace	Hrušky	50 - 99

Zdroj: RES, vlastní zpracování 2014

PŘÍLOHA P IX: KAPITOLA CESTOVNÍ RUCH A KULTURA

Seznam ubytovacích kapacit v regionu

Obec	Ubytovací kapacity	Kapacita - počet lůžek / přistýlek
Čejč	Penzion Forman	45 / 9
	Ubytování na Francouzské	14
	Ubytování v soukromí - Ladislav Ivičič	11 / 2
	Ubytování Tomáš Damborský	6
Čejkovice	Hotel Albor	32 / 10
	Hotel Zámek Čejkovice	58 / 7
	Penzion Albor	32 / 1
	Penzion na Zlatém kopečku	8 / 3
	Penzion U Zámecké zahrady	13
	Penzion Pastorek	16
	Penzion U Fojtíků	33
	Penzion Vinopol	6 / 2
	Penzion v Parku	10 / 5
	Ubytování Mezi Sklepy	10
	Ubytování na chalupě	17
	Ubytování na sklepě Za Valama	10
	Ubytování U Stávků	10
	Ubytování U Kolaříků	10
	Penzion U Šťavíků	9 / 3
	Penzion v soukromí - Jana Kalábková	10
	Vinařství Hříba Čejkovice	8
	Víno Sýkora	58
	Zemědělská a.s. Čejkovice	46
	Vinařství Novotný	8/6
Dolní Bojanovice	Hospoda na Kopánkách	12
	Chalupa s vinným sklepem	6
	Penzion Václav	38 / 11
	Rekreační domek pod Čaganovem	7
	Sportovně společenské centrum Orlovna	49 / 14
	U Kosíka	15
Dubňany	Apartmán Tereza	4 / 2
	Kemp Josef	36
	Penzion Apetit	10 / 2
	Penzion Ludmila	8 / 8
	Penzion Vinařský dům	18 / 6
	Sklep u Hartmanů	8
	Úsporné bydlení s.r.o. (ubytovna)	4
	Úsporné bydlení s.r.o. (v soukromí)	5
Hrušky	Ubytování "Na Sklepech"	12

	Kulturně společenské centrum - Obec Hrušky	15
	Vinný sklípek u dědy	12
Josefov	Vinařský penzion U Stejskalů	8 / 1
Kostice	Chata Vlašicovi	
Ladná	Ubytování Ladná	6
	Ubytování Ladná - Balgová	7 / 1
Lanžhot	Penzion Soutok	20
	Ubytování na Podluží	4
	Hotel Lanžhot	55
Lužice	Ubytovna LUTES	12
	U Janečků, Lužice	20 / 3
Mikulčice	Penzion U Kostela	20 / 3
	Rodinné vinařství Bartoníkoví	25
Moravská Nová Ves	Penzion Selský dvůr	29
	Vinařství Frýdek	10
	Penzion Bolero	12
	Vinařství Zugarovi	15
	Vinařství Tomanovi	16
Moravský Žižkov	Penzion Maděřič	50
Mutěnice	Penzion San Marco Na Brněnské - P1	23 / 4
	Penzion San Marco Pod Búdama - P2	20 / 2
	Penzion u Kočky	16
	Penzion U Špačků	8 / 4
	Penzion u Urbana	19 / 3
	Penzion na Dědině	11/5
	Rodinné vinařství Bíreš	10
	Sklep u Zdeny	10
	Statek Mutěnice, s.r.o.	20
	Ubytovna Pod vinohradama	50
	Vinařství Vrba Marian	14
	Výzkumná stanice vinohradnická, s.r.o.	26
Nový Poddvorov	Penzion U Lípy	12
Prušánky	Hotel Beatrice	75
	Penzion - Nechorka	20 / 2
	Ubytování "U Slunečnice"	9 / 2
Rohatec	Vinný sklep Kovárna	6 / 2
	Ubytování PS - MSI, a.s.	27
Starý Poddvorov	Penzion Prygl	16
	Ubytování u Padalíků	8 / 1
Terežín	Penzion Šohaj	7 / 2
Tvrdonice	Penzion Kosík	15 / 3
	Penzion Lucie	10
	Sklípek Tvrdonice - ubytování chalupa	5
	Sklípek Romča	8

Týnec	Penzion u Melišů	12
--------------	------------------	----

Zdroj: Vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014

Seznam restauračních zařízení, vináren a kaváren na území MAS Dolní Moravy

Obec	Restauračních zařízení, vinárny, kavárny
Čejč	Vinný sklep U Hroznu Čejč
	Restaurace Sokolovna
	Restaurace Beseda
	Restaurace Formanka
Čejkovice	Hotel Zámek
	Cukrárna u Polášků
	Restaurace zemědělská a.s.
	Restaurace Kuželna
	Vinárna U Templářských Rytířů
	Vinný restaurant Zlatý kopeček
	Restaurace Albor
	Pizzerie Zlatý kopeček
Dolní Bojanovice	Vina CZ - vinárna
	Pohostinství U Sládků
	Restaurace Obecní dům
	Vinárna U Konšelů
	Hospůdka U Copánků
	Restaurace Mlýn
	Restaurace Myslivna
	Penzion Václav - kavárna, bar
	Čajovna Radim Košutek
Dubňany	Restaurace U Chytilů
	Hospůdka U Létalů
	Snack bar Dubňany
	Restaurace Na Kradlově
	Restaurace U Kanára
	Hospůdka U Horáka
	Kafe bar
	Hospůdka U Koupaliště
	Sportcentrum Želva
Hrušky	Restaurace U Ventrubů
	Motorest U Husára
Josefov	Hostinec Josefov
Kostice	Pohostinství U Veselých
	Hospoda Na Konci
	Hospůdka Sport
	Hostinec Bažina
Ladná	U Zemčičků
	Pohostinství U Parku
	Pohostinství U Tučků

	Vinař Stanislav Holub
Lanžhot	Hostinec U Zámečku
	Vinárna Pod Víchů
	Restaurace Podlužan
	Restaurace Na Šlajsi
	Pizzerie Toscana
	Hospoda U Esmeraldy
	Cukrárna U Sedláčků
	Kaca bar
	Hospoda U Bartošů
	Vinařství Josef Uher
Lužice	Restaurace Lužák
	U Konečků
	Restaurace Michal Molnár
	Pohostinství Seva
Mikulčice	Restaurace Sokolka
	Hostinec U Losíků
	Na Rychtě
Moravská Nová Ves	Restaurace Aneta Stibůrková
	Caffe Antares
	U Fizírů
	Vinný sklep U Myslivny
	Bolero
	Restaurace Sečkáři
Moravský Žižkov	Restaurace Na Sokolovně
	Penzion Maderič
Mutěnice	Pivovar Moravský Žižkov
	Sklepy Jarošek
	Vinárna u Kočky
	Café bar Retro
	Vinný sklep Ludmila
	Pod Búdama
	Restaurace Mutěnka
Zájezdni vinný sklep u Sedlářů	
Nový Poddvorov	x
Prušánky	U Schottlů
	Restaurace Mlýn
	Kavárna (Božena Předínská)
Rohatec	U Pagáča
	Motorest Inablanka
	Hospůdka U Sudu
	Restaurace Trnovec Jan
	Hostinec U Capitů
Starý Poddvorov	Pohodnictví vedle KD

Terezín	x
Tvrdonice	Na Sokolovně
	Dělnický dům
	Penzion U Kosíků
	Bowling, kavárna Tvrdonice
	Kavárna Nešpor
Týnec	Kavárna U Melišů
	Bašta
	Hospoda U Obce

Zdroj: Vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014

Spolky a sdružení v obcích

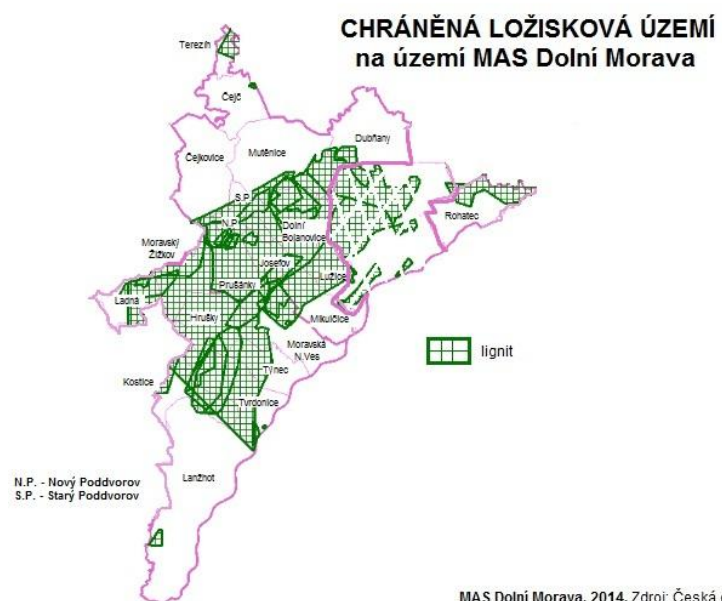
Spolky a sdružení v obcích	
Čejč	Český zahrádkářský svaz, Cimbálová muzika Mládí, Cimbálová muzika Josefa Válka
Čejkovice	Hnutí Brontosaurus, Klub seniorů, Mužský sbor Révokaz, Mládežnická dechová hudba Vinařinka, Mládežnická dechová hudba MUTĚŇANÉ - ČEJKOVJANÉ, Mažoretky, Divadelní soubor, ZO Českého svazu zahrádkářů, Vinařský spolek čtvrtěčníci, Železný sbor lália
Dolní Bojanovice	Orel jednota Dolní Bojanovice, Fotokroužek, Český svaz chovatelů, Myslivecké sdružení, Český zahrádkářský svaz, RC Sluníčko
Dubňany	Dechová Hudba Přespolanka, Mužský pěvecký sbor Dubňany, Národopisný soubor Důbrava, Cimbálová muzika Důbrava, Ženský národopisný soubor Drmolice, Swingový taneční klub Dubňany, Český červený kříž Dubňany, Český svaz chovatelů Dubňany, Český svaz včelařů ZO Dubňany, Moravský rybářský svaz, Mykologický kroužek Dubňany, Chovatelé poštovních holubů, Centrum pro rodinu Srdíčko, Šachový klub Dubňany
Hrušky	Sokol Hrušky, Mužáci, Národopisný kroužek, Vlastivědný kroužek, Hasiči, Myslivci, Vinaři, Zahrádkáři, Drtichy o. s.
Josefov	Mužácký sbor Josefov, Myslivecké sdružení Diava, Kynologové, ZO ČZS Josefov, Sbor Dobrovolných hasičů, TJ Sokol
Kostice	TJ Sokol, TJ Sokol kopaná, TJ Sokol JUDO, Oddíl Armsport, Kondiční cvičení žen, Fotbalový oddíl, MO Moravský rybářský svaz, MO Českého mysliveckého svazu, Kostičánek, Slováký krůžek Kostice, Mužský sbor Kostice - Tvrodnice, Ženský sbor Kostice, Cimbálová muzika Jožky Severina, Sdružení vinařů, MO Kynologický klub, Sdružení tělesně postižených, Český zahrádkářský svaz, Spolek motorkářů
Ladná	Myslivecké sdružení Ladná, SDH Ladná, Sdružení občanů Ladné, Slováké sdružení Ladná, TJ Sokol Ladná, ZO ČSCH Ladná, Ladenská Sluníčka
Lanžhot	Český červený kříž, Český zahrádkářský svaz – základní organizace Lanžhot, DH Lanžhotčanka, Koňské stezky Podluží o.s., Kuželky Lanžhot, Lakrosový oddíl 300 Lanžhot, Moravský rybářský svaz o.s., Mužský sbor Lanžhot, Myslivecká společnost Lanžhot, Občanské sdružení Dočasky.cz, Skautský oddíl Bantuové, Spolek pro Lanžhot, občanské sdružení, Svaz tělesně postižených, TJ Sokol Lanžhot, Z.O. Český svaz včelařů, Ženský sbor z Lanžhota
Lužice	CM z Lužic, ČSCH, ČSV, ČZS, DNS Lužičánek, Chrámový sbor, Junák, Klub česko-francouzského partnerství, Klub seniorů, Lužičtí mužáci, Slováký krůžek, Muzejní spolek, TJ Baník, TJ Sokol, Brontosauři, Šrůbek
Mikulčice	Sbor dobrovolných hasičů, Junák Mikulčice, Brontosaurus Mikulčice, Chasa Mikulčice, Cimbálová muzika Slovácko ml., Slováký soubor Kalina, Atletický klub, Mikulečtí vinaři, Gurmáni

Moravská Nová Ves	DFS Jatelinka, Cimbálová muzika, Fotbalový klub, Kynologický klub, Mažoretky, Rodinný klub Brouček, Slovácký krúžek, Vinařský spolek, Ženský sbor
Moravský Žižkov	Vinaři, SDH, TJ Moravský Žižkov, Žižkovští mužáci, Chasa Moravský Žižkov, Dětský folklórní soubor Žižkovjáneek
Mutěnice	Mužský pěvecký sbor, Fotbalový klub Mutěnice, Kynologický klub Mutěnice, Sbor dobrovolných hasičů, Vinaři
Nový Poddvorov	Spolek vinařů Nový Poddvorov
Prušánky	Prutes, Slovácký krúžek, Hasičský sbor, Sdružení Krásné místo, Šachový oddíl, Fotbalový oddíl, Kuželkářský oddíl, Seniorky z Prušánek
Rohatec	Český svaz chovatelů ZO Rohatec, Český zahrádkářský svaz ZO Rohatec, Český svaz včelařů o.s. Rohatec, Klub důchodců Rohatec o.s., Myslivecké sdružení Závidov, o.s. Rohatec, Pěvecký sbor Rohatec, Mužský pěvecký sbor, Sbor dobrovolných hasičů Rohatec, Svaz zdravotně postižených občanů Rohatec, TJ Slavoj Rohatec, Tenisový klub Rohatec-Kolonie
Starý Poddvorov	Myslivecké sdružení Poddvorov, TJ "Družstevník" Starý Poddvorov, Český zahrádkářský svaz – ZO, Český svaz chovatelů - ZO, Český svaz včelařů – ZO, Vinařský spolek, DNS Kordulka, Mateřské centrum
Terezín	Spolek Tereziňských vinařů o.s., Přátelé dobré zábavy, o.s., Rybářský spolek Terezín, Sokol Terezín
Tvrdonice	SDH, ZO ČSZ, M.C. Slunéčko
Týnec	FK Pohárek, Fotbalisti, Hasiči, Chasa, Mužácký sbor, Rybáři, Vinaři z Týnce

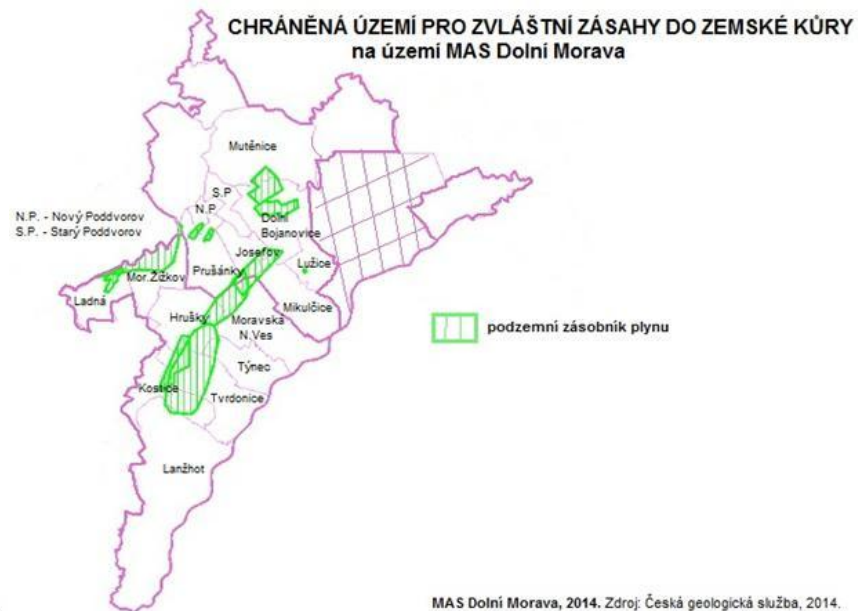
Zdroj: Webové stránky obcí, vlastní zpracování 2014

PŘÍLOHA P X: KAPITOLA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Chráněná ložisková území na území; Chráněná území pro zvláštní zásahy do zemské kůry

MAS Dolní Morava, 2014. Zdroj: Česká geologická služba, 2014.

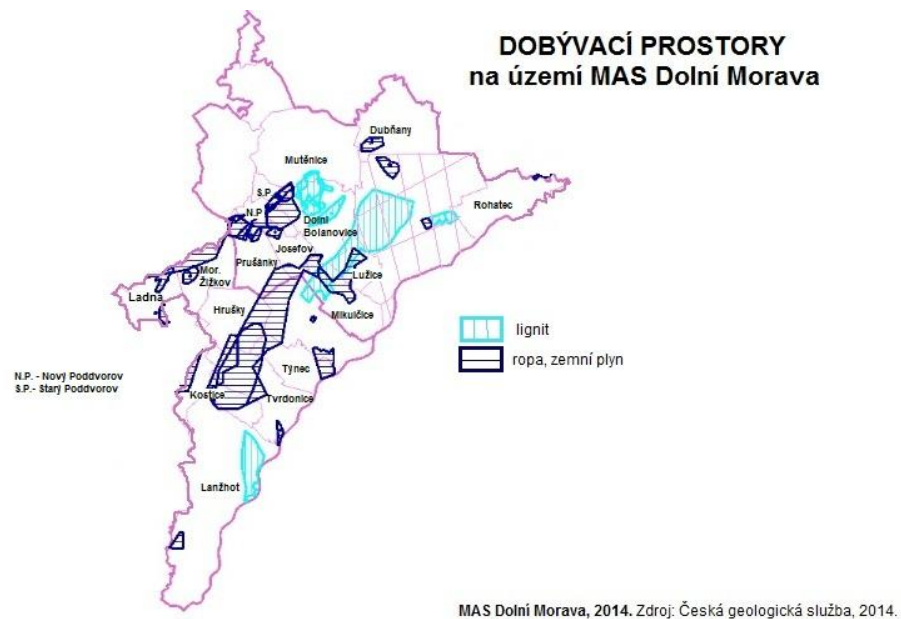

MAS Dolní Morava, 2014. Zdroj: Česká geologická služba, 2014.

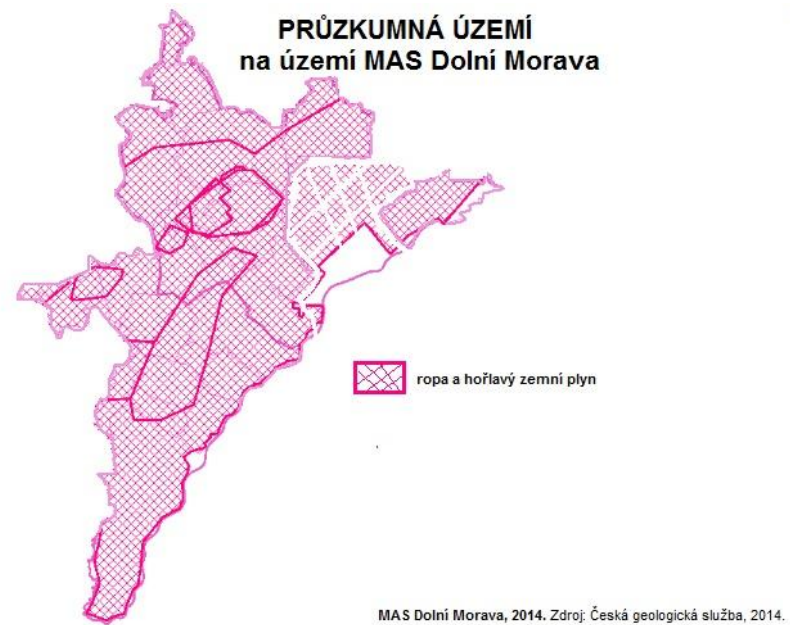
Zdroj: Česká geologická služba, vlastní zpracování 2014

Dobývací prostory; Průzkumná území

Zdroj: Česká geologická služba, vlastní zpracování 2014

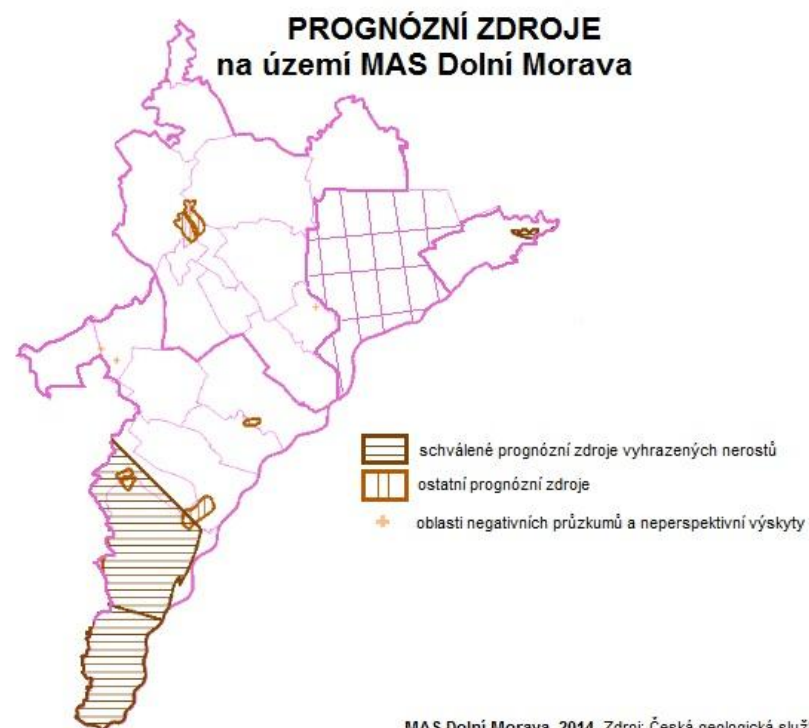

Výhradní ložiska; Prognózní zdroje

MAS Dolní Morava, 2014. Zdroj: Česká geologická služba, 2014.

Zdroj: Česká geologická služba, vlastní zpracování 2014

MAS Dolní Morava, 2014. Zdroj: Česká geologická služba, 2014.

Znečištění vody ve vodních tocích na území MAS Dolní Morava v letech 1991 – 1992 a 2007 – 2008

**ZNEČIŠTĚNÍ VODY VE VODNÍCH TOCÍCH
na území MAS Dolní Morava v letech 1991-1992**

MAS Dolní Morava o. s., vlastní zpracování, 2014. Zdroj: Územně analytické podklady JMK, 2013.

**ZNEČIŠTĚNÍ VODY VE VODNÍCH TOCÍCH
na území MAS Dolní Morava v letech 2007-2008**

MAS Dolní Morava o. s., vlastní zpracování, 2014. Zdroj: Územně analytické podklady JMK, 2013.

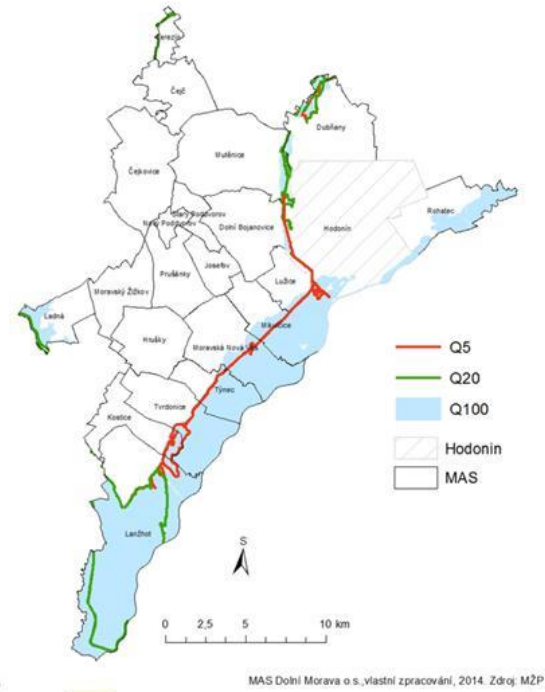
Zdroj: Jihomoravský kraj, ©2013

Chráněná oblast přirozené akumulace vod; Průtokové množství vody, Vodohospodářské objekty

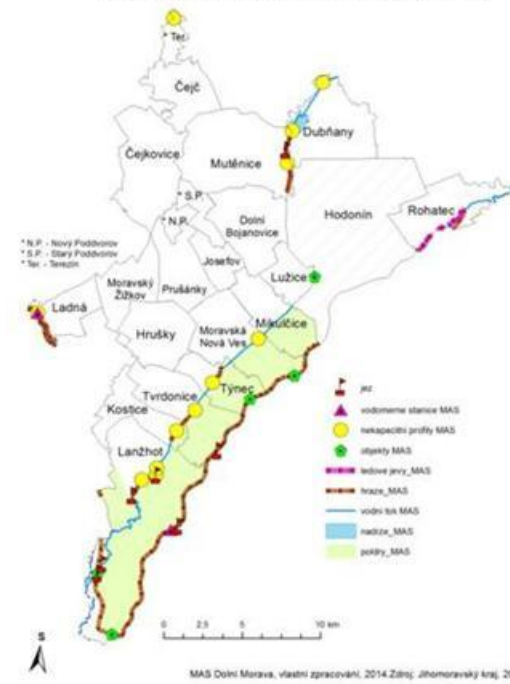
CHOPAV NA ÚZEMÍ MAS DOLNÍ MORAVA

PRŮTOKOVÉ MNOŽSTVÍ VODY na území MAS Dolní Morava

VODOHOSPODÁŘSKÉ OBJEKTY na území MAS Dolní Morava v roce 2013

Zdroj: Ministerstvo životního prostředí, 2014, vlastní zpracování

Přehled nejvýznamnějších faktorů znečištění na území ORP Hodonín v letech 2002 - 2011

Druh posouzení znečištění v letech 2002 - 2011	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Průměrná roční koncentrace PM₁₀	27,2	27,4	22,7	25,6	27,5	22,1	x	x	30,7	29,3
Nejvyšší 24 hodinová koncentrace PM₁₀	41,9	41,6	35,3	43,1	44	34,7	x	x	47,6	41,9
Průměrná roční koncentrace NO₂	21,5	22,7	20,9	18,9	21,7	19,4	17,8	19,7	x	x
Nejvyšší 24 hodinová koncentrace NO₂	79,3	91,7	76,5	65	97,6	66	70,8	65	x	x
Průměrná roční koncentrace SO₂	14,2	15,6	13,7	11,9	12,1	10,6	x	x	x	x
Nejvyšší 24 hodinová koncentrace SO₂	42,2	44,9	37,6	31,2	38,1	23,4	26,2	x	x	x
Nejvyšší hodinová koncentrace SO₂	55,9	75,8	62,6	51,9	85,2	50,6	47,9	x	x	x
Průměrné roční koncentrace NO₂	21,5	22,7	20,9	18,9	21,7	9,4	17,8	19,7	x	x
Nejvyšší hodinová koncentrace NO₂	79,3	91,7	76,5	65	97,6	66	70,8	65	x	x
Nejvyšší maximální denní 8 hodinový klouzavý průměr O₃	127,5	143	116,2	119	124	134	134	129	x	x
Průměrné roční koncentrace As	0,16	2,5	0,15	0,56	0,89	0,7	0,64	0,75	0,83	x
Průměrné roční koncentrace Cd	0,1	0,56	0,04	0,28	0,39	0,3	0,35	0,32	0,28	x
Průměrné roční koncentrace Ni	0,38	6,79	0,62	3,43	3,45	1,01	1,46	1,4	1,52	x
Průměrné roční koncentrace Pb	8,59	4,85	15,36	15	8,18	9,87	9,02	9,32	x	x

Zdroj: Jihomoravský kraj, ©2012

Oblasti NATURA 2000, Biosferická rezervace, Přírodní parky

**OBLASTI NATURA 2000
na území MAS Dolní Morava**

**BIOSFÉRIKÁ REZERVACE
Dolní Morava**

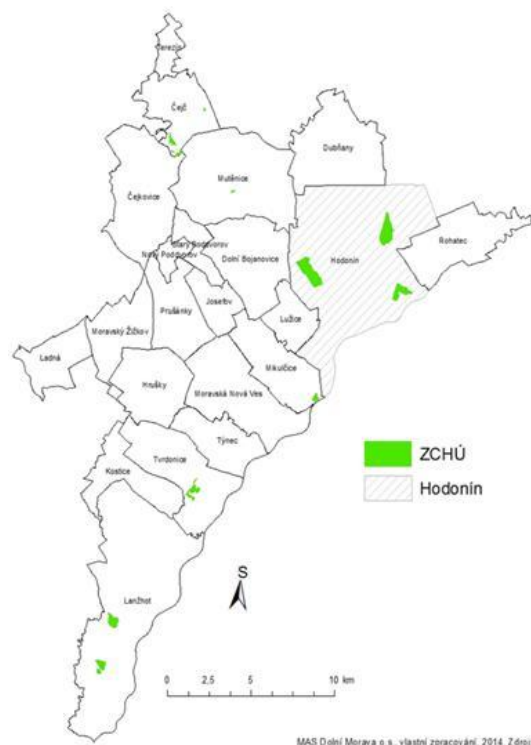
**PŘÍRODNÍ PARKY
na území MAS Dolní Morava**

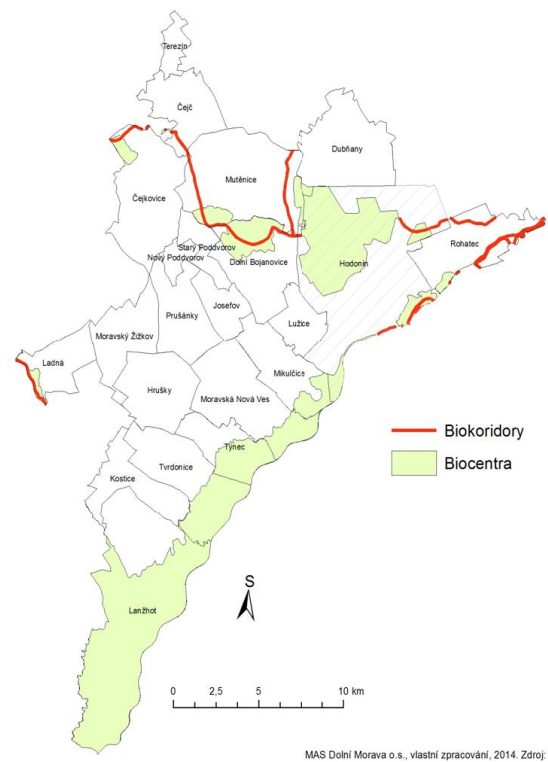
Zdroj: Ministerstvo životního prostředí, 2014, vlastní zpracování

Zvláště chráněná území; Biocentra a biokoridory, Typizace krajiny

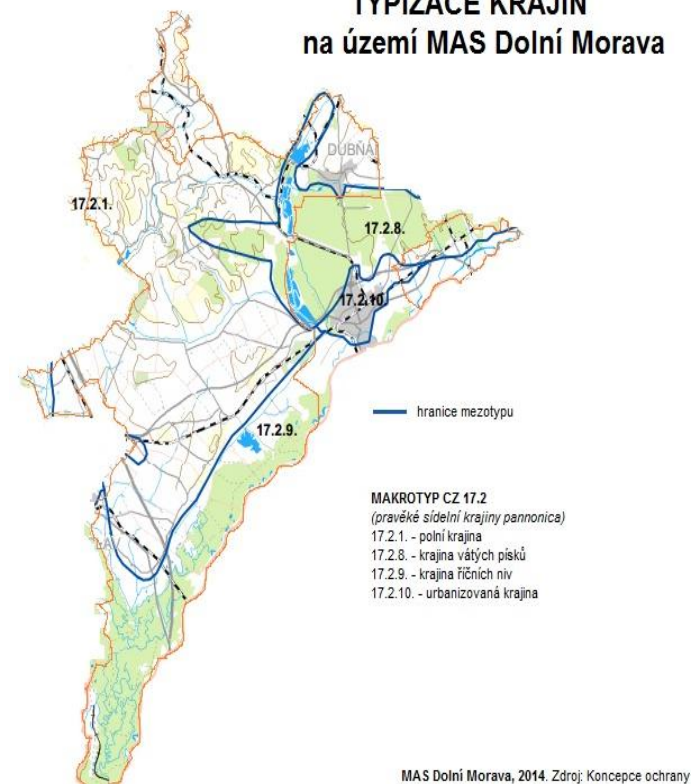
**ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ
na území MAS Dolní Morava**

**BIOCENTRA A BIOKORIDORY
na území MAS Dolní Morava**

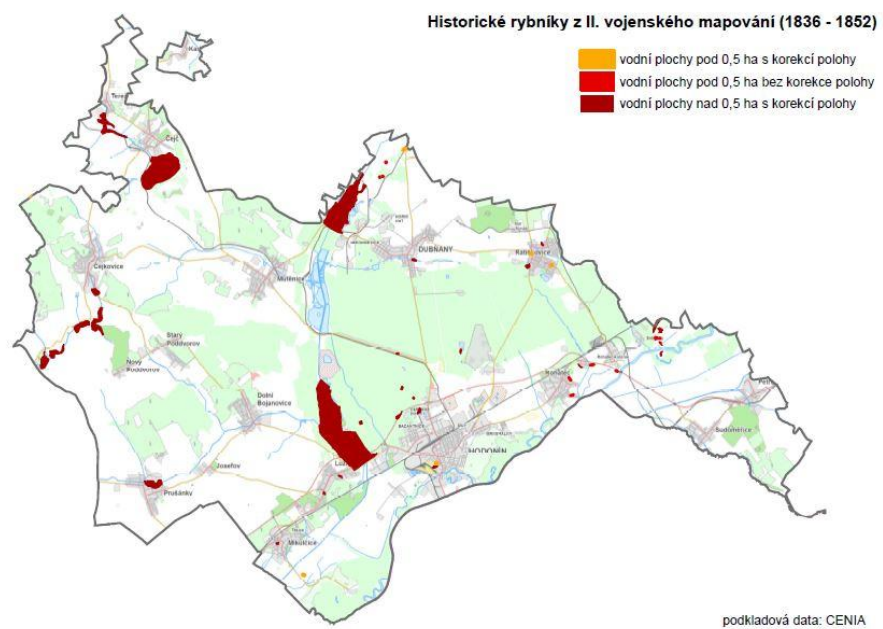
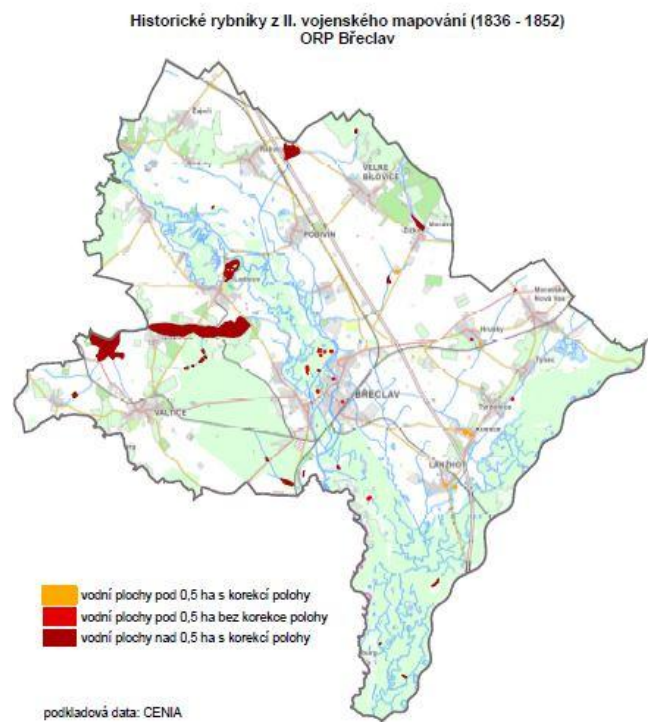

**TYPIZACE KRAJIN
na území MAS Dolní Morava**

Zdroj: Ministerstvo životního prostředí, 2014, Koncepce ochrany přírody JMK, ©2005 – 2014, vlastní zpracování

Historické rybníky z II. vojenského mapování (1836 – 1852) na území ORP Břeclav, ORP Hodonín

Zdroj: Cenia, ©2012

PŘÍLOHA P XI: KAPITOLA ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND

Druhy pozemků 1. na území v roce 2012

Obec	Celková výměra (ha)		Orná půda (ha)		Vinice (ha)		Zahrady (ha)		Ovocné sady (ha)		Trvalé travní porosty (ha)	
	2 008	2 012	2 008	2 012	2 008	2 012	2 008	2 012	2 008	2 012	2 008	2 012
Čejč	1 329	1 329	931	928	66	69	17	17	30	30	55	55
Čejkovice	2 500	2 503	1 607	1 605	355	359	28	28	133	133	27	27
Dolní Bojanovice	1 991	1 991	1 020	1 017	94	94	29	29	3	3	1	1
Dubňany	2 257	2 258	1 206	1 202	0	0	53	53	-	-	155	154
Hrušky	1 591	1 591	1 218	1 220	149	145	33	32	32	32	-	-
Josefov	708	708	542	538	101	105	6	6	1	1	6	6
Kostice	1 246	1 245	1 018	1 018	28	28	23	23	7	7	2	2
Ladná	1 006	1 006	761	761	-	-	24	24	1	1	22	21
Lanžhot	5 485	5 485	1 141	1 142	40	40	30	30	1	1	466	458
Lužice	762	762	340	341	47	47	49	49	84	84	26	26
Mikulčice	1 530	1 530	797	793	26	30	46	46	55	55	117	117
Moravská Nová Ves	2 341	2 341	1 262	1 262	116	116	47	46	50	50	119	119
Moravský Žižkov	1 354	1 354	1 093	1 104	86	86	30	30	34	23	-	-
Mutěnice	3 237	3 238	2 051	2 030	292	292	40	39	4	4	67	67
Nový Poddvorov	297	297	254	253	4	4	6	6	15	15	1	1
Prušánky	1 414	1 414	1 011	996	167	176	35	35	56	46	0	0
Rohatec	1 745	1 745	799	787	13	12	54	52	1	3	82	76
Starý Poddvorov	546	546	285	285	44	44	9	9	3	3	1	1
Terezín	374	374	284	284	21	21	6	6	-	-	0	0
Tvrdonice	2 116	2 117	1 008	1 009	53	54	31	31	1	1	89	88
Týnec	1 160	1 160	430	430	30	30	23	23	1	1	12	12
Celkem	34 988	34 993	19 057	19 004	1 733	1 751	619	614	512	494	1 250	1 233

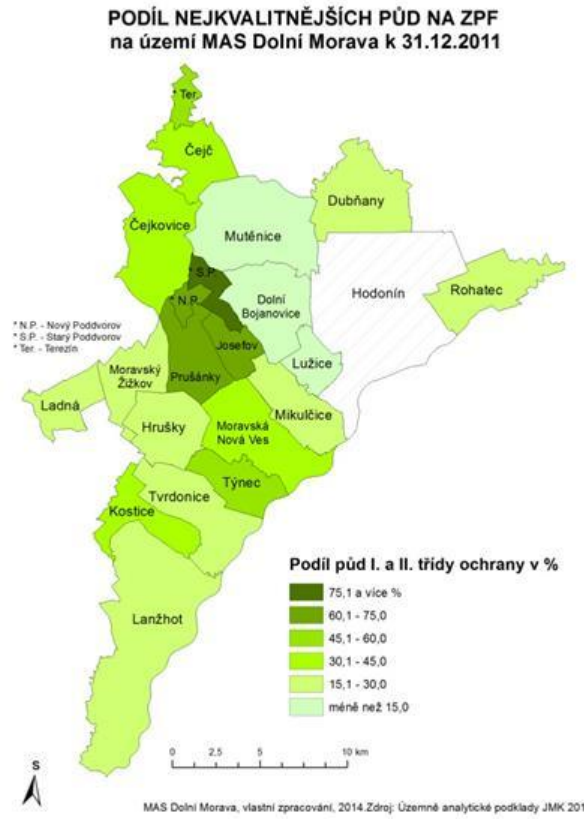
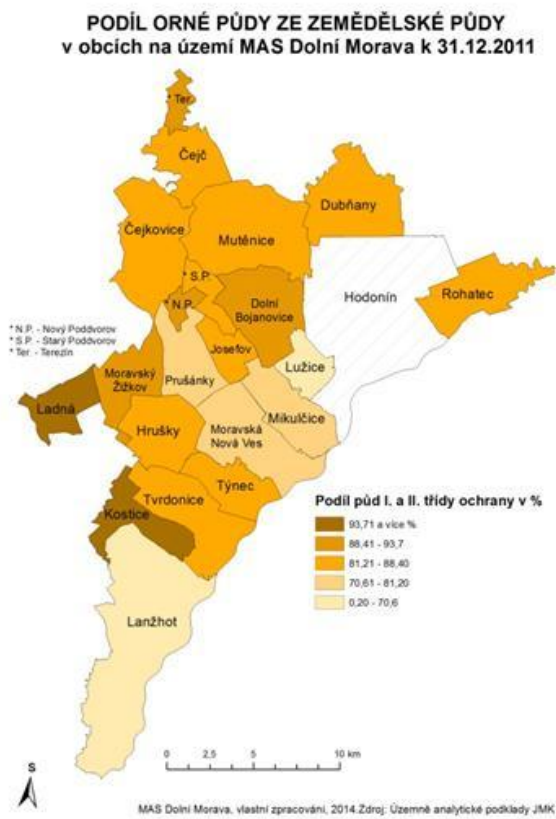
Zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování

Druhy pozemků 2. na území v roce 2012

Obec	Zemědělská půda (ha)		Lesní pozemky (ha)		Vodní plochy (ha)		Zastavěné plochy a nádvoří (ha)		Ostatní plochy (ha)		Nezemědělská půda (ha)	
	2 008	2 012	2 008	2 012	2 008	2 012	2 008	2 012	2 008	2 012	2 008	2 012
Čejč	1 099	1 099	58	58	14	14	25	25	133	133	229	230
Čejkovice	2 150	2 152	116	116	28	27	51	50	156	158	350	351
Dolní Bojanovice	1 147	1 144	708	709	7	7	43	41	86	89	844	846
Dubňany	1 414	1 410	412	416	161	161	78	64	191	208	843	848
Hrušky	1 431	1 429	18	18	4	5	35	36	102	103	160	162
Josefov	656	656	13	12	3	3	8	8	27	28	51	52
Kostice	1 078	1 077	3	3	26	26	28	28	110	110	168	168
Ladná	808	807	39	39	42	42	20	20	97	98	198	199
Lanžhot	1 679	1 671	3 140	3 123	356	352	48	64	261	275	3 806	3 814
Lužice	546	547	80	80	5	5	35	35	96	95	216	215
Mikulčice	1 041	1 041	302	302	26	26	35	34	126	126	489	489
Moravská Nová Ves	1 594	1 593	367	368	143	143	47	47	190	190	748	748
Moravský Žižkov	1 243	1 242	1	1	15	15	28	28	67	67	110	111
Mutěnice	2 453	2 432	371	371	167	167	59	59	187	209	784	806
Nový Poddvorov	280	279	-	-	1	2	6	6	9	10	16	17
Prušánky	1 270	1 254	21	21	8	21	38	39	77	79	144	160
Rohatec	949	930	410	410	94	101	61	60	230	244	796	815
Starý Poddvorov	342	341	154	154	2	2	17	17	31	32	204	205
Terezín	311	311	4	4	2	2	9	9	48	48	63	63
Tvrdonice	1 182	1 183	708	708	84	84	37	37	105	105	934	934
Týnec	496	496	554	554	45	45	17	17	47	48	664	664
Celkem	23 171	23 096	7 478	7 465	1 234	1 250	727	726	2 377	2 456	11 817	11 897

Zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování

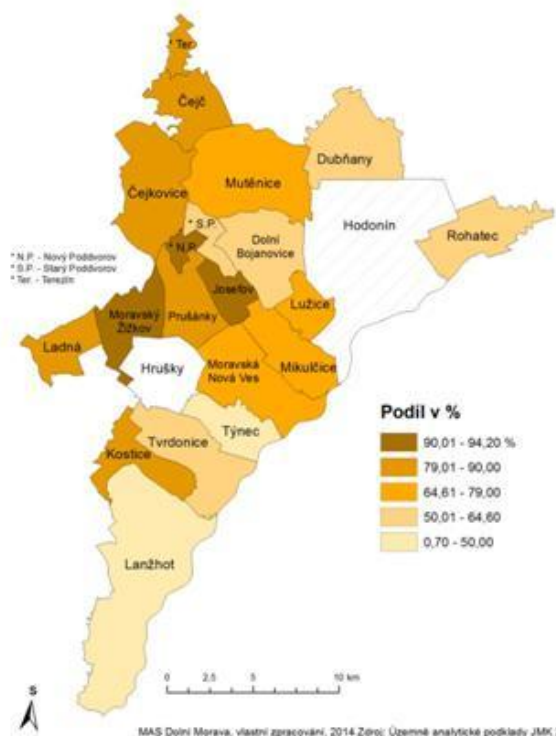
Podíl orné půdy ze zemědělské půdy; Podíl nejkvalitnějších půd na ZPF; Podíl zastavěných a ostatních ploch na výměře obcí

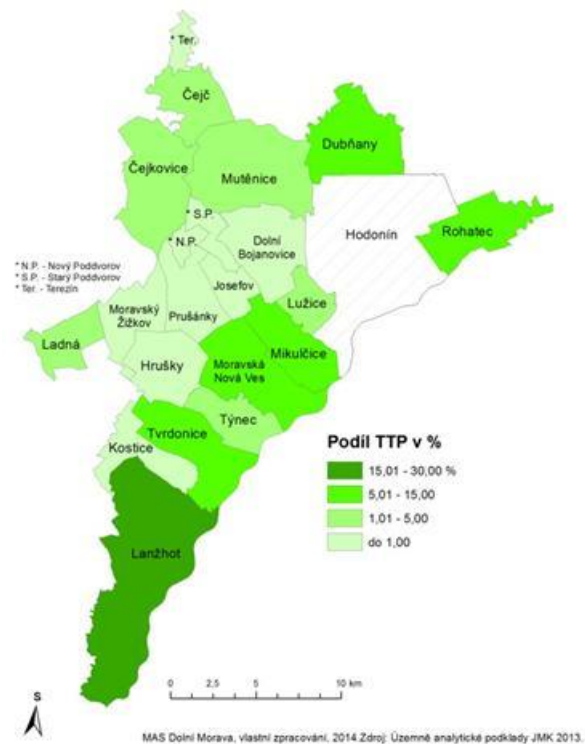
Zdroj: Jihomoravský kraj, ©2013, vlastní zpracování

Podíl zemědělské půdy na celkové výměře, Podíl trvalých travních porostů ze zemědělské půdy

**PODÍL ZEMĚDĚLSKÉ PŮDY NA CELKOVÉ VÝMĚŘE OBCÍ
na území MAS Dolní Morava k 31.12.2011**

**PODÍL TRVALÝCH TRAVNÍCH POROSTŮ ZE ZEMĚDĚLSKÉ PŮDY
v obcích na území MAS Dolní Morava k 31.12.2011**

Zdroj: Jihomoravský kraj, ©2013, vlastní zpracování

PŘÍLOHA P XII: KAPITOLA ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNICTVÍ

Počet podnikatelských subjektů podle: (k 31. 12. 2013)

Obec	Právní formy - zemědělské podnikatelé	Převažující činnosti v zemědělství, lesnictví a rybářství
Čejč	39	27
Čejkovice	131	117
Dolní Bojanovice	42	26
Dubňany	48	24
Terezín	10	8
Josefov	14	11
Starý Poddvorov	19	17
Lužice	24	11
Mikulčice	23	14
Mutěnice	53	33
Nový Poddvorov	7	6
Petrov	18	6
Prušánky	38	23
Rohatec	23	4
Hrušky	31	24
Moravský Žižkov	62	50
Moravská Nová Ves	57	35
Týnec	12	3
Tvrdonice	30	18
Ladná	9	2
Kostice	25	17
Lanžhot	31	13
Celkem	728	483

Zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování

Podíl zaměstnaných osob v primárním sektoru v obcích

Obec	Zaměstnaní celkem		V tom	
	Abs.	%	Muži	Ženy
Čejč	53	9,9	35	18
Čejkovice	185	17,9	116	69
Dolní Bojanovice	33	2,9	19	14
Dubňany	57	2,3	43	14
Hrušky	46	7,3	30	16
Josefov	8	4,9	2	6
Kostice	22	2,9	15	7
Ladná	13	2,4	9	4
Lanžhot	61	4,1	38	23
Lužice	29	2,4	20	9
Mikulčice	38	4,8	24	14

Moravská Nová Ves	67	6,1	46	21
Moravský Žižkov	62	10,6	46	16
Mutěnice	95	6,4	61	34
Nový Poddvorov	9	11,5	4	5
Prušánky	62	6,8	42	20
Rohatec	26	1,8	21	5
Starý Poddvorov	49	12,5	24	25
Terezín	9	5,6	7	2
Tvrdonice	40	4,4	30	10
Týnec	31	7,8	19	12

Zdroj: Český statistický úřad, ©2011, vlastní zpracování

Klíčové zemědělské podniky

Obec	Název podniku
Čejč	ZEMAS, a.s. Čejč, Horákova farma, a.s.
Čejkovice	Zemědělská, a.s. Čejkovice, VÍNO SÝKORA, s.r.o., Templářské sklepy Čejkovice, vinařské družstvo
Dolní Bojanovice	KRATINA, a.s.
Mikulčice	ZP Mikulčice a.s., Vinařství Mikulčice s.r.o.
Mutěnice	Vinařství Mutěnice, s.r.o.
Prušánky	Agro Podlužan, a.s., Morávia víno, spol. s r.o.
Starý Poddvorov	Krásná hora s.r.o.
Ladná	NECHO, spol. s r.o.
Týnec	František Král – soukromý zemědělec, Ostratický, s.r.o.
Moravský Žižkov	Farma RV, spol. s r.o.
Hrušky	Agrotrend Hrušky, spol. s r.o., Forest – Agro s.r.o.
Lanžhot	Společné družstvo Pomoraví
Moravská Nová Ves	Agro Moravi, a.s, Jaroslav Gkos, Marek Imrich,

Zdroj: Svobodová Ilona, 2013, s. 205 – 206 a vlastní šetření, 2014

Základní údaje o akciových společnostech v roce 2009 v obcích

Název společnosti	rok vzniku	ZP (ha)	OP (ha)	Zemědělská činnost
Agro Podlužan Prušánky	1993	891	851	Rostlinná výroba
Horákova farma, a.s. Čejč	1995	1070	x	Rostlinná výroba, živočišná výroba
KRATINA, a.s. Dolní Bojanovice	1993	936	924	Rostlinná výroba, živočišná výroba
ZEMAS, a.s. Čejč	1993	3100	3253	Rostlinná výroba, živočišná výroba
Zemědělská, a.s. Čejkovice	1997	2450	1950	Rostlinná výroba, živočišná výroba
ZP Mikulčice a.s.	1999	1535	1085	Rostlinná výroba, živočišná výroba
Agro Moravi, a.s	1997	x	x	Rostlinná výroba, živočišná výroba

Zdroj: Svobodová Ilona, 2013, s. 214

(x – nebylo zjištěno)

Základní údaje o společnostech s.r.o. a družstvech v roce 2009 v obcích

Název společnosti	Rok vzniku	Zemědělská činnost
Krásná hora s.r.o. Starý Poddvorov	1994	Rostlinná výroba
Morávia víno, spol. s r.o. Prušánky	2002	Rostlinná výroba
Vinařství Mutěnice, s.r.o.	1997	Rostlinná výroba
VÍNO SÝKORA, s.r.o. Čejkovice	2001	Rostlinná výroba
Templářské sklepy Čejkovice, vinařské družstvo	1992	Rostlinná výroba
NECHO, spol. s r.o.Ladná	1993	Zemědělská výroba
Farma RV, spol. s r.o.Moravský Žižkov	1997	Rostlinná výroba
Agrotrend Hrušky, spol. s r.o.	1994	Zemědělská výroba
Forest – Agro s.r.o.Hrušky	1995	Zemědělská výroba
Společné družstvo Pomoraví	1994	Zemědělská výroba

Zdroj: Svobodová Ilona, s. 215 a vlastní šetření, 2014

Seznam ekologických zemědělců k 31. 12. 2011

Město	Název ekofarmy	Výměra půdy v EZ (ha)	Výměra půdy v PO (ha)	Výměra půdy celkem (ha)
Moravská Nová Ves	AGROMORAVIA, a.s.	217,42	0,00	217,42
Lanžhot	Bartoš Radek	8,50	15,25	23,75
Hrušky	Beneš Roman	1,35	0,20	1,55
Kostice	Blažek Josef	14,19	2,55	16,74
Dolní Bojanovice	Bohun Petr	0,00	2,76	2,76
Dolní Bojanovice	Bohunová Jana	0,66	0,30	0,96
Čejč	Bravencová Jana	0,00	0,80	0,80
Tvrdonice	Čech Petr, Ing.	0,00	1,00	1,00
Dolní Bojanovice	Doležal Stanislav	0,00	0,49	0,49
Hrušky	Eisová Jarmila	1,05	0,00	1,05
Moravská Nová Ves	Fila Jiří	0,00	1,35	1,35
Čejkovice	Konečný Vlastimil	0,00	2,55	2,55
Starý Poddvorov	Krásná hora s.r.o.	0,22	5,22	5,44
Čejkovice	Pätoprstý Roman	0,00	2,31	2,31
Starý Poddvorov	Pileček Bohumil	0,00	1,86	1,86
Starý Poddvorov	Sůkalová Jaroslava	0,98	0,00	0,98
Čejkovice	Škrobák Stanislav	0,00	7,41	7,41
Čejkovice	Templářské sklepy Čejkovice, vinařské družstvo	1,97	0,00	1,97
Čejkovice	Veverka Tomáš	1,16	0,59	1,75
Čejč	ZEMAS, a.s.	0,00	68,20	68,20
Prušánky	Zimák Roman	0,00	6,98	6,98
Dolní Bojanovice	Zimáková Hana	0,00	9,28	9,28

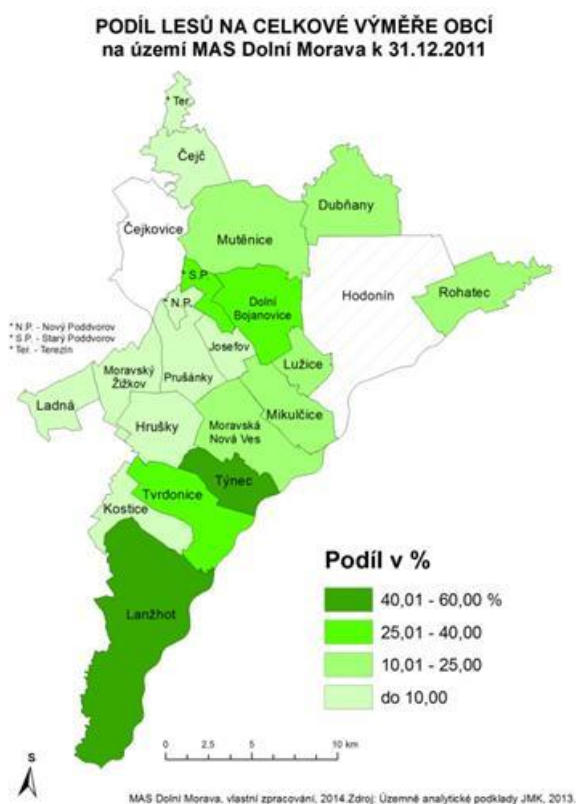
Zdroj: Ministerstvo zemědělství, ©2009 - 2013

Seznam výrobců biopotravin k 31. 12. 2011

Obec	Název provozovny	Předmět výroby (NACE)
Lanžhot	Bartoš Radek	10.41 Výroba olejů a tuků
Hrušky	Beneš Roman	11.02 Výroba vína z vinných hroznů
Tvrdonice	Čech Petr, Ing.	11.02 Výroba vína z vinných hroznů
Hrušky	Eisová Jarmila	11.02 Výroba vína z vinných hroznů
Čejkovice	Esterka Vít - vinný sklep	11.02 Výroba vína z vinných hroznů
Tvrdonice	FRUJO, a.s.	10.39 Ostatní zpracování a konzervování ovoce a zeleniny
Starý Poddvorov	Krásná hora s.r.o.	11.02 Výroba vína z vinných hroznů
Čejkovice	Sonnentor, s.r.o.	10.83 Zpracování čaje a kávy; 10.84 Výroba koření a aromatických výtažků
Starý Poddvorov	Sůkalová Jaroslava	11.02 Výroba vína z vinných hroznů
Čejkovice	Templářské sklepy Čejkovice, vinařské družstvo	11.02 Výroba vína z vinných hroznů
Lanžhot	Uher Josef	11.02 Výroba vína z vinných hroznů
Čejkovice	Veverka Tomáš	11.02 Výroba vína z vinných hroznů
Čejkovice	VÍNO SÝKORA, s.r.o.	11.02 Výroba vína z vinných hroznů

Zdroj: Ministerstvo zemědělství, ©2009 - 2013

Podíl lesů na celkové výměře obcí

Zdroj: Jihomoravský kraj, ©2013, vlastní zpracování

PŘÍLOHA P XIII: KAPITOLA DÍLČÍ SWOT ANALÝZY

SWOT analýza - Občanská vybavenost, infrastruktura

Silné stránky:	Slabé stránky:
Integrovaný systém JMK, 5 Soběstačnost obcí, 5 Fungující systém svozu komunálního odpadu, hustá síť kontejnerů na třídění odpadů, 4 Dobrá logistická poloha regionu, 4 Integrovaný záchranný systém, 4 Vysoké procento plynofikace obcí, 3 Kulturní a sportovní zázemí, 3 Dostatečná nabídka lékařské péče, 2	Nedořešené komplexní pozemkové úpravy, 5 Nedostatek vhodných stavebních míst pro výstavbu rodinných domů, 5 Špatný technický stav komunikací II. a III. třídy, 5 Chybějící státní policie v obcích, 4 Nedostatečná síť cyklostezek, 4 Chybějící kanalizační síť s napojením na ČOV, 3 Špatný stav hřbitovů, 3 Zastaralé veřejné osvětlení, rozhlas, 3 Nedostatečné množství parkovacích míst, 3 Špatný technický stav chodníků, 3
Příležitosti:	Hrozby:
Využití vlastních zdrojů pitné vody, 5 Rekonstrukce místních komunikací, 5 Využití vhodných ploch pro podnikatelské aktivity, podpora drobných živnostníků, 5 Dořešení komplexních pozemkových úprav, 5 Modernizace stávajících ČOV, 4 Zpracování bioodpadu, 3 Možnost čerpání dotačních prostředků, 1	Nedostatek pitné vody, 5 Špatná ekonomická situace obyvatel obcí, 5 Zhoršující se stav technické infrastruktury, 3 Rušení pošt na malých obcích, 2 Nedostatek stomatologických ordinací, 1

Zdroj: vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014

SWOT analýza - Vzdělávání, školství

Silné stránky:	Slabé stránky:
Stabilizovaná síť školských zařízení, 4 Dobrá kvalifikační struktura pedagogů, 4 Široká nabídka mimoškolních aktivit 4 Dostatečné zázemí pro samovzdělávání, 3	Nevyváženost ve vybavenosti vzdělávacích zařízení v regionu, 3 Chybějící řemeslné obory, 3 Nedostatečná kapacita jeslí, 3 Nerovnoměrné ekonomické složení obyvatelstva (ne všechny děti mohou navštěvovat mimoškolní aktivity), 3 Dlouhé čekací doby v pedagogicko psychologických poradnách, 2 Chybějící vzdělávací aktivity pro seniory a osoby ohrožené sociální exkluzí, 2
Příležitosti:	Hrozby:
Podpora vzdělávacích a osvětových aktivit dětí a žáků se zaměřením na environmentální a polytechnickou výchovu, jazykové dovednosti a budování vztahu k sounáležitosti území, 4 Modernizace a rekonstrukce školských zařízení, a úprava prostředí kolem ZŠ a MŠ, 3 Podpoření vzdělávacích oborů se zaměřením na technické obory a praxi, 3 Zvýšení kvality předškolního vzdělávání a základních škol, 3 Podpora možností celoživotního vzdělávání, 3 Podpora spolupráce mezi vzdělávacími institucemi, 2 Prohloubení spolupráce škol s rodiči a veřejností, 2 Podpora volnočasových aktivit a aktivit seniorů v obcích, 2 Získání finančních alokací díky evropským fondům, 2	Nepříznivý demografický vývoj, 4 Odliv mladých pedagogů z regionu vlivem migrace, 3 Migrace žáků za specializací nebo kvalitou, 3 Nedostatek žáků v malotřídních školách, 3 Stárnoucí pedagogický sbor, 3 Zvýšení legislativních bariér, 2

Zdroj: vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014

SWOT analýza - Sociální oblast

Silné stránky:	Slabé stránky:
Stabilizovaná síť sociálních služeb, 5 Kvalifikovaný personál v oblasti sociálních služeb, 5 Existence dlouhodobého komunitního plánování odborem sociálních služeb města Hodonín a Břeclav, 4 Spolková činnost a pestrá nabídka volnočasových aktivit, 4 Soudržnost místních obyvatel, 3	Nízká informovanost o sociálních službách, 4 Špatná dostupnost služeb v závislosti na spádovosti obcí, 4 Nízká kapacita u vybraných sociálních služeb, 4 Absence koncepce MPSV v oblasti sociálních služeb, 4 Slabá ekonomická situace regionu (vysoká míra nezaměstnanosti), 3 Finanční zátěž pro obce s menším počtem obyvatel, 3 Nedostačující prostor pro komunitní plánování ORP Břeclav, 3 Absence města Hodonína v územní působnosti MAS Dolní Morava, 3
Příležitosti:	Hrozby:
Zmapování potřebnosti služeb v obcích, 5 Zvyšování informovanosti o možnostech nabídky sociálních služeb, 5 Rozvoj dobrovolnictví, 4 Posílení komunitního plánování, 4 Zainteresování pověřené osoby na každé obci do oblasti sociálních služeb, 4	Nedostatek finančních prostředků v oblasti sociálních služeb, 5 Omezení kapacit sociálních služeb, 5 Transformace systému financování sociálních služeb, 4 Soukromí podnikatelé v sociální oblasti na úkor registrovaných sociálních služeb, 3

Zdroj: vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014

SWOT analýza - Lidské zdroje, zaměstnanost, podnikání

Silné stránky:	Slabé stránky:
<p>Hustá dopravní síť napojená na mezinárodní trasy, dobrá infrastruktura a dostupnost, 5 Zemědělsky úrodná oblast s tradicí zemědělství a vinařství, 5 Příznivé klimatické a přírodní podmínky, 4 Výskyt nerostných surovin, 2 Nízká kriminalita, 2</p>	<p>Nízký počet průmyslových zón, 5 Nevyjasněné majetkové poměry pro plochy určené k výstavbě průmyslových zón, 5 Odliv mladých, vzdělaných lidí, 5 Nevyužitý potenciál polohy a brownfields, 4 Absence větších, středních podniků, 4 Vysoké procento nekvalifikovaných pracovníků, 4 Vysoká míra nezaměstnanosti a nedostatek pracovních příležitostí, 4 Vysoký koeficient za vynětí ze zemědělského půdního fondu v některých obcích, 3 Nízká úroveň průměrných mezd, 3 Dojíždka za prací do zaměstnání, 3 Absence místních trhů a nízká ochrana místních producentů, 3 Špatně fungující státní správa, 3</p>
Příležitosti:	Hrozby:
<p>Vytváření vhodných podmínek pro potenciálního investora, 5 Intenzivnější kooperace mezi podnikatelským a veřejným sektorem, 5 Podpora zemědělství a zpracovatelského průmyslu, 5 Podpora stávajících a začínajících podnikatelů, 5 Využití stávajícího lidského potenciálu, 4 Spolupráce podniků a středních škol, 4 Využití lokální ekonomiky a podpora k soběstačnosti regionu, 4 Podpora drobné řemeslné výroby, 4 Podpora informovanosti a osvěty podnikatelské sféry, 3 Podpora sociálního podnikání, 3 Možnost čerpání evropských dotací, 2</p>	<p>Negativní vliv klimatických změn v oblasti zemědělství, 5 Slabá podpora zemědělské produkce, 4 Šedá ekonomika, 4 Narušení sociální struktury obce vzhledem k vysoké nezaměstnanosti, 4 Migrace obyvatel, 2 Malá konkurenceschopnost technických odvětví, 2 Globalizace na úkor rozvoje malých regionů, 1</p>

Zdroj: vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014

SWOT analýza - Cestovní ruch a kultura

Silné stránky:	Slabé stránky:
Proslulá vinařská oblast, 5 Folklor, historie, archeologie, 5 Kroje, lidová tvořivost, tradiční hodnoty, 5 Kladný vztah obyvatel k místnímu folkloru a tradicím, 5 Příroda a cykloturistika, 4 Dostatek ubytovacích kapacit, 3 Sounáležitost obyvatel obcí, spolková činnost, 3 Tradiční gastronomie a pohostinnost, 2	Slabá propagace regionu, 5 Nízký počet významných turistických cílů, 5 Nízká motivace mladé generace ve vztahu k folkloru, 5 Absence koordinátora cestovního ruchu, 4 Sezónnost turistického ruchu, 4 Absence mezigeneračního předávání zkušenosti, 3 Malá nabídka služeb v cestovním ruchu, 3 Nedostatek informačních a turistických center, 3 Nízká informovanost o kulturních akcích v území, 3 Slabá profesionalizace folklorních sdružení, 2
Příležitosti:	Hrozby:
Podpora vinařství a cykloturistiky, 5 Využití vodních ploch pro rozvoj vodní turistiky, 5 Vznik destinačního managementu, 4 Posílení krojového fondu (půjčovny, úschovny), 4 Podpora tradičních řemeslníků, 4 Intenzivní propagace tradičních hodnot u mladé generace, 4 Pořádání kulturních a sportovních akcí, 3 Nové turistické produkty - lužní lesy, moravská sahara, 3 Rozvoj přeshraniční spolupráce, 2 Přilákání zahraničních turistů, 2	Ztráta zájmu obyvatel o folklor a kulturní život v obcích, 5 Velká konkurence jiných regionů, 5 Negativní vliv globalizace, 4 Nedostatek finančních prostředků na provoz, údržbu kulturních památek a místního bohatství, 4 Nízká návštěvnost atraktivit regionu, 3

Zdroj: vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014

SWOT analýza - Životní prostředí, zemědělství, lesnictví

Silné stránky:	Slabé stránky:
<p>Vysoká bonita půd, 5 Tradice vinařství, 4 Vhodné klimatické podmínky, 4 Existence lužních lesů, 4 Existence chráněných území, 4 Relativně dobrá kvalita životního prostředí, 4 Existence rybářství, 3 Výskyt nerostného bohatství, 3</p>	<p>Ústup ovocnářství, tradičních plodin, zelinářství, 4 Úpadek živočišné výroby a navazujícího zpracovatelského průmyslu, 4 Špatné obhospodařování zemědělské půdy, 4 Nedostatek vodních ploch, 3 Nízká lesnatost území, 3 Existence ekologických zátěží, 3 Výskyt monokultur, 3 Území poškozená těžbou, 3</p>
Příležitosti:	Hrozby:
<p>Protipovodňová a protieroční opatření, 5 Změna způsobu obhospodařování zemědělské půdy, 4 Zvýšení povědomí a osvěta o životním prostředí a vytvoření silných vazeb, 4 Zvýšení lesnatosti a účelová výsadba rozptýlení zeleně a zeleně podél komunikací za účelem snižování prašnosti, 4 Obnova vodního režimu v krajině, 4 Obnova rybníků a krajinných prvků, 3 Podpora vinařství, ovocnářství a zelinářství, 4 Podpora zpracování zemědělské produkce, 3 Podpora zemědělství, ekozemědělství, včelařství, 3 Likvidace starých ekologických zátěží, 3</p>	<p>Změna klimatických podmínek – přivalové srážky, sucho, větrá, vodní eroze půdy, 5 Nepřizpůsobení zemědělců na klimatické změny, 4 Zhoršení kvality vod a ovzduší, 4 Přetrvávající trend velkoplošného zemědělského hospodaření, 4 Legislativa v oblasti životního prostředí, 3 Zhoršování přírodních podmínek, 3 Ztráta atraktivity území, 3 Dotační politika v zemědělství, 2 Degradace půdy, 3 Lidský faktor, společenské postavení, 2 Výskyt škůdců, 2</p>

Zdroj: vlastní zpracování na základě místního šetření, 2014